

BREVE FRA OG TIL
ADAM OEHLenschLÄGER

1798 – 1809

II

GYLDENDAL

JENS BAGGESEN

Kopi i Olie af C. A. Jensen 1833 efter Chr. Hornemanns Pastel 1806

Det nationalhistoriske Museum, Frederiksborg

BREVE FRA OG TIL
ADAM OEHLenschLÄGER

Udgivet af
Det danske Sprog- og Litteraturselskab
med Understøttelse af
Carlsbergfondet

BREVE FRA OG TIL
ADAM OEHLENSCHLÄGER

JANUAR 1798 - NOVEMBER 1809

UDGIVET AF

H. A. PALUDAN · DANIEL PREISZ
MORTEN BORUP

UNDER MEDVIRKNING AF

LOUIS BOBÉ OG CARL S. PETERSEN

II

KØBENHAVN 1945
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

TILSYN MED UDGAVEN
H. TOPSØE-JENSEN

FR. BAGGES KGL. HOFBOGTRYKKERI
KØBENHAVN

BILLEDER

- Jens Baggesen. Kopi i Olie af C. A. Jensen 1833
efter Chr. Hornemanns Pastel 1806. Det na-
tionalhistoriske Museum, Frederiksborg. . . . . Titelbillede
- Anders Sandøe Ørsted. Maleri af Hans Hansen
1806. Det nationalhistoriske Museum, Frede-
rikborg. . . . . mellem S. 48— 49
- Sophie Ørsted. Maleri af J. L. Lund ca. 1810.
Bakkehusmuseet, København . . . . . mellem - 96— 97
- Kamma Rahbek. Silhouet af F. L. Schmitz 1805.
Bakkehusmuseet, København . . . . . mellem - 144—145
- K. L. Rahbek. Pastel af Chr. Hornemann ca. 1812.
Studenterforeningen, København. . . . . mellem - 192—193
- J. P. Mynster. Silhouet. Det kongelige Bibliotek,
København . . . . . mellem - 240—241

BREVE

Tallene angiver Brevnummer

- Baggesen, Jens, fra: 227, 264 — til: 260
- Brockhaus, F. A., fra: 265
- Darmaincourt, Firmaet, fra: 228
- Direktionen for det kgl. Teater, til: 197, 233 — fra: 215, 234
- Frommann, C. F. E., til: 219 — fra: 222

Goethe, Johann Wolfgang, til: 253
Heger, Christiane, til: 192, 205, 220, 229, 245, 267 — fra: 199,
207, 223, 231, 240, 247, 248, 249, 251, 257, 263
Løvenskiold, Herman, fra: 243
Mynster, J. P., til: 239 — fra: 244, 259
Møller, Engelke, fra: 212
Oehlenschläger, J. C., fra: 208
Rahbek, K. L., til: 202, 256 — fra: 217, 232, 254, 259
Rahbek, Kamma, fra: 200, 216, 224, 236, 246, 254, 259 — til:
214, 230, 237, 266
Riemer, F. W., til: 193
Schiller, Charlotte von, fra: 203, 204
Voss, Heinrich, til: 226
Winkler, Bernt, fra: 198, 225, 238
Ørsted, H. C., fra: 194, 196, 201, 210, 211, 218, 235, 250, 252,
258, 262 — til: 195, 206, 213, 221, 241, 255, 261
Ørsted, Sophie, fra: 209, 242

APRIL 1806—OKTOBER 1807

192. *Til Christiane Heger.*

Naumburg den 23 April 1806.

Kiereste Christiane!

Det raske Berlinerliv er nu forbi; langt fiernet fra mine danske Venner, forladt for sex Dage siden de nye, og for halvanden
5 Dag de kiere halliske, sidder jeg nu ganske allene i en ret smuk lille Stad; men der dog, som alle de nordlig tydske Stæder, har noget mørkt og sørgeligt, hvortil den vemodsfulde Aprilaften og den tomme Eensomhed ikke lidet bidrager. Jeg er i dette Øjeblik meget vemodig, og har derfor af Værtinden ladet mig
10 give Blæk og Pen og Papir for at skrive dig til.

Denne Vemod er saare naturlig naar du vidste hvilket behageligt Liv jeg især paa den sidste Tid har levet i Berlin. De Reichardske Dineer og Theecirkler havde altid noget behageligt ved den Pirren Nyheden gav dem, og den Lyst hos mig til
15 at see og kiende mange forskellige Mennesker, dog var dette intet imod de Glæder jeg nød i de mig saa kiere fire Vennehuse, nemlig hos Pistors, Albertis, Reimers og Spaldings; der var det som hos Hegers, Ørsteds, Rahbeks og Poles; ganske saa. Men tænk dig endnu mere Fornöielse; Steffens og Schleier-
20 macher kom til Berlin i Ferierne, den første logerede hos Alberti, den anden hos Boghandler Reimer, og saaledes levede vi til sammen i 14 Dage, hvorpaa jeg reiste med Steffens og Schl. til Halle, blev der i 3 Dage igien, og tog nu Afsked for at besøge Goethe i Weimar. Det er ganske for hans Skyld at

jeg gör denne Zikzak af en 60 Mile, da jeg ellers var gaæet lige til Dresden. Jeg har tilbragt en Hundenat paa disse Postvogne (rettere Fragtvogne) hvor man uden Rygstöd maa sidde hele Natten igiennem. Et Par Timers Sövn paa en Træbæk i en Bondekroe vederqvægede mig meget. Her i Naumburg kunde jeg nu ikke komme længer för i Morgen, og maatte alt-saa saaledes i min Eensomhed slentre Dagen hen. Jeg gik ud af Porten i Aften, Solen kunde aldrig ret faae Lov at bryde igiennem de haardnakkede dösiges Skyer, jeg havde nylig be-seet Domkirken, en gammel catolsk Bygning, som bestaaer af 10
4 Kirker, blandt andre een under Jorden, hvortil vi maatte have Lys, her viste Graverens Kone mig den Kiste hvori Afladskræmmeren Texel havde samlet Afladspengene, og desuden et Hul i Muren hvori en Nonne, til Straf for Bortlöben, var muret levende ind, at hun kunde höre Messen indtil hun döde af Hun- 15
ger; disse fæle Billeder blandte sig med Luftskyggerne og Skyg-gerne i mit Hierte af de mange fiern og nær forladte Glæder, og da maatte jeg græde som et Barn paa den eensomme Landevej, og det kunde slet ikke tröste mig at jeg stod saa nær ved mit Maal og i Morgen skulde see og kiende min 20
Goethe.

Saaledes er Menneskene, kiere Christiane, de vil have alting forenet og det er ikke muligt her paa Jorden, men i Himlen er Christiane og Goethe, Sophie og Steffens, Karen Margarethe og Hanna, Fader og Moder, Hegerne og Ørstederne og alle 25
Venner engang forenede.

O! hvor jeg stundum længes til mit Hiem, og til Jer alle, det kan I ikke forestille Eder.

Jeg skulde skrive noget mere, men i dette Brev er jeg ikke

opsat dertil; det er et Suk til Fædrelandet og til min Christiane.

Jeg fik at vide af Hanna at I alle havde været saa bekymrede for mig fordi jeg taug saa længe, jeg seer altsaa at jeg imellem maa sende Smaabreve, thi af den sidste Caliber er det mig ikke
 5 muligt saa tit at sende naar I alle skal have. Rygtet skal jo ogsaa være gaaet om mig at jeg var död; det giör mig ondt at jeg ikke kån tiene Rygtet, jeg har aldrig befundet mig stærkere, kraftigere og friskere end netop nu; Øllykkelsen har Hanna selv tilstaaet er gaaet bort men frisk seer jeg ud, det giör jo
 10 ogsaa du. Det var Ret, kiere Christiane! lad mig see du kappes med mig i Raskhed. De halvandet Aar ere snart forbi, saa har du mig atter.

Dette Brev maa du nu ikke ansee videre, end som en øjeblikkelig Fölelsesytring jeg har udsukket ved din Barm, tillige
 15 er det en Relation om min bestandig vedvarende Existenz.

Saasnart jeg kommer til Weimar skriver jeg K. M. og Sophie og Carl til, deri skal min Adresse staae. Hils alle Venner. Gud velsigne dig!

Din

Oehlenschläger.

20 193. **Til F. W. Riemer.*

[Efter 24. April 1806]

Ich wurde gestern von der Herzogin zum Mittag heute eingeladen, und da musste ich mich also in die fürstliche Gnade schicken, obschon wie Sie wohl wissen können ich weit lieber bey Goethe wäre; haben Sie die Güte und entschuldigen Sie
 25 mich für heute. Es ist mir immer ein Fest, wenn ich bey Goethe bin und dann [!] hab ich armer Teufel denn heute aus lauter Gnade verloren.

194. *Fra H. C. Ørsted.*

Kiöbenh: d. 13 May 1806.

Kjære Adam.

Jeg har, for nogle Postdage siden faaet et Brev fra Dig, uden Datum, hvori Du skriver, at naar jeg 14 Dage fra Dato skrev Dig til, kunde mit Brev træffe Dig i Weimar. Det havde nu 5 vel været sikkrest strax at skrive, da jeg ikke kunde vide hvor gammelt Brevet var; men jeg maa tilstaae, at min gamle Efterladenhed fik Overhaand, og at jeg opsatte at skrive Dig til i 8 Dage. Derpaa reiste jeg ud til Manthey, som nu boer paa Brede, hvilket han, med et Interessentskab har kjøbt, og 10 havde blot den Hensigt at blive der en Dag, men blev der flere. Nu er jeg nyligen kommet hjem, og tör ikke opsætte længere, skjönt jeg i Dag ikke faaer Tid til at sige Dig Alt. Hovedsagen er dog Hakon Jarl. Om den er meget at sige. Med hvor megen Interesse Dine Venner have modtaget dette Sörgespil 15 veed Du. Da jeg nogle Dage efter at have leveret Stykket til Grevinde Schimmelman, var der igjen, mærkede jeg at hun ikke med behörig Lethed kunde læse Manuskriptet, og at hun kun havde læst den ene Akt. Jeg talte til hende om, hvor fortræffeligt jeg havde hört det oplæse af Rosing, og sögte at foran- 20 ledige hende til, at lade sig det forelæse af ham, men da hun ingen ret Lyst dertil yttrede, tilböd jeg mig at læse det, og jeg troer, at jeg skildte mig ganske vel derved, da jeg næsten kunde Stykket uden ad. Da jeg mærkede hvor aldeles til min Forundring ubekjendt den nordiske Mythologie var hende, fortalte 25 jeg, imellem Akterne, hende et og andet om vore Forfædres Tro og Skikke, just det som jeg vidste, vilde gjöre hende det Fölgende forstaaeligere. Jeg mærkede ogsaa snart, at dette formerede hendes Interesse. Hun fandt Stykket fortræffeligt, men

sagde derhos, at hun, efter sin Individualitet, gjør mere af Aladin. Hun sagde at hun ønskede at Foersom skulde læse det, dersom jeg ikke troede Du havde noget derimod. Jeg erklærede at Foersom var Din Ven, og at Du neppe vilde have noget
5 derimod, hvorfor jeg tilbød mig at levere ham det ene Exemplar, hvilket skeede. Han har læst det med den meest levende Enthusiasme. Jeg har ogsaa læst det for Bröndsted og Koes, saavel som for nogle andre Venner, som vide at sætte Pris derpaa; men jeg har ikke ladet nogen faa det til Laans. Din Christiane har tilkjendegivet Misfornøyelse hermed, da Du vilde
10 have det holdt hemmeligt; men jeg tør vel sige at hele Byen vidste om Stykkets Tilværelse før jeg oploed min Mund derom, men nu da det var bekjendt, syntes jeg, at det var billigt, at Mennesker som besjæles af den meest levende Interesse for dine
15 Arbejder, nød dem, naar jeg kun ikke udsatte dig for at Stykket kom til at cirkulere, og det saaledes kom i Uværdiges Hænder. Dog jeg opholder Dig med Smaating, her er noget Vigtigere. I Dit Brev til Grevinde S. har Du naturligvis ikke ligefrem sagt at [Du] ønskede at hun skulde indlevere Stykket
20 til Theaterdirectionen. Indirecte derimod har Du tydeligt nok sagt det, og gjort det end tydeligere ved at lade hende faae det dobbelte Exemplar. Desuagtet maa jeg sige Dig, at hun sikkert har misforstaaet Dig; thi Theaterdirectionen har endnu ikke faaet det. Give hende det tydeligere at forstaae har jeg
25 ikke vovet; thi sæt at hun derved fandt sig generet, vilde det kun skade. Og jeg troer næsten, at hun vilde føle det ubehageligt, at indsende Stykket, in Forma. Men vilde hun indirecte give Anledning til at det blev spilt, og f. Ex leverede Hauch det til Gjennemlæsning, da turde maaskee Følgen blive at
30 de gjorde Complimenter for hinanden. Han kunde forsikkre

at det var et Mesterstykke; men at han, som kjendte Theatret saa vel, ikke fandt det muligt at opføre det, o. desl. Kort han kunde give hende Snak for Pengene. Jeg beklager at jeg ikke för har tænkt herpaa. Jeg vover ikke at gjöre noget i denne Sag, förend jeg har hört fra Dig. Maaskee finder Du paa noget 5 klogere end alle vi andre. Mit For[s]lag er, at dersom der intet Fordelagt[igere] var desideret, för jeg erholdt Dit Svar, skulde jeg bringe et Exemplar jeg har ladet forfærdige for min Broder og mig, til Hauch og fortælle ham, hvorledes Du havde hidsendt Stykket til Dine Venner, blot med den Hensigt at 10 gjöre det offentligt, uden at indlevere det til Theaterdirecti-onen, men at vi, som ansaae det for en Skat for vores Skueplads, havde raadet og overtalt Dig til at indsende det &c. Er Du ikke fornöyet hermed, saa siig hvordan Du vil have det, og vil Du i den Anledning have noget sagt til Grevinde S. saa 15 tvivl ikke paa min Beredvillighed. Jeg vil endnu engang forinden aflægge et Besög hos hende, og see hvad jeg kan udrette, uden at vove paa at fordærve Sagen. Det lange Ophold, som alt dette foraarsager, har i övrigt intet Skadeligt; thi for nærværende Tiid er Kjærulff ene Censor; men man venter 20 snart at Rhabek kommer med. För næste Vinter kan det dog ikke spilles.

Jeg har i denne Tiid mange Commissioner og Ubehageligheder. Jacobs gale Handel har skilt min Fader ved flere Tusinde Rigsdaler, saa at han har været nödt til at sælge sit Apo- 25 thek. For at skjule sine Bedragerier, vidste han at opfange alle mine Breve til min Fader. Han blev flere Gange grebet deri, tilstoed, lovede Bedring, og begik samme Forbrydelser paa nye. Niels er reist herfra, og har efterladt sig en Gjæld af i det mindste 6000 Rd, og er blevet borte nu i 5 Maaneder, 30

men vedbliver endnu i sine Breve at forsikre, at han har store Commissioner at udrette. Han[s] Creditorer løber nu til mine Døre, og jeg er i den fortrædelige Forfattning intet at kunne svare dem.

5 Du spørger: om jeg er blevet Professor? Ney endnu ikke; men jeg troer at være nærmere derved end nogensinde för. Maaskee jeg alt er det inden een Maaned.

Dog det er silde. Jeg maa slutte. Vær paa det kjærligste hilset.

Din

10

H. C. Ørsted.

195. *Til H. C. Ørsted.*

Weimar d. 15 Maj 1806.

Endskiöntd jeg i Grunden intet har at sige dig, kiere Ørsted da alt staar i de andre Breve, som du har fuldkom[men] Adgang til, især Sophies Brev, hvori det meste staaer, saa kan jeg
15 dog ikke lade dig blive Stedbarn, da Posten gaar noget senere, end jeg havde ventet.

Jeg sendte dig et flyvende Blad lige som jeg reiste fra Berlin, hvori jeg bad dig om en Formel for Vexelbeviset; men da du ikke har vidst hvor du skulde adressere Svaret saa har du
20 været lovlig undskyldt. Gud velsigne dig, skynd dig af alle Kræfter nu. Du kan sagtens vide jeg er nysgierrig om mit Stykkes Skiæbne.

Hvor er Niels bleven af? Er han ikke kommen tilbage igien, og har I slet intet hört fra ham siden?

25 Du maa ikke blive jaloux over at jeg har skrevet Winkler et langt og dig et kort Brev til. Vi har en Materie at afhandle med hinanden. Omgaaes I noget? Kommer han til Sophies? Hvis Lehmann er kommen hiem, saa hils ham fra mig.

Jeg gad dog gjerne vide rigtig hvordan det har sig med Benzozon; er han nu i Khvn for bestandig, eller var det kun een af hans sædvanlige Lystreiser?

Jeg venter ogsaa de Goetiske Digte sendt, med Efterretninger og Penge. 5

Jeg har skrevet i Sophies Brev om 300rd thi i Dresden og Wien vil jeg (med Sprogmeister iberegnet) dog bruge nogen Penge. Bliver mit Stykke kun antaget i Khvn, saa seer jeg jo ogsaa (med mine tyske Skribenterier iberegnete) en ganske god Casse imöde. Jeg lever her meget oconomisk. Jeg betaler 10
6 Rdlr maanedlig for Logie; og spiser daglig for 6 groschen Middagsmad. I de smaa Stæder er man ikke udsat for saamange Fristelser. Jeg er i höieste Maade frisk og sund, og haaber at din Kobbernæse heller ikke har tabt noget af sin Auroracoulör. 15

De to Breve hvormed du sendte mig Böger, og Efterretninger om min dödelige Afgang, fik jeg halvanden Maaned derefter af Steffens först; altsaa var jeg uskyldig, og du med. Læs min Sösters, og Karen Margrethes Breve, og har du saa ikke nok Oehlenschlägeriana saa maa du gaa til Rasmus Ny- 20
rup, eller Rasmus Frankenau, eller Poul Rasmussen, eller Rasmus Rasmussen blandt Muser. Oehlenschläger.

196. *Fra H. C. Ørsted.*

Kjöbenhavn d 17 May 1806.

Jeg har, siden jeg sidst skrev Dig til, faaet ny Anledning, til at bestemme Din Beslutning. I Overgaars, medens jeg var ude, 25
erholdt jeg Copiexemplaret, som jeg havde overleveret til Grevinde S. tilbagesendt, uden nogen nærmere Efterretning, som om det havde været et Laan. At det ikke er af Misfor-

nøyelse med Stykket, eller med Dig, troer jeg mig forsikret om; thi hun har udladt sig höyst fordelagtigt derom til adskillige, og sagt at det blev indleveret til Theaterdirectionen. Jeg veed derfor ikke at forklare denne Sag anderledes, end at
5 hun föler sig, i sine Forhold, generet, ved at indlevere det, og at hun önsker at Dine Venner skulle gjøre det. Lad mig snart Din Villie vide. Jeg er ret begjærlig, efter at faae det indleveret.

Min Broder, og Din og min Söster hilse Dig paa det kjærligste. Gierlev beder ogsaa at hilse Dig. Han er en entusiastisk
10 Beundrer af Hakon Jarl. Din H. C. Ørsted.

Nær havde jeg atter glemt at sige Dig, at Du blot behöver at skrive til Bankcomptoiret i Altona, at Du har bemyndiget mig, til at udstæde en Anvisning paa hundrede Rd. i Dit Navn, saa er alting godt.

15 197. *Til Direktionen for det kgl. Teater.* Weimar d 28. May 1806.

Pro Memoria:

Jeg giver mig herved den Ære at sende den Kongelig danske Theaterdirection medfölgende National-Skuespil Hakon Jarl hin Rige kaldet, Produktet af et halvt Aars Kraft og Flid uden-
20 for Fædrelandet.

Jeg har oversat dette Sörgespil paa tydsk; flere af Tydsklands udmærkede Lærde og Kunsterfarne have eenstemmig bifaldet det, og dets almindeligerkiendte störste Digter, Hans Excellenz Herr Geheimeraad von Goethe har tilbudt sig at opføre
25 det paa Theatret i Weimar, næste Saison.

Hvad et fremmed Land forekommende og opmuntrende modtager, bör jeg ikke troe at mit Födeland tilbagestödende vil afvise; især et Billed af selve Födlandet.

Representanterne for dets Smags-Tribunal have stedse viist sig skaansomme og overbærende med selve Begynderes Arbejder, jeg indseer ikke hvorfor da blot jeg skulde udelukkes, eller tilbage skrækkes fra en Bane, som det dog lader til Naturen har anviist mig, hvortil Publikums Stemme har lykønsket 5 mig, Kiendere opmuntret mig, og Hans Majestæt Kongen selv allernaadigst udmærket understøttet mig, og paa denne Maade tilkiendegivet sit Velbehag over min Virksomhed.

Jeg trøster mig derfor til den Glæde at faae mit Skuespil opført hvor det dog egentlig hører hiemme, og til de ikke ubetydelige Fordele dette medbringer. Da det bliver givet i Weimar paa et meget mindre og mere indskrænket Theater end det danske, er der heller ingen Tvivl om, at det kan opføres der. Dets Længde vil neppe strække sig over Dyvekes eller Niels Ebbesøns, i det Mindste ubetydeligt, og upaatvivlelig vil det 15 være meget kortere end Herman von Unna. Der foregaaer temmelig mange Sceneforandringer deri, hvilket Emnet nødvendig krævede, dog ville disse ikke forekomme hyppigere, end i tit opførte engelske Stykker, de fleste ere Skovdekorationer, hvor altsaa Sidecoulisserne kan blive hængende med forandret 20 Baggrund, og ofte kun Bag-Teppe. I det Exemplar jeg ærbødigst sender Direktionen har jeg taget mig den Frihed at bestemme Rollefordelingen, en gammel Forfatter-Rettighed.

At jeg ikke lader mit Drama opføre paa noget tydsk Theater inden det er opført i Danmark forstaaer sig af sig selv. Jeg beder 25 derfor om et hurtigt Svar, hvorefter jeg kan rette og forholde mig. Svarets Sendelse til mig, med alt videre hvad denne Sag i Henseende til mig angaaer har Herr Doktor Ørsted lovet at paatage sig.

Ærbødigst

Adam Oehlenschläger. 30

198. *Fra Bernt Winkler.*

Kiöbenh. 3^d. Junj. 6.

Tak, min dyrebare Broder, hjertelig Tak for Din Romanze! Du har Ret i ikke at kalde den Tröst; hvad der grændser saanær til Erstatning bör ikke belægges med det intetsigende Navn
5 af Tröst. Var Du hos mig, saa vilde jeg kysset Din Haand for den og taugt stille; for at tale om sligt, det er i Sandhed: at tage Guds Navn forfængeligen. Oh! enhver Geter og Schyther og Embedsmand, som i sin blinde Iver raaber vee over Musernes inane opus, han skulde staae, som jeg stod, med
10 bruddt Stav og visnede Blomster for sig; da skulde Digteren træde frem med sin Lyre og spørge ham »Saul! Saul! hvi forfølger Du mig?« og naar den forstandige Mand da havde svart, som Paulus »Herre! hvo er Du?« da skulde han slaae sine Strenge og den bodfærdige Synder skulde føle, at Mennesket
15 ikke lever af Bröd alleene og han skulde falde ned og tilbede hannem.

5te ejusd.

I Sandhed, kjere Broder! jeg troer Du paa Din Rejse reent har glemt, hvad Forskjel der er paa Brödre og Söstre. Du siger,
20 at det staaer ganske til mig, at fornye min Stilling ved Din Systers Side. Din saa troe Erindring maae have forladt Dig og Du maae meene at jeg i gamle Dage böd Din Syster min Arm, efter först meget pertentligen at have trukken mine Handsker paa, naar vi skulde ud og have os et Slag Klink eller en
25 Slædetour. Jo! det vilde paa min Sjel! klæde overmaade smukt, dersom jeg nu stilte mig hen for en Frue Assessorinde med en Grönsvær i Haanden for at standse hendes Næseblod, som jeg var den materielle Aarsag til; overalt saa banker Du hende jo ikke længere nu, og jeg forsvarer hende altsaa ikke længere og

jeg kan altsaa aldrig komme til at staae ved hendes Side. Nej! kjere Adam! det gaer ikke. Det er den anden Tand, som jeg maae overlade Fornuften — Sjælens Levy — at trække ud. Det værste er, den bærer sig ofte ad, ligesom den forflugtige Jöde, den lader Rödderne sidde og paastaaer alligevel, at man 5 er herlig curert. Saa ulmer og inflammerer det imidlertid dygtig og en hyppig Følge af Inflammationer — især internæ — er induratio. —

»Studer dygtig« siger Du »og det vil adsprede Dig«; ja Du lover mig endogsaa at blive en herlig Videnskabsmand. Troer 10 Du, jeg kan studere? die Zeiten sind nicht mehr. Troer Du, jeg ønsker Adspredelse? oh! min største Glæde er endnu at erindre mig alle de søde Momenter, som give mig — i det ringeste subjectiv — Overbeviisning om, at kun Skjebnen fældte mig. Troer Du jeg vil være Videnskabsmand og det saagar en 15 herlig? Nej! som alle paralytiske Aander siger jeg: bene vixit, qui bene latuit! Altsaa punctum for den Idee! Du frygter for de Adspredelser, jeg i min Tomhed vil gribe til; jeg lover Dig herved at de ingen farlige Følger skulle have. Vel føler jeg mig nu mere isolert end nogensinde för, men dog har jeg endnu 20 Kræfter nok til at indsee, at Opiums secundaire Virkning er Dösighed. —

9^d Junj

Du klager over mit hurtige »men« ved Omtalen af Din Hakon Jarl, og dog var sandeligen dette »men« uden videre Betyd- 25 ning. Det gaer mig ofte, naar jeg skriver, ligesom naar jeg taler; en Ting, som ret er mig vigtig og kjer, falder mig ind og jeg afbryder min Talegang, ligesaa brat, som hiin afbröd min Tankegang. Du fordrer min Dom — Gud velsigne Dig! lad Dig nöjes med Meening — om Hakon. At sigte Dig, hvor- 30

for Torqvato Tasso er mig Göthes kjereste Digt; hvorfor Din Edda henrev mig og Din Vaulunder ikke gjorde det, er mig umueligt. Umueligere endnu er det for mig, at give Dig en raisonneret Dom over Din Hakon. Jeg har kun hört den een
5 eeneste Gang forelæse og denne eeneste Gang blev den forelæst af Hans Christian; Du kjender selv, kjere Adam! vores brave og i Sandhed agtværdige Vens negative Talent til at forelæse! Du maae altsaa tilstaae mig Mueligheden af, at noget kunde være bleven tabt, noget forvandsket, og at jeg i det Hele
10 ikke kan tale saa klart om den, som naar jeg havde læst den selv, end sige, som naar Du havde forelæst den. Men hvad der især gjorde Indtryk paa mig, det vil jeg sige Dig. Det var aller stærkest Audens Samtale med Olaf; den henrev mig; dernæst Hakons Scener med Thora og dennes sidste Monolog.
15 En Scene, som jeg kunde mærke havde besynderlig Interesse for de Andre var Olafs Sammenkomst med Hakon i Bondehytten. Det havde den ikke for mig. Den gjør Hakon saa liden, og han var dog i Sandhed saare stor. Han er ligesaa tapper som Olaf og mere gudsfrygtig end denne. Hvad der skal
20 udmærke Olaf er Ungdom, Skjönhed og Arveret ell. Kongestamme; og nu staaer han her og haaner den arme Hakon, Hakon, som i dette Øjeblik, da hans kjeke Sind allerede martres af Bevidstheden om et mislykket Niddingsværk, er langt ulykkeligere end da han hörer, at hans kjereste Søn er falden
25 for Olaf. Dette ere de enkelte Momenter, som meest greb mig; at Stykket gjør Dig og os Ære, har Du jo allerede de competenteste Dommeres Stemme for; at jeg biefalder dem, sværger jeg. Min lette Kritik tilgiver Du; nærværende havde det maaskee blot kostet Dig et Par Ord, for at overbevise mig om dens Let-
30 hed. Det er overalt en forbandet Ting at skrive saadant

noget; naar det staaer der paa Papiret, saa seer det saa impertinent — freymüthigt og kjekt ud og Recipienten kan der umuelig see den Forlegenhed og Undseelse, hvormed det er nedskreven. Eenting lover Du mig dog, kjere Broder! at Du ikke leer af dette. Du maae gierne overbevise mig om at det ikke duer, 5 ja Du maae saagar blive vred for det, men — Du maae ikke lee af det. Ikke sandt? det lover Du?

Den Hæder, Du skjenker mig ved grundig at forklare mig, hvorfor Din »Edda« henlagdes, er mig saare kjer. Du siger at Træsnittet passede sig bedst til Thors og Lokes Rejse til Ut- 10 gaard, fordi denne krævede en vis »plump Humor og colossal Plastik«. Men kjere Digter! den første Sang, som Du siger mig her første Gang blev til som Indledning, hvorledes fik Du her den plumpe Humor og den colossale Plastik til at blive den sødeste Poesie? Brages, Balders, Yduns, Frejas, Fryggas 15 og Dysernes Apotheosie? »Morgen- og Aftenrøden faae deres Lys fra dem«. Er det ogsaa Træsnit? Hvortil da Kobberstik?? — Jeg længes inderlig og ængstelig efter Din Balder. Give Gud, at alle Mennesker vilde saavist som jeg »lade Kunstneren selv raade og ikke være ubillige«; men jeg forudhører det »Zeter- 20 geschrei«, her vil blive, naar Balder fremtræder med Trimeter, Trochæer og Chor. Lad mig see, kjere Adam! at Du i Din Fortale ret bryder Dig om, hvad Folk vil sige. Saa roser de Dig nok og saa bliver jeg saa fornöjet.

12^t. Junj. 6. 25

Det er mig kjert, at vores Theater er saa relativt godt; absolut er vel intet det, og til at spille Hakon, som den burde spilles, udfordredes det dog. Derfor er i mine Tanker den dramatiske Digter den ulykkeligste; han maae tage Skuespillere og Spille- 30 skuere wie sie sind og desværre ikke wie sie sein sollten; under-

tiden ere saagar de sidste værre at trækkes med end de første. De Ruller, Du har uddeelt, giver jeg Dig Ret i. Ogsaa jeg troer at Foersom vil spille Olaf ret godt; ja, hvad mere er, jeg troer, han vil forstaae sin Rulle. Men hvem skal spille Auden,
5 denne kjere poetiske fornuftige Erscheinung, denne opstandne Nathan der Weise? Giver de den i en Stympers Hænder, saa gaaer mig min kjereste Scene tabt; at see den mishandlet er at blive mishandlet. — Endnu en Yttring i Dit Brev har glædet mig usigeligen, hvor Du siger, at den Maade Schlegel, Tieck og
10 fl. see Verden og Verdens Mennesker paa ikke er Dig længere kjer. Gottlob! at min kjere Gottlob igien begynder at agte Prosaister; at elske dem har Du dog aldrig kunnet lade være og det ere de, paa min Sjel! ogsaa undertiden værd. Den Bom, I engang havde trukken imellem dem og Eder og den Ironie,
15 hvormed I saa ofte omtalte dem, har ogsaa smertet mig for »Jyder ere vi dog alle for vor Herre« og jeg kunde meget bedre taale de Adeliges Paastand at Borgere og Bønder efter Döden kom i en slettere Himmel end de, end Eders at Prosaisternes eeneste Port til Salighed var Munden. At I undertiden havde
20 Ret, er sørgeligt. Har Din Rejse frembragt denne Forandring, da Gud skee Lov for den Rejse, som jeg ellers vilde ønske nu snart var forbie. Jeg er saa bange, at jeg skal blive Regimentschirurg i Finmarken ell. Færøerne inden Du kommer hjem. — Hospitalet blev rigtig nok net pebet ud, men Ulykken var, at
25 nogle for Velanstændigheds Skyld lukkede Munden saa lidet op, at der for en forbandet pibende Lyd ud af den med det samme. Han havde imidlertid Mod nok til at lade det opføre tredie Gang — hvortil han da havde den specielle Grund, at Indtægten tilfaldt ham. Der var — ligesom ved andre Execu-
30 tioner — fuldt Huus. Been og Stokke og Munde og Hænder

gik i et væk. Da Stykket var forbie, traadte Rosing frem og reciterede en Epilog af Sander, hvori denne fortalte, at det gjorde ham meget ondt, at Stykket ikke duede og tillige bad dem at klappe, fordi han havde skrevet Niels Ebbesen. Tilsidst sagde han, at han vilde hellere at Dannemændene skulde holde 5 af ham, end han vilde krybe op paa Parnas. Herover bleve Dannemændene rörte og gavede sig til at klappe ganske forferdeligen; de andre hyssede. Endelig begyndte Seminaristerne at raabe »Sander leve!« Et Mnske, der stod ved Siden af mig brölte ligesaa höjt: »Sander leve! Hospitalet döe!« Jeg havde 10 nær raabt »Sovvel!« da jeg vidste bestemt, at det skulde lægges hen til rolig Hvile. Et Par Dage efter takkede han i Dagen for Indtægten og for de mange rörende Beviser paa Kjerlighed ell. Medlidenhed — jeg kan sku ikke erindre hvilket det var — som det danske Folk havde viist ham i den Uge. Tillige lovte 15 han sikkert næste Gang at gjöre det bedre. — Jeg har med stor Fornøjelse læst Din Sösters Brev og — jeg vil nu ret være oprigtig — jeg har glædet mig ret hierteligt over, at mit Brev var det störste. — Jeg har ingen Ubarmhjertighed viist imod den »stakkels Niels Ørsted« som Du kalder ham, men hvad 20 skal man tænke om et Mnske, som med fuldkommen Vished om aldrig at kunne betale i saa kort en Tid gjör Gjæld paa flere tusinde Rdlr. og derimellem hos Folk, som af reen Godhed og Velvillie for ham har laant ham Summer, hvis Tab er dem særdeles föleligt. Du siger, han har været værst imod 25 sig selv; med Din Tilladelse har han været meget værre imod disse. For nærværende Tid flankerer han i Kiel. Jeg kaster nödig Steen paa Folk, fordi de öde flere Penge end de have, men undskyldte ham, synes mig er umueligt. — Du spørger lidt bittert, hvad det er for Mnsker, som sögte at fordærve Dig 30

ved Smiger og Hyklerie. Jeg kunde gjerne have sprunget dette Spørgsmaal over, men ogsaa jeg vil vise, at jeg inderligten ønsker, at »vi to ret skulde forstaae hinanden«. At navngive nogen her, vil Du sikkert ikke fordre; men siig mig, kjere Adam!

5 hvorledes skulde jeg ellers forklare mig Din forunderlige, blandede, afvexlende Omgang med Mnsker, som Du hverken kunde elske eller agte; og naar jeg nu ved en Hændelse hørte, at en slig Person i Din Nærværelse ridiculerede den stakkels Baggesen eller saagar slog Krøller paa Næsen af Schiller, hvad skulde

10 jeg da troe? Har jeg taget fejl, da tilgive Du mig ogsaa denne min Fejltagelse. — Det er mig kjert at der dog bliver noget af den Ström; det er intet ganske hverdags Mnsk. — Block er nu kommen hertil. Herre Gud! hans gamle Fader fortalte mig i Vinter, at Sönnen gjorde Experimenter med Gall og Reil

15 og saa gjorde den Satan blot Experimenter i den forgyldte Löve. — Din Meening om Gjerlev er ogsaa min. Philisteriet har ædt sig ind i Huden paa ham som Fladluus; og da han nu ogsaa er flad, saa har han antaget Philisteriets Natur og æder sig nu först væk ind i Huden paa andre Mennesker. Du

20 ønsker, at han maatte faae Øjensalve i Ørsteds Huus. Kjen- der Du Bestanddelene af ungvant. ophtalmic. rubr. eller siger Du det, fordi han bruger Brillen; i sidste Tilfælde kan jeg for- troe Dig, at hans Øjne ikke ere saa ganske slette. Et Øjenvidne har fortalt mig, at han paa Ørsteds Forelæsninger ved interes-

25 sante Forelæsninger, skyder Brillerne tilside for at kunne see. — Har mine kantede Bogstaver ikke Lov at gaae i Roe paa Gaden for Dig? — Glem for Guds Skyld ikke vore tre Pukkel- ryggede! — Jeg har nu ingen Theeselskaber; hvem skulde jeg nu have? hvad skulde jeg nu byde dem? især dem, som vare der

30 i Fjor og hørte Dig læse Dine Poesier? Aldrig en Bonde oven-

paa en Herremand! — Jeg har endnu min Silkehat og min Sælhundshund og min Solparaplui — som min Fader kalder Parasollen — men jeg gaar aldrig med den i Solskin, undtagen naar en Skræder fo'r til Himmels. — Thieme kom for nogen Tid siden her tilbage for at vise sine Ridekunster og indrette et Vaux-hall. Hans kjønneste Datter blev forliebt i en Springer hos Madam Price. Da Faderen stærkt modsat sig Partiet, løb hun bort med ham. Hvad skulde den Gl. gjöre. Vilde han ikke lade sin Pagliasso, som Din Skolemester avertere Publicum, at »Jomfruen var løben bort med Springemanden« saa maatte han faire bon mine à mauvaise jeu og tage dem til Naade. Saaledes rider og rides hun nu som Madam Rabbe. Hans Vauxhall er egentlig en Nationaldandsebod — ligesom Prices Nationaltheater. — Frelsen lever meget vel og har allerede overstaaet Climatfeberen, jeg har sendt ham Dine Digte; han er een af dem, som behöover mere end Sukker og Penge. — Din gamle Fader bliver hver Dag yngre; han er grumme glad for Dig, men vil gjerne lade som det modsatte, for at man skal rose Dig. — Min beder Dig hilse. — For Guds Skyld; skriv ikke flere danske Viser til Callisen; han er dem paa min Sjel, ikke værd. — Jeg nödes nu at slutte mit Brev, for at det kan komme bort i Dag. Jeg slutter det med min ærlige Forsikkring at jeg er Din troe Broder Bernt.

E. Sk. I dette Øjeblik hörte jeg af Malte Möller at Sander har indgivet et nyt Stykke, som heder: Knud Lavards Död; har Du ikke selv engang tænkt paa dette Emne. Kruse har udgivet et under Navn af Harleqvini Bryllup (husker Du Spiri Hustrue?) Siig mig, kjere Adam! hvorfor Du altid lader Ørsted betale Portoen for mine Breve? Min fulde Titel er: p. t.

constituert Interims-Vice-Reservechirurg og jeg boer paa det kongelige tyske chirurgiske Academie i Kjöbenhavn.

Skriv snart, kjere Broder.

199. *Fra Christiane Heger.*

Springforbie den 6 Juni 1806.

5 Min gode Oehlenschläger!

Iaftes som Tante og jeg sad og talte sammen, kom der et meget tykt Brev til mig fra K: M:, hvori Dine tre Breve var, til Sophie Carl og K: M:; om denne Weimarske Ladning var os velkommen, kan Du selv bestemme.

10 Din Fraværelse er mig langt mindre smertelig end jeg nogen-tid kunne formode; vel tænker jeg hundrede Gange om Dagen med Henrykkelse paa den Glæde der venter mig, at modtage Dig, men uden nogen piinlig Længsel; jeg er usigelig glad og lykkelig ved at viide Dig i nöye Omgang med saa mange for-
15 skiellige og interessante Menneske[r] og tvivler heller ikke paa, at Du bestandig finder Mennesker efter Din Smag; hvorledes skulle jeg da föle mig ulykkelig? kiære Oehlenschläger! Du veed ikke hvor usigelig kiær Du er mig! jeg paaskiönner Dit Værd sikkert meer end nogen anden. Du veed ikke min kiære
20 Oehlenschläger hvor gierne jeg ville Du skulle kunne see ind i mit Hierte, Du ville da vist komme til at holde meget af mig. Du maae ikke troe at det er Krampe der virker saaledes hos mig; jeg er frisk det forsikrer jeg Dig helligt. Jeg har tre Gange hört Hakon Jarl og tre Gange læst den selv, og ingen Krampe
25 fölt; mine Taarer har været barnlige, men sandelig ikke krampagtige, saa maae Du dog troe mig, at jeg er frisk. Naar Du kommer hiem, veed jeg slet ikke hvordan jeg vil blive tilmode, dog troer jeg at jeg frygtsom og beskedent vil holde mig fast

ved Klyngen af alle Dine Veninder og betragte Dig, det er ikke Sværmerie, min velsignede gode Oehlenschläger! Jeg er en lille blaa e og kiærlig Blomst. Du veed altsaa mine For-
dringer; de skal aldrig blive større. — Jeg har ikke skrevet til Dig, siden sidst jeg fik Brev fra Dig, det kom deraf at Du ingen 5
Adresse gav mig; nu kunne jeg let begrebet hvorhen jeg skulle sende det; men da Du skrev at vi skulle faae Din Adresse, ville jeg ikke skrive för Du ville have det. Tusind gange takker jeg Dig for Dit Brev fra Naumburg, det rørte mig usigeligt; jeg skal aldrig glemme, at Du valgte mig til at udöse Dit Hierte 10
for. Jeg er blevet et ganske andet Menneske siden vi fik Hakon Jarl. Du kan ikke tænke hvormeget det interresserer mig, jeg torde gjerne lade Dig höre mig i det, ifald Du var her, jeg giör det selv hver Dag, da det gaaer mig som Rahbek, at jeg har intet andet i Hovedet, end det. — 15

Om end ikke min Glæde over Dig, yttre sig paa nogen anden Maade, saa sees den lettelig af mit hele Levnet. För, saalænge jeg var nedtrykt og fölte, at jeg var Dig besværlig, om ikke i anden Henseende, saa dog i Hensyn til Din Stilling, var min Helbred mig ligegyldig, eller rettere jeg saae med Glæde at 20
den blev slettere; jeg haabede da at kunne ende Din Ulykke, og enhver Ting som var i Stand til at opmuntre mig skyede jeg; nu derimod er jeg tilfreds; thi jeg har stor Aarsag dertil, befunder mig vel, og griber ald den Fornöyelse der bydes mig. Jeg har giört en stor deel nye Bekiendtskaber, hvor iblandt et 25
meget interessant, en Fröken Olsen; Du har uden Tvivl seet hende til Bruns, dog nok lagt mere Mærke til Sösteren, som danser caracteer Dandse. Denne Fröken Olsen er intet Hverdags Menneske, hun er smuk, talentfuld, og cultivateert og har fattet saa stor Godhed for mig, at De gale Mennesker her 30

hiemme, kalder hende min Kiæreste og hendes Breve til mig, Kiæreste Breve. Dine Digte glæder hende ubeskrivelig, Aladdin især; Du maae viide hun er en ægte sydlig Plante, født i Afrika og opdraget der, i Amerika og tildeels i Frankerig. Vi
5 har talt utallige Gange om Dig, og hun holder særdeles meget af Dig, endskiöndt hun aldrig har seet Dig. Jeg har som K: M: kalder det fört et ægte Damelevnet i Vinter; det vil sige kommet meget ud i Selskaber, dette var vist ikke skeet, ifald jeg ikke havde truffet paa ualmindelige Mennesker. Ketty Olsen
10 har været hele Vinteren i Kiöbenhavn, og er nu först med Foraaet rejst paa Landet; vi vare næsten daglig sammen, og naar jeg nu har været her en 14 Dags Tid, har jeg maattet love hende, at komme ud til hende i Fridereksborg. Vi læste med hinanden, og for hinanden, og jeg har siden Du rejste ikke
15 havt interessantere Omgang end hendes. Hun taler italienskt, spanskt, fransk og engelsk; det tydske Sprog har hun ikke ganske i sin Magt, men læser det flittigt; jeg har læst adskilligt temmelig svært tydsk for hende, som hun har forstaaet; dansk kan hun som en Indfödt; hun har været her i 3 Aar kun. Jeg
20 har truffet paa flere, som jeg er glad ved, to Fröken Hammeleffer — döme dem ikke efter deres flauue Broder ifald Du kiender ham — De ere meget flinke Piger maaske det kan anbefale Dem, at de kan Aladdin og Dine övrige Sager uden ad. Da Hakon Jarl var saa bekiendt at baade værdige og uværdige
25 havde læst det og Din Syster laante mig sit Exemplar til at lade Fru Oldenburg læse, tog jeg ikke i Betænkning en Dag Hammelefferne vare hos mig, at forelæse Dem det. Du mener sikkert at det var en maadelig lectrise og dog tör jeg uden Ubeskedenhed sige, at jeg kiender Dem som har faaet Stykket
30 slettere tillivs. Man maae sammenlægge at jeg er hiemme i

Dine Produkter, har saameget entusiasme, som man kan ønske og ikke det sletteste Organ, der kan have. Mine Tilhörerers Henrykkelse kan jeg ikke udtrykke Dig. Havde Ketty ikke været rejst för jeg meente det kunne tilgives at giöre det saa meget bekiendt, da Du önskede det i det mindste til det var 5 indleveret skulle forblive en Hemmelighed, havde jeg neppe baret mig for at læse det for Ketty. Den stakkels Tante har længe maattet vente efter Hakon Jarl; længe varede det inden der var noget Exemplar at faae og længe var der saa mange uomstödelige Hindringer fra hendes Side for at komme til 10 Byen; nu endelig i Söndags fik Rahbek Tid at komme ud og læse det for os, efter ham har hun ventet paa den sidste Tid. Jeg gidder ikke sagt Dig Tantes Mening thi da kun een Mening existerer om Stykket, kan Du viide den af Dig selv. Saa meget vil jeg sige Dig at Tante og jeg har ærgret os meget over, at 15 Du læser Dine Sager op paa tydsk; at Du atter har et stort Arbejde færdig, jeg veed ikke andet end for at undgaae at give Dig nogen Titel for alle Dine Knallerier, vil vi herefter betiene os af fölgende: SaTan. Du finder vist denne Idee meget original, haaber jeg. Jeg vil gjerne være et Echo af Dig, 20 som Du siger Louise Reichhardt er det af hendes Fader, naar det kun er qvindeligt. K: M: fortalte mig i et Brev igaar at Rahbek skrev til Dig med denne Post, han siger Dig alt alvorligt og vigtigt, derfor er det kun Löyer Du faaer fra mig.

Det halve af mit Brev er barnligt, det skulle viise Dig min 25 Hengivenhed, og min Ydmyghed for Dig, viise i hvilken Stemning jeg er i naar jeg tænker paa Dig. Det andet halve maae give Dig et Begreb om min Sundhed og forandrede Levemaade. Jeg lovede Tante i Dag at jeg skulle sætte hende i Stikken med at fortælle Dig at hun giör Vers paa fri Haand. Vi saae i Dag 30

paa den tyve Udskrift paa Carls Brev: see bare Alleen Tante!
 sagde jeg, »den er lidt bakket« sagde hun, i det samme vendte
 jeg brevet, hvor paa hun sagde: »han har spart paa Lakket«
 nu er jeg rolig jeg har faaet Dig fortalt det. Uncle loe af Pinde-
 5 vognen saa Vandet randt af hans Øye; men skal jeg da aldrig
 have nogle Tegninger? jeg er dog den yngste, og kunne have
 mest Fornøyelse af at see Billeder. Jeg har skrevet til Nærum
 idag til Reinholdine og fortalt hende at vi har faaet en Lad-
 ning Breve fra Dig, med tilhørende Tegninger. Nu bliver det
 10 vel det beste, at jeg skaaner Dig for denne Gang; naar mon
 jeg kommer til at skrive til Dig igien? og hvorhen da? Gud
 velsigne Dig min gode Oehenschläger! behold altid nogen
 Godhed tilbage for

Din elskende Pige

Christiane.

15 Tante hilser Dig usigeligt.

200. *Fra Kamma Rahbek.*

[Mellem 6. og 16. Juni 1806]

Epilog.

Thalia

Ved Evalds Urne Melpomene græd.
 20 Taus jeg i eensom Vraa min Kummer giemte;
 Og herlig hendes Alter brammed med
 De stolte Gaver, som han det bestemte!

Og dog, o Søster! tilgiv, at jeg troer,
 Langt fra din Evalds Storhed at miskiende,
 25 Min Evald dog var ikke mindre stor,
 Vel, som din Dolk, mit Speil var ham i Hænde.

Tidt i min Forgaard nævntes lydt hans Navn,
 Med Længsel jeg hans Offre saae imøde,
 Men hvert et Haabglimt hvæssed' kun mit Savn,
 30 Naar i fordoblet Mishaab det hendøde.

Men nu da her mig af Begynderhaand
 Den ypperste af hine Gaver rækkes,
 Og da til Hæder for hans siældne Aand
 Den Eder — selv i Disses Hænder tækkes:

Mig dobbelt dyrebar den Hyldest er, 5
 I atter her mod mine Yngste vise,
 Da den en Hylding er til Evalds Værd,
 Og i min Yndling er det mig, I prise.

Om Vaaren grønnes Melpomenes Krands!
 Thalias Roser Evalds Billed bære! 10
 Og evig, evig begge være Hans,
 Han evig var, som Eders Stolthed være!

Kiære Adagio!

Jeg kan kun takke Dem for alle de rare Sager De har været saa god at sende mig, men — hvad jeg saa gierne vilde — skrive 15 et langt Brev til Dem, og fortælle Dem alle de Løier der har floreret paa Bakkehuset, siden jeg skrev sidst, det kan jeg desværre ikke, da jeg er saa mat, at Haanden allerede zitrer, af den Smule Arbeide det var mig, at skrive den Epilog af. Jeg har været syg, skiöndt ikke sengeliggende, nu over 3 Uger, 20 maae drikke en Flaske China-Decoct hver eeneste Dag, og gaaer, efter som det forekommer mig selv, saa godt som paa Gravens Bred. Imidlertid er det dog maaskee ikke ganske umueligt, at min Sygdom — som bestaaer i en temmelig stærk Nerve-svækkelse — kan gaae over igien til det sædvanlige Skranterie, 25 som da jeg er saa vant til det, dog er en ganske taalelig Forfatning for mig. Jeg vil derfor haabe, gode Oehenschläger! at mit inderlige Ønske, at leve saalænge, at see Dem komme hiem igien, ogsaa maae være Guds Villie. Det er sandelig ikke saa let, som jeg har tænkt mig det, med Roelighed at vente det 30 Øieblik, der skal rive os bort fra alt, hvad vi elsker paa Jorden.

Dette föler jeg ofte i denne Tid, thi uagtet jeg gjerne tör til-
 egne mig den Tröst Job nyeligen har givet mig, den nemlig,
 at jeg har svævet let over Jordens Frugter, at det Himmelske
 har levet varmt i min Siæl, og at jeg fyrigt har sögt det, saa
 5 kan den dog ikke tilintetgiöre den Smerte, Tanken om at
 forlade dem jeg elsker her, volder mig. Men skee Guds Villie!
 — Det glæder mig, at jeg kan fortælle Dem, at Cristiane
 er rask; hun er nu i denne Tid paa Springforbi. Dagen efter
 at Deres Söster og Fader bragte mig Deres Brev, sendte jeg
 10 hende det, tilligemed Sophies og Carls Brev. Jeg nænnede ikke
 at beholde det længer — saa gjerne jeg end vilde — inden jeg
 glædede hende med det; i Dag haaber jeg hun er saa honet,
 at sende det tilbage. Job, fra hvem jeg da skal hilse Dem uende-
 lig meget, skal ogsaa have det Brev ud at fornöie sig over; han
 15 er meget lykkelig, hvergang jeg sender ham et af Deres Breve.
 Han har i denne Tid skrevet et liturgisk Stridsskrift, imod en
 flau Biskop Boisen, der har givet en Plan til en Forbedring i
 Liturgien, som er det græsseligste Töy af Verden, men Job har
 ogsaa sagt ham god Beskeed. — Tak for Deres söde Vaar-
 20 Elegie; Rahbek trykker den med Glæde i hans Skruetil. Tak
 ogsaa for Portraiterne; Prams og Sanders ere fortræffelige, San-
 ders Kalvekryds mesterligt, men H. C. har De ikke truffet
 saa godt, og den finale Person kiender jeg ikke. Pindevog-
 nen med Tilbehøer er nydelig. Nu har jeg ikke mere Plads,
 25 og er desuden saa mat og svag, at jeg nödes til at holde op.
 Gud velsigne Dem for alt godt! De er ret et lykkeligt Menne-
 ske, og jeg under Dem af mit inderste Hierte al Deres Lykke.
 Hufe hilser.

Deres astheniske Veninde

K. M. Rahbek.

Den lille söde Fritz, som lignede Giebichenstein, er död for omtrent 3 Uger siden. Det var mig et haardt Stöd, maae De troe, og det er vel ogsaa Aarsagen til, at jeg befinder mig saa ilde. Den lille söde Glut kom jævnlig herud til os, da Foraaret begyndte, og var saa lykkelig ved at være her, og at arbeide i sin Hauge, og Hufe hialp ham at grave en Grav — der, synderligt nok! aldeles lignede en Grav til et Barn — for at fylde god Jord i, og saa Radiser deri, men den söde Dreng fik aldrig sine Radiser at see, og maatte saasnart selv behöve en Grav. Maa han sove vel, den lille Guds-Engel.

10

201. *Fra H. C. Ørsted.*

Kjöbenh. d 13 Juni 1806.

Dit Forlangende, at faae Penge, er blevet opfyldt. Du erholder i disse Dage 200 Rd Hamb. Cour. fra et Huus i Hamburg, hvormed Tuteins staaer i Forbindelse. At Du ikke har faaet dem för, kommer blot deraf, at jeg ikke för vidste Du behövede dem. Det Brev, hvori Du forlangte Penge var nemlig gaaet med den agende Post, og havde været omtrent een Maaned underveis. Naar Du vil sende en heel Pakke af Breve, er det vist nok meget besparende, at sende dem med den agende Post; men Alt hvad hastig skal expederes bör sendes med den ridende, som gaaer i mindre end den halve Tid. Du siger i Dit Brev, at Du önskede 300 Rd. Jeg troer, at Du vel kunde behöve dem; men jeg tilstaaer Dig, at jeg ikke vidste Udveie til saa mange. Din Fader har givet 50 Rd, og Tutein & Comp. har taget i mod Anvisning paa den Kongel. Kasse for 150 Rd, af de 200 Rd, Du nu faaer. Din Fader lægger endnu den Agio til, som gjør at Du faaer denne Sum i Hamburger Courant. Du har nu faaet et heelt Aars Stipendium, foruden det Du har

faaet af Din Fader. Du seer deraf, at Du, uagtet den störste Sparsomhed, intet har lagt tilbage, for det tilstundende Reiseaar, som dog vil være kostbarere end det forløbne. Men jeg haaber vist at Hakon Jarl vil indbringe Dig meget baade her
5 og i Tydskland, og da har Du ingen Nöd. Lad mig nu kun strax vide, naar og hvor Du vil have Penge igjen, paa det at jeg kan besörge de nödvendige Bevillinger til at hæve Stipendiet forud. Naar jeg taler til Schimmelmann herom, kunde det maaskee give ham Anledning til, at give Dig noget af sin
10 egen Kasse. Dog jeg haaber næsten, at Du ikke vil behöve denne Genereusitet.

Den Resolution Du har fattet, selv at indsende Dit Stykke, glæder mig. Jeg anseer den aldeles for den rigtigste, og vilde ikke have faldet paa nogen anden, naar ikke hele Familien
15 havde gjort mig fortunlet i Hovedet, med deres Ophævelser. Jeg troer virkelig, at Bakkehuset er lidt misundelig paa mig, for den Fortrolighed Du havde viist mig ved at sende mig Stykket. Er dette ikke Tilfældet, saa er det simpelt Kjærlingevæsen. Nok er det, at man har gjort forunderlige Fordringer
20 paa mig. Iblandt andet har man taget det ilde op, at jeg ikke kunde tvinge Schimmelmanns til at lade sig Dit Stykke forelæse af Rosing. Jeg burde ikke underholde Dig, med deslige Ting; men jeg er nu fortrædelig, og dobbelt fortrædelig, fordie man ikke tör sige mig det selv, men sladdrer omkring, for at
25 bringe mig det paa tredie Haand. For omtrent 14 Dage siden begjærte Christiane Stykket, for at Rhabek kunde læse det, da han, som hun sagde, var tilbøyelig til at indlevere det. Jeg gav hende Stykket; men det blev aftalt, at vi skulde intet Skridt gjöre, förend vi havde faaet Dit Svar, paa mit sidste Brev.
30 Nogle Dage efter, erfarede jeg imidlertid i Byen, at det var

indleveret. Dit Brev er altsaa paa en vis Maade kommet for silde. Jeg har imidlertid leveret det til Rhabeck, som vel vil gjøre Dig Regnskab for, hvad han videre har foretaget sig. Det er mig nok, naar Du af alt dette seer, at jeg ikke har gaet uden for den Comission Du havde givet mig. Jeg er overbevist om, at alt det jeg har at klage over, er Misforstaaelse og Svag-
hed, og jeg beder Dig derfor ikke videre at lægge det paa Hjertet.

I denne Sommer bliver jeg da endeligen vel Professor, dersom jeg skal troe bestemtere Løvter end dem jeg nogensinde för har havt. Det er endog muligt, at jeg er det inden een Maaned. Forresten bliver det ved det Gamle, kun at min Lærebog gaaer noget raskere frem. Dens chemiske Deel har faaet en ganske ny Inddeeling. Först afhandler jeg alle Phænomenerne, som om de virkeligen havde deres Grund i Sammensætninger og Adskillelser, derpaa viser jeg at, i en anden Deel, at de egentligen beroe paa Kraftfordeelninger, og i den sidste Deel søger jeg at opdage de Kræfter hvorfra alle disse Phænomener hidröre. Jeg har heri taget Astronomien til Mönster, i det denne först afhandler Himmellegemernes Bevægelse, saaledes som de synes at være, i den sphæriske Deel, derpaa saaledes som de virkeligen ere i den theoretiske, og endeligen søger Aarsagerne i den physiske. Saa snart Lærebogen er trykt, skal jeg tilsende Dig den, hvis Du vil.

I een Henseende har jeg at begjære Tilgivelse, kjære Ven. Jeg skulde have sendt Dig Din Oversættelse af de Göthiske Smaadigte, og Tilskueren med Mynsters Digt til Dig. Nu er det for sildigt, da det maatte gaae med den agende Post, og altsaa neppe vilde komme til Weimar för Du var derfra. Du har Aarsag til at være vreed for denne Forsømmelse; men jeg

lover Dig, at Du ikke skal have oftere over en saadan at klage. Jeg vilde dog have lagt Mynsters Digt i Brevet i Dag, men Schulz vilde ikke lade mig faae den Tilskuer, og selv, veed Du, at jeg ikke holder den. Om jeg end skal afskrive det selv, skal
5 Du faae det med neste Post.

Gjerlev beskriver sin Italienske Reise, hvilken indeholder adskilligt interessant.

Lehmann er endnu i Holsteen.

Assebarnet befinder sig i denne Tid usædvanligt vel. — Din
10 Søster ligger paa Fridrichsberg, hos din Faders. Vi besøge hende ofte, saa vidt muligt hver Dag. Min Fader vil kjøbe en Gaard her i Byen. Han er ikke ganske ruineret, men var meget nær derved. Niels er endnu borte. Nu er han i Kiel. Nylig har han skrevet mig til, at han faaer et godt Embede; men jeg
15 troer det ikke för jeg seer det.

Bliv ved at leve vel, og at elske

Din H. C. Ørsted.

202. Til K. L. Rahbek.

[Mellem 15. Juni og 11. Juli 1806]

[*Begyndelsen mangler*] Lue, istedet for en Støtte for Menneskeheden. Tre Ting kan være Skyld heri: Ungdom, Lune og
20 et slet Sindelag, fra det sidste bevar os kiere Herre Gud, de tvende første har havt med os to at bestille.

Jeg tilstaaer dig oprigtig og uden lange foregaaende Udsmykninger og Præluminarier at jeg har for et Par Aar siden brusset som en Flaske Øl der var godt proppet, saa at man vel undertiden kunde være bange for at tage Tolden af. Det være langt
25 fra at jeg med Misfornöielse seer paa denne ungdommelige Heflighed, thi den har kun været en Modifikation af den Kraft og det Mod Gud har givet mig og hvorfor jeg takker ham.

Men det være ligesaa langt fra at jeg virkelig skulde ansee denne Modifikation for noget i og for sig elskværdigt, det er i det høieste at betrag[t]e som den nødvendige Giæring til en paafølgende klar og rolig Viin; at man i de Dage saa aldeles lukkede sine Øine for denne Betydning, og tirrede min Hæftighed meer med nederdrægtig Gemeenhed, hvilke[t] vel ikke er et for stærkt Udtryk for det lumske Had og det Nag man bar til den unge Titan der vilde nedstyrte Prosaens Aristokratie muttersallene, endnu selv i Kaag og uden Grundstøtte.

Ligesom nu denne Hæftighed yttrede sig udvortes først, saaledes yttrede den sig ogsaa indvortes, da Steffens som en nye Anscarius kom herhid og prækede Evangelium for Hedningerne. Jeg kiendte ikke — (som jeg overhovedet kiendte saare lidt dengang, hvad egentlig Kundskab angik eller rettere Videnskab, thi i at kunne har jeg fra Barnsben övet mig, og min Haand har havt en usigelig lang og stor mekanisk Øvelse i at före den poetiske Pensel) — jeg kiendte ikke den nyere Tids Bestræbelser og Produkter og hörte det nu consentreret, pludselig som fra tusinde Kilder tilløbende giennem den brusende Steffenske Katarakte. At dette maatte giöre et stærkt Indtryk paa mig er begribeligt, ligesaa begribeligt er det at Sarpen ikke bruser nær saa stærk i vort Øre, naar vi er komne nogle Mile derfra. — Hermed vil jeg nu aldeles ikke sige at jeg holder de Ideer og Meninger for urigtige, som under disse Foredrag opstode hos mig, tvertimod ved at fordybe mig noget i de nyere Tænkeres og Kritikeres Skrifter har det slaaet solidere og dybere Rödder; men den Manie at foragte og ringeskatte Alt hvad ikke var stemt i den angivne Tone, en Manie jeg virkelig har været besat af, fra den er jeg Gud være lovet længst befriet og veed ikke hvorfor jeg ikke oprigtig skulde fortælle

dig det. Det var naturligt at denne intollerante Opposition for en kort Tid maatte modsætte sig Eders — tillad mig at sige dig det aabenhjertig — for vidt drevne Hyldning af det Middelmaadige — thi hvad bliver der at sige for det Fortræffelige, 5 naar man adorerer og beundrer Hverdagstanker, der kunstlös uden Talent Flid og Begeistring henslænges paa Papiret, som de halvgabende i daglig Tale improviseres? Det var virkelig ogsaa Følelsen af denne nödvendige Modsætning der bragte mig til at stemme i den Vise saalænge hvortil dog i Grunden 10 Naturen kun gav mit Gemyt en kunstig Fisteltenor. Det vilde aldrig faldet mig ind at kalde Thaarup og Consorter en slet Digter hvis han ikke overalt var udraabt for en stor; og hvis man ikke netop havde ringeagtet og saavidt som muligt havde nedrevet det virkelig Store fordi det var en Ingrediens der 15 ikke fandtes i Thaarups Digte. En eneste Cherub stod i denne Periode endnu med et blinkende Sværd for Poesiens Have og beskyttede den. Det var Johannes Evald, han havde virket paa Eder i Eders Ungdom, han havde lært Eder at elske Harpens Toner som med hurtige Englevinger oversvæve hele Verden og omflagre hver Gienstand og viser Alt kun som Lemmer 20 af det Hele, der kun med Hensyn til det Hele faaer deres Betydning; Thaarups Kronprinds Frederik var hos ham Gud, og Prindsesse Marie Christi Moder af samme Navn; alt i mytisk religiös Betydning som ikke slog paa Personlighedens og 25 Øjeblikkets Strænge, men paa Verdensbygningens og Livets Grundaccorder — ham maatte I beundre — hvad han havde gjort maatte I agte og han reddede Phantasien (ikke Indbildningskraften men Bildningskraften) fra at blive anseet som en blot Billedbibel for Börn. Indvend mig ikke her at Evald 30 ogsaa har skrevet til en Marie og i Sandhed til en meget uvær-

dig, saa vist som den Thaarupske er elskværdig. Det Slette hos Evald taler jeg ikke om, heller ikke om det Ubetydelige og Ligegyldige, som Tiden aftvinger og afflokker enhver Kunstner; og hvad der vilde være Pedanterie af ham at afslaae eller skye [*Resten mangler*]

5

203. *Fra Charlotte von Schiller.*

Weimar den 20ten Juni 1806.

Erlauben Sie mir, Ihnen noch ein Lebewohl zu sagen, und Ihnen den versprochenen Brief zu senden. Auch dieses vergönnen Sie mir, dass ich wünsche, dass mein Andenken bleibend in Ihnen sein möchte. Ich werde Sie nicht vergessen, und 10 kann es auch nicht, denn ich hoffe mich auch stets an den Früchten Ihres Geistes zu erfreuen, wenn Sie fern von uns sind. Sie gehören nicht einer Nation allein, und wir dürfen indem wir uns über Ihre Schöpfungen freuen Sie zu den unseren rechnen, u. Ihnen für jeden Genuss danken. Bleiben Sie dem Vor- 15 saz treu, deutsch zu schreiben, oder Ihre Werke zu übersezen, denn ich möchte gern immer Ihrem Geist auch folgen können.

Zum Zeichen dass ich es fühle was Ihr Genius vermag, empfangen Sie diese Gedichte aus meiner Hand, aus denen ein Ihnen befreundeter Geist spricht. Er würde, wenn er Ihnen 20 sichtbar erschienen wäre, gern sein Bild in Ihrem Herzen erhalten haben, jezt lege ich das heilige Andenken meines verewigten Freundes in Ihre Hände, denn ich fühle was Sie ihm würden geworden sein. Auch als ein Zeichen meines Gefühls für Sie betrachten Sie diese Bücher, aus denen ich oft die 25 Stimme die mir nun nicht mehr erschallt! mit Trost oder mit Rührung vernehme, je nachdem meine Empfindungen einen Anklang suchen. Nah und fern sey Ihnen dieses Andenken an

uns lieb. Ich werde immer mit Antheil von Ihnen hören, und mich freuen wenn die Erscheinungen einer südlichen Natur, eben so schön und belebend auf Ihren Geist wirken, u. Ihre reiche Phantasie als die nördliche, Ihres Vaterlandes.

5 Leben Sie stets glücklich, und Ihr Schicksal sey so reich an Freude, als Ihr Geist das Leben und die Welt, schön in sich selbst, neu gestaltet. Denken Sie freundlich meiner, u. lassen mich gern in Ihrer Erinnerung leben.

Charlotte v. Schiller.

10 Sollten Sie früher in Dresden ankommen, als unser Freund, der jetzt abwesend ist, so versäumen Sie ja nicht ihn aufzusuchen wenn er zurück ist. Denn er wird Ihnen, u. Sie Ihm freuen.

204. *Fra Charlotte von Schiller.*

Weimar den 14ten Julius 1806.

15 Ich fühle wohl dass es mir nicht gelingen kann, Ihnen auszusprechen was mein Herz bewegt, und doch möchte ich Ihnen sagen wie tief mich Ihr Gedicht ergriffen!

Ich danke Ihnen, dass Sie mich verstanden haben; dass es Ihnen klar wurde, dem Wunsch auszulösen, der mich durch
20 mein Leben begleitete. Ich danke Ihnen, dass Sie es ausgesprochen, was ich Schiller sein wollte.

Doppelt heilig ist mir dieses Gedicht, es wird mir ein süßes Andenken meiner Liebe bleiben, und ich werde immer mit Wehmuth bey dem Geist verweilen, dessen schöne Phantasie
25 in so reichen Formen an die Gefühle meines Herzens ansprach.

So lange ein Herz fähig ist, sich für den ungefälligen harten Eindrücken einer ungleichartigen Welt zu verwahren, so lange

wird auch auf jedes Gemüth Alles Grosse und Schöne was Sie so tief zu fühlen vermögen, und mit solcher Wärme aussprechen, tief würken. Ich hoffe dass der Genius der Dichtkunst mir hold bleiben wird bis ans Grab, und mir solche freundliche Erscheinungen noch schenken, wie mir die Ihrige war. 5

Ich hoffe auch wir sehen uns wieder; mein Antheil und meine Dankbarkeit werden stets Gefühle für Sie bleiben, die ich mir gern im Herzen aufbewahre. Möge die Welt Ihrem Geiste immer in einem hellen Glanz erscheinen, und die Freude Sie begleiten! Leben Sie wohl und glücklich! 10

Charlotte v. Schiller.

205. *Til Christiane Heger.*

Dresden d. 16 Julij 1806

Morgen.

Efterat du længe har maattet vente Svar, kiere Christiane! skriver jeg dig nu til Dagen efter min Ankomst til Hovedstaden 15 i Chur-Saxen; og det ikke uden Grund; thi jeg har ikke glemmt at den 16 Julij er Sophias Födselsdag, endskiöndt hun er den Eeneste af alle mine Venner og Veninder som har forglemt at svare mig paa mit lange Brev. — Da jeg nu af hendes sidste Brev saae, hvor smukt hun skriver, naar hun vil, saa maa jeg 20 ene og allene ansee hendes Taushed for Mangel paa Villie og Lyst. Hvortil man har Lyst, det giör man gierne naar man kan, og jeg synes dog vel at jeg kunne fortiene et Svar paa mit lange og omständelige Brev. Dog, jeg kan ikke af Hiertet være vred paa hende, mindst paa hendes Födselsdag. Du kan for- 25 tælle hende at jeg ikke har glemmt vore Frugtforæringer fra Hofrevisor Nielsen og Gartner Petersen; vore Söndermarksspadsringer, Fætter og Moster Dahls Besög o. s. v. Hendes eeneste

Straf skal være at hun intet Brev faaer, indtil jeg faaer Noget fra hende. Ønsk hende paa mine Vegne Held og Velsignelse; siig hende at jeg takker Gud for at han nu atter lader hende blomstre frisk og sund, saa at Sundhedsrødmen nu er en liflig
5 Contrast til den Dödblegthed hvormed Sygdom, Afmattelse, Lindetræerne og de hvide Vægge overmalede hende for et par Aar siden, hos den gamle Hunæus. Da vi alle frygtede for — eller rettere fuldkommen troede at miste hende, endskiönt vi dog burde have vidst, at Ukrudt aldrig forgik, hvilken Sand-
10 hed altid stadfæster sig mere, da jeg hörer at Assebæstet eller -barnet (jeg har næsten glemst det danske Sprog) nu ogsaa skal begynde at befinde sig ærgerlig vel — du, kiere Christiane! ogsaa; jeg er i fuldkomment Velgaaende. Dette forsikkrer mig nu ogsaa om at Karen Margarethe, der er et stort Skarn og
15 har mange Synder at afbede inden Ole Luköye kommer — absolut maa være bleven frisk inden dette Brev ankommer; er hun det ikke endnu, da vil det icke vare længe, thi som sagt: Ukrudt forgaaer aldrig.

At jeg nu efter disse Yttringer takker Gud for at jeg er (jeg
20 veed ikke selv hvormange Mile) fra mit Hierte, kan du sagtens begribe, da du vist med alle de Andre, med forenede Hænder vilde rive Haaret af mit Hoved; da jeg nu nylig har ladet mig klippe, og beinahe intet mere har beholdt end den saakaldede Hanekam, saa var der heller intet andet at afslide end den,
25 hvilket vilde være til stor Skade og Sorg for mig, og mine (tilkommende) Börn. — De Parentheser har Fanden skabt.

Det har glædet mig meget at höre, liebes Kind! at Du har faaet nogle nye (og hvorom jeg icke tvivler) værdige og interessante Veninder. Sandelig! der er flere brave, dygtige og for-
30 træffelige Mennesker i Verden, end man skulde troe ved første

Øyekast. At der er fleer middelmaadige end dygtige Folk, er ikke mere underligt, end at der er fler Blade end Frugter, meer Græs end Blomster, flere Lopper og Luus end Löver og Tigre, flere Madiker end Elephanter, flere Prosaister end Poeter, flere Bondebyer end Kiöbstæder, flere Prof: Sanderer end Ewalder 5
 o. s. v. Lige söger Lige, und das Gute findet sich; og hvo som intet finder, har intet fortient, man behöover kun at lede for at finde og at banke for at oplades. — Den Ugudelige haver mange Plager, som han oftest gör sig selv. Friehed bestemmer Salighed eller Fordömmelse. Mennesket kan selv vælge Him- 10
 mel eller Helvede; det staaer ham frit; kun i Helvede er Qval og Smerte, og i Himlen er evig Glæde — og Himlen — er i den Godes Bryst.

Der er visse Tider i Livet hvori Livet skranter; da mörkner sig alt, og bliver til et forvirret ængsteligt Billed, Gud være 15
 lovet at du, saavel som jeg har overstaet denne Periode —

Nyd det Liv
 Dig Nornen skienkte
 I al sin Fylde.
 Kiæmp ey mod Mimer — (Visdom) 20
 Ey mod Nornen, — (Skiebnen)
 Ey mod Odin — (Almagten)
 Lad ey Vanvid dig bedaare
 Ey det Onde dig bedrage.
 (Vau[lu]nders Saga). 25

Jeg maa nu ogsaa fortælle dig mit Liv, siden sidst vi saaes.

Ikke blot af mit Brev i Naumburg, men af Sophias og KM[s] Breve veedst du saa temlig hvad der er hændet mig under mit Ophold i Weimar. I bestandig Omgang med Goethe, Professor Voss, Dr. Riemer og en Dr: Martens, gik Dagene let og hur- 30
 tigt — — Jeg kan uden Pral sige at Goethe fik mig bestandig

kierere, engang da vi var allene sammen og nylig begge havde indigneret os over en falsk Hofmand der spiller freier deutscher Mann (Reichardt), var det mig umuligt andet end at falde Goethe om Halsen og kysse ham, hvilket han hiertelig gien-
5 gieldte og sagde med Varme: »Lieber Däne! Ihr meint's auch
5 treu und gut in der Welt!« Han siger gierne Ihr naar han i fortrolig Munterhed taler med Folk han holder af. — Voss fortalte mig, at da de engang kom paa Tale om mig havde Goethe med usædvanlig Varme og Venlighed sagt: »O das ist
10 mir ein herzlieber Junge!«

Jeg fortæller dig disse Smaa-Anekdoter, fordi jeg veed det for-
nøier dig, og fordi du (med mig) icke anseer det for Smaa-
ting at være elsket af en stor Mand.

Du har maaskee undret dig ved Ovenstaaende om Rei-
15 chardt, om hvem jeg ellers har talt med temlig Agtelse. Jeg maa sige dig: da jeg skrev mine Berliner Breve, kunde jeg lige saalidet lide ham som nu; det var af en Slags Taknemlighed for alle de Artigheder han havde vist mig. Allerede den Gang saae jeg meget godt, at det ikke var af Tilböielighed og Venskab at
20 han trak mig med sig i sine Selskaber, men mere, som Biörne-trækker at trække dette underlige nordiske Dyr omkring med sig, der gjorde temlig Lykke i alle Selskaber, og med hvem man mere underholdt sig, end med Biörnetrækkeren. Allerede dengang gav det blodige Pander i Berlin, da han vilde begynde
25 at hovmestere mig, og protegere mig, og excercere mig, og tollerere mig, m. m. Jeg blev da nödt til at sige ham reent [ud] at han skulde holde sig i Skindet, og at spørge ham om da jeg saa ud som et Menneske, der lod sig imponere? Jeg skrev ham et Brev til, hvor dierve Sandheder blev sagt; fra
30 den Tid har han været yderst gallant; hvilket han især blev

da han kom til Weimar og hørte Goethes Ideer om mig. Riemer, som er hos Goethe har fortalt at han spurgte saa fiint om mig, at man ligesaa gierne kunde tage hans Mening om mig for slet, som for god; da nu Goethe fortalte ham strax at han længe ikke havde truffet et Menneske med saameget Genie 5 som jeg og at han holdt mig for den Bedste af de nulevende Digttere (formodentlig har han ikke meent sig selv med) saa blev Manden endnu elskværdiger[e]. Hertuginde[n] af Weimar (den gamle) havde bedet mig til sig. Da tilbød han sig nu at vi kunde kiøre sammen, og der spille han sine sidste 10 dumme Streger ved at forcere mig til at synge de gamle danske Visemelodier, jeg kunde og som jeg har siunget saa tit, at jeg ikke gider tænkt paa dem. — Jeg vilde ikke være saa omstændelig med Reichardt dersom han ikke reiste om en Maanedes Tid til Kiöbenhavn (hans Reise gaaer til Rusland). 15 Men da det skeer, saa maae I dog kiende ham. Her i Tydskland er der næsten Ingen mere, som kan lide ham; da han nu trænger til Adoration, saa maa han söge sin Lykke i fremmede Lande. Jeg önsker at din Faders, Ørsteds, og Rahbeks vil invitere ham og vise ham Artigheder, for dem han har vist mig; 20 I kan tage ham for den han er; en god Musikus. Bryd Jer forresten ikke om hans Væv; I vil snart lære at kiende ham, dersom han har Tid til at komme til Eder for lutter Grever og Fyrster, paa hvilke han altid plump trænger sig, og seer ikke at de ringeagte ham. — Nok om den Materie — 25

Jeg har gjort Lykke blandt de weimarske Damer, og Storfürstinden af Rusland — som er gift med Arveprindsen spurgte for nogen Tid Hofraadinde Schiller: »Om man da ikke vidste nogen Maade til at beholde mig der?« Dette er formodentlig ligesaa snart glemt, som sagt; men det er dog smigrende. Hof- 30

raadinde Schiller (Digterens Kone) er en god, elskværdig Skabning, intet mindre end smuk har hun været; men indtagende. Hun sendte mig i Jena hendes Mands Digte; til Giengield skrev jeg en lang tydsk Epistel til hende, som du ved Leilighed
5 med mere skal faae, nu kan jeg ikke, da den er saare lang. — Goethe reiste nemlig til Carlsbad og for endnu at tilbringe 8 Dage med ham, reiste jeg til Jena, hvor jeg har nydt megen Fornöielse i Boghandler Frommanns Huus; der blev jeg strax som hiemme. Jeg ventede ogsaa her efter min Vexel, den kom
10 ikke; Goethe reiste; Frommanns' reiste paa otte Dage til Gotha, nu sad jeg allene uden Venner og Penge i Vertshuset i Jena, overladt til mig selv og de fire Vægge. — Jeg havde forkiölet mig noget, og havde atter den reumatiske Trangbrystighed, som jeg for 4 Aar siden havde. — Imidlertid lod jeg ikke Modet
15 falde. Jeg oversatte paa Aladdin, og i 14 Dage havde jeg de 3 Akter og et Stykke af den fjerde færdig. — Nu kom endelig (de længe længe forönskede) Penge, og Frommanns kom tilbage, og Asthmaen gik — og alt var godt. Frommann giver mig 2 Louisdorer for Arket af Aladdin, hvilket vil udgiöre i det
20 mindste 320 rd.

Goethe besörger Hakon Jarl omsendt til de tydske Theatre naar det er Tid; bliver nu mit Stykke i Kiöbenhavn antaget saa seer jeg gode Revenuer imöde; det er ogsaa nödvendigt. I Jena gjorde jeg Bekiendtskab med den beröimte Philosoph
25 Hegel, som var min daglige Omgang, et prægtigt Menneske; desforuden en Major Knebel som sladdrer saa meget, at han burde have sig selv i Munden. En Doktor Seebek, og en Prof. i Botanikken: Schelfer.

Med disse gode Mænd gik jeg en Dag op paa Bierget Gen-
30 sich ved Jena, det var en varm Dag, og vi törstede. Paa Bierg-

skraaningen var nogle Haver med Ribs og Kirsebær; derop stege vi og plukkede. Jeg sagde til Schelfer: »Aber der Teufel dürfen wir das thun?« »Es ist freilich Raub!« sagde han med Munden fuld. Hegel tröstede mig med at Schelfer var Professor i Botanikken i Jena, hvoraf fulgte at alle Egnens Væxter vare 5 ham undergivne, og naar nogen mödte ham med Tyvekosterne, saa behövede han kun at sige at han botaniserede. Du seer det er anderledes Professorer end vore Spidsborgere i Khvn, (Rahbek undtaget, som vel ogsaa kunde stiele Jordbær, naar han ingen selv havde). Saaledes var vor Opgang til Toppen, hvor- 10 fra man kan see ned i de Dal-Kiedeler hvori Jena med sin Omegn ligger; thi disse Bierg Rygge, er den egentlige Jordflade, som ligger horizontal med Egnen ved Weimar; da vi nu vilde gaae tilbage, forvildede vi os igiennem mange Haver, og Marker. Her fandt vi pludselig en lille Bæk, der saa smal, som den 15 smalleste Rensteen, løb ud af Bierget; her om lagde vi os langs med Bækken, og sugede Vand igiennem Græsstraae, hvilket maae have været et naragtigt Syn — Forresten er Egnen ved Jena vel meget bierget, og rig paa Udsigter, men ganske skovberövet og har ingen ordentlige Spadseregange; Engene 20 ere ret nette, med Pile og Elmetræer.

Som jeg den niende Julij sad i mit Logie in der Sonne, traade min Landsmand Her Provst Engelbreth ind ad Dören, bragte mig en Hilsen fra Job Mynster, fra Bröndsted og Koes; og gjorde mig meget fornöiet ved det uventede Möde; han vilde 25 til Dresden hvor han haabede at træffe Bröndst: og Koes; derpaa vilde han göre en Sundhedsreise til Schweiz; med ham forlod jeg den 12 Julij Jena, og gjorde nu en behagelig Reise i det skiönne Veir giennem Lützen, hvor vi nogle Øieblik stode af for at betragte den udödelige Gustav Adolfs Minde, 30

(En Graasten, med Poppler omplantet) — derfra kom vi om Aftenen til Leipzig, steg af i Hotel de Saxe, flöi hen i Comedie[n] og saa et halvt Skuespil — middelmaadig opført.

Næste Dag toge vi en Leietjener og lode os omvise. Leipzig
5 er en meget smuk lille Stad, og jeg har ingen seet med saa behagelige Promenader rundt om som den; her er ogsaa Skov nok; dog skal Luften ikke være saa sund, som i Jena. Handelskabet og Rigdom har ogsaa betaget den det kummerlige Præg, hvormed Halle, Weimar, Jena, og fl. sachsiske Stæder vise sig.
10 Næste Morgen reiste vi (som för) med Fuhrmann videre. Vi havde to Jöder med, som holdt meget andægtige Bönner paa Veien. Vi kom forbi en Galge; i den anledning yttrede den ene Jöde med stor Bitterhed sin Indignation over den overdrevne Retfærdighed. »Sie sind froh!« sagde han »wenn sie Eien
15 nen zu hänken kriegen, damit die Gerechtigkeit nicht vergessen werden soll«. Vi overnattede i Staden »O Schaz!« (En Vittighed af August den Anden, som der havde seet en smuk Pige) derpaa reiste vi næste Dag til Meissen, hvor vi saae Domkirken og Udsigten; men ikke Porcellainfabrikken, hvilket vist Assessor
20 Lehmann ville ansee for en utilgivelig Synd; men jeg tænkte som Wessel da han vilde nyde den skiönne Natur, og kom ud paa Marken:

— Herregud!

Man veed hvordan en Mark naar den er grøn ser ud.

25 Fra Meissen til Dresden er den skiönreste Egn, langs Elben; da det blev allersmukkeste, faldt jeg af Træthed i Sövn, kan alt saa ikke ganske beskrive dig alt: men naar du tænker dig: Flod, Bierge, klar Luft, Viinranker, og smukke Huse, — saa har du det — (dog ikke). Kl 9 om Aftenen kom vi til Dresden,

den 14, og lagde os i Vertshuset zum goldenen Helm, da der var fuldt i der goldne Engel. I Gaar er vi löbet Byen rundt med en Leietierer, leiet os Værelser, og været — i Billedgalleriet! Hvad skal jeg sige dig om 2 Timers Ophold mellem disse Herligheder — det er at ansee som det förste korte söde Kys af 5 den Elskede. Sandelig — jeg kom i

ein Gallerie
 Voll Menschenglut und Geistes
 Mir ward es da, ich weis nicht wie,
 Mein ganzes Herz zerreißt es. 10
 O Maler! Maler rief ich laut
 Belohn dir Gott dein Mahlen
 Und nur die allerschönste Braut
 Kann dir für uns bezahlen.

Og dermed var de allerede betalt. Thi den skiön[neste] af 15 alle Piger, den salige »Udödelighed« har hævet dem i sine Arme, og bekrandset dem med evige Laurbær. — Naar man saadan i nogle Øyeblik med et flygtigt Øye, betragter den konzentrede Kraft af Aarhundreders Genialitet og Flid, da bliver man saadan tilmode, som man vilde blive naar Gud i en Aaben- 20 baring lod Historien gaae tilbage og vise sig for os. Og det giör han. Livets store Mirakler vise sig Aar for Aar, de yttre sig ved Troldmændenes Kraft og Bud, og disse Troldmænd ere Kunstnerne. — O hvor takkede jeg Gud at ogsaa jeg var en Kunstner, da jeg med bævende langsomme Skridt giennem- 25 vandrede Kunstens Tempel, og at ogsaa jeg havde dannet, og skulde danne Billeder, som skulde indgyde Glæde, og Beundring og Andagt i kommende Generationers Bryst, naar længst mit havde ydet sin sidste Saft til en lille snart forvisnelig Grav-

blomst og mit Stöv havde blandet sig i min Moders (Jordens) Skiöd.

Lev vel bedste Christiane! snart mere.

Din Oehlenschläger.

5

Eftermiddag.

Jeg har siden jeg skrev atter været i Galleriet, og atter kun stirret. Jeg havde besluttet at gaae langsomt idag, Stykke for Stykke; det gik ogsaa virkelig saaledes adskillige Rækker igien-
nem; men til sidst var det mig umuligt at holde mig saalænge
10 op ved hvert Stykke, især da det var den tydske og hollandske Skole; inden jeg vidste et Ord deraf, stod jeg for Rafaels Madonna, og Correggios herlige Billeder af hvilke her er 6. Af Rafael er her kun Eet. Naar du saa det Billed! Ikke den mindste Pragt, simpelt og enfoldigt, med store Træk; ingen glimrende
15 Colorit. Det seer ud som om han kunde have malet det paa en Uges Tid. Og nu den Hellighed og Uskyldighed. Maria staaer med Barnet paa Armen rolig og munter; ikke som i Almindelighed med from[me] nedslagne Øine og ærbar. Hun seer lige ud som om hun saae hen paa en Rosenbusk; et Slør flagrer
20 hende saa yndigt hen fra Hovedet, uden at have det mindste af de nyere Maleres Kokketterie. Ak hvad skal jeg sige; det lader sig ikke sige, mindst naar man er fuld deraf.

Det fornöier mig usigeligt at Rahbek er saa glad over Hakon Jarl; og jeg er meget vel fornöiet med at han har indgivet
25 den. Naar jeg kommer hiem haaber jeg vi alle skal leve fornöiet og lykkelige med hinanden uden Differenz-Ubehageligheder. I alt hvad dette angaaer holder jeg mig til hvad Schleiermacher har skrevet i min Stambog:

Was passt das muss sich ründen
 Was sich versteht sich finden
 Was gut ist sich verbinden
 Was liebt zusammenseyn.
 Was krum ist muss sich gleichen 5
 Was hindert muss entweichen
 Was fern ist sich erreichen
 Was keimt das muss gedein.

Rahbek faar et Brev med denne Post, som jeg har skrevet i Jena, men taget med til Dresden; for jeg reiser fra Dresden faar 10
 Camma Brev; idag kan jeg icke skrive meer. Lev vel kiere Pige!

206. *Til H. C. Ørsted.*

Dresden d. 18 Julij 1806.

Kiere Broder Ørsted!

Jeg vil gierne tilstaae dig at det var en langsom Maade, jeg sendte dig mit Penge-Forlangende paa, men desto mere skulde 15
 det have skyndt dig til at være lidt hurtigere, synes mig. Strax da jeg kom til Weimar skrev jeg om Penge og lod dig vide: I en Maaned har jeg endnu ingen Nöd, men da maa jeg have noget. Sæt nu ogsaa at Brevet næsten blev en Maaned underveis, saa burde det dog ikke vente endnu næsten halvanden Maaned. 20
 Jeg fik endelig (den trettende Julij [3: Juni] dateret) et Brev hvori der stod: I disse Dage erholder du 200 ^rd — og dem erholdt jeg den 4 Julij. Du seer selv i hvilken (jeg vil ikke sige Forlegenhed) men selv i hvilken Ulykke slige Opsættelser kunde bringe mig. Jeg havde været to Maaneder i Weimar, da 25
 Goethe vilde reise til Carlsbad. Jeg havde lært at kiende Frommanns hos ham og de inviterede mig til Jena, hvor jeg endnu kunde leve 8 Dage med Goethe, naturligvis bestemte jeg mig dertil — ventede, og ventede — men ingen Brev, ingen Penge;

indtil jeg fik Svar fra Christiane og Karen Margarethe paa Breve som havde lagt i den samme Pakke hvori dit laae. Lange Conversations Breve fik jeg altsaa för et kort nödvendigt Commissions Brev fra dig. I Jena lagde jeg mig paa et Værtshuus, 5 hvor jeg maatte tilbringe over 14 Dage paa maa og faae, uden at vide ud eller ind. Goethe reiste til Carlsbad og Frommanns til Gotha, og nu sad jeg muttersalleene, uden Penge. Endelig kom de da og nu er jeg i Dresden. Men jeg beder dig at betænke hvad jeg taber i Tid og i Udgivter ved slige precaire Vertshuus- 10 Ophold!

Jeg vilde önske at vi havde bestemt en anden til Commissio- nær da jeg reiste; du er een af mine bedste Venner, og det giör mig ondt at jeg i den lange Tid jeg maa undvære dit Venskab og din Omgang evig skal skiænde over — en vis medfödt Dis- 15 traktion — der neppe er sig selv bevidst. — Jeg mener heller intet Ondt dermed, thi Gud veed jeg elsker dig saa oprigtig som jeg altid har giort — men sæt dig i min Forfatning, kiere Ørsted!

Du beder mig nu strax at skrive dig til om naar og hvor 20 jeg vil have Penge igien, og det giör jeg da nu. Hör nu ret op- mærksomt til paa alt hvad jeg i denne Anledning har at sige dig. — Jeg skrev dig til om 300 rd og fik kun 200; det var atter en Streg i Regningen. Du fortæller mig som en Nyhed at nu har jeg faaet det hele förste Aars Indkomst. Naturligvis maa jeg 25 vel vide det. Men hvad det gielder om at tage op forud, saa er det jo en almindelig forundt Tilladelse, som vel heller ikke bliver mig afslaaet. — For nu at giöre dig rolig over mit Ud- komme, saa maa jeg sige dig at hvis Theaterdirektion[en] antager mit Stykke, saa seer jeg meget gode Tider imöde. At 30 den vil og maa antage det tvivler jeg icke paa. — Det har

glædet mig meget, og jeg kunde ikke ønske det bedre end at Rahbek har indgivet mit Stykke. Du synes ikke at være tilfreds dermed, hvilket jeg icke begriber, da du dog kiender Con-
 juncturen. — Hvem var dog i Grunden Hovedet for det Par-
 tie jeg bestred? Rahbek. Hvem er dog af disse hos Vedkom- 5
 mende mest agtet? Rahbek. Hvem skal til næste Aar være
 Theaterdirekteur? Rahbek. Hvorfor antog Hauch ikke sidst
 mit Stykke? fordi han stolede paa Kierulfs Dom; og hvorfor?
 Fordi han var den Eneste Lærde i Direktionen; nu sender en
 Mand af det samme Partie som Kierulf men mere agtet, og 10
 med mere Talent, og som ogsaa skal være Censor, mit Stykke
 selv ind, paa en klog og enthusiastisk Maade, — og vi skulde
 ikke være tilfreds dermed? — Rahbek har skrevet mig et Brev
 til, hvori han taler med saa megen Varme og Beundring om
 mit Stykke som jeg kunde vente det af een af mine meest hen- 15
 givne Tilhængere, og det forsoner mig med ham. Thi i det
 Øyeblik han lader mig vederfares Ret, og vurderer mig efter
 Fortieneste saa er jo ogsaa de Differenzer hævet, som för gjorde
 at jeg var vred paa ham; og som paa en dum Maade forstyr-
 rede de nøje Familie-forhold hvori vi dog staa til hinanden. 20

Naar nu mit Stykke bliver antaget saa faar jeg i det Mindste
 400rd derfor; jeg kan ogsaa faae en Aftens Indtægt, hvilket
 kunde blive mere.

Naar en Subskription kommer ud paa næste Bind af mine
 Digte; som skal bestaae af Thors Drapa, Hakon Jarl og 25
 Baldur hin Gode, saa skulde jeg dog tænke at jeg kunde
 drive det til 10rd Arket; da nu Bogen bliver 30 Ark saa vilde
 det være 300rd. Goethe sender mit Stykke til Theatrene i
 Tydskland, de betale middelmaadigt, men det mindste jeg
 kan faae er 150rd. Frommann trykker det; 10 Loudorer giver 30

ANDERS SANDØE ØRSTED

Maleri af Hans Hansen 1806

Det nationalhistoriske Museum, Frederiksborg

han mig for Aladdin; for det opførte Stykke faar jeg kanskee meer; men lad os kun regne 10 Louidor og blot en Louidor 5 Daler saa er det for 14 Ark: 140rd, for Aladdin 10 Louidor — give i 30 Ark: 300rd; altsaa

5	Fra Theaterdirektionen.....	400 rd
	Mine Digte.....	300 -
	Fra tyske Theatre.....	150 -
	Fra Aladdin.....	300 -
	fra Hakon.....	140 -
10	Og endnu Reisetipendium.....	500 -
		1790 rd .

Hakon er alt oversat, af Aladdin er paa lidt nær 4 Akter oversat, og alle Digtene i femte; den bliver færdig her i Dresden. Thors Drapa og Baldur skal skrives reent; voila tout for
 15 at faa 1790rd dersom Theaterdirektionen ikke bedrager mig; og lad dem det, saa vilde jeg dog faae et Par Hundrede Daler af det ny Theater, som Rahbek er Formand for, hvilket han har skrevet mig. Rahbek har i denne Sag vist sig som en virkelig Ven, det maa jeg lade ham; jeg har ogsaa givet ham Lov
 20 til at handle som han vil i denne Sag. — Hvad du nu har at giøre, kiere Ven! er, at du skaffer mig et Credit Brev paa en suffisant Kiöbmand i Wien, fra en slig i Kiöbenhavn paa det næste Aars 500rd; en Tilladelse til at faa disse Penge forud, hæver du; og du seer selv jo længer jeg kommer fra Khavn, jo
 25 mindre kan vi indlade os med Smaa-Summer. Dette Kreditiv skaffer du mig saasnart som muligt til Dresden hvis du kan, og da adresserer du det til Her Appellations-Raad Körner i Dresden. Jeg bliver her endnu 5 Uger, og i 4 Uger kan Svar gaee frem og tilbage; kan du ikke i den Tid have

det afbesörget, saa sender du mig dog strax et Brev hvori du lader mig vide naar jeg kan have det i Wien, og skal du da faae et nyt Brev fra mig.

Endnu Eet! Jeg har kun eet Aar tilbage. I dette Aar skal jeg see Italien og Frankrige; det er for lidet; vi regnede paa 5 tree og det blev kun halvandet, thi mit Ophold i Halle regner jeg ikke. Fulde to burde det i det mindste dog blive. Jeg haaber ikke at det vil koste meget at faae et Aars Prolongation, af dette Aar bruger jeg da kun et halvt, kommer hiem, og har endnu et halvt Aar Stipendium; i dette hele Aar kan 10 jeg da udvirke mig et Sted eller en Titel hvorunder jeg fremdeles kan beholde min Indtægt. Siig dette til Schimmelman; og lad mig vide om det er nödvendigt at jeg personlig ansöger derom; dog det er det vel. Endelig, maa du med næste Brev som jeg venter her i Berlin om 4 Uger, sende mig et Pas fra 15 det diplomatiske Corps og det maa du for alting ikke forglemme. Tal ikke et Ord om min Idee at blive længer til noget Menneske end til Schimmelman; jeg maa sælv lade Christiane det vide; og det skal snart skee, naar jeg ved det kan nytte. Undskyld at jeg ikke skriver mer. Paa Pengene fra 20 Theaterdirektionen maa du ogsaa til sin Tid (hvilket ikke vil sige: i Uendeligheden) skaffe mig et Creditiv. Af Christianes Brev kan du faae alt Andet at vide. Lev vel, elsk mig som altid, og udför alt snart og godt. Din Oehlenschläger.

207. *Fra Christiane Heger.*

Kiöbenhavn den 29 Julii 1806. 25

Igaar var det min Födselsdag, vi vare som sædvanlig paa Bakkehuset. Iaftes kom Rahbek hiem med Dit Brev fra Jena, (det vil sige Rahbek kom fra Kiöbenhavn) han fortalte mig,

at der var Brev til mig; hvordan jeg blev tilmode ved denne velsignede Efterretning, er ikke at beskrive, gode Oehenschläger! jeg ønskede mig strax hiem, jeg længtes saa inderligt efter Brev fra Dig, og nu traf det just saa heldig, at mit Ønske blev
5 opfyldt paa min Födelsdag, det var mere Glæde end jeg syntes at kunne fortjene; jeg kunne derfor heller ikke godt finde mig i ald min Lykke. Da jeg kom hiem var der intet Brev, min Sorg blev da ligesaa stor som min Glæde havde været. Imorges kom det, der maae have været mange Breve siden touren først
10 kom til mig i Dag. Alt i fiorten Dage har jeg hver Dag ville skrevet til Dig, da jeg havde noget godt at melde Dig, men da jeg vel kunne viide, at Du havde forladt Weimar, og jeg ikke vidste hvorhen Du var rejst, har jeg opsat det een Postdag efter den anden, dog havde jeg sikkert skrevet i Dag og anbefalet
15 Professor Voss at besörge Brevet videre.

Hvad jeg har at sige Dig, tilkom egentlig Rahbek, men da han har havt det galanterie at bede mig melde Dig det, og jeg med Glæde gör det, jeg veed da saa vist at i det minste dette Brev maae blive Dig velkomment (og hvad kan være mig be-
20 hageligere?) kan jeg ikke nægte mig den Glæde. Rahbek veed nemlig nu med Vished at Hakon Jarl bliver antaget, han har vel endnu ikke faaet Svar fra Theaterdirectionen, men Din genialiske Ven Professor Kierulf har fortalt ham det, samt at Vedkommende ere i stor Forlegenhed med Dit Stykke hvad det
25 angaaer at faae det opført til Kongens Geburtsdag; de ønsker det, og kan begribe at Du ønsker det, og alle Andre ogsaa; men allerede for længe siden ere tvende nationale Stykker indleverede, antagne og det eene bestemt til at opføres til Geburtsdagen; deres Frygt er nu at disse Stykker aldeles ville knuses
30 naar Hakon Jarl kom først; imidlertid troer Rahbek dog at

Dit bliver opført til Geburt[s]dagen. Jeg seer heller ikke hvad den Galgenfrist kan nytte de to Stykker, de maae dog früher eller später döe Döden. Det ene Stykke er af Danneqvindernes Möller det andet anonymt. — Jeg mærker rigtig nok, at Du ved Din Flid erhverver Dig ganske nette capitaler, men jeg ⁵ synes derfor ikke, Du skulle forsmaa det femte hundrede Daler, Du sikkert kan faae for Hakon Jarl. Taxten er jo for et originalt fem Akts Stykke 500 R^d, og dem skulle Du ogsaa tage aldeles ubeskaarne. Rahbek og K: M, som nu befinder sig meget bedre, ere i Dag rejste til Fredensborg, han har derfor ¹⁰ maattet bede mig hilse Dig og takke Dig mange Gange for Dit Brev; naar han kommer hiem paa Löverdag skriver han selv til Dig. — Jeg kan ikke bare mig for at fortælle Dig, det vil sikkert ogsaa mere Dig at höre; min Fader er nemlig ærgerlig over Rahbeks idee om at tage noget ud af Hakon Jarl, og ¹⁵ over hans project at Du skulle tale med Goethe derom; han siger, at det er forunderligt at Rahbek kan falde paa at ville udelade det saa poetisk skiönne Sted med Auden, og at det er en urimelig Föyelighed af Dig ifald Du tillader det. Goethe troer han gierne forstaaer sig paa at bedömme et dramatisk ²⁰ Arbejde, men han mener dog at det behoves itte som Rogro sagde, at spørge ham om det kan passere, Du har vel vidst hvad Du har giort, siger han. Er det ikke snurrikt med den god' Fader? han blev ordentlig hissig i Aftes, og er blevet det tilforn, i samme Andledning. — For nogen Tid siden var jeg i ²⁵ Nærum hos Schönhejders, Professor Mynter kom der; da han kom efter hvem jeg var, ilede han hen til mig for at bede mig sende Dig hans Hilsen og hierteligste Tak for Hakon Jarl, som han havde hört forelæse kort för; han bad mig sige Dig at han vidste intet i den danske Litteratur, uden maaske Balders ³⁰

Död*), han turde sætte i Ligning med H: J: Han talte ubeskrivelig meget med mig om Dig, og bad mig lade ham viide hvilke Steder i Italien Du ville fornemmelig opholde Dig, da han har saa mange Venner der, til hvem han ville recomandere Dig; 5 han opgav mig Navnene paa adskillige Mennesker i Tydskland Du skulle besøge, men nu er det forsilde, imidlertid vil jeg dog for at holde mit Løfte skrive Dig Personernes Navne. I Dresden Oberconsistorialrath Böttiger und Professor Becker. Prag: Rath und Professor Baader. Gotha: Kammerherr und 10 Wicepräsident von Schlotheim. Bibliothekar Hamberger. Rath und Professor Schlichtegrol. Kammerherr vonWangenheim. Den Godmodighed hvormed han talte med mig om Dig, rørte mig virkelig; han ville have at Du skulle blive 3 Aar borte i det hele, og talte om det tredie Aar som et Offer jeg skulle bringe Fædre-

15 landet. Gud hielpe mig Stakkels! hvad kan jeg giøre eller lade i denne Punct? ligesaa udelicat som det ville være, om jeg ville persuadere Dig til at komme igien för Du havde bestemt, ligesaa latterlig var det, om jeg ville persuadere Dig til at blive længere borte; Du föler best selv hvad Du har at giøre, jeg 20 holder med min Fader, Du behöover ingen Hovmester. Jeg begynder alt at frygte for at kiede Dig med mit lange Skriverie, og hvad der er det værste er, at jeg endnu har meget at sige Dig, ikke at tale om at jeg saa gierne talte lidt til Dig om alt hvad Du har seet og fortæller mig, om Billedgaleriet i Dresden. Mit 25 Hoved svimler ved at tænke paa det. Consul Vests Samling er hvad jeg kiender, kiender! det vil sige, jeg har seet et par Stykker af dem, jeg har været der adskillige Gange og dog ikke kommet videre; der er især en gammel Mand i en hvid Kappe paa en rød Bund med foldede Hænder af stor Værdie, det

30 *) han har rimeligviis ahnet at Din Balders Död var til. —

Stykke interresserer mig usigelig meget, der giøres meget Væsen af det, men jeg föler dog saa godt, at det ville glædet mig om end ikke et Menneske havde talt derom. Din Syster skal jeg som snarest bringe Dit Brev, Din Hilsen og Lykönskning. Hun ligger paa Slottet hos Din Fader; at jeg ikke har besøgt hende 5 der, kommer af at jeg har flakket meget om paa Landet i Sommer; for ganske nylig er jeg kommet fra Frideriksborg, hvor jeg var nogle Dage hos Ketty Olsen og morede mig, som Du kan viide, fortreffeligt hos denne söde pretentionfrie Professor; dette kan hun med Ret kaldes; thi mangel en Mand ville være 10 utaalelig ved Pralerie over de Kundskaber som hun besidder, uden derved at have tabt det ringeste af sin Qvindelighed. Om nogle Dage tager jeg atter til Nærum for en rendez vous Skyld jeg har der med Ketty, hun besøger nogle Mennesker som aldeles ikke interresserer hende, blot for paa nogen Tid at være 15 mig nær og omgaaes mig. Dog er det ikke allene min Omflakken der er Aarsag i at jeg nu ikke kommer saa ofte til Din Syster, som for nogen Tid siden, det har tildeels en anden Grund; jeg vil sige Dig den deels fordi Du er fraværende deels og fordi jeg haaber det skal undskylde mig; at Du ikke vil 20 misbruge min Fortrolighed, antager jeg. Ikke til min ene, men hele Kiöbenhavns Forargelse har en ledagtig Person sin daglige Gang i Ørsteds Huus, maaske han er noget bedre end han lader, men det betyder kun lidt. Han har en Uforskammenhed som er grænselös i at overhænge Sophie. Behöver jeg at 25 forsikre Dig, at jeg anseer den hele commers uskyldig i det minste fra hendes Side? Du veed at jeg har holdt meget af Sophie; i Din Fraværelse har vi havt en Samtale engang, hvorefter vi kom hinanden meget nærmere; jeg kom adskillige Gange til hende, og vi sad ret fortroligt og talte sammen; hun har 30

en Deel gode Böger, jeg har faaet nogle Gange en Bog hos hende, hvilket har givet Anledning til smaae Billetter, kort vi tumlede lidt sammen, og jeg troer hun begyndte at mene, at det dog nok ikke var saa ret, at oversee mig saa ganske, og vi
5 blev virkelig gode Venner. Alt dette siger jeg Dig i Forvejen, fordi Du ikke skal kalde hvad jeg herefter vil komme med, for Fordom mod Sophie. Jeg vil af Hiertet ønske at hun snart maae faae Øynene op, og see at Herr Gierlew er en umaneerlig stor Nar og Laps, som ikke er hendes mindste Finger, og
10 ikke tusindeeelen af den Tid Opmærksomhed og Godhed værd hun spilder paa ham. Var han en reel Karl ville han let, uden at beröve hende den Glæde hun tydelig lader ham forstaae hun finder i hans Selskab, vogte hende for den fatale Snak der gaaer om hende, han behövede ikke at faae alle baade Venner
15 og Fiender til at beklage hendes stakkels Mand fordi han gaaer bag efter, og maae see Her Gierlew gaae med hans Kone under Armen paa alle offentlige Spaseregange, eller foran i Logen. Naar nogen taler om Frue Ørsted, kommer der strax et Ord om Herr Gierlew, eller omvendt. Nogle taler om det
20 som en Forunderlighed, at saa vittig en Kone og Oehlenschlägers Syster oven i Kiöbet, kan finde saa særdeles megen Behag i saa flau en Laps's bestandige Omgang. Selv min Fader som fiin Delicatesse just ikke plager, er blevet keed af at komme til Ørstedes for Gierlews Skyld, han er der jo altid, siger han,
25 og han er saa forbandet lapset; af samme Grund gör jeg mine Besög sieldnere indtil Sophie faaer Øynene op eller med andre Ord hendes Forfængelighed er smigret nok, saa mærker hun sikkert, at det var ilde at hun tog saa meget feil, og antog Afec-tation for Kunstinteresse; dog dette ville jeg ikke sige; interesse
30 for Kunst vil jeg gierne indrömme ham, men saa megen som

han har, kan man sikkert finde hos mangt et honet Menneske. Det giör mig kun ondt at saadanne en Knegt skal kunne giöre et Menneske som Din Syster saa megen Fortred, thi vel er jeg ikke af dem som Byerygter gaaer meget nær; men naar der gives saamegen Anledning, og er saamegen Sandhed i dem, 5 kan man dog ikke være ligegyldig, naar de sværter eens gode Venner. Det er mig ærgerligt nok at de beklager Ørsted, de behövede aldrig at anklage hende. Gud veed nu om Du forstaaer eller misforstaaer mig, jeg haaber til det förste; vi har nu rigtig nok været længe fra hinanden, men den Fraværelse 10 vil jeg dog ikke troe skulle have skadet mig saameget, at Du troede noget ondt om mig; jeg er Din Pige, hun Din Syster, jeg mener at maae være Dig ligesaa kiær som hun; at jeg har mere Erfaring end hun har Du ofte tilstaaet mig, og mindre Forfængelighed ligeledes, altsaa maae Du nok om Du vil eller 15 ej fæste nogen Lid til min Fortælling. Fremdeles vil jeg ikke skiule for Dig, at Sophie og jeg har engang talt sammen om Gierlew; hun bad mig sige sig naar det var for galt; thi hun indsaae selv at det var gaaet for vidt; men hun viste ikke ret hvorledes hun skulde bryde Omgangen; det var heller ikke 20 let, og da hun nu ikke paa en skikkelig Maade, eller under et passeligt Paaskud kunne trække sig ganske tilbage, er hun fremturet værre end tilforn, det er dog en forfærdelig Svaghed. Jeg forsikrer Dig, at hun ingen Lejlighed kan faae til at skrive til Dig; allerede forrige Gang fortalte hun mig hvor ofte hun 25 havde begyndt og strax blevet afbrudt ved hans Besög. Din Fader har ogsaa i Vinter engang betroet mig, at det ikke var ham behageligt, at han hang over hende saa idelig, han anførte Lehmann som een der ikke lod sig nöye med lidt; men dette er Faen ta mig værre, sagde lille Paale. For Guds Skyld 30

lad Dig ikke mærke med at Du har alt dette fra mig, gode Oehlenschläger! jeg kan rigtig nok staae ved hvert et Ord, men det var dog ikke kiönt, ifald Du ikke beholdt det ved Dig selv. —

5 Hvad Du fortæller om Reichard forundrer mig ikke saa meget, hans Forfængelighed og Hofmandsskab stikker tydelig frem i hans vertraute Briefe, synes jeg. Fru Steffens har skrevet til K: M: for nogen Tid siden, for at recomandere hendes Fader, naar han nu kommer. Vær nu inderligt takket for dit
10 velsignede lange Brev! Du kan troe jeg skiønner ret paa ald Din Godhed imod mig, og Dine Breve forskaffer mig en herlig Nydelse. Gud velsigne og bevare Dig kiære Ven! Jeg glæder mig inderligt til at vi snart igien skal höre fra Dig.

Din Christiane.

15 Münter bad mig sige Dig, at Du endelig maatte besøge hans Syster Fru Brun, ifald Du kommer til Geneve, hun boer der paa Landet med Bonstæden; hvilket dog er ubehageligt. —

Bliv ikke vred fordi mit Brev sikkert vrimler af Skrivefeil og Udeladelser af Ord, men det var dog alt for dröyt at læse det
20 igiennem. —

208. *Fra J. C. Oehlenschläger.* Fridrichsberg den 1ten August 1806.

Bester liebster Sohn!

Am 7te März bekam ich deinen letzten Brief, gab Hans Cri-
25 stian selbigen Tage 100 rd om dier selbige schläunigst zu über-
köntest, habe auch die Abschrift von Hacon Jarl bezahlt, das letzte mahl wo du Geld verlangstes sagte Ørsted das er dier von Dein Stipendium nur 150 rd senden kontest, ich legte 50 rd

bey und hoffe dass du diese 200rd bekommen hast. — Ungehalten bist du doch wohl nicht über Langes ausbleiben meines Schreibens, den eigentlich wüste ich nicht deine Adresse, wegen öftere veränderung deines auffenthalts nun sehe ich aus unserer gute Christiane ihren Brief, dass du in Dresden bist, und 5
der Himmel sey Dank dich wohl befindest. Lieber guter Junge wahre Hertzens Liebe habe ich von ersten Anblick, da Gott mir dir gab gegen dich geheget, und die sol auch nicht eher vergehen bis der letzte Atmen deines Vaters Brust entfliehet, wo nachdem die Sehle sich zum Bessern erhoben hat, du 10
lieber Junge mit Sophie mir die Augen zudrücken wirst. — — — — Guter Adam wie freue ich mir dass es dir so wohl gehet, und deushts Lands Apol dir so liebeich aufgenommen hat Freuden Trähnen rollen dan über meine Wangen, (den du kenst mein weiches Gefühl) wen ich mich dieser 15
erhabene und würdige Männer ihre Liebe gegen dich dencke. — Nun bist du in deinen Mändlich Kraftvollen Jahre, fliehe mit Adlers Flügeln deiner Kraft gemäss, da mit du die Sonne so nahe kömst, vie di Nathur der Dinge es erlaubet. ich werde für dich beten, dass der geber alles gute dier erhalten und be- 20
schützen wolle; da mit ich, nach überstandener Bearbeitung deines Ackers, dich doch noch i[n] deinem Vaterlande Ernten sehen möchte. — Ein Blick i[n] Cristianes Brief gab mir zu erken[nen] dass du nun ein gantzer deuscher bist warum ich diesmal auch diese Sprache gewählet habe. Guter Adam! alles 25
steht, gehet und bewegt sich hier beym alten. Gestern da ich in mein 59tes Jahr trat, und Abends unsere gewöhnliche kleine Familie Geschelschafft bey mir hatte, Trunken und Wünschten alle auch dein Wohl, besonders der Gierlew, der zum ausersten Etusiasmus in dier verlieb ist, und Got tröste den, der was 30

böses von dir sagte, er ist gleich mit seiner Hercules Käule und Kräfte bey der Hand. Lehman ist nun beynahe ein Jahr in Holstein gewesen om die Kartofflen und Finanzen zu verbessern. Sophie ist diesen Sommer mit Asse Barnet wan er kan
 5 bey mir. Cristiane ist meysten a[u]f Spring Forbey und so weit ich weiss zimlich wohl. Karen Magrethe hat diesen Sommer zimlich gekränklet, ist aber doch in diesen Tagen bey Rossing auf Fridensborg. Ries sagt mir das Hauch ihm gesagt, wie er dein Hacon Jarel mit vielen Vergnügen gelesen, und mit besten
 10 anbefhlung zu Kiærulff gesendte, und das selbigs nun zur Aufführung bestimmt ward. Vater Ørs[t]jed von Langeland ist hier bey uns gewesen, hat seyne Apoteck Verkauft, und wieder di Apoteck in Rodshild gekauft, wier bekommen ihm also sehr viel näher — weiter wüste ich nun eigentlich nichts, als von allen
 15 Freunden viele viele Grüsse und besondere Segens Wünsche von deinen
 beständig lieben Vater
 J. C. Øhlenschläger.

N: S: Schreibe mir doch balt ein par Zeilen guter Junge.
 Dies folgt in Sophie ihre Brief.

20 209. *Fra Sophie Ørsted.*

Frederiksberg d. 2 A[u]gust 1806.

Nei, kjere gode Adam! Det var dog virkelig for haardt at troe om mig, at jeg ikke skriver Dig til fordi jeg slethen mangler Lyst, og det har Du ikke heller for Alvor kunnet meene, men det var dog Synd at skrive det. O dersom Du havde kunnet
 25 seet mig, hvor inderlig rört og bedrövet, jeg blev, da jeg læste Dit sidste Brev til Christiane, og hvor det glædede mig, at Du dog erindrede min Födselsdag, omendskjönt Du var vreed paa mig, o min beste velsignede Broder, jeg maatte græde, det

trængte sig saa underligt sammen om mit Hierte, jeg fólte, at Du maatte miskjende mig, og dog har jeg aldrig elsket Dig, aldrig saaledes hengt ved Dig som jeg nu giör, og nu den Fö-
lelse til, at jeg, naar jeg skrev, dog ei kunde udtrykke det aller-
mindste af det, der saaledes giennemtrængte mit heele Væsen, 5
det var græsseligt. Min Gud, hvor jeg önskede kun et Øieblik
at være hos Dig! det sviede i mit Bryst, som om der havde
sat en kold Kniv, og den Tanke, at Du kun et eneste Øieblik
havde troet, at jeg ikke holdt saaledes af Dig, som jeg giör,
piinte mig usigelig, og nu ere Taarerne mig igien i Øinene. For 10
Gudsskyld kjere Adam, dersom Du nogensinde oftere skulde
mangle Brev fra mig, saa troe dog heller alt andet hvad Du
kan om mig end at jeg ikke holder af Dig. Desuden maae jeg
dog ogsaa fortælle Dig, at jeg har begyndt 2 Breve til Dig,
men at jeg var saa utilfreds med dem at jeg rev dem i Stykker, 15
hvilket jeg ogsaa gjerne gjorde ved dette, thi jeg er aldrig for-
nöiet med hvad jeg skriver, der staaer aldrig hvad der skulde
staae, og kort jeg kan saa daarligt skrive. — — Nue vil jeg dog
fortælle Dig noget om, hvordan jeg lever. Denne Sommer gaaer
ret underlig hen for mig. Seer Du! Vi har ei Værelser paa Fre- 20
deriksberg, men derimod har Fader overladt mig et af sine
Værelser, og jeg er hos Fatter. Ørsted kommer ud hver Aften
og gaaer ind om Morgenens til Byen, jeg har det saa godt, jeg
lever ret som da jeg var hiemme, jeg sidder i den lille Have
og syer, gaaer i Söndermarken, og kommer kun til Byen 2 25
gange om Ugen, naar jeg har min Spillemester. Hver Söndag-
formiddag er Anders hos mig og læser for mig i Fichte. Vi
sidde da gjerne i Haven, for ret at have Roe, og saa forklarer
han mig, hvad der er uforstaaeligt for mig, og jeg kan aldrig
sige Dig hvor lykkelig jeg er naar jeg ret tydelig fatter og for- 30

staaer det, det forekommer mig som om jeg havde en Aabenbaring; jeg kan ikke beskrive det, men det er mine saligste Øieblikke her paa Jorden. —

Jeg har ogsaa endnu havt nok en Glæde. Jeg skrev Dig sidst
5 at jeg læste Winckelman, at det naturlig maatte forstærke min
altid fölte Længsel efter at see Kunstværker kan Du nok vide,
og det mærkede Gierlev, og han har virkelig gjort alt hvad
der var muligt for at forskaffe mig al den her mulige Kunst-
nydelse. Først saae jeg en rigtig nok kun svag Copie af Ra-
10 phaels atheniensiske Skole; siden fik Gierlev en heel Hoben
Tegninger af Maler Cabot, alle efter Raphael, lutter herlige
Hoveder; hos samme Cabot har jeg været og seet en Copie
efter Raphaels Christi Jordefærd, og tillige en lille Madonna,
som han paastod var virkelig af Raphael, een af hans første
15 Arbejder. — Hos en Maler Hansen, der for noget siden er
kommet hertil fra Rom, har jeg været, og seet en Tegning, af
den himmelske Madonna som er i Dresden, ligeledes af den
herlige Niobe, samt en af ham selv taget Copie af Coreggios
velsignede Magdalene, hun ligger i en Skov og læser, det var
20 en god Copie, og jeg blev ganske henrykt over det fortryllende
Spil af Lys og Skygge. Alt dette, kjere Adam, maae jeg nød-
vendig fortælle Dig; thi det er Ting af stor Værdi for mig, rig-
tignok er det intet i Sammenligning med hvad Du kan see i
2 Minutter, men det har gjort mig saa megen Glæde og ind-
25 gydet mig saa mangen en Ahnelse, saa mangen en Vished,
aldrig glemmer jeg, hvordan jeg var tilmode da jeg stod for
Copien af Raphaels atheniensiske Skole, jeg fölte det Store det
Underfulde der af, og selv i de svage af Tiden og Solen halv
afblege[de] Træk skuede jeg klart hans guddommelige Aand.
30 — O maatte det dog være bestemt i min Skiebne her paa Jor-

den, kun at see et eneste sandt Kunstværk, dog skee Guds Villie. Og Du min beste Broder, der nu lever iblandt de Udødelige, hvor jeg er lykkelig ved at vide Dig der. O naar Du engang ret giennemtrængt staaer for Raphaels Madonna saa tænk paa Din Sophie, der her hiemme nær havde siunket i Knæ 5 for en Tegning deraf, og tak Gud for Din Lod.

Jeg har endnu ikke takket Dig for Hakon Jarl, hvor kan jeg det, eller hvorledes kan jeg sige Dig noget derom? Jeg har i al Stilhed takket Gud fordi Du har skrevet den. Jeg taler kun med Enkelte om den, thi mig syntes, at de fleste ikke bör under- 10 staae sig at snakke om den, thi deres Roes forekommer mig den uværdig, kort jeg meener de skal tie. Jeg har nu hørt den 4 gange og kan den nu temmelig udenad. — Jeg har endnu mange Ting at fortælle Dig, kjæreste Adam. Vi har i denne Sommer ret reist omkring; jeg har for første gang lært nogle 15 af Siellands skjønne Egne at kjende. Vi har været i Helsingöer, Fredensborg, Frederiksborg, Hirschholm, Frederiksdall, og det var mig alt nydt, jeg kjendte jo intet andet end Frederiksberg, og omendskjönt dette alletider forrekommer mig at være vel saa kjönt som noget andet Sted, saa har dog Forskelligheeden 20 af Situationerne inderlig glædet mig. Det er vel herligt fra vores Frederiksberg at skue ned paa alt hvad der omgiver os, men det er ogsaa usigeligt behageligt i det rolige Fredensborg at føle sig lige som omfavnet af den heele Natur; og da Frederiksberg pludselig traate frem af Skoven, faldt det Sted mig 25 ind, en herlig gammel Helt er Hakon Jarl, han kneiser høit osv. Du maae troe, jeg har aldrig havt saa megen Livskraft og Lyst som paa den Reise, jeg var ret lykkelig, og jeg tænkte saa ofte paa Dig, lever jeg til Du kommer hjem, saa vil vi gjøre den samme Tour sammen. Nu intet videre for denne Gang. 30

Du hilses kjerligst fra alle Dine Venner her. Lev vel skriv mig snart til gode Adam. Gud velsigne Dig. Sophie Ørsted.

210. *Fra H. C. Ørsted.*

Kjöbenhavn d. 2 August 1806.

Du klager paa en saa godmodig Maade over min Uefter-
5 rettelighed, at jeg kunde have Lyst til at lade Dig beholde Ret,
og bede om Tilgivelse; men naar jeg betænker hvor lidet Skyld
jeg har, saa kan jeg dog ikke overtale mig dertil. Jeg beder Dig
dog betænke, at det ikke altid er muligt at skaffe Penge, Post-
dagen efter at de begjæres. Jeg har for de sidste Penge maattet
10 tale med Din Fader for de 50 Rd, gaae til Skatkammeret for
de 150, tale med Tutein, for at faae ham til at skaffe mig en
Vexel paa Hamborg. Tutein ligger paa Landet om Sommeren,
og træffes ikke hver Dag. Heraf tænker jeg, at Du vel kan for-
klare Dig, et Ophold af et Par Postdage, og længere var det
15 virkelig ikke. Har Du faaet tidligere et Kjærlighedsbrev fra
Christiane, er det mig hverken forunderligt eller ukjært; men
det veed jeg at Du ikke kan have havt det saa meget tidligere;
thi, længe efter at jeg havde afsendt mit Brev, fik jeg et fra
Dig hvori Du klagede over at Du slet ikke vidste om den af-
20 sendte Brevpakke var kommet os til Hænde. Kom Pengene
længe efter mit Brev, da var Skylden ikke min; thi jeg havde
expederet alt fra min Haand da jeg skrev Brevet og bad Tu-
teins Fuldmægtig nok om hastigst Befordring. Du klager over
at Du kun fik 200 Rd, og ikke 300, som Du begjærede. Du synes
25 at troe, at dette var skeet, for at holde til Raade med Dig. Hvil-
ken forunderlig Mistanke! Og om jeg end virkelig kunde
troe, at jeg her hjemme bedre kunde mærke hvad Du behövede
end Du selv, og at jeg troede mig i Stand til at styre Din Oeco-

nomie, hvor kunde dog et saadant Middel falde mig ind. Desuden skal Du ikke kunde klage over, at jeg nogensinde hjemme talte om Din Oeconomie, hvortil jeg heller ingen Anledning havde, da jeg altid har fundet Dig saa fornuftig i Pengesager, som man kan forlange det af et liberalt Menneske. Jeg har jo selv reist, og veed hvor nödvendigt det er, ikke at indskrænke sig alt for meget, for ikke at tabe væsentligere Fordele. Aarsagen altsaa til at Du kun fik 200 Rd er den, at det ikke gaar an, ligefrem at gaar hen og begjære Forskud, men at det først maa söges, og derpaa med kollegial Langsomhed bevilliges, hvilket kunde borttage flere Uger. Du önsker at Du havde bestemt en anden til Commissionair. Jeg önsker det samme; thi, da Du aldrig beregner Tiid og Rum, men ligefrem skjænder paa mig for alt hvad der ikke gaar efter Dit Hoved, saa er jeg slemt nok faren. Fra Dig faar jeg kun korte Knurrebreve, og dem giver Du Folk Anvisning paa at læse hos mig, uagtet der intet andet er at see i dem, end at Du finder at jeg er en uefterrettelig Person. Til de andre skriver Du atter om min Uefterrettelighed, og saaledes hörer jeg da om intet andet, fra alle Kanter.

Det begjærte Creditiv sendes Dig herved. Tutein har havt den Artighed at give det, uagtet Pengene ikke strax ere at faae. Jeg finder det meget klogt, at Du forlænger Din Reise, og skal desangaaende vedligeholde Taushed indtil sin Tid. Med Schimmelmänn har jeg ikke kundet tale derom endnu, da han ligger paa Landet, og jeg ikke har faaet Tid til at komme til ham siden. Jeg troer ellers at Sagen ingen Vanskelighed kan have. Men til Kronprindsen maatte der vel skrives derom, og tillige til Schimmelmänn. Grevinden er for nærværende Tid i et Bad i Tydskland.

Jeg var paa Landet da Dit Brev ankom, og har derfor ikke kundet udvirke Passet endnu, men med næste Post skal jeg sende Dig det. Jeg sender Dig blot Creditivet i Dag, for at sætte Dig ud af al Urolighed.

5 Koes og Bröndsted komme til Dresden i denne Maaned, uden Tvivl faa Dage efter dette Brev. De önskede at overtale Dig til at reise med dem til Schweiz, endnu i Efteraaret. Dersom Du skulde beslutte Dig hertil, saa er det Wiener Creditiv Dig til ingen Nytte. Du maatte da strax tilbagesende det, og be-
10 gjære i det Sted et andet, til Frankfurt, eller et andet stort Handelssted.

Klokken er blevet mange. Tutein har endnu ikke Creditivet ferdigt. Næste Postdag skal Du faae det, med samt Passet. Jeg skal da skrive Dig om flere Ting. Dette her kan være nok til
15 at vise Dig, at Du ikke skal komme i Forlegenhed.

Din

H. C. Ørsted.

211. *Fra H. C. Ørsted.*

Kjöbenh. d 5 Aug 1806.

Saa overvældet jeg end i Dag er med Kommissionsbreve, saa
20 maa jeg dog lade Dig den Nyhed vide at min Fader har kjøbt Roskilde Apothek, for 14000 Rd. En anden Nyhed er, at jeg nu forestilles til at vorde Professor, da Bekker er gaaet af.

I övrigt kan jeg ikke andet end bevidne Dig min inderligste
Glæde, over det saa særdeles venskabelige Forhold hvori Du
25 har staaet til Göthe. Jeg seer, at alt hvad Du önskede at finde hos denne store Mand er opnaaet. Din Omgang med Fichte har skaffet mig paa en vis Maade en dobbelt Nydelse; thi jeg fik just Efterretningen derom, da jeg læste de herlige nye Skrif-

ter, hvormed han har beriget vort Aarhundredes Litteratur. Jeg har læst en Deel deraf for Din Søster, som ret godt kan følge hans Gang. Dersom det var muligt at heldbrede hende for en vis Hypochondrie, som Du veed, at hun nu og da helder til, og som vel tildeels grunder sig i hendes Sygelighed, men 5 dog langt mere i en ikke ganske tilfredsstillet Trang til noget Höyere, saa vilde Fichtes rene Aand udrette det. Ved et Sted, som talte om denne Trang til det høyere, og om den Følelse et ædlere Væsen maatte have naar den blev utilfredsstillet, brast hun uvilkaarlig i Taarer; thi det var hendes eget Væsen 10 som var afbildet. Et Fruentimmer med hendes Sjæl, er virkeligen langt mindre lykkelig end vi, som ikke nær saa meget, ved udvortes Forhold, hindres fra at omfatte alt, hvortil vores Sjæl stræber.

Din Fader, og Søster, og Svoger og min Søster hilse Dig. 15
Vær paa det hjerteligste omfavnet af

Din

H. C. Ørsted.

Creditivet og Passet følger hermed. Gaaer Du ikke til Wien strax, kunde Du dog maaskee faa Penge paa Creditivet af en 20
Dresdener Kjöbman[d]. Tael derom, med Folk som forstaaer det.

212. *Fra Engelke Møller.*

Khavn d: 5te August 1806.

Gode Hr Øhlenslæger

Kiære Ven!

Jeg tör nok kalde Dem med dette Navn, da De altid har 25
viist Venskab mod mig, og endnu i fremmet Land ikke glemmer mig. Tak for Deres gode og moerende Brev, det gjorde mig saa

godt, da jeg havde været længe syg, og den Gang begyndte lit at komme mig, hialp dette muntre Brev mit Homeur saa godt, at jeg snart blev frisk, De veed selv Gode Ven hvormeget det virker paa et Menniskes Helbred at man er i godt Lune —
5 Derfor takker jeg Dem og meget, De har tit moeret mig da De var her, og kand endnu skiönt langt borte giöre det — Naar De igien engang finder Leilighed dertil da tænk paa mig med et par Linier, jeg har saa godt af Deres Breve, men om jeg seent som denne Gang svarer det fortryder Dem ikke, jeg
10 er ikke vant til at före mine Tanker i Pennen men i Hiertet mener jeg Dem det godt, og gid det altid gaae Dem saa vel som jeg önsker — Naar De engang igien kommer til os, Deres kiære Födeland, skal jeg mundtlig takke Dem for De under-tiden opmuntrede mig ved et Brev, og glæde mig ved igien
15 at see Dem frisk og munter —

Min Broder paa Langeland har solgt sit Apothek, og nu igien kiöbt Apotheket i Roeskilde, han var her en 14 Dags Tid i Byen, for at see sig om en Leilighed, men paa hans Hiemreyse igiennem Roeskilde, kom han til Accordt om Apo-
20 theket der, Gid han nu med Kone og Börn maa kunde leve der — Hans Börn Christian, Anders og Sophie fuldte med ham dertil da han reyste herfra —

Sophie og Anders er temmelig brav nu. De opholder sig saa meget De kand ude paa Friderichsberg og nyder den sunde
25 Luft, i Selskab med Deres Fader det er ret moerende for Dem alle — Fader er Gud skee Lov og rask og munter — Jeg er ikke vel i disse Dage, mine Øyne er saa svage, de har ventelig faaet nogen Forkölelse, Benedicte er immer væk daarlig og maae for det meste sidde paa et sted, og kommer sielden i Kiökkenet —
30 Mad: Hansen er brav og sidder med sin Hund i skiödet — Ebbe-

sen har været saa syg i Vinter at vi ikke troede ham til Livet, hans tykke Mave er svunden $\frac{1}{2}$ Alen at Vestene hænger saa-
vide paa ham — Kiærumgaard lever ved det Gamle og kommer
her og væver hver Onsdag som han pleyer, med Staal er det
og det samme han kommer snart daglig og bygger Casteller i Luf- 5
ten, men videre komme de ikke, der var ingen saa god mod ham
som De, der vilde undt ham Kronprindsens Embede, men her
veed de ikke saaledes at skiønne paa Fortienester, han faar da
blive det han er — Fra Frue Korn har jeg ikke længe hørt, jeg
troer hun har tabt Lysten siden hun fik sin Broder i Huset 10
der er en vidtløftig Karl, han kand vel og giøre hende Hove-
det kruset imellem — Lille Jes er kommet hiem igien han var
sielden frisk her, den Norske Luft var sundest for ham, han
reyste ved Paaske Tider, efter at have lagt en Tid lang paa
Hospitalet, just i den Tid jeg var syg — Den Tid maatte jeg 15
og ophøre at give dem Mad De veed her spiste om Middagen,
da der var nok at bestille med at pleye baade mig og min
Syster der og var syg, nu har jeg da ikke andre end mine egne
Huusfolk at besörge og skiötter heller ikke om fleer —

Vær nu hilset Gode Ven fra mig og alle hos mig der ønske 20
Dem et kiærligt Lev vel, ja det ønsker

Deres sande Veninde

E: C: Möller.

213. Til H. C. Ørsted.

Dresden den 31 August 1806.

Kiere Broder Ørsted!

25

Du har Ret, jeg skiænder virkelig for meget paa dig, og skiönt
jeg icke troer du est saa ganske uskyldig ved alle Leiligheder
endskiönt du godt forstaaer at procurere din Sag, saa seer jeg

dog ved alle Leiligheder at du er og forbliver den gamle Hans Christian Brav Karl som du var i dit 3^{die} Aar.

Idag skalst du min Salighed heller intet Knurrebrev faae; det var svoret og stucket.

5 Det rörer mig naar jeg tænker derpaa at vi To som saa mangen fortrolig Aften gik Arm i Arm og aabnede vore Gemytter for hinanden, som i Grunden paa de sidste Aar vare de Eneste egentlig Fortrolige, som kun sloges engang imellem ved overordentlige Leiligheder (exempl. gratia ved Afskeden) at vi
10 nu saa sielden udöse vore Hierter for hinanden.

Dette Brev er ikke til offentlig Læsnings Brug i Familien; det vil jeg sige dig forud.

Meget deraf er det; som for Ex: hvad jeg nu fortæller. Jeg havde været en Maaneds Tid i Dresden, og boet sammen med
15 min danske Landsmand Provst Engelbreth som Mand og Kone; da endelig Bröndsted og Koes kom. — De har nu atter været borte i en fiorten Dage, med Engelbreth paa en Reise i Riesengebürgene; hvorhen jeg icke gad, og ikke vel kunde følge dem da jeg havde meget at bestille, nemlig at slutte min Oversæt-
20 telse af Aladdin, og at skrive Baldur hin Gode, og Thors Reise reen, paa det Engelbreth kan bringe det med sig til Kiöbenhavn. Disse Arbeider ere nu alle færdige og fuldendte. — Det egentlig eneste, men og særdeles interessante Huus hvor jeg kommer er til Appellationsraad Körners. Det var Schillers for-
25 troligste Ven; han har i adskillige Aar boet hos Körner, og skrevet sin Don Carlos paa hans Viinbierg, udenfor Dresden. Det er en Mand med det hierteligste Gemyt, som Bravheden leer ud af Øinene. Hans Huus er Musernes Sæde. Hans Kone har i sine unge Dage været meget smuk og meget talentfuld;
30 hendes Söster Mademoiselle Stock er en fortræffelig Malerinde;

jeg har endnu ingen seet der formaar at bringe den Effekt frem ved Pastelfarve som hun. Herlige Billeder af Rafael, Guido Reni og Caracci har hun copieret. Hans Datter Emma er en ret elskværdig Pige, hun maler hver Dag paa Galleriet, og har bragt det viidt over Dilletanteriet, endskiönt hun naturligvis 5 kun er kommen til Kunsten paa denne Maade.

En Pleiedatter der i Huset Julia synger fortræffeligt, Körner og hans Datter synger ogsaa; og hver Tirsdag er der Concert der i Huset af Liebhaveere.

Denne Familie gör meget af mig, saa jeg overalt maa til- 10 staae jeg frygter for at blive et forvendt Barn, da jeg hvor jeg kommer, unter uns gesagt er særdeles vel lidt. — Jeg har forelæst Aladdin og Hakon Jarl hos Körners.

En Maler von Kügelchen og Kaaz har jeg lært at kiende; de forraade i deres Personlighed meget Genie; endnu har jeg 15 ikke seet deres Arbeider. Kügelchen blev engang forliebt i en Fröken, Faderen sagde naar han havde skaffet sig en stor Formue og havde ladet sig adle skulde han faae hende. K gik til Rusland, Lykken var ham gunstig, i et Par Aar fortiente han 40000 Rubler, lod sig adle, kom hjem, og holdt sit Bryl- 20 lup. Jeg har i disse Dage lært at kiende en Litteratus Adam Müller; han holder Forelæsninger her over Philosophiens Sammenhæng med Mathematikken; har ogsaa allerede udgivet et Bind Forrelæsninger über die deutsche Wissenschaft, hvori det dog forekommer mig som der var mere Stænk af Talent og 25 Ideer, end Plan og Sammenhæng. Han kiender dig fra Berlin og holder meget af dig.

Jeg har endnu af Billedgalleriet kun studeret den tydske og nederlandske Skole; den italienske vil jeg giennemgaae med Koes og Bröndsted.

Disse gode Venner stikker endnu i den terroristiske Periode til op over Øerne. De har viist mig en Recension af en Herr N. N. (jeg har glemt hans Navn) over Sanders Lazaret eller Hospital; og endskiönt jeg har tilkiendegivet min Utilfredshed 5 dermed, saa vil det dog vel neppe lykkes mig at kunde holde Trykningen tilbage. — Det ærgrer mig at saadan noget Skidt som Sanders Hospital upaatvivelig er skal faae Grund til at klage over ungdommelig Uartighed. — Stykket selv bliver slet ikke recenseret, eller sat fra hinanden i sin Jammerlighed fra 10 Kunstens Side. De umoralske Motiver blive blot dröftede og reengiort, og det paa en Maade, som dog hundrede Gange bedre allerede er skeet af Andre mod Andre. — En saadan Recension maa jo dog skrives i en forstandig Hensigt. Hvilken er nu dennes? Ingen anden end at sige: Prof. Sander er en 15 Esel. Naa Herre Gud! det veed vi jo alt; og de Andre vil visselig af denne Recension icke vorde overtydet derom; man vil raabe paa Magtsprog og Ungdomskaadhed. Hvad der meest ærgrer mig er den Apotheose til mig hvormed alting ender. Dersom de dog vilde lade mig ude af Spillet. Jeg har fast sat 20 mig for herefter aldrig mer at polemisere negativt. Jeg vil ikke sige: I skriver skidt, men jeg vil skrive godt og deraf lade dem selv drage Conclusionen af mine Præmisser. — At leve i en behagelig Omgivning af Mennesker er en Fornöielse som Ynglingen overseer og foragter, men som Manden skatter, 25 fordi den vederqvæger ham.

Forresten respecterer jeg Koes's og Bröndsteds fortræffelige Hoveder og solide Kundskaber; lad dem bruse ud; vi andre har ogsaa bruset; og jeg skammer mig, naar jeg tænker paa alle de eensidige Domme, som Steffens i sin Ruus forledede 30 mig til, besynderlig den over Schiller. Jeg har nylig igien læst

hans Vilhelm Tell, og finder at det er eet af de fortræffeligste Stykker der er digtet; det fornøier mig at Rahbek har indseet det; thi dette Stykke staar virkelig langt over Jomf: af Orleans, die Braut von Messina (der i mine Øine er et maadeligt Produkt) og selv over Wallenstein (som dog er noget for bredt og 5 magert, og pretentionsfuldt).

Jeg har besluttet at reise med K: og B: til Paris og saaledes at besøge Frankrig først; det er i alle Henseender bedre; thi det er meget uroligt i Italien nu, og det er jo ogsaa bedst at giemme dette Bedste til sidst. Desuden convenerer det ogsaa 10 min Reiseplan, at reise tilbage giennem Tydskland igien. Jeg fik for et Par Ugers Tid et Brev fra Christiane hvori hun selv kommer mig imøde med det Forslag at reise endnu et Aar: Ole Hieronimus Mynster havde talt med hende og sagt at det var et Offer hun burde giøre Fædrelandet. — I dette Brev 15 fik jeg ogsaa at vide at mit Stykke var antaget, skiönt endnu ikke officielt. Hun skriver at jeg skal have 500 rd og derimod har jeg Intet. — Nu er det dog vel afgjort?

Brönsted fortæller mig at mine Digte ere gaaet meget vel af, at han har talt med Schubothe, som grinede i Skiægget 20 og var vel tilfreds med afsætningen; at jeg kunde være vis paa enten jeg vendte mig til Brummer, A. Seidlin eller Schubothe, saa vilde de alle 3 gierne give mig 10 rd for Arket af mit næste Bind; dette fornøiede mig meget at høre, da jeg af en Efterretning fra Dig (freiligt for et halvt Aar siden) maatte troe at 25 hele Oplaget var bleven liggende.

Creditivet sender jeg dig her igien. Hvis jeg skulde været til Wien saa havde jeg været meget forlegen og tabt meget paa den Wiener Courant der bestaaer i elendige Sedler; skaf mig øjeblikligt nu et nyt Creditiv paa Guld, om muligt her 30

til Dresden paa denne Summa, eller i det mindste til Frankfurt.

Nu er der endnu noget som jeg vil spørge dig i Fortrolighed om, og som egentlig er det Ingen maa höre. Hvad er det
5 for en Renden af den fusse Gierlev bestandig i din Broders Huus? Hele Byen skal jo snakke derom. Jeg er vis paa at det i Sandhed intet har at betyde men man maa dog tænke paa sit Rygte, og hvor kan det fornöie Sophie at omgaaes saa uaf-ladelig med den flauue Karl. Det har ærgret mig at höre. Men
10 jeg er vis paa at Du vil have et Øie med denne Ting. Saa var dog Lehmann hundrede gange værdigere til min Systers Ven-skab.

Lev vel kiere Broder! send mig nu saa snart som muligt det nye Creditiv.

Din

15

Oehlenschläger.

Hils alle Venner! de faae Breve næste Gang.

[*Paa indlagt Seddel:*]

Creditivet og dit Brev adresserer du til Körners. Har du rangeret mine oconomiske Omstændigheder i Khvn? Har du
20 faaet Uttenreiters Regning? Et Par Gange har jeg bedet dig til forskiällige Tider giöre det, men du har intet lade mig vide derom. Jeg staaer jo i den Kals Hænder han kan jo skrive op hvad han vil. Skaf dig dog en vis Efterretning om hvad jeg i Khvn. er skyldig.

25 Lad mig vide noget om Baggensens Ophold i Khvn. Prof. Mynther er ankom[men] her.

At du bliver Professor nu glæder mig.

Sig mig: Er Prinds Christian ei Præses ved Kunstacademiet? Kunde man ikke ved Harbou forskaffe mig en Professor-Plads

ved Ac: (uden Gage) paa min Reise allerede; saa havde jeg dog en Titel, og naar jeg kom hjem en vis Plads at træde ind paa for mit Gehaldts Beholdelse?

Vale!

Sörg ogsaa for at mine Böger kommer i Orden. 5

Schubothe har lovet mig at overlade de feilende Bind af hvad han kan erstatte.

214. *Til Kamma Rahbek.*

Dresden den 1 September 1806.

Bedste Camma!

Bestialskheden i min Tausheds Langhed, kan kun undskyl- 10
des, deels med mine Arbeiders og Forretningers Fleerhed deels
med Deres eget Brevs Lidenhed. Freilig var go Syster den gang
syg, og det var da Undskyldning nok, kan jeg troe; og det
burde saa meget mere drevet mig til at skrive; men saa tænkte
jeg: hvad skal jeg skrive? Narrestreger morer icke naar man 15
befinder sig ilde, og god Syster veed, jeg har en uimodstaaelig
Drivt til bestandig at giöre Jav og Kiis med hende. Da jeg nu
hörer at De igien befinder sig saa passelig vel, saa erscheiner
her et Brev som vel freilig er löstigt i Begyndelse og Ende, men
i Midten kommer det bedrövende *ly*: en Elegie som jeg 20
»hatte den Ære« at giöre til Frue Skiller (efter norsk Udtale).

Ach min Veninde! her lever jeg i Kunsternes Fortræfligheds
Behagelighed. Snart beundrer jeg en Rafael Sanctio snart tolle-
rerer jeg en Rafael Mengs (som Landsmand). Jeg adorerer en
Holbein, morer mig over en Tischbein, og gaber over en 25
Langbein. I Antiksalen fornöier jeg mig over den Förlighed
og Dröihed hvilke de nye restaurerede Lemmer har, for de
mindre kiödfulde gamle, hvorpaa de ere satte; hvilket beviser

mig vor Tidsalders störré Kraft, og jeg takker en hver Restau-
 rateur, og falder ham i Tanker om Halsen; som Steffens virk-
 lig Jan-Paul Richter i Kiöbenhavn, den Nat da vi forraadte
 hans unge Brud i Röverkuglen, zwischen lauter Vermummten
 5 Personen. —

Jeg seer ogsaa Fieldene her i Egnen; jeg har seet noget af
 det saxische Schweiz, hvilket skal komme det rigtige Schweiz
 saa nær, som forloren Skildpadde den virkelige, naar den er
 godt lavet. — Jeg har seilet otte Miil paa Elven. Vemodig har-
 10 kede jeg i de gule Bölger og sagde til Spytte Kladadsen: »Rul
 til de danske Bredder!« Jeg tænkte nemlig paa den Baggenseske
 Snustobaksoffring paa Bierget.

Ak Veninde! De kan tro det er rart saadan at reise uden-
 lands og udenvands.

15 Nu kommer det Bedrövende:

An Charlotte von Schiller.

Der Sanger geht am schmalen Stege
 Umwölbt von blühender Natur,
 Verschmäht die gar zu breiten Wege
 20 Gepflastert durch des Haufens Spur;
 Ach da geschieht es ihm so ofte
 Dass er durch Dornen dringen muss,
 Wo er den Bach zu finden hoffte,
 Trift er den brausend wilden Fluss.

25 Doch kämpfet er sich unverdrossen
 Selbst durch den aller dicksten Wald;
 Wird er mitunter rund umflossen,
 Es muss sich ja doch enden bald!
 Wo Dornen stecken blühen Rosen;
 30 Das Dickicht führt zu einer Au';
 Es endigt sich der Wolke Tosen,
 Sie flieht — und lässt den Himmel blau.

- Und steht er endlich dann alleine
 Im hohen grünen Buchenhain
 Lieblich beglänzt im Abendscheine
 Dann ist er länger nicht allein; 5
 Wie durch der Aeolsharfe-Töne
 Die Lüfte gaukeln, voller Lust,
 So zittert auch durch ihn das Schöne
 Und klingt hinaus durch seine Brust.
- Und durch die Bäumen drängt sich leise 10
 Zum grossen Heerweg der Gesang;
 Da kommt das Rad aus seiner Gleise,
 Den Fuhrmann wird's im Herzen bang;
 Zum grünen Tempel der Gesänge
 Zu lenken fühlt er sich versucht,
 Besinnt sich aber, folgt die Menge, 15
 Und glaubt dass dort die Elfe spukt.
- Der Sänger wandert; über Hügeln
 Steigt er getrost, und kommt der Fluss
 Dann schwimmt er kühn; mit lossen Zügeln
 Auf Abentheu'r er reiten muss. 20
 Und alles was ihm so begegnet
 Dringt in sein Herz lebendig ein;
 Und ob es stürmet oder regnet
 Muss er doch wohl zufrieden seyn.
- Nichts Endliches kann ihn beglücken, 25
 Nichts Endliches verderbet ihn
 Und jede Kraft muss ihn entzücken
 Und durch sein ganzes Wesen glühn.
 In Schauen muss er sich vertiefen,
 Was Nothdurft wirket, merkt er kaum; 30
 Es ist ihm als wenn Jene schliefen,
 Selbst freut er sich im schönsten Traum.
- Doch hat er lange so in Wonne
 Den Rosensteg zurückgelegt,
 Dann kommt der Abend, sinkt die Sonne 35
 Und kalt sich jedes Blat bewegt;

Dann ist er Mensch, und er begehret
Nach dem was wieder ihn belebt;
Was ihm der Augenblick verwehret
Weil er nicht klug danach gestrebt.

5   Doch kommen Bauern hier im Walde
Und speisen ihn mit Käs' und Brod.
Er isst, und trinkt, und schläft, und balde
Vergisst er die verschwundne Noth.
Doch denkt er oft, wenn fern er schauet
10   Ein schönes, reichbegabtes Haus:
Warum ist's nicht für dich erbauet?
Und warum schliesst dich alles aus?

Und weil er fühlet tief im Herzen
Was auf die weiche Sele fällt
15   Wollt' tief ihn auch und bitter schmerzen
Die Stumpfheit, Blödigkeit der Welt
Und die Verschmähung seiner Lieder,
Die Lästerung der Frevelmuth,
Wenn die Natur nicht freundlich wieder
20   Den Unheil machte immer gut.

Am Wege dort wo er gesungen,
Neugierig horchten Sie im Flug,
Kaum aber war das Lied verklungen
So hatten Sie es auch genug.
25   Er sang: mein Korn in reifen Haufen
Vergoldete der Erde Flur;
Nun eilen Sie es zu verkaufen —
Wie schön es wuchs — sind Possen nur!

Jetzt singet er in ernstern Liedern
30   Von dem verschwundnen Menschenthun;
Erzählt von den verstorbnen Brüdern
Die tief im moos'gen Grabe ruhn.
Er singt: wie durch des Grabes Hügel
Sich hebet frisch der Rosmarin,
35   So hebt sich auf den Zeitenflügel
Das Leben auch, zum neuen Blühh.

- Sie hören's nicht. Doch Ein'ge kommen,
 Und sie verlassen ihren Weg;
 Sie haben gern das Lied vernommen
 Und folgen ihm auf seinem Steg'.
 Und hurtig wird der Bund geschlossen; 5
 Die Sele kennt die Sele bald.
 Und öfters folgen unverdrossen
 Sie ihrem Freund durch seinen Wald.
- Doch Männer sind zur That gerufen
 Und That verhindert das Verein; 10
 Sie müssen steigen ihre Stufen
 Und mit sich selbst beschäftigt seyn.
 Das Lied giebt ihnen Muth und Leben,
 Ermuntert gehn sie wieder fort;
 Sie danken ihm, weil er gegeben — 15
 Und einsam steht er wieder dort!
- Wer sizet auf der Wolken Rande,
 Den Lorbeerzweig in weisser Hand,
 Im himmelstrahlenden Gewande,
 So fremd und doch so wohlbekannt? 20
 Entfernet von der Erd Getümmel
 Vereint sie doch das Lärmen gern;
 Vergisst darüber selbst den Himmel,
 Es klingt ihr wie ein Lied von fern.
- Es ist die Musa. Freundlich schauet 25
 Sie dort den vielgeliebten Sohn;
 Ihr sanftes Auge sich bethauet,
 Sie sinnt auf einen würd'gen Lohn;
 Sieht wie nach ihrem Wolkenbilde
 Er strebt so treu, bey Tag und Nacht, 30
 Und als ein Mädchen still und milde
 Begegnet sie ihm auf der Jagd.
- Erröthend und verschämt die Schöne
 Sich nähert dem geliebten Mann;
 Und wie Telemachos Athene 35
 Sieht stauend sie der Jüngling an;

Er kannte längst das holde Wesen,
Sieht sie doch nun zum erstenmahl;
Er kann in ihrem Blicke lesen
Und fühlt der Göttin Liebestrahl.

5 Sie singet: Jede schöne Blume
Hebt sich mit ihrer Blüthenschaar
Vom Staub hinauf zum Heiligthume
Und reichet Gott die Krone dar.
Doch stehn die Wurzel tief im Grunde
10 Worin der Lebenssaft sich regt,
Dass sie gedeih, dass sie gesunde
Ist nöthig dass sie Liebe pflegt.

Ich will die Gärtnerinn im Garten
Dir bleiben, den[n] du liebest mich;
15 Entwickle Blumen aller Arten.
Ich hege und ich pflege dich.
Wie sollst du einsam dich befinden;
Scheint nicht die Sonne länger warm,
Wenn Farben, Tag und Strahlen schwinden
20 Dann ruhe süß in meinem Arm.

Er sieht der Mittlerinn des Lebens
Entzückt ins lichte Augenpaar;
Er überredet sich vergebens
Dass diess ein irdisch Mädchen war.
25 Er fühlt sich neubegeistert wieder,
Der Weg ist länger nicht so hart.
Er bricht hie aus — und schöne Lieder
Verkünden ihre Gegenwart.

Sie hat mit Lorbeer ihn bekrönt
30 Und durch ein wundersam Geschick
Sieht er sich plötzlich ausgesöhnet
Nun mit der Zeit, dem Augenblick.
Nun will er nichts von Trennung wissen,
Leicht mit der Leier hin er hüpfet;
35 Was Liebe hatte erst zerrissen,
Hat Liebe wiederum verknüpft.

Ein jeder Sänger dessen Lieder
 In Waldes Einsamkeit ertönt
 Trift seine Musa, die ihn wieder
 Bald mit dem Leben hold versöhnt.
 So schmucktest Du den grossen Sänger 5
 Der Welt mit lichthem Lebensmay.
 Du machtest ihm den Busen enger,
 Und dadurch ward der Busen frey.

Du lindertest so hold sein Leiden;
 Da war das Leben nicht vergällt; 10
 Beglucktest ihn mit Vaterfreuden
 Und zeigtest heiter ihm die Welt.
 Da ward er ruhig und geduldig,
 Er fühlte sich von Gott bestrahlt.
 Wir sind ihm, ach! so Vieles schuldig, 15
 Doch Du hast ihm für uns bezahlt.

Drum nim auch dieses Lied zum Danke
 Das treu aus meinem Herzen bricht,
 Wohin ich in der Welt auch wanke
 Vergess ich deine Milde nicht. 20
 Ich seh im heiligen Abendschauer,
 Wenn düster die Cypressen wehn,
 Dich, eine Blum', in Liebstrauer
 Am Grabe des Geliebten stehn.

Efter at have læst foregaaende sörgelige Avisstykker ville vi 25
 igien med forenede Kræfter göre Mudder, Löier og Lang-
 fredagskaal. Ved Langfredagskaal forstaaer jeg Spög i Dimi
 eller Semicarackteer, hvori bald kommer Alvor, bald Spög.

Dresden er en Stad som ligger ved Elven, og som tilhörer i
 dette Øyeblik Chursaxen. Chur, har intet med Hof at be- 30
 stille men kommer af det gammeltyske kyhren (wählen, som
 vort danske kaare). Om kyhren har noget at bestille med Kyrie
 eleison, veed jeg icke, da jeg ikke er det grækiske Tungemaal
 synderlig mægtig. Churfyrsten derimod har meget med Hof at

bestille. Schweizerne gaae her med Bukler i Haaret af det fine-
ste Dresdner Porzellain. Hvo som ikke har sexten Ahner her
kan gaae hen at hænge sig, hvilket jeg har gjort for længe siden,
da jeg, som Stamherre, ingen har.

5 Med en Maler Her von Kugelchen (den Bedste i Dresden)
har jeg gjort Bekiendtskab i denne Tid, og han maler mig i
disse Dage, »for sin egen Fornöielse«. Bröndsted og Koes ere
ankomne og ere i Riesengebürgen i denne Tid. Jeg gad ikke
reise med. Jeg faaer jo nok af Bierge at see paa min Vandring
10 alligevel. Og denne Löben efter Udsigter er mig mindre be-
hagelig end min Stillesidden, og Bogkikning efter Indsigter.

»Naa Herre Gud

Man veed hvordan en Mark, naar den er grøn seer ud.

Siger Wessel, og saadan gaar det mig med Biergene. Desuden
15 de Bierge jeg endnu har seet, ere Intet mod dem jeg længe har
seet i min Phantasie; skiönt her er rigtig kiönne Egne. Hvil-
ket jeg rigtig nok icke skal negte. Men efter dansk Bögeskov
og det blaa fribaarne Hav, löber dog ofte mine Tænder i Vand.

Hav den Godhed at bede Rahbek sætte Niflheim i Hakon
20 Jarl, hvor han træffer Helheim, det er en Urigtighed som
jeg har vendt mig til i »Kavarrern Johannes Evarlds« Skrifter
og som maa spændes ud af Almanakken, thi Hels Bolig var
Nifl(eller Niffel)heim. —

Med Provst Engelbreth (en Ven af »Jaab«) sender jeg nu et
25 Læs Digte til Daniam. Blandt politiske Efterretninger fra Khvn
skal have staaet (thi skiönt jeg er en Troid, skiæmter jeg dog
aldrig selv med Aviser) at Bens Jaggesen (eller omvendt) er
seilet til Thule. Ist das auch wahrhaftig? Hvad siger den cor-
söerianske Ven om Epistelen i Langelandsreisen Corsöer an-

gaaende? Han havde vel ikke ventet at Langeland og Corsøer skulde oftere komme i poetisk Berørelse med ham siden Wessels Tid.

I Christianes Brev lod hun mig vide at Rahbek nächstens vilde skrive mig til; men jeg fik intet Brev. — Er mit Stykke 5 endnu icke officielt antaget? Ti Fugle i Haanden er mig kierere end Een i Luften! Aladdin er nu ganske oversat, og jeg er beskieftiget med at oversætte »Jesus« nu.

Hvorledes lever Jesus Sonnin?

Jeg har besluttet först at reise til Frankrig, da det i Italien 10 jezt er meget uroligt; paa den Maade følges Bröndsted og Koes og jeg til Paradis, dog bliver vi noget i Dresden endnu; hvor jeg venter Brev fra god Syster og god Svoger; Christiane faar et Brev, næste Post. De adressere Brevet til Appellationsrath Körner. 15

Jeg hörer De har været hos Rosings. Jeg beder endelig at hilse dem. Naar det kommer saa vidt at mit Stykke skal spilles, saa skriver jeg Rosing et Brev til.

For nærværende Tid rörer der sig ikke en poetisk Kraft i Tydskland, det er altsaa ret en god Tid for mig, at jeg optræder 20 i, als teutscher Schriftsteller.

Nu Gud være med Eder! Hils Carl! han skylder mig et Brev. Rahbek ogsaa. Christiane er vel paa Springforbi hende vilde De altsaa hilse skriftlig.

Hils Pappa! Tausend mahl! 25

Adieu min söde Veninde
Miron ton ton miron tæne
Adieu du brave Qyinde!
Sa lai, de lai, de lai! —

Adagio. 30

Lad mig vide noget om Baggesen, Prof. Münther er kommet hertil.

215. *Fra Direktionen for Det kgl. Teater.* den 5te September 1806.

Pro Memoria.

5 Det indleverede Sörgespil Hakon Jarl er af Directionen for det Kongl: Skuespil antaget til Opførelse, endog, om Forfatteren ubetinget forlanger det, uden Forandring. Kun ønskede Directionen at den latinske Sang enten maatte aldeles udelades eller forandres til en dansk, fordi den ikke seer sig
10 i Stand til at besvare de Indvendinger, der upaatvivlelig vilde giøres derimod. Stykket er meget for langt til at kunde opføres i 3 à 3½ Time, saa meget mere som Theatrets indskrænkede Locale gör det uomgiængeligt fornödent, at Opholdet imellem Acterne bliver langt formedelst de mangfoldige Scenefor-
15 andringer der skulde foregaae i Stykket, og hvortil Forberedelserne maae giøres imellem Acterne.

Hvad der kunde udlades eller forkortes, overlader Directionen vel ganske til Herr Forfatteren Selv; men den kan ikke undlade at anmærke hvad den ønsker udeladt og troer kunde
20 udelades, uden at skade det Heele. —

Scenen Side 38 til 41 hvor Grib leger Konge har intet med Hoved Handlingen at giøre og saa langt et Mellemrum behöves ikke for at Bergthor kan gaae ud for at lukke sine Döttre inde.

25 Side 62 og 63 kunde vel udelades som mindre interressant. —

Dialogen Side 74 og 75 behöver ikke at være saa lang for at skildre Kerkers Dumhed, der desuden er kjendelig nok.

Einers og Hakons Scene Side 76 og fölgende vil finde Van-

skelighed i Opførelsen dersom det visse Skud skulde sees og skulde det ikke, vilde Scenen mangle Effect paa Theatret.

Ved Side 125 erindres det samme som ved Side 74 og 75. —

Audens Aabenbarelse Side 152 vilde mange maaskee ønske udeladt; man troer og at Mængden af Tilskuerne vil finde den 5 uinteressant.

Side 184 opholder Hading Tilskuernes Nysgierrighed maaskee paa et ubeleiligt Sted.

Side 195 ønskede Directionen at der ikke taltes om Abrahams Historie; den frygter det vil frembringe Forargelse hos 10 Nogle og Spot hos Andre. Det vilde ogsaa höiligen convenere Theatrets Tarv ved Opførelsen og ikke giöre Skaar i Tilskuer- nes Interesse for Helten i Stykket, om Thoras sidste sentimentale Scene i den underjordiske Hvælving blev udeladt.

Men om Forfatteren endog samtykker i disse foreslagne Ude- 15 ladelser, maae Directionen dog bede ham end mere at forkorte Stykket, hvortil den dog ikke vover at giöre noget Forslag.

Endeligen maae vi bemærke nogle enkelte Udtryk, som det er forekommet os at Kritiken kunde have grundede Indven- dinger imod. Side 70 turde følgende findes udelicat i Thoras 20 Mund:

- »Kun drevet af en lav og dyrisk Drivt
- »Er ene Nydelsen hvad du attraaer
- »Forandring ikkun hvad dit Hierte ønsker
- »En trivelig, rödmosset Bondepige 25
- »Med stærke, dröje Lemmer, udentvivl;
- »Een iblandt Thoras Tærner, har maaskee indtaget Dig.«

Side 61 — Skulde Graneved være en beqvem Materie til en god Bue?

Udtryk, som Pære-Skuder — Side 4, og Tiære-Bötte 30

— Side 98, vilde vel forstyrre Tilskuerne i Illusionen i Henseende til Tiden da Stykket spilles. —

Side 47 behövedes en indfødt Normand for at frembringe den ægte Norske Udtale af Ordet Olå; bliver det ikke frem-
5 bragt med den, frygter man Stedet vil blive uden Virkning —

Side 54 Linie 3:

Snart faldes fra ham hist og snarlig her.

Ordet snarlig kan neppe paa dansk bruges disjunctive med snart.

10 Side 221 nævnes en Krands af Grane-Löv.

Endelig maae Directionen tilmelde Hr Forfatteren hvad Opførelsen af Stykket angaaer, at förend Hakon Jarl blev indleveret havde den antaget til Opførelse en anden Original, der ligesom denne fordrede endeel Omkostninger. Den maae
15 derfor udsætte Opførelsen af Hakon indtil Theaterkassen kan være i Stand til at giöre saamange Udgivter, som begge disse Stykker vilde kræve og den kan ikke andet end lade det först antagne Stykke först opføre.

Directionen for det kongelige Skuespil.

20 Hauch Kierulf v. Sames.

216. *Fra Kamma Rahbek.*

Bakkehuset d. 16 Sept: 1806.

Kiæreste Adagio!

Jeg havde ganske fast besluttet at skrive til Dem i Dag, om jeg end ikke havde faaet det Brev, som Rahbek til min store
25 Glæde bragte mig i Aftes; jeg havde ogsaa i Söndags, da Christiane var her med Ketty og Mine Olsen — som De vel kiænder vom Hörensagen — foreholdt hende, at vi absolut burde skrive

til Dem, oftere end vi gjorde. Min Tausheds Langhed kan jeg ellers temmelig godt undskylde, deels med min Sygdoms Langhed, deels ogsaa dermed, at vi i lang Tid ikke have vidst, hvor vi skulde adressere vore Breve, indtil jeg endelig forleden Dag fik at vide, at De ikke var — hvilket vi i nogen Tid havde 5 troet — paa Veien til Paris; men at man endnu gierne kunde skrive til Dresden. Een Aarsag hvorfor jeg meener, at man nu bör skrive oftere til Dem, og ikke forlange saa mange og lange Breve fra Dem, er den, at jeg veed, at De er særdeles flittig, og at Deres Tiid altsaa er Dem kostbar; De skal des- 10 uden ogsaa skrive saa mange Breve, naar De skal tilfredsstille os alle, og vi behöve dog kun hver at skrive eet til Dem. Men nu skal jeg dog til at takke Dem usigelig meget for Deres Brev; jeg begyndte nu igien — saasom jeg er et ængsteligt Gemyt — at blive lidt bange for, at Liebenberg, vor Præst, 15 anden Gang skulde kaste Jord paa sin Ven Poeten, og at Pavels tredie Gang skulde snuble over Dem. De kan derfor indsee, at Deres Brev var mig saare velkomment. Tak ogsaa for den deilige Elegie til Frue Skiller. Apropos, ved at nævne dette Navn paa norsk, erindrer jeg, at jeg har mange Hilsener til Dem 20 fra ham vi kalde: Res — åt — än — mera — secker — Strand, nemlig F. Schmidt. Han overvælder mig med Smigrepræstrier paa Deres Vegne, og jeg maatte for nogen Tiid siden skrive et langt Brev til ham bare om Dem, fordi han absolut vilde, at jeg skulde fortælle ham meget om denne skiönne Stierne 25 — saaledes nævner han Dem — paa den poetiske Himmel. Han har ogsaa sat et par Melodier til to Sange i Aladdin, som jeg, dersom jeg faaer Tid dertil i Dag, skal afskrive og sende med dette Brev, da de forekomme mig ret vakkre. Han fortæller mig ogsaa jævnlig en del om Mo'er Byg, som De vel 30

nu reent har forglemt, i Konstens Fortræffeligheds Behagelighed, især da De er beskiæftiget med Jesu Naturligheds Aarligheds Gientageligheds Oversættelse. De seer, at jeg ogsaa kan opvarte med Substantivernes Sammenpakning, og jeg vil haabe, 5 at De ikke alt for let skal faae dem opsøgte. Det er sandt i Anledning af at opsøge Substantiver, saa maae jeg fortælle, at Paale længe bestandig har tiltalet mig paa følgende Maade: »ingen Brev fra Adam?» Jeg var i Aftes oppe paa Slottet og vilde høre om han havde noget at befale til Dem, men han 10 var ikke hiemme, og Deres Søster var ude at spasere, med to Professorer |: Hans Christian og Daggesen :| og een Bandit ∴ Gierlev. Hvad Daggesen eller Baggesen angaaer, saa skulde egentlig Deres Søster, eller H. C., eller Gierlev give Dem Underretning om ham, thi de lever i uafbrudt Omgang med 15 ham, og ere rasende entusiasmerede for ham, da jeg derimod kun har havt den Lykke at tale et p^r Timers Tid med ham. I de p^r Timer taledes vi imidlertid næsten uafledelig om Dem, og da han ikke efter Ønske besvarede mine heede Lovtaler over Dem, saa formodede jeg nok at han havde læst 20 Coersöer. At han virkelig har det, har Deres Søster nyelig fortalt Hufe; det skeede nemlig til Ørsteds, hvor de bleve noget flaaue, da de opdagede, at han stod og læste det omtalte Stykke, hvorefter han blev meget taus. Siden efter skal han undertiden have kaldet sig den bröstfældige sygelige Baggesen. Forresten 25 har han sagt, at han godt kan tilgive den som har skrevet Aladdin og Freyas Alter, at han kan miskiende et Menneske. Han roeste Dem ellers meget, da vi taledes sammen, endskiöndt jeg — som sagt — kunde mærke, at der var noget i Veien. Forresten maae jeg tilstaae, at han aldeles ikke imponerede mig da 30 jeg talte med ham, og at jeg fandt ham langt interessantere

for omtrent en halv Snees Aar siden, thi da taleden han saa jeg kunde tabe Næse og Mund over ham, og nu forekom han mig en Conversateur a la Gierlev, hvilket man snart kan faae nok af. Imidlertid er det dog altid Jens Baggesen, om han endog ligner Banditen vel meget, og det er mig ret kiært 5 at see ham engang igien, og jeg har ogsaa med megen Fornöielse ophængt hans Portrait — der ogsaa ligner Banditen — som han har været saa god at forære mig, paa min Væg. Han har skrevet en Ode ved Giensynet af hans Fædreneland, som staaer i Tilskueren og er fuld af Smigrepræsterier til Kron- 10 prindsen. Jeg bad nu Hufe — for Löiers Skyld, thi mærkelig finder jeg den slet ikke — at afskrive den, paa det overblevne Rum af det Papiir, hvorpaa han har afskrevet Theater-Directionens Svar til Dem. Om dette vil Rahbek skrive, vel ikke meget, men dog det fornödne, og altsaa forbigaaer jeg det, 15 saa meget heller, som jeg slet ikke ynder det. Var jeg ellers en Capitalist, saa bad jeg Dem, endskiöndt Theater-Directionen forpligter sig til at antage Deres Stykke uforandret om De saa forlanger, at tage det tilbage igien, og jeg skulde nok holde Dem skadesløs, men da nu hverken jeg eller De er 20 nogen Capitalist, og den Capital De kan vente for Hakon Jarl dog ingenlunde er ubetydelig for Dem i denne Tid, saa beder jeg Dem, og mig selv, at finde os i det der ikke kan være anderledes. Hufe har bedet mig hilse Dem meget; han veed nok, at han skylder Dem Brev, men han kan pænnedö ikke skrive, 25 fordi han pænnedö er saa forvirret i Hovedet. Jeg Stakkel derimod, som er tusindegange meer forvirret i mit Hoved, og syg og elendig i hele Legemet, og maae end ydermere slaes med en umaadelig Hob Fluor, som ikke lader mig Fred et eeneste Öieblik, jeg maae sidde og male noget smukt Töy for Dem, 30

som vist slet ikke vil opbygge Dem. Men hvad skal jeg giøre? Jeg vil og maae og bör jo skrive, siden jeg dog kan röre Hænderne, hvordan jeg saa forresten er. Jeg er virkelig en ussel Stakkel, som den gode Adagio ret vilde have Medynk 5 med, dersom han vidste hvor svag jeg er. Imidlertid lærer jeg efterhaanden ret got at finde mig deri og er nu meget taalmodigere end jeg nogensinde har været. Det er rigtig nok en skiön Ting, at have god Helbred, men det er dog — som alle övrige udvortes Omstændigheder — ikke Hovedsagen. Christiane vedbliver saa temmelig at være rask. Hun er ikke paa 10 Springforbi — som De formoder — men ventelig i dette Öieblik i Nærum. Hun er kommet i nyt og tildeels meget interessant Selskab, som hun naturligviis har fortalt Dem, og at dette har megen og gavnlig Indflydelse paa hendes Helbred, 15 tvivler jeg ikke om, og derfor har jeg heller ikke noget derimod, og kan slet ikke sympathisere med Tante, der forarger sig over, at Christiane synes at glemme alting over Ketty Olsen. Rigtig nok har Christiane — som alle vi Södskende — en stærk Drift til at skrue op alt hvad der behager hende, 20 og denne Opskruen er ikke altiid saa meget behagelig for dem, der troe sig nedskruede. Nu var Paale her, og jeg vilde, at han skulde skrive lidt til Dem, som jeg kunde lægge i mit Brev, men han vilde ikke, fordi han ikke havde sine Brilller med; han bad mig hilse Dem inderlig meget fra ham, 25 og bede Dem, snart at skrive noget til ham.

Nu vil jeg, da jeg er saa fortunlet i mit Hoved, at jeg ikke kan hitte paa mere, holde op, og derimod skrive de p^r schmidt-ske Melodier af. Befinder jeg mig saa lidt bedre, naar jeg er færdig dermed, saa kan jeg maaskee hitte paa noget, som jeg 30 nu har glemt. Gud velsigne Dem, kiære gode Adagio! frem-

deles, som han hidtil har velsignet Dem, med sine bedste Gaver! Jeg tænker utallige Gange paa Dem, og ønsker daglig godt over Dem.

Deres astheniske Veninde

K. M. R.

217. *Fra K. L. Rahbek.*

[16. Septbr. 1806] 5

Kiære Adagio!

Jeg har ikke vildet skrive dig til, för jeg havde faaet officielt Svar fra Directionen; dette fik jeg i forrige Uge; men nu vidste vi ikke mere, hvor du var at finde, og at skrive til dig: abzugeben in Europa, gaar dog, som du selv seer, ikke an. Til Lykke hörte vi i Mandags af Meincke, at du endnu opholdt dig nogen Tid i Dresden, og besluttede da at skrive dig til i Dag, da til Overflod dit Brev kom, og meddelte os din Adresse, og fölger da den bevidste Officielskrivelse i Afskrift hermed |: da Originalen som er i Collegialfolio vilde være for dyr at sende med Posten :|. Du seer deraf, at dit Stykke er antaget — endog uden Forandring — men at man önsker Forandringer og hvilke. Nogle af dem ere urimelige, saasom Udeladelsen af Gribs Kongescene, item af den sidste Monolog, hvorved Stykket vilde blive Oluf Tryggesen isteden for Hakon Jarl, item af Einer Tambeskiælvers Scener; Andre saasom Scenen med Auden, og den latinske Hymne, kunne vel ved Forestillingen udelades, skiöndt de blive i Trykningen, Thoras Replik om den rödmussede Bondepige er næsten det eneste — nogle mikroskopiske Anmærkninger undtagne — hvori jeg aldeles skulde stemme med den. Men nu er Sagen, at de Forandringer, du giör eller tilstæder, maa giöres strax, da Directionen ikke lader Roller afskrive, men fordrer et Antal trykte Exemplarer af

hvert antaget Stykke i Forhold til Persontallet, og altsaa intet foretages, før det har faaet disse. Du maa altsaa ufortövet sende dine Bestemmelser saa vel om disse, som om hvad övrigt Stykkets Trykning vedkommer, da det, skjönt det udgives i et
 5 Bind af dine Digte, dog maa være særskilt at faae. De Stæder, der udelades ved Forestillingen uden at udgaae af Stykket, mener jeg, betegnes i Bogen paa den engelske Maade med Gaaseöyne “ ” eller en lang Streg langs ned ad Siden, eller paa hvad Maade, du selv vil. Til Kongens Gebortsdag var i
 10 Forveien antaget et Stykke, Gyrithe kaldet, hvortil Kuntzen sætter Musik; og vil det da vel komme an paa, naar Hakon kan komme i Arbeid, om det endnu i Aar kan gives. Efter min Tanke skulde du skynde dig, da Rosing, som har været en Invalid nu er i Bedring, og det dog ikke synes rimeligt, man
 15 længe vil kunde regne paa ham. Din Rollebesætning længes jeg meget efter at see. I Gudernes Raad skal det være besluttet, at den Evige ∴ Jfr Astrup skal være Thora, hvilket sikkerlig i det mere ikke vilde bidrage til at forkorte Stykkets Forestillingstid.

20 Hvad mig og min Stilling angaaer, kiære Oehl., da er den Glæde for saavidt forbi, i det mindste hvad min Interesse for Tingen angaaer, og jeg havde gjort meget bedre i at blive ved at lægge Kartoffler paa Bakkehuset, end at plante unge Skuespillerinder ved en Theaterskole; thi som Virgil meget
 25 opbyggelig siger

Grandia quibus sæpe mandavimus hordea sulcis
 Infelix lolium et steriles dominantur avenæ

hvilket i Modersmaalet lyder haardt saaledes

30 Der, hvor man plantede en Fremtids Kunstnerinde
 I sin Tid undrende vi en Salsjomfru finde

og det er en Slags Høst, jeg har en naturlig Modbydelighed for. Overalt kiære Oehl. lad mig itide vende tilbage til den ubesiælede og umælende Natur!

Grad unter Menschen, möcht ich
Ein Mensch zu seyn verlernen.

5

Din Baldur den gode længes jeg usigelig efter. Det har aldrig været min Tro, at et digterisk Æmne kun af een Digter og fra een Synspunkt kunde behandles. Det der i det Æmne fristede Evald, var det saa skiönt menneskelige, hvor Arsenes uforandrede Elsker kunde lægge Balder sine Fölelser, sine Lidelser, ¹⁰ sine Klager, i Munden; dig frister en ganske anden Side af Æmnet; og da — duo cum faciunt idem, non est idem, vil det ikke engang i mine Øine være en Veddekamp med Evald, saalidet som de mangfoldige Malere, der have valgt forskiellige Øieblikke af Lidelsens Historie, kunne siges at have stridt med ¹⁵ hinanden.

Du tilbød mig dine Optegnelser om det berlinske og weimarske Theater; at nogle Breve fra og om din Rejse, hvorom de saa vare, vilde være mig, endog blot som Tidskriftredacteur saare velkomne, er du vel overtudet om, kun maatte de ²⁰ ikke bebude, blot at vilde handle om Skueplads, da Publicum bilder sig ind, den ikke behöver at læse noget derom. Efter din Rejse til Paris — cette ville de boue et de fumee, er jeg ubeskrivelig nysgiærig. Naar saa du, Heiberg, Baggesen, og Malthe Brun paa eengang ere i Paris, skulde vi i hans Maye- ²⁵ stets Riger og Lande af os overblevne have ondt ved at bringe en saa respectable Ret Digterspirer tilveie, som hans Napoleontiske Mayestet, om han behagede, kunde allernaadigst faae paa sit Bord.

Da du dog er i Dresden, og lever saameget for de bildende Kunster, vilde det uidentvilt være dig interessant at blive kiændt med min og hele det hegerske Huses gamle Ven, Maleren Nicolay Wolf; et Mske ustridig af meget Genie og Talent, men
 5 der lagde sin Vei til Maleriets Tempel giennem Evans, og der ved er blevet noget forknyttet. Du vilde sikkerlig som Landsmand, gammel Borupianer og Hegerianer og Kunstelsker være ham ustyrilig velkommen, og i dine Øine kan det hverken være en Synd, dass man sich manchmal von einem Glase Wein ver-
 10 leiten lasse eine Bouteille zu trinken, eller at man ei kan omgaaes med Penge, og ustridig er det alt det Onde, der lader sig sige om ham.

Jeg vilde gerne fortælle dig videre Nyt, om jeg vidste det. Göthes Dramatisering af Aladdin seer jeg med uendelig Be-
 15 giærlighed imöde. Foersom har to shakspearske Stykker Hamlet, og jeg troer, Julius Cæsar under Pressen, som en Prodrumus til en ny shakspearsk Oversættelse, hvori jeg er ikke uden Andeel. Sander har skriftlig opsagt mig Huldskab og Troskab, fordi jeg intet har sagt om Hospitalet. Han skal have en Knud
 20 Lavard i Arbeide, og Danneqvindernes Möller en Tyre Dannebod; vel er det, at Hakon Jarl ligesom Arons Slange kan komme, og oplsluge al denne Snogeyngel.

Mit Papir er fuldt, min Tid ude,

25 Det er Tid der bliver sluttet
 Ja! thi jeg skal paa Institutet

o: Theaterskolen at prøve et af Iflands erbarmelige Stykker.

Din Rahbek.

218. *Fra H. C. Ørsted.*

Kjöbenhavn d. 20 Sept 1806.

Hav Tak for Dit sidste Brev. Det har i mange Henseender fornöyet mig. Den Lykke der ledsager Dig paa din Reise glæder mig uendeligt. Jeg er overbevist om at Du, hvor Du kommer frem vil finde ædle Venner og kjære Bekjændtskaber, især da 5 Du, som Du selv siger, har antaget andre Grundsætninger over en vis Deel af Selskabeligheden. Du vil sikkert finde alt bedre, naar Du kommer hjem, end Du havde formodet. Dit Navn nævnes nu overalt med den mest afgjorte Agtelse, og naar Publikum har været vandt til, endnu et Par Aar, at kalde Dig en 10 stor Digter, vil deres Tal, der ansee Dig for den störste, blive langt mere overveiende. Dette behövedes, naar ikke de gamle skulde ansee Dig som et ungt Menneske, af urimelige Prætensioner. Dette troer jeg er Aarsagen, hvorfor Du fandt Dig saa lidet opbygget i vores talrigere Cirkler her hjemme. Dit Ønske, at faae 15 Titel af Professor troer jeg kunde vel sættes igjennem; men Prinds Christian er i Holsten, og kommer neppe hjem i Vinter. Jeg troer desuden, at det var bedre, at henvende sig umiddelbart til Kronprindsen selv. Den Grund, at Du paa Reisen vilde have Nytte af en saadan Titel er god nok synes mig, til at undskylde 20 Ansögningen. I övrigt skal jeg vel tale med Harbou, og paa min egen Regning udspörge ham, hvad han vil, og hvad Prindsen kan udrette. Naar jeg taler med Schimmelmänn, skal jeg ogsaa tale til ham derom, det forstaaer sig i mit eget Navn. Det skader ikke, at han er forberedt derpaa. Maaskee finder 25 man, ved nærmere Eftertanke, endnu paa flere Maader at befordre denne gode Gjerning. Jeg er da nu virkeligen beskikket til Professor i Physiken, og skal examinere til Philosophicum. Jeg skal ligeledes examinere til pharmaceutisk og medicinsk

Examen. Jeg faaer herved den Fordel, at kunne stifte en fysisk Skole i Danmark, hvortil jeg sikkert haaber at finde nogle talentfulde Personer, blandt de mange unge Tilhørere jeg nu faaer. Jeg nödes nu til at flytte ud, fra de Værelser jeg hidtil
5 har beboet, og blot at indrette dem til fysisk Cabinet. Jeg har derfor leiet mig et ret smukt Logie, i Bredgaden N° 201 & 202, hvorhen nu mine Breve adresseres.

Baggesen er her. Han kommer meget i min Broders Huus. Han gjør meget af Dine Digte, og gjør især meget af St:
10 Hans-Aftens-Spillet og af Aladin. Det gammelnordiske er han ingen Ven af, og kan ikke lide, de mange gamle Ord Du optager, og endnu mindre vil han vide af de gamle Former. Kort der var meget at skjendes med ham om; men Villien synes at være god. Han vil tilskrive Dig en poetisk Epi-
15 stel. Din Söster arbeider ei ganske uden Held, paa at omvende ham til Göthe. Han föler allerede, at meget i hans Domme over denne store Digter kom af personlige Forhold. I ethvert Tilfælde, maa man tilstaae, at Baggesen i Omgang er meget interessant, naar man kun ikke bringer ham til at dömmе om
20 den nyere Philosophie og Poesie. Han er virkelig svag, i den Henseende, saa at han ofte ivrer mod noget, blot fordi det kommer fra de ham forhadte Personer, skjönt han ved andre Leiligheder bifalder det samme, naar det ikke er ledsaget med et Navn.

25 Du spørger om Gjerlevs Forhold. Han kommer rigtig nok oftere i min Broders Huus end jeg önskede, men det er og alt hvad jeg har at klage. Hans Opførsel er meget ordentlig. Jeg har nu engang for alle mærket det, at Sophie maa have en om sig altid, til at lade gaae efter alt hvad hun önsker, ledsage
30 hende hvorhen hun vil, og kort være hendes Villies Tjener.

De som i den Anledning udsprede Rygter ere især Folk af Familien som paa denne Maade vise deres Kjærlighed til deres Beslægtede, og deres Omsorg for sammes Ære. For at komme til Gjerlev igjen, maa jeg desuden sige Dig, at han langt fra ikke forekommer mig saa slem, som man vil gjøre ham. I 5 mange Ting ønskede jeg ham rigtig nok anderledes.

Lehmann er endnu i Holsten, og lader dig hilse. I et Brev, jeg i Gaar modtog, takker han paa en meget hjertelig Maade, fordi han hørte Du erindrede ham venskabeligt.

Hermed følger et Creditiv til Dig fra Tutein. Det er paa 10 Franckfurt, paa et Huus som heder Cornill. Betalningen faaer Du i Guld, som forlangt.

Dine fleste Regninger har jeg allerede, men de ligge mellem mine Papirer. Om to Dage flytter jeg, saa skal jeg dog rydde op. Du kan da sikkert vente et ordentligt Regnskab. For min 15 Skjødeshed i dette Punkt beder jeg dig om Forladelse.

Hils Koes og Brøndsted.

Din

H. C. Ørsted.

219. * Til C. F. E. Frommann.

Dresden, 1. Okt. 1806.

Hier, verehrtester Freund, übersende ich Ihnen Aladdin oder 20 die Lampe, wie es eigentlich heissen sollte. Ich habe es so lange behalten, weil ich wusste, dass Sie und Freund Voss ins Heidelberger Fass gekrochen waren, und was liess sich denn thun, ehe beide wieder exdiogenesirt waren? — — Ich habe Tieck kennen gelernt und bin sein Freund geworden. Das ist 25 ein göttlicher Kerl und hat gar nichts von den papistischen Wesen, wovor ich mich fürchtete. Ich habe ihm Aladdin und Hakon vorgelesen. Hartknoch habe ich kennen gelernt; bei

SOPHIE ØRSTED

Maleri af J. L. Lund ca. 1810

Bakkehusmuseet, København

Körners mein mehrstes Vergnügen erlebt und bei den Kunst-
sachen.

220. *Til Christiane Heger.*

Dresden 2 Octbr. 1806.

Bedste Christiane!

5 Det er en fatal Ting med den Opsættelse; saaledes har jeg
nu daglig besluttet at skrive dig og Sophia til, men det er be-
standig gaaet i Langdrag. Da jeg nu reiser herfra imorgen til
Frankfurth, og derfra til Paris saa maa dog du og min Syster
idag have et Brev paa det I dog kan vide at jeg lever endnu,
10 saa at ikke et nyt Rygte om min Död skal udbrede sig i Khvn.
Altsaa, gode Pige! jeg er frisk og rask, har moret mig i det
hele godt i Dresden mellem Kunst og Mennesker og Natur.
For nogle Dage siden fik jeg et Brev fra Camma, hvori hun
har gjort den meget sösterlige Anmærkning at I oftere burde
15 skrive mig, end jeg Eder til. Af et Brev fra Rahbek, fandt jeg
da ogsaa deri mit Stykke antaget. Hvad Forandringerne, som
skal giöres deri angaar, saa haaber jeg, vi kommer ud af det,
bare at jeg faar et afskrevet Exempl. af Stykket sendt, thi gan-
ske omskrive det maatte Fanden giöre; og jeg har kun et ma-
20 culert Ex: som jeg kun kan bruge for min Mund. — Vil du
da besörge, kiere Christiane! at et Ex: bliver mig strax sendt
til Paris, saa at jeg kan finde det der. Det kunde sendes til
Malthe Brun; thi med Heiberg har jeg ingen Lyst at giöre
Bekjendtskab, jeg skal da strax sende Eder det tilbage. Hvad
25 du skriver om Gierlew forekommer mig en Smule for strængt.
Hvo som vil bryde sig om Byerygter fik nok at bryde sig om;
og Sophie maa nu engang for alle have nogle Mennesker om sig
som elsker Kunst; og som kan udrette hendes Befalinger. At

jeg skulde kunne have noget imod din velmente Iver derimod, hvor kunde du troe det; kun maa I ikke ivre for stærkt, og at blive borte af denne Aarsag — det vil paa en Maade sige: bryde kan paa ingen Maade bestaae med søsterlig Kierlighed og Fortrolighed. Hvad jeg har imod mine Venner, det 5 siger jeg dem skaanende i deres Øine, men jeg forlader dem ikke taus, det kan jeg kun giøre hvor jeg maa foragte og desperere, og det har I visselig ingen Ret til. —

Nu har jeg da i denne Henseende aabnet og udøst mit Hierte for dig, efter oven anførte Grundsætning. Du kiender mig alt- 10 for vel, til at skulde af disse Yttringer tilregne mig Kulde eller mindre Kierlighed. Det er min saligste Tanke engang i Tiden at tænke mig igien i mit Fædreland i min Families Skiød mellem alle mine Kiere, og hvor jeg seer den mindste Tvedragts Funke, eller Miskiendelses Spire paa nogen af Siderne der 15 ivrer jeg.

Hvad du taler om Udsættelsen af Reisen, saa kunde der vel være meget at sige for, nemlig at jeg søgte et Aars Stipendium endnu. Jeg behövede da just ikke at reise et heelt Aar endnu, kunde komme noget tidligere hjem, og havde da endnu Sti- 20 pendiummet i Gang. Til Frankrig og Italien kommer jeg dog vist kun engang i mit Liv, og at see begge i eet Aar er virkelig for lidet. Overalt, kiere Christiane önskede jeg paa min Fraværelse at kunne befæste mit Renoméé og Agtelse saa stærkt at naar jeg kom tilbage, jeg da ikke behövede at slide Bro- 25 stenene med Venten og Haaben, men strax kunde blive ansat. Al den Tid hvori der skulde ventes og haabes, giör jeg bedre i at tilbringe ude, end hiemme; i alle Henseender. Jeg vil derfor ogsaa ansöge hos Kronprindsen med dit Samtykke, nota bene, om et Aars Tillæg endnu; jeg kunde have meget 30

Lyst til at ansøge om Professor Titel og provisorisk Ansættelse ved Kunstacademiet.

Det fornøier mig meget at du har gjort et saa interessant Bekiendtskab, som Frøken Olsen, efter din Beskrivelse maa
5 være. Lad mig see du i hendes Selskab dyrker Muserne flittig til jeg kommer hiem igien.

Baggesen er jo i Khvn i denne Tid. Den Epistel som han har, eller vilde skrive mig til, længes jeg meget efter at see. Det er et elendigt Vers han har gjort paa Kronprindsen sidst.

10 Tieck har været her 3 Dage og levet i uafadelig Omgang med mig. Det har glædet mig usigelig; saameget mere som jeg af Consorters Maneer og Levnet, paa den senere Tid havde fattet mindre Tanker om hans n[uv]ærende Genie og Digterkraft. — Han er aldeles ikke anstukket af de papistiske Narre-
15 stræger hvormed hans Tilhængere smykker sig. En saa varm, barnlig, rolig og naturlig Natur, kan du ikke forestille dig. Niebelungenlied og Heldenbuch kommer med det første ud af ham; ogsaa 3de Deel af Franz Sternbald.

Aladdin og Hakon har henrevet ham uendelig; paa min
20 Tilbagereise sees vi igien. Det eneste som han endnu altid har og som jeg ikke længer har er den fordomsfulde Kierlighed til alt hvad der hører til Middelalderen, og den Antipatie mod hvad der er stemplet med Nutidens Tendenz; men der skal ogsaa gives saadanne Mennesker; hos ham er det Natur, og han
25 ytrer det rolig og gemytlig; langtfra ikke med den Steffenske Hidsighed, Forfængelighed og Spektakkel. Han læste os Holbergs Hexerie eller blind Allarm for, saa at vi fast maatte briste af Latter og Glæde. Kort det eventyrlige, vittige, og hiertelige strømmer endnu ud af ham, som af en Kilde; Sands for Form
30 har han ikke nok, og til dramatisk Digter er han ikke født.

Jeg faaer ingen Tid at skrive Sophie til. Du kan fortælle hende hvad du veed der vil interessere hende. Saa snart jeg er kommen nogenlunde i Rolighed skriver jeg eder til, og lader dig vide min Adresse.

Lev vel kiereste Christiane! Giör i min Fraværelse hvad jeg giör, hvad alle Mensker til Graven maa giöre, reis og mærk og lær; det kan skee indvortes og udvortes, paa vor Stue som paa Landeveien. Gud velsigne dig. Hils vore Venner.

Din uforanderlige

Oehlenschläger. 10

221. *Til H. C. Ørsted.*

Dresden 2 Oct 1806.

Imorgen kiere Ørsted reiser Vi (nemlig Bröndsted og Koes og jeg) fra Dresden over Leipzig og Weimar til Frankfurt, for derfra om Gud vil til Paris. Her sender jeg dig Baldur og Thor. En Hr. Petersen (en Ven af Bröndsted) har tilbudt sig at tale 15 med Seidelin om Honoraret, hvilket formodentlig nu er skeet. Seid. kan strax begynde at trykke paa Thor, medens I (spörg Christiane videre) sender mig Hakon til Paris.

Vi reiser, som du seer, midt igiennem Krigen, men som Danske haaber vi at turde vove den Reise. — Jeg seer i Grunden 20 gierne at Seidelin trykte mine Poesier med store ungerske Typper (som Fortalen til de islandske Sager) stor Octav. — Saa snart jeg kommer i Rolighed sender jeg Sophie Brev fra Frankfurt. Jeg skylder Winkler for længe siden Svar paa et langt Brev. Med det förste mere. Hils min Fader og alle Frænder. 25

Din

Oehlenschläger.

222. *Fra C. F. E. Frommann.*

Jena. 1806 5. Okt.

Endlich riefen wir vor einer Stunde alle aus, als ich im Kreise der meinigen meine Briefe erbrach und verkündete: Oehenschlaeger, der schreibfaule, hat geschrieben. Alles: Frau, lange
5 Mine, Papagey Allwina, der derbe Friz stellte sich um mich und wollte hören was und wie. So ward denn mitgetheilt und fröhlich aufgenommen. Alle freuen sich des Wohlseyns und wünschen dem Freunde die glücklichste Reise. Aber warum könnte sie nicht über Jena seyn. Es wäre ein so kleiner Um-
10 weg gewesen. Fast glaube ich doch noch Sie kommen Morgen. Nach Lg. konnte ich nach obigem nicht schreiben.

Dem Aladdin sehe ich nun nächsten Postes entgegen und wenn ihn dann Freund Voss freundlich gesäubert, wollen wir ihn drucken, wenn er gleich in den vollen Krieg einbrechen
15 sollte. Voss werden Sie schon selbst alles sagen und nochmals seine Aengstlichkeiten ihm benehmen. Aber Ihr Wunsch nach Geld mein theurer setzt mich so plötzlich wirklich in Verlegenheit. Vor der Messe und gerade igt ist meine Kasse ganz erschöpft, dazu ist Sonntag und niemand hat aber heute hier Geld son-
20 dern nur Preussen. Wir hatten auch auf Zahlung nach, nicht vor dem Druck verabredet. Wären indes nur bessere Zeit so schadete das nicht.

Gerade zu kann ich auch igt in Franckf. nichts anweysen, und doch mochte ich Sie nicht gern in Verlegenheit sezzten. Ich
25 sende Ihnen also hierbey einen Kredit Brief an meinen Franckf. Banquier I. M. Hohwiesner über Sachs. Thlr 200 oder 300 fl. Rheinländisch. Wenn Sie es nun einrichten können, so thun Sie mir einen Gefallen wenn Sie sich drauf in Franckf. kein baar Geld zahlen lassen, sondern den Brief blos abgeben und

Sich dagegen entweder Wechsel oder Kredit in Paris von ihm ausbitten. Melden Sie mir dann nur mit zwey Worten von Franckf. was Sie gethan und von Paris sobald Sie können Ihre Adresse.

Goethe ist noch hier und geht wahrscheinlich Morgen früh 5 hierüber. Mit ihm sprechen Sie über Hakon.

Von Paris senden Sie mir was Sie noch verdeutschen, wir wollen schon weiter drucken, wenn sich gleich diese Zeit dem gar sehr entgegen setzt.

Dass Sie Tieck kennen und lieben gelernt haben, freut mich 10 um Eurer beyden willen.

Warum kommen Sie nicht her. Ich hatte soviel mit Ihnen zu schwätzen und diesen Brief muss ich schon schliessen.

Gott sey mit Ihnen auch im Lande der Huronen.

Von ganzer Seele

Ihr Fr. Fr. 15

Vielleicht konnte ein Creditbrief auf Paris von Hohwiesner am besten für einen Nothfall dienen.

223. *Fra Christiane Heger.*

Kiöbenhavn den 24 October 1806.

Kiære Oehlenschläger!

Det er en herlig Ting, den Fraværelse; den Salighed jeg 20 föler hvergang jeg faaer Brev fra Dig, har hidentil været mig ubekjendt; jeg havde nu længe haabet hver Postdag at höre fra Dig, dog er jeg blevet saa klog at jeg aldrig for- tivivler, men naar Brevet kommer, velsigner jeg Dig næsten meere efter lang Venten, end jeg ellers gjorde; min Glæde 25 da jeg i Gaar modtog dit Dresdner Brev, var derfor over ald Beskrivelse. — Det er mig meget behageligt, at jeg har forekommet Dig, hvad Din Rejse angaaer. Du kan nu ikke

længer være uvis paa mit Bifald, siden det tildeels var mit Forslag. Jeg raader Dig da af mit ganske Hierte til, at søge om det 3^{die} Aars Stendium, og overlader ene til Dig, at blive saa lang Tid borte, som Du finder nyttigt, af det tillagte Aar; 5 jeg takker Dig imidlertid inderlig fordi Du först vil have mit Samtykke; denne Streg af Dit gode Hierte har rört mig usigeligt. For at Tiden skal gaae vel og hurtig for mig, regner jeg bestandig efter, hvor lang Tid der er gaaet og ikke den der er tilbage; naar man seer frem i Tiden, da forekommer nogle 10 faae Aar os en heel Evighed, og naar de ere forløbne, synes de os Øyeblikke; jeg mener derfor at halvdeelen af Din Fraværelse er overstaaet, nemlig 15 Maaneder, naar nu 15 Maaneder til er gaaet, har Du været halv tredie Aar borte, saa lægger jeg to tre fire Maaneder til efter Omstændighederne og da gaaer 15 Tiden saa herlig; er jeg ikke et lille Barn? Du maae ikke troe, at det eene er mig om at giøre at faae Tiden til at gaae, jeg haaber Du vil antage, at jeg ogsaa nytter den. Desværre er det gammel Skik ikke at nytte den paa beste Maade, men det tör jeg dog sikkert paastaae, at ganske unyttig er den mig ikke. 20 Jeg har havt god Lejlighed eller rettere Anledning, at tænke over Tidens Anvendelse i Din Fraværelse, og Dit Exempel maatte nödvendig opvække Lyst hos mig til at anvende den vel. Jeg har alt i nogen Tid læst italiensk, vel er jeg ikke kommet synderlig vidt endnu, men det er begribeligt, da det virke- 25 lig er svært, imidlertid læser jeg dog allerede i Metastasio til min store Fornöyelse. Jeg ville ikke sagt Dig, at jeg havde begyndt det italienske, men naar Du var kommet til Italien, ville jeg skrevet Dig en billet doux til i Landets Sprog; dog det var maaske blevet saa ynkeligt, at det er bedre at sige Dig Ideen 30 end at udføre den. Dersom jeg ikke kunne fransk skikkeligt godt,

ville jeg aldrig tænke paa italiensk, det ville være altfor seen en Död uden den Hielp, det franske giver. Jeg har ret glædet mig over at sammenligne Din Oversættelse af Petrarcas Canzone med Originalen; den er da ubegribelig troe.

At Tieck havde været hos Dig og glædet sig over Aladdin 5 viste jeg fra en som havde det fra Koes eller Bröndsted; naar Du kommer hiem kan Du med Sandhed sige: at Du kommer med velforrettet Sag.

Efter Din Bestemmelse, at reise den 3^{die} October fra Dresden maae Du nu allerede være i Paris, ifald Urolighederne ikke 10 have hindret Dig, imidlertid sender jeg i Dag Theater-Directionens-Exemplar af Hakon Jarl til Paris, adresseret til M: C: Brun, efter Dit Forlangende, men skulle Transporten være altfor urimelig dyr, vil jeg see at faae Stykket fiint afskrevet og sende saa snart muligt; Du kommer dog til at betale meer der- 15 for end jeg, derfor bör jeg tage Hensyn paa Pengene det vil koste. —

Karen Margarethe sender mig et lille Stykke Brev til Dig at lægge i mit, deri formoder jeg hun fortæller Dig om Baggesens Ophold her. Jeg har været to Aftener i Selskab med ham 20 til Rabeks, og hört ham synge Skiærslipper Visen; den ene Aften fulgte han mig hiem, og gjorde mig noget forlegen ved at sige, at Stykket Corsör var gaaet ham nær. Din Syster, fortalte han mig, var Dig en meget værdig Syster, fuld af Aand og Vittighed, men aldeles uvidende. Han er kommet meget til 25 Ørstedes, og Sophie har været i Corsör med ham, hvilket jeg synes maae have været en Stik for hende. — Du er en söd velsignedt Dreng! det er det meste jeg har at sige Dig i Anledning af hvad Du saa kiærligt har forklaret mig om Misforhold i Familier eller blandt Venner. Jeg vil dog blot tilføje eller gien- 30

tage: at Fraværelse er en herlig Ting; Du dömmet mildere, fordi Du er fraværende, end Du nærværende ville giöre. Vi har fundet en dejlig Straf paa Bakkehuset for al slags Afectation, det er at putte Folk i Miösen, det er som Du vel veed: et
5 svigfuldt og ulyksaligt Hav, derfor skal afecterte Asener, siger K: M:, ud paa Dybet i smaae Baade; ligesom de ere meer eller mindre miösiske (afecterte) skal de have mindre og større Baade og ud paa meer og mindre farlige Steder, naar de ere uforbedrelige, kastes de ud i Miösen simplement; men
10 der gives og saadan slags Miöserie, hvorfor blot Brugen af Vandet kan hielpe. Denne Sygdom, jeg nu saa godt jeg har kunnet, har beskrevet Dig, findes uden Tvivl hos den største Deel Mennesker, men med Forskiel. Sophie har nu altid havt en Rem af Huden, og hvad hun ikke har havt har hun faaet af Bagge-
15 sen, der er en værdig Lem til Miösen; da jeg nu er blandt de faae som er bevist den Naade at blive frikiendt fra Miösen, kan Du vide, at Miöserie ikke er mit Skiödebarn, men at det er, hvad baade Rabek Carl og K: M: har istemt med mig, nerveangribende ligesom Harmonica. Alt dette uagtet, kommer jeg til Sophie, fordi jeg holder af hende, og fordi hun er
20 Din Syster og naar Du kommer hiem, skal Du finde, om ikke just Harmonie, saa dog Velvillie i blandt os. — Karen M: har fortalt mig, at hun i sit sidste Brev har givet Dig en characterestik over min Ketty, det fornöyer mig, at Du har den fra
25 hende, Du kunne troe at Kierlighed var blind, hvis ald hendes Roes kom fra mig. Du kan troe vi er ret forelsket i hinanden, jeg er ordentlig undselig over at behage hende saa overordenlig, da hun er saa ualmindeligt et Menneske, imidlertid tager jeg imod den da hendes Yndest er mig saa velgiørende i alle
30 Henseender. Hun boer skraaes over for mig, Fröken Hamme-

lefferne paa Hiörnet af Skidenstræde; Du seer altsaa, at hverken de eller jeg behöver at gaae af vor Gade for at komme sammen. Undertiden har vi et Læseselskab hos Hammelefferne, der holder tildeels deres egen Oeconomie, hvor den unge Brun (en meget elskværdig Sön af Fru Fridrike Brun) forelæser os 5 meget skiönt udsögte Sager. Du har en rival i dette unge Menneske, eller egentlig i hele Bruns Huus; de Mennesker have fattet en besynderlig Kierlighed til mig, Du kan viide de tör endog paastaae, at jeg er dejlig; dette siger jeg Dig blot for at Du skal viide, at jeg har Venner som ere mig saa hengivne, 10 at de lukke Øynene til, og da beundre mig, saa og fordi Du ikke skal skynde Dig at komme hiem for at tröste mig lidt over det lange Savn af en opvartende Cavaleer. Jeg skal hilse Dig fra Baltasar Bang, jeg har været i Nödeboe hos ham med Hammelefferne, som ere meget gode Venner med dem, han er mig 15 ogsaa saare hengiven, og har bedet mig meget at hilse Dig; jeg har i disse Dage gjort ham meget lykkelig ved, at laane ham Hakon Jarl. — Reinholdine lader Dig hilse meget, hun lever vel, som sædvanlig. For nu ikke at spille Dig meere Tid, end Du allerede har spildt, paa at læse dette Brev, vil jeg slutte 20 for dennesinde. Jeg har ikke havt Tid, at gaae hen til Sophie siden i Gaar jeg fik Dit Brev, men i Aften eller i Morgen skal jeg glæde hende med, at fortælle hende om hendes Adam. Jeg formoder at Du har sendt nogle Herligheder tilligemed mit Brev, siden det kom med Pakkeposten; jeg længes over al Maade 25 efter Balder den Gode, og har netop for nylig læst Evalds Balder igien, af bare Længsel efter den nye. Nu Gud velsigne Dig, min inderlig elskede Oehlenschläger! Min Fader hilser Dig og önsker Dig alt godt! Lev vel og vær hilset som Du er elsket af 30

Din Christiane. 30

Jeg skiærer Bindet af Bogen fordi den skal veje mindre, det kan jo være det samme, at den kommer nögen til Paris. M: C: B.; siger man, er ikke god at have med at giöre, vogt Dig derfor for ham, inden Du kiender ham nöye. Endnu engang Lev vel
 5 min kiære Oehlsenschläger! Sög kun om Professor Titlen, hvem veed hvad det kan være godt for?

224. *Fra Kamma Rahbek.*

Bakkehuset d. 24 Oct. 1806.

Kiære Adagio!

Christiane har været saa god at tillade mig, at jeg maatte
 10 lægge lidt inden i hendes Brev til Dem, og denne Tilladelse
 nytter jeg med Begiærlighed, da jeg har en Bön til Dem, som
 jeg meget önsker maatte komme Dem tilhænde itide, og ogsaa
 af Dem itide blive bönhört. Rahbek har nemlig bedet mig, om
 mueligt, at skaffe ham noget til Charis af Dem, og tillige at
 15 bede Dem om Tilladelse, at maatte aftrykke Thoras sidste Mo-
 nolog i bemeldte Charis. Vil De være saa god ufortövet at
 svare os herpaa, da han vil oppebie Deres Svar, og der ikke
 er megen Tid at give bort. Jeg brænder nu af Begiærlighed
 efter Deres Baldur hiin Gode, som jeg formoder, at være
 20 kommet tilligemed det Brev god' Søster fik i Gaar. Jeg begriber
 ikke hvor De kan faae saa meget bestilt, thi jeg har ingen Fore-
 stilling om, hvorledes en Reisende kan have Roe, og endnu
 mindre, hvorledes en Reisende, som De kan have det. Mig
 synes, at om man endog bliver saa længe paa et Sted, at man
 25 kan blive fast hos en eller anden Richter, saa er det dog endnu
 ikke nok, til, at kunne frembringe det, som synes, at kunne
 behöve flere Aars Roe for at blive til. Men med Dem maae
 det dog være anderledes, mærker jeg nok, eller ogsaa maae De

have Honden til Hielp, som jeg rigtig nok ogsaa troer reiser med Dem — ligeledes paa et kongeligt Stipendium — siden han aldrig kommer igien. Men nu maae jeg ikke spille Tid og Papiir paa Sladder om Honden, men derimod betænke, hvad jeg ellers kan have at sige Dem. Først maae jeg da fortælle Dem, 5 at det i Søndags var min høie Geburtsdag, og at jeg paa den, iblandt andre smukke Foræringer, fik een som særdeles glædede mig. Det var nemlig et meget ziirligt skrevet Exemplar af Hakon Jarl, som den meklenborgske Seidelin forærte mig. At det er ziirligt skrevet og meget smagfuldt indbundet er ellers mindre 10 mærkeligt, end at det er overmaade correct, hvilket pannedö Hufe har sørget for, ved, under Afskrivningen altid at conferere med Seidelin. De maae troe, at det er mig ingen lille Glæde at cie Deres Hakon Jarl saa nydelig; jeg ønskede ret, da jeg fik den, at jeg strax kunde have viist Dem den, thi jeg troer 15 vist, at De vilde have været tilfreds med Alting, lige indtil det hvide Pergamentsbind, som jeg synes, at være meget passeligt valgt.

Om Baggesen har De vel allerede hört meget, ellers kunde jeg denne Gang skrive meer end sidst, thi nu kiænder jeg dog 20 noget til ham, da han har været her adskillige Gange, og vi ere meget gode Venner. Han har saamænd ordentlig giort et Vers til mig, til Taksigelse for en Rose af Kronprindsessens Træe, jeg forærte ham. Christiane vil vel sagtens fortælle Dem, hvor godt hun har moeret sig, de Par Gange hun har seet Baggesen herude. Jeg vilde ret ønske B. at han kunde blive her, for det vil vist aldrig gaae ham godt, ifald han — hvilket da i dette 25 Øieblik er en reen Umuelighed — nogentid kommer til Frankrig igien. Han taler meget om Dem og har ogsaa længtes meget efter Efterretning fra Dem. Jeg kom ellers slemt i Stikken, maae 30

De troe, med Deres sidste Brev, som Baggesen bad om, at maatte læse, og som jeg maatte afslaae ham. Jeg havde flyet Sophie det, uden at lægge Mærke til, at B. var i Stuen — thi det var mørkt — og da han saa, siden ved Lys, begyndte at
5 kige i det, fik han ogsaa Lyst at læse det, og det gjorde mig meget ondt, at det ikke var saaledes indrettet, at jeg kunde lade ham læse det. At jeg nu har skrevet til Dem i Dag er, som De seer, af lutter Egennytte, men forresten er jeg virkelig endnu af den søsterlige Meening, at vi burde skrive noget oftere
10 til Dem, hvilket jeg ogsaa i Gierningen vilde vise, naar jeg turde troe, at De gjerne saae det, og at De ikke maatte betale det alt for dyrt, baade med Penge og mere.

Fra Job |: som bestandig beder mig hilse Dem, naar jeg skriver :| kan jeg da atter hilse; han lever meget godt, og sendte
15 mig nyelig et nysseligt Vers i Anledning af min Geburtsdag, som jeg engang tager mig den Frihed at sende en Afskrift af. Jeg selv lever ved det Gamle, asthenisk o. s. v. men nu veed jeg jo, at det skal saa være, og finder mig altsaa ret godt i det. Siden jeg dog lever saaledes et Aar hen efter det andet, saa
20 anseer jeg det nu næsten for en halv Muelighed, at jeg endnu kan være i Live, naar De kommer hiem igien. De kan let vide — uden at jeg behøver at sige Dem det — at jeg altid og gjerne ønsker Brev fra Dem, men troe ikke, at De, for det sidste jammerlige Brev fra mig, og for denne Stump, skylder mig Svar;
25 jeg vil meget gjerne skrive adskillige Gange til Dem, for den Glæde at faae eet Brev fra Dem. Skriv derfor til mig, kun naar De har allerbedst Tid, at De ikke skal bande mig, fordi jeg er Dem til Uleilighed. Sophie var lidt flau sidst jeg fik Brev, over, at hun ikke havde faaet; sørg derfor først for hende, og
30 lad da om muligt Paale — ifald De ikke ved denne sidste Lei-

lighed har skrevet til ham — faae et Par Ord med. Men fremfor Alle, beder jeg for min god' Söster; De har ingen ret Forestilling om hvor godt det giör paa den gode Pige, at höre fra Dem; opsæt det derfor aldrig til bedre Tid og Leilighed gives Dem, men skriv ofte, om det ogsaa kun er lidt hver Gang. 5
 Bliv nu ikke vred, bedste, gode Adam! fordi jeg taler til Dem i det godlidende Comændosprog; jeg er jo dog Deres god' Söster — ikke sandt? — og kan derfor gierne have Lov at tale med Dem, som jeg giör. Lev nu vel, og vær inderlig hilset af os tre Bakkehuus-Mennesker. Jeg har rigtig nok en Slags Tvivl 10 om, at dette Brev vil finde Dem i Paris, thi jeg kan ikke godt begribe, hvorledes De kan være kommet igiennem Armeerne, men træffer det Dem virkelig der, saa venter jeg ogsaa, at De, om det er Dem mueligt, strax sender Rahbek noget til Charis, eller dog i al Fald, den forlangte Tilladelse. Da jeg veed det 15 vil fornöie ham — om han endnu er i Byen, og faaer det at vide — saa hilser jeg Dem ogsaa fra Baggesen. Men först og sidst hilser jeg Dem naturligviis, fra

Deres god' Söster

K. M. Rahbek. 20

Da jeg endnu har en Smule Tid saa vil jeg tilföie, at jeg nyelig havde Brev fra Christiane — som er kommet fra Nærum og om nogle Dage tager til Springforbi — og at jeg sendte hende Deres Brev, uagtet jeg efter Sædvane ikke havde gien- nemstuderet det nok selv, saa som jeg kun havde havt det saa 25 kort Tid. Hun har bedet mig hilse Dem Billioner Gange, og sige Dem, at hun ikke skriver, fordi hun har intet at sige Dem undtagen det gamle, hvormed hun frygter at kiede Dem; desuden har hun bedet mig spørge Dem, om De har faaet hendes

Brev af 29 Juli, som var anbefalet Becker til Befordring. Det er sandt jeg maae dog ogsaa hilse Dem ret meget fra Jaab. Jeg gjorde for nogle Uger siden en lille Reise med Mester Preus : Conferenzraad Wormskiold, og tvende af hans Döt-
5 tre, til Vemmetofte Kloster, og var nogle Dage hos Job. Fra Spiellerup skrev jeg til Tante paa Springforbi, om det gik an, i denne sublunariske Verden, at jeg saaledes besøgte Job ganske eene, men hun var saa grusom, klog og forsigtig, at hun slet ikke vilde give mig nogen Tröst. Rahbek derimod har
10 tröstet mig med, at Alting gaaer an i denne nariske Verden, og jeg har opdaget, at han virkelig har Ret. Job og jeg taledede meget om Dem og gjorde mange Kadde og Honde-Löier, og læste italiensk sammen. Han har bedet mig sige Dem, at han ikke troer, at De selv har skrevet Hakon Jarl, siden De kunde
15 nænne, som det synes, at lade Scenen med Auden blive borte. Hufe er det samme gale Spektakel han altid har været, og digter græsselige Historier om den stakkels Job, og andre smukke Folk; han — nemlig Hufe — er pænne-ö blevet gode Venner med Tante, og har smigret noget forskrækkeligt for
20 hende, et p^r Gange hun har været her. Den stakkels Segelnæse digter han ogsaa om, og lader ham fortælle Frue Lassen — siden Tante ikke gider hört paa det — ynkelige Avisstykker om Vand — Man — gel, paa Strömmen. Möllerkonen lever i höieste Philistervelgaaende, og er rægtig saa bred, og represen-
25 terer rægtig det kornrige Siælland. Rosings har allerede faaet Deres Hilsen, thi Rahbek aabnede Brevet i Byen i Gaar Aftes, og hilste altsaa Rosings, siden han spiste der.

Fra den söde Giebichenstein har jeg faaet tvende Gange Brev i Sommer, först eet, som meldte Vaters |: for hvem Rah-
30 bek havde villet presentere Jens Hallander, Rittler og Paink,

som Bakkehusets Musici :| Ankomst, og adskillige Uger efter, et som underrettede os om, at han, formedelst Uroelighederne ikke kunde faae Pas igiennem Sverrig og derfor tog igiennem Preussen til Ruusland. I det sidste Brev, var der en söd lille Strikkepose, som Giebichenstein selv har broderet, og som hun 5 havde bestemt, at Vater skulde have bragt mig. Jeg er gyse- lig rört over hendes Godhed. De veed vel, at Keiseren har spillet banqverot? Rahbek kom engang hiem, og fortalte mig det med fölgende Ord: »Wir haben reichlich zu leben, wenn wir erst ein Bischen in Ordnung sind.« Saaledes havde nemlig 10 Ha[n]na engang, strax efter at hun var kommet til Halle, skrevet til mig. Det gör mig imidlertid meget ondt, at Keiseren dog noget nær aldrig kommer i Orden, hvad hans Finanzer angaaer, og dobbelt ondt gör det mig, fordi jeg troer, at hverken han eller Giebichenstein kan finde Dem i sligt. Persius har 15 solgt sin Gaard, og fortient 2000 rd paa den; han vil vist blive en riig Mand, da Bierring har taget ham under sin Beskyttelse, hvad hans Penge angaaer.

Adagio-Spilleren er kommet fra Ostindien, og Amageren som engang hörte blandt Bakkehusets fortræffelige Sager 20 er blevet Vise-Consul i Amsterdam, og kan vente, at blive udnævnt til Consul, naar den nuværende — som er svagelig — döer.

Nu veed jeg intet meer, altsaa Levvel! Endnu engang Tak for Deres kiære Brev og fordi De er saadan en söd god Adagio 25 imod mig. Jeg er virkelig bevæget over Deres Godhed imod mig, og skiønner ogsaa meget paa den. Deres K. M.

Undskyld den jammerlige Skrivt, jeg har maattet jaske saa umaneerligt.

225. *Fra Bernt Winkler.*

Kbhvn. d. 26^d Octbr. 1806.

Kjere Adam!

Hvad Djevlén vil Du i Paris? — Nej! det er sandt, det er
Vejen til Øxeskaft og den ville vi to jo ikke gaae. Altsaa: for
5 det første er Du en skammelig Fugl, som veed hvilken inderlig
Glæde ethvert Dit Brev skaffer mig, og dog lader mig vente
forgieves i 3 Maaneder. Mere end eengang har jeg forsøgt at
forklare mig det problematiske herved og — jeg tilstaaer det
— mere end eengang er jeg falden paa højst fatale Gisninger.
10 Dit første Brev var en Guds Gave og jeg tog det, som saadan;
men da Dit sidste udeblev, da troede jeg at være falden i Men-
neskens Haand og Du veed nok, hvad David siger.

Du moerer Dig over at jeg despererer om Sophies Venskab;
da er det en forbandet Moroe, og — da Du ikke utvetydigen
15 har greben mine virkeligeste Motiver — mig fast ubegribelig.
Over alting i Verden har man dog ikke Lov at moere sig. Jeg,
og — jeg siger det med Kummer — uden for den Kreds,
maaskee jeg alleene vilde vove Ildprøven for Sophies Reenhed;
men ogsaa derfor er jeg den eeneste, som med reen og ublan-
20 det Vrede harmes over, at en Qvinde ikke kan excellere, uden
at deprimeres ved sin Excellents. Jeg er i dette Øjeblik for-
underlig tilmode. Hvad jeg ikke har gjort i 14 Aar, vil jeg
gjøre nu: jeg vil forklage. I min Alder heder sligt ellers at
bagtale, men du kjere Broder, du veed dog vel, at jeg ikke
25 bagtaler vores Søster. Altsaa: der var nu først denne kloge
Lehman, som plukkede Neller til hendes Sommerfugleorme og
siden fortalte hende baade hvad Nellerne og hvad Ormene
hede paa Latin, som blandede utile dulci, og som vilde stu-
dere den nyere Philosophi, naar han bare først havde faaet sit

Cattunfabrik indrettet, og som overalt var en meget klog Mand — hvad vilde Sophie med ham? Var det for at bevise Hans Christians Livsætning: at de positive Poler søge de negative? for hos ham fandt hun jo dog hverken »Varme« eller »Barnlighed«. Den første kunde han maaskee frembringe kunstig; 5 at see ham kunstle paa den sidste, maatte være ækelt. Dette Attachement forundrede mig i Förstningen; siden ærgrede det mig, og jeg blev borte. Men saa rejser Personen til Kielermarked med Pottemagerarbejde og jeg tænker som saa: Nu faar Sophie Smag paa frie Respiration; naar han saa kommer igjen 10 og vil beklomre Luften, saa lukker man Vinduer og Døre op, og saa trækker han nok ud. Jeg begyndte at komme der igjen. Jeg tilbragte 3 ell. 4 halve Aftener usigelig behagelig i Sophies Selskab, men ligesaa mange halve ubehagelige. Midt i min Glæde bankedes der almindeligen paa Dören og et Menneske, 15 som var grumme lille, i det han kom ind, og som siden blev saa stor, at han fyldte alle Steder i Værelset og Conversationen, kom ind — det var den »dumme« Gierlov. Første Gang tænkte jeg, han har bragt Brev og Hilsner fra Adam, det er ingen Under, at han er kjerkommen. Anden Gang sagde jeg: det er 20 et Menneske, som har seet Verden og som veed at fortælle curiøse Ting, derfor er han saa velkommen. Men da jeg tilsidst opdagede, at han kun havde været et gemeent Postbud, dersom han havde bragt Dine Breve, og at Verden kun havde reflecteret ham det samme, som hans Spejl: hans egen dumme 25 Personlighed, saa blev jeg forsigtig, og da jeg den 3de Aften beruset af Sophies Elskværdighed og et Par Glas Viin, nær var bleven fidel med ham, fordi han bukkede saa dybt for mig og havde et Smiil tilrede til alt, hvad jeg sluddrede, saa blev jeg bange og trak mig tilbage. — Eengang endnu i Sommer traf 30

jeg Sophie alleene; vi gik ind i Söndermarken. Hun mærkede min Forstemthed, men tog den for subjectiv. Isteden for at jeg vilde indvirke paa hende, greb hun mig saa heftig, at jeg kom til at græde bitterligen. Hun var saa bekjendt derinde, viiste
5 mig de tre Træer, der staae sammen endnu fra den Tid, at vi stode sammen derinde, fortalte mig, hvor vi havde leeget, hvor vi havde slaaes, og kort sagt: hvor vi havde været lykkelige. Den Aften hörer til mine kjereste Erindringer. Først da hun selv begyndte at mentionere sine Forhold; da hun ogsaa næv-
10 nede ham, som den der bødte til at soulagere hendes glædelöse Liv, — blev jeg kold men ogsaa iiskold. Overgangen var saa brat, jeg taug, men jeg fölte, at jeg ikke kunde cooperere med ham. Siden den Tid har jeg intet alvorligt Ord vexlet med hende; jeg troer endog at have sporet Kulde i hendes
15 Hilsener. Fortjener jeg den, Adam? Saa ærligen og saa troe, som Bogstaver kunne udtrykke Fölelser, har Du her mine. Fortjener jeg Kulde? — Dit sidste Brev har gjort mit Besög lovligt. Jeg gaaer derop i Aften. Mere herom, naar jeg kommer derfra.

20

Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$

Jeg har intet videre at sige Dig herom. Jeg var kun en halv Time deroppe. Professorerne Baggesen og Ørsted vare der. Ogsaa denne sidste har i den senere Tid troet at burde soutinere en Uhöflighed med flere. For Dig — som disse Mennesker
25 ere saa nær paa arörende — have vel slige Bagateller Interesse, og vil jeg derfor fortælle Dig denne med. Han havde laant mig Fichtes »über das Wesen eines Gelehrten«. Jeg gad ikke læst den herinde imellem levende og döde cadavera, sagde ham derfor, at jeg vilde tage den med paa Landet, hvor jeg i Fe-
30 rierne agtede at recreere mig en otte Dages Tid. Faa Dage

förend disse kom Beutelen Hr Lehman junior til mig, hilste fra Dr Ørsted, om jeg havde læst Bogen, da han i saa Tilfælde havde Lövt paa den. Jeg svarte korteligen nej, og forundrede mig i mit Sind over, hvad den Wicht skulde med »Das Wesen eines Gelehrten«. Dagen efter skikkede Ørsted Bud efter Bogen. 5
Naar han nu siden har mödt mig paa Gaden, har han yttret en forunderlig Forlegenhed, og, naar det blot var mueligt, undgaaet at hilse mig. I Aften er det første Gang, jeg siden den Tid har talt med ham.

Alt dette er kun Bagateller, men naar jeg tilstaaer, at jeg 10 bragte alt dette i Forbindelse med den lange Udeblivelse af Dit sidste Brev, saa begriber Du let, at det fik mere Betydning for mig, og at jeg frygtede at være falden i Menneskens Haand.

d. 30te 8^{br} 6. 15

Nu et Par Ord om Din Hakon. Jeg er ret meget glad over den Ære, Du viser mig at möde mine smaae Bemærkninger med saa alvorlige Grunde. Jeg er ogsaa glad over, at Du ikke har villet styrte Hakon dybere, end Skjebnen styrtede ham. Maaskee — som Du selv siger — Forelæsningen har ledt mig 20 i nogen Vildfarelse. Jeg erindrer ret vel, at saavel lector, som auditores, sloge i deres store og smaa Hænder, hvergang den unge, raske Olaf talte, og at Hakon i deres Øjne var en gammel Mand, som dog ikke kunde giøre det længe. Mig ærgrede Olafs »Kaadmundighed og Overmod«. »Han kunde jo slaae 25 Hakon ihjel og saa holde sin Mund!« tænkte jeg, som naar jeg hörer eller læser en Scene aldrig erindrer, at der hörer flere til at udgiøre et retskaffens Drama. Imidlertid har Dine Tanker og den Synspunkt, Du gav mig for mine, og den Hakons Replique, som jeg i Dit Brev første Gang læste, tildeels for- 30

andret min Mening. Du har Ret! Hakon er ogsaa stor her, men han er saa stor, at jeg kunde faae Lyst at jage Olaf med samt sin Moral paa Dören; han kommer jo dog for at hovere over den ulykkelige Hakon. — Før at amusere Dig, vil jeg endvidere
5 berette Dig, at K. L. Rahbek — i sin Tilskuer — har kastet sin æsthetiske Handske, til enhver, som troede sig at kunne vise ham noget af Schillers Stykker, der stod over Hakon. Paa Professor Mynster har den gjort særdeles megen Indtryk; den har forsonet ham med Dig og »Du er« — som han udtrykker
10 sig — »nu paa gode Veje«. Hans Ord, efter at have læst den, vare verbotenus disse. »Jeg tog den i Haanden med den fuldkomne Overbeviisning, at jeg ikke vilde læse een Side, uden at støde paa en af Øhlenschlægers sædvanlige Lapsestreger, men jeg tilstaaer, jeg læste den reent ud, uden at treffe paa
15 een eeneste«. Saavel han, som flere jeg har talt med og jeg selv ere af den Overbeviisning, at Auden meget bedre fører Hedenskabets Sag, end Christendommens bliver talt baade af Olaf og hans Tilhængere. Derfor forundrer det mig, at Du kalder Hakons Sag »slet« og Olafs »god«.

20 Jeg har endnu ikke kunnet naae den Glæde selv at læse Hakon. Den første Aften, da jeg hørte den, blev det sagt mig, at det var en Umuelighed. Den skulde i største Hast afskrives og derpaa indleveres. Da jeg to Maaneder efter hørte at Zacharias Möller havde havt den, da blev jeg rigtig nok heel forundret og spurgte Ørsted »hvorfors haver Du gjort mig dette?«
25 Han lod til at blive forlegen, men forsikkrede mig tillige, at nu var det for sildigt. Da jeg nu atter i Søndags Formiddags af Lector Horneman, — som den ogsaa har glædet meget, og som egentlig fortalte mig Mynsters Dom og Omvendelse —
30 hørte, at den circulerte i Familier, saa beed jeg mine Tænder

lidt sammen af Arrighed. Da jeg kom op til Ørsteds om Aftenen og ved Dit Brev havde viist, at jeg var legitime promotus, vendte jeg mig om til Hans Christian: »Ogsaa skriver Adam heri, at jeg kan fordre hos Dig Balder og Thors Reyse. Naar kan jeg faae dem?« — »De læse dem nu her« svarte han lidt 5 betuttet og peege de til Din Söster. Jeg bukkede for hende og spurgte »naar?« — »Naar vi faar læst dem« svarte hun. Jeg vendte mig nu atter om til Ørsted og sagde i en temmelig alvorlig Tone: »Hakon fik jeg aldrig!« »Ikke det« raabte han meget fremmed, men ogsaa meget angst, og nu paatog han sig at bevise, 10 at dersom jeg ikke havde havt den, saa havde jeg heller ikke forlangt den. Som om Du nogensinde havde skrevet noget, jeg ikke havde forlangt at læse! Da jeg nu havde overbeviist ham om baade, at jeg havde forlangt den og at jeg ikke havde faaet den, saa tröstede han mig med, at jeg havde hört den fore- 15 læse. Herpaa nænte jeg ikke at svare ham; taug derfor stille. Men nu troer jeg at have overbeviist Dig om, at dersom Du virkelig har mig kjær, og dersom Du virkelig under mig den Glæde at læse, hvad Du skriver, da maae Du enten sende det directe til mig, eller og sende dem en udtrykkelig Ordre, at 20 de skulle meddele mig det. I Sandhed! intet Menneske læser med større Glæde og større Deeltagelse hvad Du skriver end jeg, og jeg kan jo dog ikke gjøre for, at min Moder ikke er Din Faders Södskendebarn.

5te g^{br} 6. 25

Hvad Dievlen vil Du i Paris? Jeg troede, Du var midt inde i Italien og saa hörer jeg, at Du er paa en Rejse fra Dresden til Frankfurt. Rygtet fortæller i Dag, at Du tilligemed Philologerne skulle have lagt i Skiul i en Kielder i Weimar, da Franskændene drog ind; at I der bleve opdagede og for- 30

menede at skifte Qvarter, og at I endelig have recreert Eder hos Göthe ved Kartoffler og Sellerie. Har Rytget Ret, da beklager Jeg Eder. Min »Udenlandsrejse til Tappernöje«, som Du gör Dig saa lystig over, bragte mig aldrig i slige Calamiteter. —

5 Hvorledes er den uselige Theeseuz kommen i Opposition med Mercurius? Davus sum, non Oedipus!

Kommer Din oversatte Aladdin og Jesus ud i Tydskland? Have de tydske Boghandlere Tid til sligt?

Det Digt til Frue Schiller, som Du har sendt Frue Rahbek
10 er jeg yderst forlegen for at faae. Jeg har endog engang begivet mig paa Marschen derud med dit Brev i Lommen for at kunne legitimere mig; men paa Vejen indfaldt mig saamange Betænkeligheder, at jeg ikke udförte mit Forsæt. Jeg er altid meget forlegen, naar jeg skal tale med Folk, som ere mig gan-
15 ske fremmede. Denne Forlegenhed stiger, naar jeg skal bede de Fremmede om noget, og den stiger til en frygtelig Højde, naar de Fremmede ere Damer. Alt dette var Tilfældet her, og isteden for at besøge Camma Rahbek, skjenkede jeg min gamle Moder en ganske uventet Visite. Med Fodposten synes
20 mig, at det er uhöfligt at requirere sligt. Jeg troer derfor, at jeg vil benytte mig af Din Fader til at skaffe mig det.

Jeg takker Dig ret meget for Dine »Snurrepiberier«. Jeg agter at bruge dem, naar jeg engang kommer til at udgive Dine opera posthuma, ledsagede af æsthetiske, biographiske Notizer,
25 uddragne af en venskabelig Correspondence, fört paa en videnskabelig Rejse fra Dresden til Frankfurt, eller rettere til en Kjelder i Weimar. Naa, Alvor! de have ret moeret mig, og Du vil ret moere mig, hvergang Du sender mig slige Snurrepiberier.

30 Det fornöjer mig, at Du har faaet to Landsmænd at reise

med. Jeg erindrer fuldtvel, at jeg blev Student med Brøndsted. Han heed allerede dengang Grækeren, og skjönt jeg heller ikke slog slemt i, saa kunde jeg dog ikke löse hans Skoevinge — paa de Maader. Siden har jeg glempt den eene Sang af Iliaden, jeg kunde; og han har vel skreven et Par til, kan- 5 skee saagar med »cum notis Minellii«.

Endnu har jeg intet seet til Thors Reise, eller til Balder. Jeg frygter, jeg kommer til at bruge Lands Lov og Ret, for at faae fat paa dem. Heller ikke veed jeg endnu Din Adresse, ellers sendte jeg dig dette Geschreibsel med næste Post. 10

Den Ström, som var med Dig i Halle, er nu kommen tilbage. Den Ström, som blev her, er nu givt med en Datter af Professor Nyerup. Jeg vilde hellere reise to Gange til Halle.

Rahbek skriver og oversætter nu Comoedier i eet væk, baade for Byens og for Hoffets Theater. De ere skidt tilhobe. Der er 15 ingen anden Forskiel paa dem, end at de til Byens ere i 5 og de til Hoffets i 2 Acter. Og saa har de her nogle til at spille dem, som de kalde Elever. Jeg tör bande paa, der er Folk imellem dem paa 60 Aar. Tösene ere taaleligere.

Hvor blive vore tre Pukkelryggede fra Damascus af? Jeg 20 gad ogsaa været Födselshelper engang. Jeg vil hellere forlöse Dig for en Pukkelrygged, end jeg vil have hele Rahbeks Praxis, som han gör saadan Vind af i Tilskueren. Han fortæller idelig, at den har været et Accouchementus for Nationens talentfulde Mænds Aandsfostere. Ja! at drive Aborter og Monds- 25 kälbe, det er ingen Sag, men det er en Forbrydelse imod Staten. Men at anlægge sin Tang, naar Veerne formedelst Fuldblo- dighed eller Krampe blive utilstrækkelige, eller giöre Vendingen, naar der er Tvillinger og det eene Barn ikke kan födes

for det andet, det sömmer sig en kysk og erfaren Accoucheur og saadan en — gad jeg nok været.

Gud veed, om Din Hakon bliver spilt i Vinter. Til Kongens Födselsdag skal de have et andet Stykke, som heder Gyrithe
5 og hvis Forfatter man ikke veed.

Jeg skal hilse Dig fra Frelsen, som jeg nyelig har havt Brev fra. Jeg skal ogsaa hilse Dig ret meget fra Lector Horneman. Harboe klager gudsjammerligt over at han ingen Brev faaer fra Dig. Er det Princip, da ikke eet Ord derom, men er det
10 ikke det, da fornöj ham med et Par Linier.

Lev nu vel, kjere söde Digter! og gläd mig snart med et Brev og med et gyseligt langt Brev. Du vil maaskee sige, at dette er ikke saa langt, som dit, fordi det ikke er fulde to Ark; men vil Du tælle Bogstaverne, saa vil jeg være en evig Kjæl-
15 tring, om det ikke er dobbelt saa langt.

Nok engang lev vel, Du kjere troe Broder! Winkler.

d. 19^d 9^{br} 6.

E. Sk. Kan Du giette, hvorledes jeg bar mig ad, for at faae Dit Digt til Frue Schiller? Jeg sendte Harboe ud efter det
20 og han bragte mig det ogsaa troeligt. Da jeg mærkede det gik saa godt, saa spurgte jeg ham om han ikke ogsaa kunde skaffe mig Hakon Jarl; og, ja gu! — skaffede han mig den og det saagar i Hofuniform 3: i et rödt Hefte og med forgyldt Snit. Alt-
saa nu! — nu först! næsten et Aar efter at Hakon er kommen
25 til Kjöbenhavn faar jeg den at læse. Herre Gud! jeg var dog den förste som læste »Snyderen blev snydt« og »Fanden tog ham« etc.

— ~ ~ | — — — — | — — — — ~ ~ — —
tempora | mutan|tur et | nos mu|tamur in | illis.

— Hvem har sagt Dig, at jeg scanderer slet? jeg scanderer superb.

En Tildragelse, som vist vil afficere Dig meget ubehageligt, er i disse Dage Kjöbenhavns l'ordre du jour. Professor Dichman, en af Dine meest elskede Barndomslærere, har drognet sig. Tildeels oeconomisk[e], tildeels huuslige Sorger have bragt ham til denne Yderlighed.

Er det sandt, at Göthe ægtede sin gamle Maitresse, for at redde hende for Franzoser?

Endnu har jeg ikke hört noget fra Professor Ørsted om Din Balder. I Morgen agter jeg at minde ham om den. Heller ikke veed jeg endnu Din Adresse, og dersom denne Uvidenhed vedvarer noget endnu kan det let hende sig, at post bliver større end scriptum.

3^d 10^{br} 6. 15

Jeg har nu læst Din Balder. Den glædede mig virkelig at læse, men den maae Du for Guds Skyld ikke forlange min Dom over. Den ligger — Du tilgive mig Udtrykket! — ganske over min Sphære. Deri er slet intet subjectivt, og Du veed jo, jeg er et forbandet Subject.

20

Endnu har jeg ingen Adresse. Kommer den ikke snart, saa skriver jeg uden paa dette Passiar: an den H^{rrn} — poëte très renommé, abzugeben in Europa:, og werfer det i Postkassen.

d. 10^d 10^{br} 6.

Da Din Pige ikke engang veed Din Adresse, saa formoder jeg, at ingen veed den. Jeg kan altsaa maaskee med dette Brev fornye en af vores Barndoms Façons, nemlig bringe Dig det selv, naar Du kommer hiem. Gid det maatte blive snart!

Sander har nu i lærde Efterretninger taget fat paa den critiske

Fiil og Ferle. I en lille Indledning siger han, at det intet Under er, at Folk ere blevne bange for at recensere »da de moderne Brutalitetsphilosofier saaledes have forrykket Hiernen paa vore unge Digtere, at man har seet endog overdreven Roes lønnet
5 med trykte Grovheder«. Derpaa recenserer, sceletterer og roeser han Danneqvinderne, og ender med at beklage sig over, at ingen endnu offentlig har roest hans Eropolis. I en Note til dette af Udgiveren, beklager denne sig over, at Recensenternes Uffid gjør, at vort Sprogs ypperligste Prydelser f. Ex. en Øh-
10 lenschlægers poetiske Skriverter henligge ubedömte.

Baggesen har udgivet et Bind »Riimbreve«, hvoriblandt ogsaa findes et til Dig, som jeg tildeels holder meget af ham for. Ogsaa han har hezet med den usalige Claus, for hans Recensentsynder.

15 Rahbek har nu nyelig havt den store Ære og Fornøjelse at udgive tre Bind Comoedier af Heiberg, som han kalder vores første Comiker, og hvis »Vonner og Vanner« han kalder vores bedste Comoedie. Burde han ikke have Prygl?

Dit »Freyas Alter« er, efter Dagens Sigende, nyeligen spilt
20 her i et privat Selskab, og har glædet Tilskuerne meget.

Sonstens veed jeg intet Nyt.

20d. 10br 6.

Endelig har jeg funden paa en Maade at skille mig af med dette Brev paa. Jeg har ladet mig underrette om Koes's og
25 Brönsteds Adresse, og under denne Adresse lader jeg i Guds Navn disse Linier løbe ud i den vide Verden. Gierne önskede jeg at tilföje dem noget, som kunde interessere Dig og holde Dig skadeslös for det meget, som ikke interesserer Dig; men jeg veed, min Sandten! intet. Vi leve i en yderlig pauvreté
30 baade i litterair og politisk Forstand. Vel har Hr N. T. Bruun

udgivet et Bind Smaaedigte, i hvilke han blandt andet kalder Dig en »ædel Yngling«, men desværre disse Smaaedigte ere saa smaae, at de kun giøre Armoden mere anschaulich. Et ækelt Skjenderie hersker for nærværende Tid i vore Døgnblade. En vis Gunnerus, en raae, uvidende, næsviis Dreng udgiver et, som han kalder »Sædernes Skilderie« og hvori han kaster Skarn paa alle Mennesker. Først var han meget artig og ærbødigt mod Rahbek, men siden blev han vreed og gav sig til at bagtale ham. R. var daarlig nok til at gaae op til ham, og fordre at han ikke maatte rose Eleverne paa Hoftheatret, og sige ham, at han var en nederdrægtig Skurk, naar han talte ilde om galante Damer. Det hele Besög med samt den der förte Discours fik vi nu paa Prent i et af de næste Nummere af hans Skilderi. R. svarte i Dagen, den anden i Skilderiet og man var virkelig i Forlegenhed med at bestemme, hvo der havde meest prostituert sig. Assessor Höst gav sig til at dömme Theatret, da det blev ham formeent at dömme Hof og Stad. Ogsaa med ham var Gunnerus först gode Venner, men da H. i sit Blad paa-stod, at man ikke krænkede Skrivefrieheden ved at forbyde Folk at bagtale honnette Fruentimmer paa Eisens Spiseqvarter, saa blev G. ogsaa vreed paa ham og skjelder ham nu ud af alle Kræfter. En vis Hr. Molbech, som vor Herre kjender, vilde af Kryberie tage Rahbeks Partie, men ragede derved i Klammerie baade med Höst og Gunnerus. Seer Du! slige Elen-digheder er næsten det eeneste vore Presser byder os. — Da Rosing er saa syg, at han ikke kan spille i Vinter, saa vilde jeg ønske, at Din Hakon heller ikke blev givet i Vinter.

Lev vel, min kjere Broder, og er jeg Dig kjer, da svar mig snart. Du veed ikke, hvor jeg længes.

226. *Til Heinrich Voss.*

Mainz d. 5ten Novbr 1806.

Bester Voss!

Das selbige Glück das uns in Weimar mitten in dem Krieses
Taumel beschützte hat uns ferner beständig auf unsre Reise
5 begleitet. Den 28 Octbr kamen wir glücklich nach Frankfurth
ohne dass etwas uns auf dem ganzen Wege zustosste. In Fulda
hörten wir aber wie wir des Abends kamen dass der General
Mortier den andern Morgen mit 6000 Mann kommen sollte.
Weil wir aber gleich, glücklicherweise Pferde kriegten, kamen
10 wir auch da gut fort ohne den Corps zu begegnen. Sehr viele
Gefangene kamen wir auf dem Wege vorbei, indem wir immer
ihnen auf dem Felde vorbeieilten. Ein einziges Mahl wollte ein
toller Husar es nicht erlauben, obschon der Officier es zuge-
geben hatte; er zog seinen Degen und stellte sich drohend dass
15 er zuhauen wollte, wenn wir uns das Mindeste noch näherten,
in den Weg.

In sieben Tagen waren wir also in Frankfurth, wo wir uns
in der Comoedie recht vergnügten; man lebt im römischen
Kaiser sehr gut, und wir liessen uns das Essen und den guten
20 Rheinwein wohl schmecken, um uns wieder nach den trau-
rigen Begebenheiten ein wenig zu laben. Es that mir leid dass
ich nicht Abschied von Goethe hatte nehmen können; dann
hatte er mir vielleicht eine Empfehlung zu seiner Mutter ge-
geben die ich sehr gerne hätte besuchen wollen; aber so ohne
25 Weiteres mochte ich Sie nicht incommodieren. —

Wir haben uns früh einen Fuhrmann gedungen, der uns vor
19 Louisd'ors nach Paris fahren soll wo wir wenigstens um 10
Tage seyn werden.

Nun bitte ich dich lieber Freund dass du dich brüderlich

von Aladdin nimmst, und auf Frommann treibst, dass er das Drucken bald beginnen lässt. Ebenfals bitte ich dich gelegentlich Ihn zu erinnern das er mir mein Honorar, das Versprechen gemäss, in Jannuar nach Paris sendet. Ich hatte schon eine Anweisung auf das Geld von Ihm und sandte sie zurück weil 5 er es wünschte; so muss er mir auch nun nicht über die bestimmte Zeit warten lassen, weil der Krieg inzwischen vorgefallen ist. Es ist ihm ja gut gegangen, er hat nichts verlohren.

Ich bitte dich Goethe, seine Frau, Martens, Boye, Riemer und alle Freunde herzlich zu grüssen. 10

Der Koffer kannst du sobald die Gelegenheit es erlaubt nach Frankfurt zu den Herren Faasse & Winckelmann senden mit einem Brief worin die Sachen zu mir oder Bröndsted und Koes adressirt werden. Die obengenannten Herren werden dann alles besorgen und die Porto bezahlen. 15

Leb wohl.

Dein getreuer Freund

Oehlenschläger.

227. *Fra Jens Baggesen.*

[Efter 14. November 1806]

I min beste, høist skattede, og inderligst elskede danske Venindes, Din guddommelige Søsters Stue — efter med hende, 20 hendes Mand, Svoger Christian, og Tine at have helligholdt din Fødselsdag!

Noureddin til Aladdin.

Til Digteren, Adam Øhlenschläger, i Paris.

Kiöbenhavn d. 14de Nov. 1806. 25

- »Du har da fundet den, min Adam! den jeg søgte
- »Med Alvors dybe Grublen, med
- »Utrættelig Arbeidsomhed,

- »Fra Sol gik op, til Sol gik ned,
 »Blandt Torne og Tidsler, i blodige Fied,
 »Med glødende Pande, med strømmende Sveed,
 »Mens Hindring og Fare min Stræben forögte!
 5 »Du har da fundet den, jeg søgte,
 »Fra Sol gik ned, til Sol gik op,
 »I Afgrundens Skiød, og paa Klippernes Top,
 »Med frysende Hierne,
 »Ved Glimt af vor Nordpols bestandig urokkede Stierne,
 10 »Med isnende Bryst,
 »Ved Smiil kun af Maanens veemodigen vaxlende Lyst,
 »Allene, blandt Skygger, ufavnet, ukyst,
 »Hvor alt i Naturen var tyst —
 »Ja! Du har fundet den, jeg klarlig skued
 15 »I hver en Slum, i hver en vaagen Dröm,
 »Naar varm af Andagt, skiönheddrukken, öm
 »Af kiælen Elskov, henrykt, Siælen lued
 »I sin Begeistrings underfulde Ström,
 »Skiöndt Död i hvert et Bölgeslag den trued —
 20 »Ja! Du har funden den, jeg stirred paa
 »Bestandig, mellem alle Livets Damp:
 »Den gamle, hellige, forunderlige Lampe,
 »Som i Naturen dybt nedgravet laae,
 »Og som jeg arme Troid, med bundne Hænder,
 25 »Ei kunde naae.
- »Med Fryd, min Adam! jeg Dit Fund erkiender.
 »Og skiöndt Du fandt, hvad Du har aldrig sögt,
 »Som Lykken eene findes kan, i Blinde;
 »Skiöndt Du, naar jeg har gravet, kun har spögt;
 30 »Og skiöndt Du, som et Barn, end staaer derinde
 »Blandt Underjordens diamantne Træer,
 »Din Undergang endnu, som forhen nær,
 »Endnu fortryllet meer af Hulens falske Glimmer,
 »Med Himmellampen i Din Haand,
 35 »End af dens ægte, fast umærkelige Skimmer,
 »End ei, som jeg, erkiendende dens Aand;
 »Skiöndt, hildet end af Barnets Ledebaand,
 »Blandt Middeldaldrens Hvelvinger og Buer,
 »Du famler efter Liv i Sölvets Muld,
 40 »Ambrosia i æbledannet Guld,
 »Og Nektar i saphirne Druer;

- »Skiöndt Du er end det Brogede for huld;
 »Skiöndt Du har fyldet alle Dine Lommer
 »Med Schlegelpærer, og med Tieckske Blommer,
 »Og propper Buxefikken alt for fuld
 »Af Göthes underjordiske Granater, 5
 »Imens Din skiönne runde Hattepuld
 »Fiirkantes af et Calderonsk Theater —
 »Skiöndt Lampen Du med Haan här puttet i
 »Belæsselsen af alt det andet Skramlerie —
 »Skiöndt, havde Du betænkt Dig meget længe, 10
 »Du maaskee ganske havde ladt den hænge —
 »Saa dog — Du har den eengang — og dens Aand
 »Er Din, min Adam! og Din Ven, som ledte
 »Forgiæves efter den, og, mens Du spögte, svedte,
 »Med Vellyst rækker Dig sin Haand. 15
- »Aladdin Adam Øhlenschläger!
 »Noureddin Baggesen, ukiendt med Svig,
 »Uegennyttig umisundelig,
 »Froe, hos sin Ven at see den Skat, han önskte sig,
 »Opkalder Dig: 20
 »Aladdin Adam Øhlenschläger!
 »Ved Lampen! ved Naturens Tryllebaand!
 »Ved Lampen! ved den aldrig seete Haand!
 »Ved Lampen! ved den Piil, som saarer og som læger!
 »Ved Lampen! og ved Lampens Aanders Aand! 25
 »Stig op af Hulen under Jorden!
 »Hör Luftens rene Storm og Himlens höie Torden!
 »Slæng bort de gamle Ledebaand;
 »Kast bort de tyske Snurrepiberier!
 »Behold kun Lampen i den ene Haand, 30
 »Og ræk Din Ven den anden! — Stormen tier,
 »Og Tordenen forstummer — Soles Sang
 »Opkalder Dig, i alle Stjerners Klang,
 »Til Lampens Aanders höie Harmonier!
 »Stig op! stig op! 35
 »Höit! höiere! til Bierget! til dets Top!
 »Der sæt Dig, Lykkelige! ved min Side!
 »Og jeg, som ikke Lampen har, men veed
 »Om Lampens Brug, og Lampens Aand, Beskeed,
 »Vil lære Dig, dens Kobberrust at gnide!« — 40

- Saa raabte Dig min hele Siæl,
 Saa tonte Dig mit fulde Hierte,
 Sophias Broder! da jeg (skiöndt en fæl
 Og skummel Tvivl endnu mit Bryst fortærte)
 5 Din dybe Gang, med tydske Rangler paa,
 I Morgenlands Vidunder-Huuler saae,
 Og skimted Dig i Eddas Mörke spöge
 Blandt Norges Graner, og blandt Herthas Böge;
 10 Og, følgende med stadigt Blik Dit Fied,
 Dig øined nær det underfulde Sted,
 Hvor Lampen, jeg har sögt, laae gravet ned.
 Hvor fulgte jeg Dig paa de vilde Gange,
 (Fra förste Gang, jeg saae Dig, var jeg Din;
 Og hver Triumf, Du nöd, som Digter, min!)
 15 Nu fuld af Haab, nu tvivlende, nu bange!
 Hvor zittred jeg, mens Dine mange lange
 I Alskens Toner stemte vilde Sange
 Mig dövede, ved næsten hvert Dit Skridt —
 Til endelig jeg saae Dig, midt i Dampen,
 20 Imellem Göglelys Dig nærme Lampen!
 »O!« raabte jeg — og græd — og slængte hen
 Min, ak! af ingen Aand adlydte Pen —
 »Nu griber han — nu har — nu har han den —
 »Nu har han Lampen! Allah være lovet!
 25 »Vel har jeg trællet, medens han har sovet;
 »Men ligemeget! hans Letsindighed
 »Er mere værd i Lampens Konges Øie,
 »End al min Tanke, Sindighed, og Möie:
 »Jeg vil mig over hans Triumf fornöie!
 30 »Mig venter andensteds en anden Salighed.« —
- Du hörte dybt i Hulen ei mit Raab —
 Du gik belæst med de tunge Steene
 Din Gang i tusind og een Nat allene;
 Dog steg nu alt med hvert Dit Trin mit Haab,
 35 Alt som Du hæved Dig, og — Under over Under! —
 Ei meer en rød og hvid, glathaget Dreng,
 Der efter alle Frugter greb i Fleng;
 Men alt en Mand med Skiæg, jeg saae Dig, i Vaulunder,
 Ved Hielp af gamle Mimers egen Stav
 40 At velte Steenen fra Din mörke Grav

Med vældig Kraft. Ei fandt jeg længer nödig,
 At hielpe Dig; min Arm var overflödig:
 Knap var Du med den hele Krop
 Af Hulens Aabning kommet op,
 Saa skued jeg Dig, henrykt, selv at gnide 5
 Din underfulde Lampes rette Side,
 Og höi og herlig stod Du, med et Hop,
 Som Hakon Jarl paa Fieldets Top.

Vær hilset her, hvis ei mit Øie svigter,
 Hvis Du bevarer Dig for Fald, 10
 Vær hilset af den ældre Broder-Skiald,
 Med höie Bifaldshymners Jubelskrald,
 Som Danmarks Melpomenes største Digter!

Forlad, min Adam! at et Øieblik
 Jeg tvivled om Din Seier, trods den Styrke, 15
 Du, fremfor tusind andre fik,
 Til Aandernes Natur i Shäkespear's Spor at dyrke;
 Fordi jeg længe fandt Dig ei
 Paa den af Grækenland og Evigheden
 Erkiendte Kunstens rette Vei! 20
 Jeg Dig tilgiver, stolt beskeden,
 Engang at have ærgret Dig
 Derover, at Du nogensinde mig
 Har kunnet holde for endog en lille Digter.
 Jeg kunde svare Dig: saa langt vi troe, 25
 At kunne öine begge to,
 Os begge to maaskee vort Øie svigter;
 Men dette svarer jeg Dig ei —
 Ved hvad jeg grundede paa, ved alt, hvorpaa Du grunder!
 Ved Emma! ved Aladdin og Vaulunder! 30
 Ved Hakon! og ved Parthenäis! nei!
 Vi to, hvis og erkiendt af ingen anden,
 Erkiende, skatte, föle dybt hinanden:
 Dit Øie straalere Castors Ild i mit;
 Mit Blik henlyner Pollux Glands i Dit. 35
 Er Dit og mere vildt, mit mere blidt at skue,
 Saa tindre begge dog af Himlens rene Lue!
 Naar hver sin Yndlingslæser drömmet sig,
 Den eene, som opveier Millioner,

Og Guden i vor Bryst, som over Mængden throner,
 Med Sangens Jödepublikum forsoner,
 Jeg tænker Dig, og Du erindrer mig;
 Og Rosen i den Krands, os Danmarks Dötre binde,
 5 Os begge rækkes af den samme Læserinde.

Modtag, med dette Broderkys, min Haand!
 Og glem de blinde Puf vi gav hinanden,
 Miskiendende hinandens Aand,
 Et Øieblik forledt af Fanden,
 10 Der, dum og nedrig, gierne sætter Splid,
 Saasnat han seer sit Ram, imellem Vid og Vid,
 Og förer selv Guds egen Sön paa Randen
 Af Stoltheds og Forfængeligheds Dyb,
 Selv Himlens Herre hviskende sit: »Kryb«.

Trods ham, og alle hans, vi elske vil hinanden,
 Som Castor, og som Pollux elskte sig,
 Jeg, vixelviis, i Himmelen med Dig,
 Du vixelviis i Helvede med mig,
 15 Jeg glad med Ynglingen, Du froe med Manden;
 20 Og Lygtemændene, som under vore Fied
 Opklavre, sparkende hinanden ned,
 See, höit paa Toppen, studsende derved,
 Aladdins og Noureddins Fred,
 Og gaae ved dette Særsyn fra Forstanden!

Hvor dybt min Adam! föler jeg Dit Savn
 Her i mit Haabs og min Erindrings Havn!
 Snart iler jeg til Dig, og til en elsket Mage
 Fra Hiemmet, og dets beste Blomst, tilbage,
 30 Til Aanders Helvede, til hint Paris,
 Som Hun og Du, trods al dets tomme Huulhed,
 Og al dets ydre Skats forgyldte Fuulhed,
 Mig ville danne til et Paradiis.
 Der skal Du af min glade Læbe höre,
 Hvad i et Brev jeg ei kan heelt udföre —
 35 Der skal jeg, i Din Favn, fortælle Dig
 Hvad Salighed, jeg troer der venter mig,
 Naar jeg har kæmpet alle mine Kampe!
 Dig vinker i Din Lampes Aanders Dands

Paa Fieldets Tinding Evighedens Krands;
 Jeg vandrer end, skiöndt ei blandt Dalens Dampe,
 Forsigtig, varsomdrstig, uden Lampe;
 Min Gang mod Banens store Maal er seen;
 Men stadig, lige, tryk, paa begge Been. 5
 Dog hvad jeg finder, efter mange Kampe,
 (Ifald jeg ellers finder een)
 Det bliver neppe den forunderlige Lampe,
 Men ventelig Vaulunders Steen.

Baggesen. 10

E. S.

Jeg vilde have alt for meget at fortælle min Öhlenschläger, hvis jeg begyndte at tale om hvor, og hvorledes jeg har tilbragt de tre sidste Maaneder af mit Liv. Derom maa siges alt, eller slet intet. Jeg sparer det til en Række af mundtlige Samtaler. 15

Underligen ere vore virkelige Tilvæ[relser] efter i lang Tid at være stödt, næsten i det uendelige, langt bort fra hinanden, igjen trufne sammen. Jeg veed ikke hvorfor; men jeg har en besynderlig indvortes Overbeviisning, at det er ikke blot mig, som er vendt tilbage til den sympathetiske Punkt vi begge 20 gik ud fra.

Jeg tænker at reise herfra den 1 December, og at være i Paris inden Nytaar. Min Længsel efter min Fanny, og min Paul, og min og Sophies Broder er ubeskrivelig. Jeg har udstaaet meget af Angest og Uroe i al denne Tid, da jeg ikke 25 har kunnet reise. Du vil maaskee kunne forklare min Kone denne hidtils Umuelighed. Selv mit Liv, og ikke blot min Frihed, har været i Fare.

Jeg beder dig inderlig, at besøge min Kone i Marly (Marly la machine — le village sur la hauteur — près St Germain). 30 Fortæl hende den Rædsel vi har været i her, mit voldsomme Tilbagehold, og Tydscklands Ødelæggelse. Kys og tryk hendes

Haand fra mig — og sig hende hvor utaalmodig jeg brænder efter at være i dit Sted. Sig hende, at jeg aldrig har tordet skrive hende den reene Sandhed til i mine Breve.

Hvi er jeg ikke allerede i Paris, for at lette dig den hurtigste Nydelse af alt hvad deri er din Aand og dit Hierte værd!

Skriv mig et Par Linier til Amsterdam, addresseret Herrn Brockhaus, Warmoesstraat, N° 1—2. Evig din B.

228. *Fra Firmaet Darmaincourt.* Paris [efter 15. November 1806]

Je souhaite le bon jour à Monsieur et le prie de passer chez moi pour affaires qui le concerne[nt]

En attendant je le salue F^{mc} Darmaincourt.

Rue de la Loi N° 51 en face le jocrisse au 2e porte à gauche.

229. *Til Christiane Heger.*

Paris den 23 Novbr 1806.

Kiere bedste Christiane!

Siden jeg reiste fra Dresden har I nu intet hørt fra mig. I troer dog ikke igien at jeg er död? Hvis saa er da lad dette Brev overbevise Eder om det modsatte; jeg befunder mig fuldkommen frisk og sund. Men om endskiönt jeg icke er död har jeg dog været Dödens Farer temmelig nær; nu ere de overstandne, og nær ved og langt fra skyder ingen Hare, veed du. Du maa ikke tilregne mig min lange Taushed kiere Pige! Det har i den lange Uroe og Forvirring været mig umuligt at skrive. Vi vidste længe icke om Brevene kunde komme hiem; da det blev sandsynligt, skrev Koes og Bröndsted, og jeg bad dem lade deres Venner i Kiöbenhavn give Eder et Nys bestandig

om min fremdeles Existenz. Dersom nu det virkelig er skeet, saa maa I dog nu ogsaa vide i en Maanedes Tids allerede noget om mig.

Hvad jeg har oplevet fortiener sandelig at fortælles, og det icke blot i et Brev. Jeg har allerede et dygtigt Stykke skrevet 5 af en Reise, jeg vil udgive i Trykken fra Dresden til Paris, saa snart det var mig muligt at arbeide begyndte jeg paa den; for ikke at glemme noget. Jeg bad imidlertid mine Venner i deres Breve give Eder et Nys om mig, da jeg havde besluttet intet at skrive før jeg lykkelig var arriveret til Paris. Der er jeg 10 nu da, og nu skriver jeg. Men heller ikke dette Brev bliver andet end et kort Udtog af de vigtigste Momenter; i Reisen som I kan vente Eder tilsendte om kort Tid vil du finde alting langt meer omstændeligt. —

Du vil ogsaa nu derfor undskylde Kortheden her, da du ind- 15 seer hvor aandsfortærende det vilde være at skrive alting op to Gange. Denne Efterretning er altsaa blot summarisk, foreløbig, provisorisk for Eders Roligheds Skyld.

Den 3de October reiste vi fra Dresden, for förend Krigen udröd at slippe giennem de franske Hære, da vi icke vilde op- 20 give vort Haab om i Vinter at komme til Paris. Vi reiste med en Leiekudsk til Leipzig hvor vi blev to Dage, og endskiöndt vi hörte, det begyndte at trække dievels op, besluttede vi dog, da vi vare det saa nær, at fortsætte vor Reise til Weimar, for at höre Goethes Raad om hvad vi videre skulde giöre. Vi besaa 25 Michaelis Messen ganske rolig, gik paa Comoedie, og spiste Leipziger Lærker i disse to Dage. Den 8te kom vi til Weimar, hvor endnu alting saa saa fredeligt og roligt ud som sidst jeg reiste bort. Her traf jeg Goethe i Comedien. Denne Aften, og Mid- 30 dagen efter ved hans Bord nöd jeg endnu som sidst med ham

i Roligheds Glæde. Reise videre fort fandt vi icke raadeligt. Hvor skulde vi hen? Vi besluttede at blive nogle Dage i Weimar for at see hvordan det vilde gebærde sig. Og det fik vi da nu ogsaa at see. Det preussiske Hovedquarteer kom til
5 Weimar, Kongen og Dronningen; saaledes nærmede sig den mærkværdige 14de Octbr der vil blive mig ligesaa mærkværdig og uforglemmelig i mit Liv, som den vil være det i det tyske Riges Analer og i Verdens Historien. Allerede de foregaaende Dage havde vi hørt Kanonerne langt fra, nu hørte vi dem nær
10 ved. Af Aviserne maa du vide hvorledes det store Hovedslag blev leveret mellem Weimar og Jena; om Aftenen trak Slaget sig fra Jena imod Weimar; der blev holdt nogle Fægtninger lige uden for Byen, man hørte Musketkuglerne, og tilsidst hørte vi Kanon-Kuglerne tord[n]e ind i Gaderne. Tænk dig vor Til-
15 stand. Vi vidste icke om Preusserne vilde retirere ind i Byen, og da var det gaaet ligesom i Lybæk. Tree forfærdelige Skud hørte vi hvine, Vinduer og Døre rystede og vi hørte tydelig Kuglernes Hvinen giennem Luften. Bröndsted Koes og jeg betragtede hinanden et Øjeblik blege og tause. Kom, sagde jeg!
20 lader os gaae ned, der er vist en Kielder under Huset, der kan Kuglerne icke ramme os. Vi gik da ned og fandt en dygtig Hvælving der vel kunde beskytte for at miste Livet ved et Kugleskud, eller hvad der var mere, beskytte os fra at blive Kröblinger. En Tidlang skiödes der endnu. Vi sadde paa Kiel-
25 dertrappen svöbt i vore Kavaier; vore Penge havde vi bundet i vort Halstörklæde. Hundrede forskiellige Tanker veltede sig i mit Hoved. Havde vi hav[t] den Tröst: Hele Fædrelandet lider, og du tager kun Deel i den almindelige Skiæbne. Men hvad have vi Danske Reisende med Franskmanden og Preus-
30 serne at giöre. Jeg tænkte paa Eder alle med inderligt Veemod.

Gud veed det, den anden April fölte jeg ingen Frygt — men her! Vi stode paa en glat Steen som blev overskyllet af en rivende fortløbende Ström — De Linier af min Hiemvee »Skal jeg med den sidste Varme trykke mig i dine Arme?« bragte mig til at fælde Taarer. Kort derpaa blev det roligt og stille som i en Grav. Intet Skud, alle Boderne vare lukkede, intet Menneske paa Gaden. — Som ved Midnat! — at det endnu var Dag tyktes mig som et stærkt Maaneskin. Dette Död stille blev afbrudt ved de Franske Kavalleristers langsomme Trav, hvormed de som Seierherrer droge ind i Byen. Vi boede i det fornemste Værtshuus og havde den Lykke at vi strax fik nogle brave Husarunderofficerer til Indqvartering. Du skulde seet! Alle Mensker vare uvisse. Værten havde selv tabt Forstanden — nu trak de ind i Porten — det første der raabtes var: »du Vin! du Kirschwasser! du l'eau de vie!« Ja! Ja! Ja! Det rakes dem strax. Og de kunde behöve en Slurk ovenpaa den Motion. Nu stege de af, vare ret artige; og Porten blev lukket fast i. Om Natten vrimlede Gaderne af Chasseurs og Marodeurs; de löb omkring med Lamper i Haanden, sloge paa Portene og Dörene og vilde ind. Ouvres la porte! bourgeois! sacre Dieu! ouvres la porte! Vor Lykke den Rædselsnat var at nogle af vore brave Indqvarterede toge nogle Karle som vilde trænge sig ind i Huset for Brystet og kastede dem ud igien. Natten var bælmörk og som jeg nu sprang op ved en Larm engang af den Sopha, hvorpaa jeg med Klæderne havde kastet mig — saa jeg pludselig den ene Kant af Byen i lys Lue. Den Fölelse som bemestrede sig mig ved dette pludselige uforventede Syn var i Grunden den græsseligste. Vi troede at have overstaaet Faren — og nu den grændselöse Jammer som disse luende Tunger i Nattens Mulm forkyndte! Vi selv vilde naar Huset

brændte naturligviis mistet hver Pialt vi eied og staaet som Bet-
lere i et fremmed Land mellem Ødelæggelser og Rædsler —
Dog, kort og godt (thi i Reisen vil du læse dette som alt det
Øvrige udførligt) Gud tog os i sin Varetægt. Ilden blev slukt
5 og kun nogle smaa ubetydelige Huse brændte. Generalerne Au-
gereau og Berthier komme de næste Dage til at boe i Værts-
huset og ved den Leilighed blev der sat Sauvegarde ved Por-
ten for os. Nede i Huset paastod dog Værten at have mistet
alt, og hans gamle Fader et jernbundet Skrin i Kielderens hvori
10 der laae 6000 rd men det var vor Lykke at vi boede saa høit i 3^{de}
Etage. Imidlertid var der i de første Dage stor Mangel i Byen;
og da Generalernes Kokke havde taget Værtens Kiökken i Be-
siddelse, saa kunde vi intet faae og maatte den ene Dag hielpe
os med et Stykke elendigt Commisbröd og et Glas Viin. Byen
15 har lidt usigeligt, og de fleste Borger[e] mistet alt hvad de eiede,
i den første, af et Slag nödvendig fölgende Tummel og Uorden.
Saasnart Keiseren kom ophörte alt og der blev Fred i Byen.
Vi hörte Executioner om Dagen af en 6 til 8te Stykker Maro-
deurs der bleve skudte, fordi de endnu bestandig vilde plyndre.
20 At vi skyndte [os] saa snart som muligt at forlade denne Jam-
merby kan du tænke. (Goethe havde intet mistet). Saasnart
det blev os muligt at faae Heste, og Veien til Erfurt var aaben
reiste vi paa Maa og Faae lige den Vej den franske Armée var
kommet, og hvor vi kunde formode at möde hyppige Maro-
25 deurshobe, uden at have en Pistol med til vort Forsvar. Vi kom
uden Anfægtning til Erfurth og fortsatte derfra vor Vej over
Gotha til Eisenach. Paa Veien maatte vi idelig forbi Preuiske
Krigsfanger der under Bedækning sendtes til Frankrig — Kun et
30 eneste Sted blev vi opholdt, fordi en Darmstadtisk Husar der
var noget beskienket ikke vilde tillade os at kiöre forbi. Han

drog sin Sabel og havde uidentvivil hugget Kudsken i Hovedet hvis vi ikke havde standset ham. Saaledes kom vi den 28de til Frankfurt, hvor vi opholdt os otte Dage for at forvinde vor Nöd, og restaurere os lidt; den 4de Novbr seilede vi over Mainen til Maintz, og efter 10 Dages langsomme Fart med en Leie- 5 kusk landede vi den 15te November (Skade at det ikke var den 14de) i Paris. Her ere vi da nu, og alt hvad mærkeligt jeg her har seet og fornummet skal I faae at læse i Reisen. Det er icke vel muligt overalt i de förste Dage at ordne de usigelig mange Indtryk som der möder Een i denne Europas Hoved- 10 stad. Saameget er vist: Her ser man et Folk blomstre; og er det end icke Kunstens höjeste Roser og Lillier (hvilke man i Tydskland sparsomt og enkelte finder midt i en visnet Udörk) saa er dog dette store brogede levende Tulipanbeed sikkerlig ikke at foragte; der med sine stærke Farver leger med 15 Vinden medens dets Krigere som uforgiengeligt Buxbom værner omkring og udvider Rabatterne.

Nu altsaa Noget angaaende Hiemmet. Lad mig foralting saa snart som mulig vide, hvorledes du befinder dig, og alle vore Kiere, hvad I tager Eder for og hvorledes det staaer sig. 20

Hakon Jarl har jeg endnu ikke faaet, endskiöndt der er kommen et Brev til Malthe Brun fra Karen Margarethe, hvori hun omtaler det. Er det sandt at man ikke vil spille Hakon i Vinter? Det vilde være mig höist ubehageligt, da det vilde giöre Ophold i Trykningen og altsaa — i Betalingen. Jeg skal 25 saasnart mulig sende Forandringerne. Det er Skade at jeg ikke har faaet Exemplaret, hvilket vilde lettet mig Umagen meget. Thors Reise og Baldur har I da faaet. Hvad tykkes dig om den sidste? Er det sandt at Baggesen skal læse den saa kiedsomme-

ligt op for godt Folk imellem? Beed Sophie skrive mig til om deres Væsen med Baggesen der hiemme. Hun kan gjerne skrive, thi Reisen som kommer ud er indrettet som et Brev til hende. Beed Rahbek tage sig af Korrektoren paa mine Skrifter. I Thors
5 Reise er første Sang skrevet med en gammel Orthographie som jeg ikke har beholdt, dette maa forandres, saa at den meget gamle Orthographie kun bruges hvor Rimene kræve det. Vil du erindre at sige ham det.

Beed Hans Christian Ørsted at han saasart Leiligheden gi-
10 ves sender mig af mine Böger: Wilkina-Saga og Biörners Norske Kæmpe Datter, samt Wedels Oversættelse af Saxo, hvilken han nok faaer af Werlauf til mig.

Indlagte Romanze vilde du först selv læse og derpaa give Rahbek til Charis, min gode Pige.

15 Vi har boet nogle Dage i hotel de Strasbourg men da der er forbandet dyrt flytte vi i Dag hen i Hotel d'Hollande, rue neuf de bons enfants, hvor jeg saa snart som muligt venter Brev fra Camma, Sophie, Hans Christian og Winkler (hvilken du maa lade mit Ophold vide). Hils dem og min Fader inderligt. Rah-
20 beks og Carl etc.

Glød mig nu snart med Brev.

Din Oehlenschläger.

NB: Beed vore Venner være forsigtige med deres politiske Ytringer, dersom de skulde i Breve til mig vilde yttre nogen.
25 Jeg har gjort Fr. Schlegels Bekiendtskab her, han er en noget bizaragtig Person. Han forelæste mig nogle smukke Digte af sin Fabrik.

230. Til Kamma Rahbek.

Paradis den 24 Novbr 1806.

Kiereste Frue Cammagritha!

Omendskiönt jeg er aldeles uskicket til at fortælle Dem noget om mine Hændelser (De vil af Christianes Brev see at jeg skriver min Reise op) saa maa jeg dog absoluttemang giøre 5 nogle saakaldte Kiis eller Jav med min Veninde, da det er saalænge siden vi saaes — jeg mener taltes — jeg mener skrev hinanden til. Vil De have noget fornuftigt at vide, da læs först Christianes Brev, dette Brev handler icke om Menneskelige Ting, men hvad der er 10
 ooo
 ooo
 ooo
 Gange mere værd, om honnelige! (Der blev jeg gal). Af alle mine Fataliteter har nemlig intet bragt mig saameget ud af Contenancen, som da jeg sidst i det jeg gik over en Broe i Paris 15 mödte tree smaae Mopser der blev baaret i en Kurv med sorte Snuder. Disse forba—nede Mopser saae saa impertinent hen over Sainefloden saa jeg nær havde taget dem for reisende Engellændere, for smaa Mylords der reiste incognito. Men da jeg i det samme erindrede mig at alle engelske Væsen lige til My- 20 lorderne var contrabande, saa tog jeg icke i Betænkning at kalde dem for smaa Allemanner eller Tydskere. Her nedenfor

seer De Hundekonen komme bærende med Hon- 25 nene. I det hun möder os 3 Danske.

Gule var Bæsterne og den ene forekom mig som om det skulde være en ivrig Tilhænger af Roberts Pierre! Dog ved jeg det ikke med fuldkommen Vished. Hunnene er nogle Slyngler forresten vilket di vel observerer i den 90032te Sol-
 5 formørkelse ved Gammel Strand, paa den høire Side af Tre-
 enigheden som gamle Rothe siger i sine Traktater over Spe-
 dalskheden. Der kan siges meget om den Ting. Jeg holder
 for at ti Hunde med Forstand er bedre end en Ret Kaal med
 Kierlighed; at en feed Oxe med Had, dog maa staae tilbage
 10 for en mager Hund. Men hvad hielper det at man skriver
 derom. Forleden Nat blev der solgt $6\frac{3}{4}$ Hund til den mindst
 bydende; dog blev derfra alle Kaddene undtaget, fra det Øje-
 blik de laae i Moders Liv, indtil de havde passeret Linien.
 Det er skrækkelige Tider vi lever i. Forleden gjorde en af
 15 vore meestyndede Digtere følgende Hundedigt:

Der var engang en Hund
 Der var engang en Kat
 De laae i Kattesund
 De laae i Kattegat
 20 Den ene var en Hund
 Den anden var en Kat.

Höit svang sig Stormens Lyn
 Igiennem Kattens Bryst
 Da rynked sine Bryn
 25 Den Hund med liden Lyst
 Thi höit gik Stormens Lyn
 Igiennem Kaddens Bryst.

Da Glimt af Wessel bröd
 Den sorte Katteskye
 30 Da tyede i dens Skiöd
 En Kæmpeflok paa nye.
 Thi Glimt af Wessel bröd
 Den sorte Katteskye.

Da fandt jeg (o Forstand!)
 Kort efter jeg var döbt
 Din Lire Schimmelmann
 I Helas Löv indsvöbt
 Den fandt jeg (o Forstand!) 5
 Kort efter var jeg döbt.

Naar Storheds Boblens Rang
 Og Smiger er fortabt
 Skal hele Havets Tang 10
 Af Hunden vorde skrabt
 Naar Storheds Boblen sprang
 Da havde Honnen tabt.

Fortvil min søde Bæst!
 (Jeg mener Hunden da)
 Nu har jeg ferdig læst 15
 Saa hæsligt ey endda.
 Som Kadden har jeg hvæst
 ~ ~ —
 Der er meer hvor det kom fra.

Læv væl Vænenne! skolle Rabæk ha löst saa maae han gjerne 20
 sætte aavenstaaende Dægt i Tælskueren — men Navnet forties!

Næstegang Löier! Tag ikke ilde op at dette Brev var saa al-
 vorligt; men det er alvorlige Tider vi lever i.

Deres Adagio.

231. *Fra Christiane Heger.*

Kiöbenhavn den 13 Decem: 1806. 25

Kiære Oehlschläger!

I Dag skriver [jeg] Dig tredie Gang til, siden Du har seet
 en Töddel fra min Haand; jeg haaber nu at være saa lykkelig,
 at dette vil komme Dig til Hænde. Igaar modtog jeg Dit Brev
 fra Paris af 23 November, men inden jeg skriver et Ord det 30
 angaaende, vil jeg fortælle Dig hvorledes det er gaaet mig, med
 de tvende forulykkede Breve. Den 23 October fik vi med Pakke-

posten Baldur, Thors Drapa og Brev til Ørsted og mig; da Du i mit Brev begiærer et Exemplar af Hakon og taler om Din længere Udeblivelse, fandt jeg det vigtigt ufortøvet at svare Dig; jeg skrev derfor Dagen efter til Paris efter Dit eget For-
5 langende, og sendte Hakon, man tvivlede ikke paa, at det jo maatte komme rigtigt til Dig, da Posterne over Holland vare aabnede. Jeg fortalte Dig en stor Deel nyt, men som jeg ikke vil gientage, deels fordi jeg samme Post K: M: skrev til Brun, gientog det i et Brev til Dig, til Dresden, som jeg skrev fordi
10 man mumlede om at Du ikke var kommet fra Dresden den Dag, Du havde foresadt Dig; deels er det Nye nu gammelt, og endelig hvad egentlig er Grunden, har jeg glemt det halve af hvad de tvende lange Breve, som har havt det Uheld at forfejle Dig, indeholdt. Dog noget maae Du viide deraf, nem-
15 lig at jeg ikke venter Dig hiem, naar de to Aar er forløbne, men önsker af mit ganske Hierte, at Du söger et Aars Stipendium endnu, og bliver borte saalænge Du finder for godt. Vel længes jeg efter Dig, og undertiden ret inderligt; men dog er min Længsel ikke saa daarlig, at den skulle forlede mig til at
20 giöre nogen ubesindig Yttring. Saa vist der er en Gud til, saa vist er det, at jeg elsker Dig paa en ualmindelig Maade, og jeg troer næsten at være istand til at henleve min Livstid lykkelig, i det salige Haab eengang igien at trykke Dig i mine Arme. Jeg vil intet bebrejde Dig, men dog tilstaaer jeg, at det flere
25 Gange er faldet mig ind, hvad Hakon siger: Fraværelsen forstærker den matte Kiærlighed! Tilgiv mig, gode kiære Oehl!: jeg sammenligner Dig ikke med Hakon, jeg smigrer mig blot med, at Thora og jeg har noget tilfælles. Men nok herom, jeg veed jo ikke meer hvorledes Du tænker i slige Ting, ligesom jeg
30 heller ikke kan viide, hvorledes Du seer ud; det er nu saalænge

siden jeg saa Dig, jeg kan ikke viide om Du ikke bliver fortrydelig over mit Hiertes Udbrud, og holder det for flau Sentimentalitet; det er saa forfærdelig længe siden, jeg talte et par Ord i Fortrolighed med Dig. —

Det ville være overflødig at beskrive Dig min Glæde over 5 Dit Brev i Gaar. Vi hører jevnlig fra Dig ved Koes's, viste derfor at Du var i Paris. Fru Nachtigal havde ogsaa skrevet hertil, at I vare ankomne. Urolig har jeg rigtig nok været over Dig under Uroligheder[ne], men det har dog glædet mig ubeskrivelig, at Du har været Vidne til saa stort og skrækkeligt et Op- 10 trin. Gud være lovet at Du kom godt fra det. Digtet længes jeg rasende efter, jeg har gruelig længtes efter Dit første Brev, tak at Du dog var saa vidtløftig, det er næsten formegen Godhed af Dig.

Steffens er da ulykkelig nok i dette Øyeblik, han er brödlös, 15 man taler stærkt om at han bliver kaldt tilbage. —

Baldur har jeg læst flere Gange og med tiltagende Glæde. Hvor slet ville det passe sig, dersom jeg sagde Dig min Mening om den, som Du vil jeg skal; alt hvad jeg kan sige Dig, er at den har henrevet mig ubeskriveligt, jeg var noget syg, da jeg 20 fik Manuskriptet til Giennemlæsning, men bedre Medecin kunne jeg ikke faaet, thi den Enthusia[s]me jeg kom i, bragte Blodet i en Circulation, som helbredede mig. Baggesen har jeg kun hørt eengang tale om Baldur, men endskiöndt jeg forstod hans Tale lige saa slet som Noureddins til Alladdin, kunne jeg 25 dog skiönne at Hakon havde gjort større Lykke hos ham. Du har ret i at kalde hans Hængen til Ørsteds: deres Væsen med ham. Hans Christian siger ellers om ham, at han er groet fast der; han er der baade Nat og Dag, thi hvert Øyeblik bliver han syg, og ligger i deres daglig Stue. Han er af de Mennesker man 30

KAMMA RAHBEK
Silhouet af F. L. Schmitz 1805
Bakkehusmuseet, København

snart faaer nok af; mig keeder hans Vrøvlen i det mindste adskilligt. —

Du har været to af Dine Födelsdage fra mig, den første helligholdt Steffens for Dig, den anden Schönheyders for mig. Jeg
5 var budet op til Reinholdine tilligemed Fröken Olsenerne den
14 November om Aftenen. Ved Thevandet foreslog jeg at drikke
Din Skaal ved Bordet. Da Reinholdine hørte det var Din Födelsdag, gik hun taus ind i et andet Værelse med den yngste
Fröken Olsen, hvor de i mindre end en Time fik et lille Orne-
10 ment med couleurt Papir heftet paa Vægen, hvor paa Dit Navn
var udklippet. Navnet bekrandsede de med Roser, og andre
Blomster, og ovenfor hang et slags rödt Gevandt som med röde
og grønne Baand meget smagfuldt var opfæstet. Paa et Bord
som stod foran, var Lys som skinnede hen paa Ornamentet.
15 Da det var giort tilrette, fik de mig under et andet Paaskud
ind i Værelset. Jeg blev inderlig rört og glædet ved denne
Ovrraskels[e], og jeg haaber vist, at det ogsaa vil fornöye Dig.
Om Aftenen kom en Kage paa Bordet med Dit Navn paa, og
Din Skaal blev drukket i Champagne. Det var saa vakkert af
20 Fru Schönheyder, da hun saa seent fik at viide, at det var en
Höytidsdag for mig. Det gjorde et saare veemodigt Indtryk
paa mig, at det ikke var den sidste 14 November jeg tilbragte
uden Dig. —

Du spørger saa flittig til mit Befindende, at jeg faaer Lyst
25 til at svare Dig engang ret oprigtigt. Jeg har siden Du forlod
mig været meget ofte syg, bestandig har jeg skiult det for Dig,
men uagtet det er skeet i en god Hensigt, vil jeg dog ikke frem-
ture i min Usandhed. Du veed at min hele Sygdom rejser sig
af irritable Nerver, som ofte ere blevne irriterede; nu er
30 jeg glad, fordi Du er det, jeg er Dig ikke meer til Byrde, som

jeg dog upaatvilelig eengang var, altsaa er der ingen vedvarende Anledning til den mig saa skadelige Nerveangriben, men ikke desmindre bliver jeg ofte afficeret |: da jeg ingen Phlegmaticus er, Gud skee lov :| undertiden kan ogsaa Legemet have Skyld; kort sagt, endnu er jeg ikke til alle Tider 5 saa vel, som jeg efter min sunde og stærke constitution kunde være, og rimeligviis vil blive, dersom jeg lever. Jeg har gjerne en lille paroxysmus kort för jeg faaer Brev fra Dig, thi da frygter jeg at der mulig kunde være tilstödt Dig noget, jeg gör mig ald Umage for at haabe det beste, men uden at være mig det 10 selv bekiendt, er jeg dog urolig. Bryd Dig ikke derom, gode kiære Oehlschläger! Troe heller ikke at det bestandig er den lede Krampe som hiemsøger mig, det er blot Nervesvækkelse, naar det er forbie er jeg rask, som om jeg aldrig havde skadet noget, og seer ud som Sundheden selv. Callesen troer bestemt, 15 at der vil komme den Tid da jeg kan taale Sorg og Modgang, uden at det vil angribe mig; dertil har han ogsaa megen Grund, thi da jeg daglig bliver raskere, kan man vel haabe, at jeg engang kan blive fuldkommen styrket. —

I Morges skrev jeg til H: C: Ørsted og sendte ham til Gien- 20 nemlæsning Dit Brev, jeg spurgte ham hvad jeg skulle svare Dig angaaende Trykningen med Hakon, han meente jeg skulle sige Dig Rahbeks Mening; jeg troede at Rahbek havde meer at sige Dig i den Anledning, og sendte ham derfor Dit Brev, han var saa god at fritage mig for at skrive Dig hans Tanker, og 25 skrev indlagte lille Seddel til Dig. —

Indlagt følger et Brev som Du bör benytte Dig af, jeg troer gjerne med Manthey, at Du er i Dreiers Gunst, men da Manthey har gjort sig Dreier forbunden ved at afstaae den fordeelagtige Post han kunne faaet, til Dreiers naturlige Sön, saa kan 30

dog denne Anbefalning være Dig til Nytte, under Dit Ophold i Paris. Skulle Du blive meget nysgierrig efter at viide hvem der har givet mig Brevet, skal jeg sige Dig det, men det er jo ligemeget fra hvem det er kommet. —

5 H: C: skriver snart til Dig, Karen M: ligeledes, Winkler har jeg bedet H: C:, at sige Din Adresse. Din Fader kommer imellem til mig, Du kan let viide, hvem der er Gienstanden for vor conversation. Skriv ham endelig til engang, det bedrøver ham meget, endskiönt han skiuler det, at han saa sielden faaer
10 Brev fra Dig. Harbou spørger ofte til Dig, ham ville et par Linier glæde ubeskriveligt, han sagde forleden, at han ville skrive Dig til for at fortælle Dig hvormeget H: J: har glædet ham. — I Aften gaar jeg hen til Sophie med Dit Brev, jeg skal nok paalægge hende at skrive til Dig; hun skrev den 14^d
15 November tilligemed Baggesen, nu har Du nok faaet Brevene. Det forundrer mig at see af Rahbeks Lap, at han haaber mit Brev endnu kunne komme til Dig; jeg har opgivet Haabet. Jeg vil slutte for at undgaae den anden Side af Papiret, saa koster Brevet Dig mindre. Det glæder mig at jeg har opdaget
20 at jeg kan francere til Amsterdam. Gud velsigne Dig min inderlig elskede Oehl:!

Din

Christiane.

Min Fader og Reinholdine hilser Dig inderligt.

232. *Fra K. L. Rahbek.*

[13. December 1806]

25 Kiære Oehlenschläger! Tak for din Romance. I et Brev enten fra mig eller min Kone, som nu vist med Hakon Jarl maa være kommet dig tilhænde, vil du have fundet, at Hakon Jarl ikke blot kan, men maa trykkes inden den bliver spilt, da

den ikke sættes i Arbeid, för de faae trykte Exemplarer deraf; men at de vistnok ikke gierne see, den sælges, inden den er spilt. Om den kommer i Arbeid i Vinter vil da fornemmelig komme an paa, naar du sender Rettelserne, og de altsaa faae Exemplarer, samt hvorledes det bliver med Hakon Rosing, 5 der er saare værkruden, og skiönt i tilsyneladende Bedring neppe vis paa at komme paa Scenen i Vinter. Derimod have baade Kierulf og Hauch ikke vist sig uvillige til at udbetale dig dit Honorarium i Forveien, naar forlanges. Meget vil vel og komme an paa Dagens betænkelige Coniuncturer. Correk- 10 turen af dine Arbeider skal jeg med Glæde og Flid besörge. Lev vel, hils Koes og Bröndsted og elsk Din Camma og Carl hilse dig. Rahbek.

233. *Til Direktionen for Det kgl. Teater.*

Pro Memoria:

Paris den 17 December 1806. 15

Jeg tager mig herved den ærbödige Frihed at sende Direktionen for det kongelig danske Skuespil min Tragoedie efter Forlangende forkortet. Jeg har skaaret hele Scener bort, og hvor det lod sig giöre afknappet Replikkerne.

Det Eneste hvorom jeg indstændig beder er, at den sidste 20 Scene, som ender Stykket og bringer Rolighed og Enhed i det Hele, maa blive staaende. Den vil neppe mangle Virkning ved Opførelsen, men virke mere med sit sörgelige Stille end den jublende Vaabenlarm, hvormed foregaaende Optrin slutter, og som vilde giöre Stykket til en Olaf Tryggvason fra en Hakon 25 Jarl.

For at rette mig efter Localet, har jeg udeladt Olafs förste Scene i femte Akt ved Gaulaae, og til Slutning hvor han træder

frem, forandret Thingstedet til den foregaaende Sal. Akten har altsaa nu kun to Decorationer: Salen og Hulén.

I Slutningen af tredie Akt sidder Hakon nu i Skoven udenfor et Bondehuus, istedet for som för i en Bondestue. Altsaa
5 nu tre Decorationer mindre end sidst i Stykket. Da nu forresten de fleste Scener foregaae i Skoven og lade sig forandre ved blotte Teppe-Vexlinger; saa troer jeg ikke at Stykket længer vil giöre Opførelsen vanskelig.

Jeg sender altsaa nu atter mit Digt tilbage, med det ærbö-
10 dige Ønske at det maa blive opført saa snart muligt, inden den egentlige Vintertid og Freqvenz i Comedien er forbi; ligeledes beder jeg Direktionen have den Godhed om muligt strax at lade det for et Original-Skuespil i fem Akter bestemte Honorar, udbetale til min Ven Herr Professor Ørsted, hvem jeg
15 har givet Fuldmagt at hæve Summen.

Ærbödigst

A: Oehlenschläger.

234. **Fra Direktionen for Det kgl. Teater.* den 20de Januar 1807.

Directionen har herved den Fornøyelse at underrette H^r
20 Øhlenschläger om, at den har antaget til Opførelse den af Dem forfattede Tragedie Hackon Jarl, og at den har ladet udbetale det for et 5 Acts Stykke bestemte Honorarium af 400rd til H^r Professor Ørsted, i Følge Deres behagl: Anmodning. —

Angaaende H^r Forfatterens Ønske at dette Stykke maatte
25 gives endnu i denne Saison, maae Directionen give sig den Ære at tilmelde Dem at saadant neppe vil kunne skee, thi, foruden at den tilbageværende Tiid af denne Saison er saa kort at Stykket vanskeligen kunde frembringes, er Instructeur Ro-

sing, hvem Hackon Jarls Rolle skulde overdrages, meget syg af Gigt, saa han ikke troer at blive i Stand til at betræde Skuepladsen i denne Saison.

Hauch.

Kierulf.

235. *Fra H. C. Ørsted.*

Kjöbenhavn d 23 Jan 1807. 5

Du længes vist meget efter adskillige Efterretninger, som Du kun kan faae af mig, og jeg bekjender mig gjerne skyldig. Den fornemste Hindring har ellers været den, at jeg først skulde søge op i mit Skatol, mellem gamle og ny Papirer, for at finde alle Regninger, paa det jeg kunde aflægge Dig et Regnskab 10 over Din status bonorum. For denne Operation har jeg havt en saadan Frygt, at jeg har opsat hele Brevskrivningen fra en Dag til en anden. Förend jeg skrider til noget andet vil jeg altsaa angive Dig alt hvad jeg veed om Dine Pengesager. Her- efter skal jeg altid före dem til Bogs strax; saa skal Du faae 15 ordentligere Regninger. De to Hundrede Rigsdaler, jeg fik til Dig af Laane og Livrenteselskabet, erholdt jeg først mange Maaneder efter Din Afreise. Af disse fik Kall 30 rd, Weidemann 19 Rd 10^s, Amüsen 13 Rd, Skredder Harbou 30 r. Kammerjunker Harbou 50 r, Niels 9 r, jeg selv 11 r, som 20 jeg havde laant Dig. Kommer hertil 40 Rd., som efter Din Villie skulde bruges til de to förste Qvartalers Afbetaling, saa er Udgifvten 202 rd 10^s.; altsaa 2 r 10^s större end Indtægten. Af Bogtrykker Popp har jeg faaet 50 Rd, hvorpaa jeg havde laant Dig 30 r. Desuden maatte jeg give ham, for Exem- 25 plarer af R. Foss, som Du vilde have Dig tilsendt 4 r 1 $\frac{1}{2}$ 8^s. Af de förste 250 Rd jeg modtog for Dig bliver derfor kun 13 rd 3 $\frac{1}{2}$ 14^s tilbage. Over de for Dig modtagne, og Dig tilsendte

Penge til Reisen kan jeg endnu ikke aflægge fuldstændigt Regnskab, fordi jeg ikke ret kan huske, hvor meget Dig tilsendtes fra den Altonaer Bank. Kan Du huske det er det mig kjært, hvis ikke skal jeg der forespørge mig. Saa meget kan jeg lade

5 Dig vide, at de Penge Du har erholdt fra det Tuteinske Huus, nemlig eengang ved en Hamborgsk Kjöbmand 229 r 2 fl 12 g , eengang i Frankfurt 541 r 4 fl 12 g , og nu endeligen i Paris 400 Rd, udgjör i alt 1171 r. 1 fl 8 g . Noget er der endnu tilbage i mine Hænder, da jeg har modtaget 400 Rd for Dig af

10 Theaterkassen, 150 Rd af Seidelin, 2 gange 50 r af Din Fader. Derimod har jeg udlagt Renter og Indskud til Laane og Livrenteselskabet, som ikke belöber sig til meget, og hvorom Du altid kan faae Regning, naar jeg faaer sögt Dine Qvitteringer fra Niels's. Afbetalningen à 20 rd kvartaliter har jeg faaet Din

15 Fader til at paatage sig, hvorved Du sparer 80 rd aarlig. Du maae endeligen skrive ham snart til. Af Soldin faaer jeg 24 Rd for Dit Brev til Baggesen. Den Gjæld Du endnu har er: til Brummer 117 Rd, til Kall 60 Rd, til Uttenreuter 237 Rd, til Lepmann 67 Rd, til Skomager Höck 29 rd, til Skredder

20 Harbou 104 rd. Hvad Du skylder Richter, har jeg endnu ei faaet at vide. Over denne Liste har jeg to Anmerkninger. Bjerring har ikke faaet Penge, fordi han loed mig ved Niels bede om, at jeg intet skulde betale ham, og desuden ved flere Leiligheder har erklæret sin Fortrydelse over sin Opførsel.

25 Jeg havde dog betalt ham, naar jeg ikke i mange Henseender havde holdt det rigtigere at betale Harbou. Jeg troer at have gjort bedre i at gjöre denne Forandring uden Din Tilladelse end med samme. Vil Du skjænde saa maae Du. — Da Du fortjener saa mange Penge, var det da ikke godt, om Du lod Dine

30 Creditorer her efterhaanden udbetale lidt? Du faaer dog sik-

kert ikke bedre Raad dertil naar Du kommer hjem, end Du nu har. Desuden er Du sikkert mod alle Creditoreernes Uar-tigheder, ved Din Hjemkomst, naar Du har betenkt Dem noget, mens Du var ude. Lepman er især meget paatrængende, og kjeder mig tit. Han har nu begyndt at sende mig en juridisk 5 Commissionair paa Halsen, som dog er meget höflig. Bliv ikke vred for dette Forslag. Jeg veed vel at man kan bruge alle de Penge man kan faae, naar man er udenlands; men jeg vilde dog overlade Dig denne Bemærkning til nærmere Overveielse.

Hos vores Generalkonsul Classen kan Du modtage, 10 en Sum, der omtrent svarer til 400 Rd.

Fra Theaterdirectionen har jeg faaet et Brev til Dig, hvori man höfligen lader Dig vide at Stykket ikke kan spilles i Vinter, men at man har ladet mig faae 400 Rd derfor, til Dig. Du veed at Seidelin giver Dig 12 Rd for Arket af dine nordiske Digte. 15 Trykningen er ikke begyndt endnu, fordie han lader nye Typer skjære. Han har ellers fra Uge til anden lovet at begynde. — Din Reise, mener jeg, burde oversættes paa tydsk, förend den blev trykt paa Dansk, da Du derved kunde faae mere Honorar. — Jeg har ikke vovet at sende Dig Wilkina Saga &c med 20 Posten, fordie de vilde koste mere end 10 Rd i Postpenge. Kan jeg finde en anden god Maade dertil, saa skal Du faae dem strax.

Se nu dette er lauter Geschichte. Nu til smukkere Ting. Dit Brev til Baggesen har vundet saa udeelt Bifald, som sjeldent noget litterarisk Produkt af det Slags. Dine Venner have 25 glædet sig overordentlig derved. Selv de der vare dine Modstandere, eller dog ikke ganske vel sindede mod Dig, sætte stor Pris derpaa. Jeg har saa mange Hilsener i den Anledning til Dig, at jeg ikke kan opregne dem alle. Lehmann, in Specie, lader Dig hilse. Han har læst det med Henrykkelse, og sætter 30

ganske egentlig et præmium affectionis derpaa. Soldin havde allerede Besøg af det kjøbende Publicum förend Brevet var averteret til Salg. Folk kunde ikke faae det hastigt nok. Man gik meget tolmødig hen i Pistolstrædet, til Soldins Bogbin-
5 der, for at hente det, förend Soldin fik Exemplarer deraf. I Dreyers Klub har Bornemann læst det op med megen Pathos, og alle roste det der. Dette har jeg af Lehmann. Hvad nu Baggesen angaaer; saa læste jeg det strax for ham i Manus-
skript. I Förstningen fandt han det fuldt af Bitterhed; men da
10 han fik det ret læst et Par gange, og jeg havde gjort ham opmærksom paa, at det ikke nödvendigt alt var at forstaae om ham, hvad Du i Din Troesbekjændelse siger, nöyedes han med at sige at Du havde misforstaaet ham. At Du ikke vidste hvor-
dan han var nu &c. I övrigt erklærede han det for meget
15 smukt; kun vilde Versearten ikke behage ham. Min Mening om Baggesen er at han er et svagt og forfængeligt Menneske, fuld af List, som intet godt har meent med det han skrev. Han har trængt sig ind i min Broders Huus, ved at bede om at
boe der i 8 Dage, for at skrive et Digt ferdig; hvorpaa han
20 vilde reise. Han har nu været der i flere Uger, end han havde talt om Dage. Jeg har mange Debatter med ham, og kan ikke undlade ofte at blotte hans usle Pralerier. Han er en stor Smigrer og forandrer Meninger hver Dag.

Baldur har behaget mig uendeligt. Jeg hörte först Baggesen
25 læse den hos min Broders; men han læste det med en saa kunstig Sövnagtighed, at den i det mindste ingen Nydelse kunde give. Jeg har siden læst den selv, og for andre godt Folk, altid med Bifald. Saa stort et Publikum, som Hakon Jarl, vil det neppe faae; men dette ligger naturligviis i den höyere Gjen-
30 stand.

Jeg har talt med Schimmelmänn om Dit Stipendium. Du bör skrive Kronprindsen til om Forlængelsen, da du har det af Ham. At Schimmelmänn vil gjøre alt sit er ikke at omtvile. Han og Grevinden ere begge overordentlig in[d]tagne for Dig. Hvad om Du sögte Forlængelse paa 2 Aar, for at kunde trække 5 eet Aars Gehalt efter Din Hjemkomst? Betänk dette.

Vi alle her hilse Dig paa det kjærligste. Hils Koes og Brönsted.

Din hengivne

Hans Christian.

Lieutenant Henne beder at hilse Dig. Han er nu forlovet 10 med Clausine Hornemann.

236. *Fra Kamma Rahbek.*

Bakkehuset d. 24 Jan: 1807.

Kiære, gode Adagio!

Det er rigtig nok uforsvarligt, at jeg endnu ikke har takket Dem for Deres velsignede Honde- og Kaddebrev, som jeg dog 15 har havt saamegen Glæde af; men De veed jo nok, hvordan det gaaer, naar man begynder at udsætte Sligt, og De veed vist ogsaa ret godt, at jeg ikke glemmer Dem, og hvad jeg skylder Dem, om jeg end ikke skriver til Dem. Desuden er jeg næsten uafdelig syg, og frygter under saadanne Omstændig- 20 heder, at mine Breve skal blive alt for ynkelige hvilket var en stor Synd imod Dem, som er saa god imod mig, altiit at skrive saadanne opmuntrende, oplivende, og velsignede Breve, til mig, at de ordentlig tjene mig til Lægedom i min astheniske Tilstand. Men at jeg skiønner paa Deres uafdelige Godhed 25 imod mig, veed De jo, og jeg vil derfor ikke spille Tid og Papiir — især da jeg i Dag maa spare paa begge Deele: paa Tid, fordi jeg kun har lidet deraf, og paa Papiir, fordi Christiane

har sendt mig tvende Recommendations Breve til Dem, som De vel sagtens ikke trænger til, men som dog maae sendes, siden hun alt i nogen Tid har bildt Münter ind, at de ere bortsendte — paa at sige det, men heller see at samle, hvad
5 jeg ellers kan have at snakke om, fra den lange Tid i hvilken jeg ikke har talet 2000 Ord om Honden med Dem. Først maae jeg — da Honden gaaer for alle Ting — sige Dem, at jeg troer, at De tog feil, da De saae de tre smaae Mopser, thi det har sikkert været tre smaae hvide Spitzer, som for nogen Tiid siden,
10 laae under vor Skorsteen, og hvoraf den eene var en hvid Pud-del imens den var lille, men siden blev til en Spitz, som den var taget af, og som nu har opnaaet den store Lykke, at være Selskabs-Dame — Monsieur skulde jeg sige — hos den lille Jomfrue Don-Quixote, eller Jomfrue Helms. Saadan som Hondene
15 ligge i Kurven kan jeg — ligesom Gustla — ikke giøre Forskiæl, og jeg synes, at de ligne lige saa meget Kadde; forresten er Tegningen — som alt, hvad der kommer fra denne store Mesters Haand — overmaade vakker, men jeg vil dog haabe, at den første af de tre Herrer, der gaae over Sainefloden, er
20 Dem selv, da de tvende andre ere alt for uanseelige. Denne Tegning, med tilhørende Forklaring, og Hondedigt, har ellers giort en uhyre Lykke, maae De troe. Job har ogsaa havt det ude hos sig, og da han en Dag slet ikke havde noget at adsprede sig med, uden Jomfruens Klager over den gyselige
25 Mængde Fööe Folkene spiser, saa tog han atter Hondebrevet frem, og det havde den forönskte Virkning. Og om det saa er den store Ole, saa har han fornöit sig meget derover, og vor Onkle Sægelnæsen har spurgt Tante, om det ikke skulde trykkes og sagt, at han meget heller vilde læse det, end Baggesens
30 Riimbreve. Men det er sandt, i Anledning af Baggesens

Riimbreve maa jeg dog snakke nogle tusinde Ord med Dem. De kiænder da ventelig ikke noget til disse berømmelige Breve, uden til det Eene, som De saa godt har besvaret. Jeg vil derfor meddele Dem en Recension derover, som staaer i et Brev, jeg for nogen Tid siden fik fra Job, og som lyder saaledes: »Af 5 Jaskesens riimsomme Sludderbreve har jeg læst den største Deel. De vil af Titelen nok see, at de ikke have fundet Naade for mine Øine. Dermed vil jeg ikke nægte, at jo Et og Andet ogsaa har moeret mig, dog næstendeels kun i det jeg kiendte tilforn. Derimod har jeg ærgret mig over, eller foraget 10 ham for den af Forfængelighed og Abjection modbydeligen blandede Fortælling om ham selv, der gaaer heel igiennem Bogen, og hvis Indhold kun er, at han er en daarlig Stakkel, som ingensteds er tilpas, som ingen Ting kan tilgavns, hvilken Fortælling han ret vel kunde sparet sig, da man nok kunde 15 mærke ham det af alligevel. Nogle Stykker af Pavels's Bönnebog |: tænker jeg :| have opbygget mig, for Ex: Brevet til Ström. Endeel Stykker ere dog saa slette, at jeg ikke havde troet B. kunde være saa flau. Derfor gider jeg heller ikke tale om dem i Almindelighed. Men jeg har dog Lyst at tale lidt 20 endnu om Brevet til Adam. Hvad han vil synes derom, eller rettere: hvad han vil giøre derved, veed jeg ikke; jeg haaber det Rette, skiöntd jeg ikke ganske veed, hvad der under hans Omstændigheder er det Rette. Jeg havde Lyst at sige Personen: Lad Poeter, som Du ey begriber, være! og det med desto større 25 Grund, som det heele Brev synes mig Pavels's Recension, udsat i en Cantate. Den samme »freimüthige« Tone, det samme næsviise Ingenting, de samme fornemme faderlige Formaninger, som hvad enten de komme fra Claus eller Jens, ere lige berømmelige. Kiöbh: Indvaanere ville formodentlig beundre 30

Godmodigheden i, at han tilbyder Forliig. Jeg beundrer den slet ikke, thi da Alting er tilfældigt hos ham, saa beroer ogsaa heele Godmodigheden paa det Tilfælde, at han faldt i Geheimeraadindens Hænder; var han falden i Frue Kiærulfs, var
5 alt det Modsatte sket. — Og hvor tör dog den Herre snakke om Ranglerier, da han dog selv, især siden han stod paa Toppen af St. Hans Hospital, næsten intet Instrument tracterer, uden Ranglen; og om han end engang imellem synger et Stykke til et andet, saa maae han dog altid af og til have Ranglerierne
10 fat, thi ellers troer han ikke at det er poetisk. Der rinder mig et Par Linier i Tanken, som just ikke ere noget omfattende Exempel, men som jeg dog har Lyst at commentere. »Velkommen her, hvis ey mit Øie svigter, hvis Du bevarer Dig for Fald« nogle jævne, borgerlige, uforskammede, faderlige Linier; men
15 da disse dog næsten vare blevne lidt prosaiske, saa kommer: »Vær hilset — med höje Jubelhymners Bifaldsskrald«. Der har vi Ranglen! og saa er de Poesie. Quot verba tot pondera: saa mange Ord, saa meget Sludder. — Moeret mig har især hvad han fortæller om sin egen »Tanke, Sindighed og
20 Möje« og om sin Gang, der er »lige, stadig, tryk paa begge Been«. Man kunde fortælle hvem man vilde, at dette var sagt om Nogen, og lade ham giætte: om hvem; og naar han saa havde giættet den heele Række af menneskelige Væsener igiennem, lige ned til Pavels, og ved Gietningen var stemt til at
25 vente det Urimeligste, vilde han dog med den samme Forundring höre, at det var sagt om Bens Jaggesen«. Her vil jeg nu holde op skiönt Recensionen ikke ganske er tilende — da jeg nu har skrevet Ondskab nok om den stakkels Jaggesen, og jeg vil haabe, at jeg ikke behöver at bede Dem, ikke at skrive
30 noget til Deres Söster derom. Thi, uden at inclade mig i at

bestemme, hvorvidt den Adoration, hun skiænker Baggesen, er rimelig — sandt at sige holder jeg den kun for Beruselse af al den Virak, han offerer hende — saa vilde jeg dog nödig, volde hende nogen unödvendig Ærgrelse, som dette vilde være, naar hun hörte saamegen Ondskab, om et Menne- 5 ske, hun sætter saa höi Priis paa. Jeg bryder mig forresten ikke om al den Sladder Byen er fuld af i Anledning af Jaggens Commerz hos Deres Söster, thi jeg veed ret godt, at den ikke siger noget, men jeg nægter dog ikke, at det seer ud, som et kiedsommeligt Jaskerie, selv for mine Øine, uagtet jeg dog er 10 bedre underrettet, end de, som sladder derom. Endnu maae jeg, i Anledning af Jobs Recension, giöre Undskyldning, fordi han har kaldt Sophie: Geheimeraadinde; egentlig er vel denne Undskyldning unödvendig, thi De veed jo nok, at han bruger vore gale Navne, og at det ikke betyder videre. Men 15 nu er min Tid snart forlöben, og endnu har jeg dog Eet og Andet, at tale med Dem om. Steffens, som jeg i denne Tid har corresponderet noget med, spurgte forleden til Dem. Skriver De ikke meer til ham? Job var saa god, efter al Forstyrrelsen i Halle, at sende mig 100rd til ham, som jeg sendte i en Vexel, 20 som — Steffens fandt ved sin Ankomst til Hamborg. Om han kommer hertil eller ei, veed jeg i dette Øieblik intet om, og venter hver Postdag Brev fra ham. Christiane længes nu ogsaa efter Brev fra Dem; hun befinder sig ganske godt; af og til skranter hun lidt, men det gaaer dog nok an. Vi andre leve 25 ved det Gamle.

Deres Baldur har jeg læst, og det med megen Glæde, men jeg havde den saa kort, at jeg ikke fik ret godt af den. Svaret til B. har jeg ogsaa glædet mig meget over; De har just ikke været slem imod ham, men dog sagt ham ganske ordentlig 30

Beskeed. Hufe er meget glad derover, thi han er ikke B. god, og ærgrede sig fra Begyndelsen af over hans Brev til Dem. Job — som har været i Byen i denne Tid, og bedet mig meget at hilse Dem — var ogsaa meget tilfreds med Svaret. Det giör
5 mig dog bestandig lidt ondt for B., at han er saadan en Jaske-
sen, som han rigtig nok er; jeg har dog Medynk med ham, men ingen Respekt for ham, thi den fortienner han ikke.

.Paale, har paalagt mig at hilse Dem, at De nok engang kunde skrive lidt til ham. De har vel, naar De faar dette Brev,
10 allerede faaet H. C.s Brev med Pengene i, for Hakon Jarl; alt-
saa behöver jeg ikke at fortælle Dem, at Rahbek har besörget Deres Jarl med Brevet til Theater-Directionen. Rosing har slet ikke været paa Theatret i Vinter, og bliver nok heller ikke saa vel, at han kan komme der saa snart — Gud veed om det
15 nogensinde sker! — altsaa vil det have megen Vanskelighed med Opførelsen deraf.

Og nu har jeg intet tilbage, uden mange Hilsener fra os Alle. Vær nu ikke vred paa mig, for min lange Taushed, og straf mig ikke, ved ikke at skrive til mig, thi saa giör De mig
20 meget ulykkelig. De kan let undvære mine Breve, men det vilde være alt for tungt for mig, at undvære Deres. Jeg skiönner virkelig paa al Deres Godhed imod mig, og veed ret godt, at jeg ikke fortienner den ganske, men at jeg heller ikke er den ganske reent uværdig, tröster jeg mig ved. Jeg tænker
25 meget ofte — jeg tör gierne sige daglig — paa Dem, og önsker altiid alt mueligt godt over Dem, og jeg veed nok, at De har ingen Nöd, endog uden mine Önsker.

Gläd mig nu snart med et Par Ord. Om det er aldrig saa lidt, vil jeg dog være glad derover. Deres hengivne

237. *Til Kamma Rahbek.*

Paris den 3 Febr 1807.

Veninde, Freundinn, mon amie!

De, Sie, vous — ney det er dog ligesaagodt at jeg holder mig til eet Sprog ad Gangen — og for en Sikkerheds Skyld vil jeg fornærværende Tid holde mig til det danske. Altsaa: De er 5 udentvivl ikke vred paa mig fordi jeg saalænge blot har talt med Dem i Hiertets Sprog. Mange skrige udvortes af alle Kræfter, og mene ikke et Ord deraf; andre elske indvortes af al Magt og tale ikke et Ord derom. — Saaledes er det paa de senere Tider gaet med mig — og Baggesen. — Medens jeg 10 kun har sendet Dem et Hundebrev skal han jo have digtet Oder, hvis Södhed ligner din Södhed, o Beate Beatissime.

De seer jeg er heute i godt Humör, hvilket kommer af det at Himlen er i god Culör; den er nemlig ganske himmelblaa idag tvertimod al christelig Skik og Sædvane da den ellers 15 pleier at være overtrukket med Lösch-Papier.

Gode gamle Graae Giæs, gidder gierne gnavet godt gammelt grönt, graat, guult, glat, guddommeligt, galt, gemeent Gadegræs.

Dette var en Baggesensk Ode. Han er nemlig den graae 20 Gaas, der er töiret som en Koe paa Tippen af Mads — Parnas vilde jeg sige, hvor jeg skal sætte mig lykkelig ved hans Side, og hvor han vilde trykke mig til sit törre rögede Gaasebryst.

Dette er forskrækkelig rart; men gid jeg faae en Ulykke om jeg vil være saa lykkelig. 25

Har han spilt Manille ud, saa har jeg stukket med Spadille; og sidder nu med alle mine Trumfer i Baghaand.

En moi et smuk Mand!

Dette lader forfærdelig ondsksfuldt, og er som De veed

dog blot forfærdeligt overgivent. Jeg mener ham det sku ikke saa ilde, af en gal Mand at være har han naturlign[is] Forstand nok; men er det dog ikke löierligt at den Vindhas, den Pigernes Jens, vil giöre sig til en sat, stadig, betænksom, 5 svedende, vaagende, grublende Mand, og mig til en glathaget uopdragen Dreng? Lad ham probere, ikke at digte, men at sammensætte at danne en Aladdin, han barer sig pinedöd nok. Eller troer han maaskee ogsaa at den Kunst at kunne componere flyver Een ind i Munden som en stegt Due, inden 10 man har studeret Contrapunkten? og Generalbassen?

O du gutes Vieh!

Spring du engang af din Nyrenberger Kiæphest, og probeer hvad det vil sige at kiöre med Sex. Der gjelder det at holde Tömmen stram og at kunde bruge Pidsken med Finhed 15 og Sikkerhed.

Der löber han som en Gadedreng og binder undertiden sin Slæde bag i Apollo-Vognen. Det gaaer! Hey vil du gaae! Saa slæntrer den til høyre, saa til venstre Side, snart langsomt snart höitrvænde, indtil endelig Kudsken slaaer bag, eller Seil- 20 garnstraaden brister — og Vognen kiörer bort — og min gode Lömmel ligger i Snee til op over Ørerne.

Somme Mennesker komme til Verden med et hurtig Anlæg til Modenhed, andre med en medfödt evigvarende Umodenhed. Af det sidste Slags er denne Jens. Han er og bliver en 25 umoden Digter; og staaer i den Henseende langt under mange som forresten have mindre Talent end han. Jeg kiender ikke et Stykke af ham, hvor Tonen er fuldkommen vedligeholdet, som den burde være. Han deiser fra det ene i det andet; skal han være dierv naiv, saa bliver han pludselig fiin galant, skal 30 han være galant, saa giver han sig pludselig til at philosophere,

eller politisere. Skal han være vittig, saa bliver han alvorlig, skal han være alvorlig, saa spøger han. Han er den i Menneskegestalt personificerede Rumfordtske Suppe, der rigtig nok skal være meget nærende, men som jeg sku dog ikke gidder ædt. Kartoflerne er hos ham: Borgeriver, Ærterne: Philosophie (derfor filosoferer han som en Ærtekielling) Gullerödderne — Phantasie — Flesket, som er det bedste: Vittighed. 5

Paa denne Maade bespiser han ofte, ligesom vor Herre Jesus 5000 Mand med fem Bygbröd og to smaa Fiske men jeg troer ikke der bliver saa mange Levninger tilovers naar man har 10 spiist.

Thaarup — dette maa jeg og vil jeg bekiende til Rahbeks Triumf — Thaarup staaer efter min Overbevisning nu (efter Biesværmingen) langt over ham. Det er en Mand; og han har uskrömtet sand Fölelse og en ædel sanddru Natur; han har et 15 af Naturen givet lykkeligt Øre for sit Sprog, og bruger det kort, med Kraft, med Velklang Tydelighed og Raskhed, uden at pille kunstlet dermed og behænge det med hule Kruseduller. Han vil være hvad han er og han er hvad han vil være: Fölelsernes, Sædelighedens og selv Religionens Digter; han taler i 20 Sandhed og hans Aand er Sandhed; Baggensens Aand er Lögn og Affektation. Havde Thaarup Phantasie og Vittighed som han har Kraft og Fölelse; havde han Begeistring som han har Sandhed saa var han blevet en Evald, en meget stor Digter, saa vist som han nu paa den Punkt han staaer er en meget god 25 Digter. De ovenanföerte Mangler ere deels Aarsag i at han tidlig er afblomstret, uden synderlig Frugtbarhed, saa at han paa de senere Tider har været nödt til, mat at gientage sig selv; deels i at han ikke har bekymret sig om hvad der foregik i Verden, og foregaer, udenfor ham. Phantasie er den sande 30

Verdenssiel — det er den Kraft som öieblikliggiör os enhver forsvundet Tid og Ting, og som altsaa sætter os det hele Verdensliv i sin Storhed tilskue; den giver Stoffet, de andre Evner tilbereder det; men hvad hielper det at Billedhuggeren
5 har Hammer og Meisel naar han ingen Marmor har?

Phantasie til at opfinde og gienkalde sig Tingene, Begeistring til at opfatte dem, Kraft til at udføre dem, Forstand til at ordne, Fölelse til at levendegiöre og Vittighed til at blande, muntre og udsmykke dem — uden dette forenet frembringes
10 intet stort Kunstværk.

Og nu vor Baggesen! Du milde Himmel, Tingene rende af med ham, istedet for at han skulde löbe af med Tingene.

Og han vilde gnide Kobberrust! Ja — jeg har rigtignok för seet Kobbertöy poleres med en Trippelse af stödt Muursteen
15 og raadne Citroner. Ebleskivepanderne, og Bouillonskiædlerne i Sophies Kobber-Kiökken kan han maaskee skure, men Aladdin skal Monsiören smukt holde sin Næse fra.

Han har lært af Voss at giöre regelmæssige Hexametrer, og nu troer han at Hexameter og Hexerie er eet og det samme,
20 fordi de begge begynde med Hex. Forresten er han hverken trængt ind i det danske eller det tydske Sprogs sande Genius; at file og runde, og pynte paa Klingklang er endnu langtfra ikke at skrive et sonort kiærnefuldt Sprog. Digtets Politur maa fremarbeides af Materien selv, som af en Guldplade; der hörer
25 ikke megen Kunst til at glassere Potteskaar.

Netop denne Svæven og Sveien og Springen har ogsaa giort ham det umuligt at skrive noget Drama hvori slige Excesser allertydeligst hævne sig. Holger Danske og Erik Eyegod, ere hverken danske eller gode, mindre eyegode. — Dog hvo kunde
30 have noget imod den underlige Person paa sin Kiephest; hans

Böielighed, hans Luner, hans Indfald og undertiden hans Ziirlighed fortiener vel Opmærksomhed og Bifald, men naar den gale Krabat vil giøre sig til en Biedermannd og betragte mig som en haabefuld Yngling, saa kan han ikke fortryde paa at jeg offentlig læser ham Texten paa en billig og be- 5
sindig, og i et privat Brev til en Veninde paa en over-
given dierv Maade.

Siden vi engang er komne paa Tale om Poeter, saa maa jeg fortælle Dem et löierligt Sammenträf. Da Bröndsted (Dr Worm), Koes og jeg reiste fra Eisenach til Frankfurth, maatte vi i en 10
lille Kiöbstad holde os en Times Tid op i Posthuset, förend Hestene kom. Som jeg staaer i Vinduet og seer ud, ruller der en Vogn for Huset, temmelig smuk, og en Equipage, hvori sidder en Dame og nogle Herrer; den holdt sig ogsaa op for Hestenes Skyld. Een af Herrerne, som er stegen ud staaer for 15
Vognen og taler med Damen. Jeg betragter ham adskillige Gange, og synes at det Ansigt er mig bekiendt; pludselig finder jeg at han ligner Heiberg. Men jeg troer endnu at det kun er en stærk Lighed; thi hvorledes skulde han komme her i den lille tydske Bye. Jeg gaaer ud og seer paa ham; men da Lig- 20
heden er mig alt for stor spørger jeg: Mein Herr! darf ich so dreist fragen: ist Ihr Nahme nicht Heiberg? Jo! svarede han. Og saaledes traf jeg da nu Her Heiberg, der reiste i Talleyrants Fölge, som en Art af Oversætter, eller Udlægger (der var en heel Vogn fuld) til Berlin; og altsaa tog vi som bestan- 25
dig modsatte Veje. Det fraperte saavel ham som mig at stöde sammen i saadan en lille tydsch Bye, men da denne Forundring var forbi, var der heller ikke meer at forundre sig over; thi jeg kiendte Her Heiberg, og han har formodentlig aldrig holdet det Umagen værd at kiende mig. Vi sagde hinanden 30

nogle höflige Replikker; han spurgte mig, dog uden synderlig Interesse om hvorledes Rahbeks levede, og fortalte han havde et Brev fra Rahbek. — Derpaa steg vi hver i sin Vogn, han kiørte til Berlin, og jeg til Paris og uden dette Tilfælde havde
5 vi vel aldrig talt med hinanden. De veed mine Tanker om dette kolde, triviale og noget sarkasmisk Satire fra regnet höist upoetiske Menneske. Over ham staaer dog Baggesen tusinde Gange; thi det er bedre at være et vittigt Barn, end en Hasselkiepstiv preusisk Underofficeer. Jeg forestiller mig at Sig-
10 vardt Lykke maa have været ham liig udvortes, saa vist som de indvortes ligne hverandre.

Malthe Brun kommer meget ofte til mig. Han lever et eget Liv, er ganske beskæftiget med at skrive Jou[r]naler, og jeg er næsten uenig med ham i alt hvad han skriver. Men hans
15 Natur og Gemyt er meget bedre end hans Philosophie og Politik, og jeg har havt den Fornöielse at vinde og fængsle ham lidt efter lidt. Han elsker Poesien og den giör Indtryk paa ham. Han har slet ingen Digterstolthed, han betragter sine Smaating som Ungdomsforsög — som öjebliklige Glimt; og det
20 giör han vel i; thi andet er de heller ikke. Han taaler ogsaa ganske taalmodig at jeg tordner imod de franske Conversations Tragedier, endskiönt han selv giör meget af dem. — Der- som det Menneske var falden i bedre Hænder kunde der blevet noget af ham.

25 Paa Kongens Geburtsdag, var Han, Rustad, og Lövenskiold forsamlede hos Bröndsted, Koes og mig, (thi vi 3 boe sammen) vi havde en overmaade lystig Aften, og drak vor Frederiks Skaal under et lydeligt treegange gientaget Hurrah; saa at Franskmændene blev ganske bange, og troede formodentlig at
30 Normannerne atter vare komne tilbage for at indtage Paris.

Da vi vare langt fra Murene og Kirkerne, kunde vi ikke höre eller see, om de ligesom sids[t] i det 9de Aarhundred, bare St. Genovevas Liig omkring og siunge: A furore Normannorum libera nos o domine! Det er udlagt: »frie os o Gud fra Normannernes Rasen.«

5

En Orm kan ikke bore sig dybere ind i gammelt Træ end jeg for nærværende Tid gör i den gamle danske Historie; hvilket vel om nogen Tid vil komme til at yttre sig i Frugter, der skal sendes Eder vel indpakkede; naar de ere modne.

Baldur har I nu alle læst, og jeg længes meget efter at höre 10
Eders Tanker derom. Jeg har nu skrevet fire Skuespil hver i sit Slags. Frejas Alter, comisk modernt; Aladdin phantas[t]isk orientalsk; Hakon Jarl cara[k]teristisk shakespearsk, og Baldur lyrisk græsk. Jeg haaber ikke at man vil fordømme den sidste Pröve, jeg har skrevet det for at vise at den rene Form (som 15
man urigtig udelukkende kalder den) ikke er mig fremmed, men at jeg endogsaa har kundet optage den i mit Væsen og gienföde den i et frit Produkt. At Stykket besidder lyrisk dramatisk Kraft og tragisk Styrke, troer jeg; jeg troer ogsaa at jeg har viist i det hvad der kunde giöres med Sproget. At for- 20
resten Shakespear ligger mig nærmere end Sophokles er naturligt. Jeg vilde ikke skrive flere Stykker som Baldur, men at dette ene er skrevet glæder mig. Derimod haaber jeg, hvis Gud sparer mig Helsen og Liv at skrive en heel Slump historiske Stykker som Hakon Jarl; og hvis jeg gör det godt, saa 25
haaber jeg at Broder Rahbek og de andre fornuftige Mennesker vil ogsaa tillade mig at aladdinisere lidt engang imellem.

Rahbek skulde jeg egentlig ogsaa skrive til, men han faaer jo dette Brev at læse, og deri har jeg sagt alt hvad i Øjeblikket ligger mig paa Hiertet. Jeg sender ham derimod to Digte til 30

hans Tilskuer; det er vel saa sundt som et Brev. Han skal jo have ønsket at jeg vilde giøre et Digt over Dichmann; her er det! Dersom han til Giengield engang ved Leilighed vilde sige mig sin Hiertens Mening om Baldur, saa skulde det glæde mig; 5 thi endskiönt jeg halvveis frygter for hans Dom, deels fordi vist neppe den bedste Skiald vil kunne synge ham Baldurs Död tilpas, efter hans kiere Evald, der virkede paa hans Ungdoms-Kraft; deels fordi den er skrevet i de græske urimede (men derfor ikke urimelige) Metra, hvilke han ikke gouterer, saa er 10 hans Dom mig dog for interessant og kier til at jeg skulde vilde undvære den; desuden tiltroer jeg ham saamegen Billighed og Skarpsind at han vel lader mig vederfares Ret i hvad mig tilkommer. Tak ham meget for sin Godhed at ville besörge Correcturen; og beed ham for alting ikke glemme at forandre den 15 altfor gamle danske Orthographie hvormed meget af förste Sang i Thors Reise er skrevet; men som ikke er vedligeholdt. Kun hvor Rimet kræver det, og hvor det klæder Ordene godt maa det staae. Det er kun i förste Sang; de andre ere skrevne som jeg ønsker dem. Jeg har allerede skrevet engang 20 om dette men frygter for at det kunde være glemt. Steffens skal jo komme nu ogsaa til Khavn. Jeg tænker dog han transponerer Tonen fra C Dur i Esduur, eller i det mindste F dur nu, Steffens er i Grunden et Sidestykke til Baggesen, geradezu unter uns gesagt.

25 Christiane maa De hilse tusinde Gange, hun faar med det förste en lille Bog til Nytaarsgave som I alle skal forundre jer over. Den er henne at indbindes; det er et Digt, men intet Skuespil.

Hils Carl og Job inderligt. Forleden Aften sto[d]e Brönd- 30 sted og jeg og talte om Carl med den sandeste Venskabs-

varme. Jeg elsker ham usigelig og Bröndsted ligesaa. Bröndst. og jeg er blevne sande Venner; Koes er en lille kiölig god Fyr; som man vel ikke kan gaae ind med i Fostbrödrelaug, men dog have meget kier. Lev vel tusinde Gange.

Svar mig for alting snart.

A. Oehlschläger. 5

D. Febr 1806 [3: 1807]

Jeg havde just skrevet Dem til et Par Dage i Forveien, förend jeg fik Deres Brev, kiere Veninde; men ikke afsendt Brevet; det laae endnu paa mit Skrivebord, og jeg ventede hver Dag (efter gammel Vane) at det af sig selv skulde gaae hen paa ¹⁰ Posthuset. Da nu Brevene ere dumme Bæster ligesom Hondene, og ikke have mindste Smule mere Menneskeforstand end man selv lægger i dem, saa er det rigtignok bestialsk dumt af mig at jeg lod det komme an paa Brevets Honneteté.

Da jeg nu imidlertid har læst Deres fornuftige Brev (som ¹⁵ ennelig ordentlig kom) saa har jeg besluttet at kaste mit paa Dören, saasnart jeg har gjort Eet endnu, til den urigtig kaldede Job og urigtig ikke kaldede Jacob. Hvilket jeg vil emballere i Deres (det vil sige i mit) Bæste-Brev.

Jeg kan ikke noksom forundre mig over den Sympathi der ²⁰ har været over os alle i denne Tid med at ride paa den stakels Baggeseu eller Neseggab, der neppe kan bære sig selv, mindre lade sig ride paa af andre. Hans Christian har skrevet mig til om ham i samme Tone som De, og næsten værre.

Det er ærgerligt at mit Stykke ikke bliver opført i Vinter. ²⁵ Jeg saae intet heller end at Rosing spille; men naar der nu intet Haab er om ham saasnart hvorfor lader man da ikke Frydendahl spille; han vilde sikkert ikke skille sig slet ved det og maa dog tidlig eller silde træde i Rosings Roller.

Stykket bliver nu trykt hos Seidelin, dersom han nu vil have Bogen ud i Vinter? Hvad saa? Det er en forbandet Historie.

Jeg tænker paa Dem kiere Veninde ligesaa ofte som De tænker paa mig. Jeg har Hiemvee. Dersom jeg fulgte min Til-
5 böielighed, saa reiste jeg hiem til Sommer. — Men jeg maa dog kiende Landet hvor Citronen groer.

Christiane vil formodentlig faae sit Brev og sin Bog ligesaa snart som De faaer dette; min Fader ogsaa. Gud velsigne Dem! Hils Rahbek og Carl fra Deres sande Ven

10

Adam.

238. *Fra Bernt Winckler.*

Kjöbenhavn d. 7^d. Febr. 7.

Musse Adam!

— eller Musse Aladdin! for jeg kan nok mærke, at man maae give Dig Øgenavne, naar man vil have gesvindt Brev fra Dig.
15 Nu er det adskillige Maaneder, siden jeg sendte et langt Brev til dig og skrev uden paa: — som man havde raadt mig, — til de Galilæer og Pharisæer i den Gade, hvor den hellige Thomas sine Maitresser boede og lige i Synet af en anden Gade, hvor jeg ikke veed, hvem der boede; — og endnu har jeg ingen Svar
20 faaet. Dersom der ikke snart skeer en Forandring heri, saa skriver jeg sku' et Brev fra Sindbad til Aladdin, — de vare jo Skolekammerater? — og kalder det et skjemtstomt Brev, og lægger det af hos Brummer paa Østergade, for saa tænker jeg dog at faae et Svar, om jeg saa ogsaa skal hente det hos Jöden Soldin.
25 — Apropos! siden jeg just taler om dette dit Svar, saa maae jeg ret sige dig mange Tak for det; det var netop saaledes, som jeg önskede det. Finder du denne Maade at udtrykke mit Biefald paa lidt arrogant, saa maae du betænke, at det er Dig

selv, der har givet mig denne Freymüthigkeit, ved dine gjentagne Forsikringer, at jeg »er et af de Mennesker, hvis Dom du bryder dig om«. Jeg maae ellers sige Dig, at Mængden her er ikke af min Mening. Somme finde det ikke galant nok; andre vredes over, at du ikke har lagt Baggensens Formaninger mere 5 paa Hiertet; somme finde Constructionerne og Udtrykkene knudrede; andre spore deri dit onde Hjerte; atter andre laste, at det ikke er skreven paa Riim, og atter andre finde det for arrogant. Disse forskjellige Domme har jeg kun villet berette dig; jeg overlader Dig selv at classificere dem, som de henhøre 10 under »Immoralitet eller Stupiditet«.

Kjere Adam!

d. 14^d ejusd.

»Naa! varede det lenge, saa var det ogsaa godt for det!« sagde min Moder, da jeg havde taget min Embedsexamen. Jeg siger det samme om Dit kjere Brev af 5te—12te Januar, som 15 jeg fik i Dag; jeg siger det med saamegen mere Analogie, som jeg omtrent har ligesaa tydeligt Begreb, om hvad Tid et Brev behöver til en Rejse fra Paris, som hun om hvad Tid, man behöver til en Embedsexamen. Jeg er ikke endnu rigtigen kommen ud af Erindringen om vores Fordums hurtige Correspon- 20 dance, og naar jeg i Dag har givet et Brev af paa Posten til dig, saa begynder jeg strax næste Postdag at vente Svar. Saaledes blev det mueligt, at jeg allerede den 7^d dennes kunde knurre over din Langsomhed; men saaledes bliver det ogsaa mueligt, at du kan tilgive mig min Knurren. 25

Jeg takker Dig, du eyegode broderlige Gemyt! for dit sidste kjere Brev. Det er meget indholdsriigt, og jeg har med Glæde aabnet alle min Sjels Porte, for at gjenemtrænges af dit Evangeliums Sandheder og Tröst. Hvad der ikke er trængt igjen-

nem skal vist ikke beskylde mig for Forstokkelse og frivillig Dövhed; men om dette vil jeg ogsaa »frimodig venlig og aaben« tale med dig. — Først om os to! At vi ere igjen forenede, — som du kalder det, — skjönt vi aldrig har været længere adskilte, det er ogsaa min störste Glæde; den Forfængelighed, som jeg aldrig ganske kan rense denne Glæde for, troer jeg ikke saameget tilhörer dit Digternavn, som dit Digterkald. Men at du aldeles tilskriver Adskillelsen denne Forening, det hover mig ikke saa ganske. Vi ville jo dog igjen samles. Skal du saa atter til at »kaste op«, og jeg til at »lide Qvalme«? Alleting og især de Ting, som dengang stærkest pirrede vores Fölehorn, ere jo ikke endnu jevnede, kunne jo ikke engang, — da vi selv ikke kjende dem tydeligen — jevnes ved en Correspondance, især ved en slig, hvor intet er istand til at stöde, hvor ethvert Bogstav, selv om det var spidst som en Syl glæder, og — hvad der altid mangler daglig og mundtlig Samqvem — tages i en god Meening. Lad os ikke trylle os selv med den kjere Illusion, at denne samme Overbærelse vil altid finde Sted, naar vi igjen sees og tales; den modsatte Erfaring vilde da ramme os saameget tungere. Men hvad vi kunne gjöre, det ville vi, og i dette kommer os vores modnere Alder, vores bittersöde Erfaring og vel ogsaa de gode Forsætter, som denne velsignede Brevvexling, — hvis Skaber du er, hvis Opholdere vi begge ville være, — har vakt og tydeliggjort, os til Hjelp. Vi ville, hver med saamegen Kraft, som ham dertil blev forlehnet, men begge med lige megen Ærlighed, söge at slöve de Fölehorn, hvis alt for store Ömfindtlighed har gjort os begge saamegen Smerte, og treffes de endda imellem, da hellere höjt og lydeligen skrike »au!« end skjere Tænderne sammen, for at holde Contenance; og skeer det endnu, at en »trækker sig tilbage i

sit Sneglehuus« da maae den anden være kjek og gaae ind til ham i sin Hule; der kan han bedst vise ham, hvor slet et Tilflugtsted han har valgt sig i sin Sygdom. Hvad gjelder det, den Syge kommer nok ud. Men ikke alleene vore Antenners alt for store Æmfindtlighed, — ogsaa deres partielle Föleslöshed 5 er det, vi maae bekjempe. Hvad herom kan siges, har du selv sagt saa vakkert i dit Forsvar for Lehman; det Indtryk dette Forsvar gjorde paa mig, siger mig tillige, hvor rigtig og sand denne Cautel er. Naar alt dette er bragt i Rigtighed, da turde det vel hände sig, at vi bleve Börn igen, og kom i Guds 10 Rige.

»og dermed Gud befalet; Haand paa Værket lagt!«

d. 16^d ejusd.

Hvad jeg nu skulde tale med Dig om gjör mig i Sandhed! forlegen. Jeg tilstaaer dig, at jeg ikke har talt med Sophie, siden 15 jeg skrev til dig sidst. Havde du i mit Sted gjort det? Jeg troer det ikke. Den sidste Gang, jeg saae hende, — det var Dagen efter at jeg havde faaet Dit næstsidste Brev, — overbeviistes jeg saa tilfuldeligen, at jeg — om med Föye eller ej? — havde tabt min Ret til at tale et alvorligt fortroeligt Ord der, og at dette 20 mit Ord, om jeg vilde vove at tale det, havde tabt sin Kraft. Den skjönne Rulle, Du vilde tildeelt mig, kommer jeg aldrig til at udföre. Imidlertid maae jeg dog sige Dig, at hiint Forhold, som vi hidindtil have omtalt er nu, dersom jeg skal troe Rytget, ophört. Gjerlöf er fortrængt af Baggesen, og denne 25 er nu Manden, som hele Byen misunder den Lykke, at være den kjönne interessante Frue Ørsteds — jeg beder Dig at tage Ordet i dets egentlige og vakkre Betydning — Cicisbeo. Om dette Skifte er godt, om vi have Aarsag at være tilfreds dermed,

veed jeg ikke; jeg kjender slet intet til Baggesen. Den anden var mig uudstaaelig, langt uudstaaeligere end Lehman, som Du vel kan have Ret i, at jeg har gjort Uret. Den sidste, troer jeg vist, vilde dog skye Skinnet af en Udaad; den første, troer
5 jeg, vilde være fornöjet ved blot at have Skinnet af den. — Den Ængstelighed, hvormed Du i dit sidste Brev omtaler denne Sag, gjør mig meget ondt, vilde gjøre mig endnu mere, dersom ikke det Udtryk »Eders Indberetninger« overbeviste mig om, at flere end jeg, havde bibragt Dig den. Du har Ret i at
10 Du ikke directe bör tale til Sophie; en Broders og især en fraværende Broders Formaninger, vilde vel ikke gjøre det forönskede Indtryk; ogsaa har Du Ret i, at Christiane ikke kan tage Parti; af mere end een Grund slutter jeg, at hendes venksabeligste Raad vilde være spille. Jeg veed kun eet Menne-
15 ske, som her kunde virke; men han har neppe Mod dertil. Dette Menneske er Hans Christian. Mere end din varme, revsende eller min mistænkte, forlegne, vilde hans kolde sanddrue og docerende Stemme formaae. Er han af samme Mening, som vi, da skriv ham til, at det er hans Pligt at tale; og er han först
20 i denne Overbevisning, da er jeg vis paa, at intet vil afholde ham derfra. — Jeg föler tilfulde, at hvad jeg her har skreven om denne Sag er alt for lidt og alt for koldt Gjensvar paa dine sidste hiertelige Bekymringer; men jeg finder det altid gruesomt at röre for meget ved et Saar, man ikke kan læge, og det kan
25 jeg, ved Gud! ikke. Ogsaa den fuldkomne Uvidenhed om Sophies senere Liv og Forhold undskylder mig noget; at berette Dig blot Byerygter og alle Byerygter vilde være uundskyldeligt.

Hvad jeg kunde have at clarere med Dig angaaende de andre Personer, da er dette og disse kun Bieting. H. C. Ørsted er
30 virkeligen et ejegodt Menneske, og har, förend den sidste under-

lige Historie, altid vist sig meget venskabelig imod mig. Hvad der bevægede ham til denne pludselige Forandring veed jeg ikke. At den gjorde et temmeligt bittert Indtryk paa mig, var fordi en uvilkaarlig Følelse bragte mig til at troe at han dertil var inspirert. Dog maae jeg sige Dig, at det aldeles ikke var mig, som forandrede vores Opførsel imod hinanden derfor. Jeg har for nyelig talt med ham og han lod til at føle sin Uret, skjönt Sagen selv ikke mentioneredes; maaske han nærmede sig mig, fordi han begyndte at indsee Grunden til min Opførsel og altsaa ogsaa til Inspirationen, dersom nogen har funden Sted, hvilket jeg dog selv tilstaaer, falder mig meget vanskeligt at troe. Ogsaa var jeg oppe hos ham i Gaar for at hilse ham fra Dig, men jeg traf ham ikke hjemme. Du maae heller ikke hetze ham, fordi han var saa saumseelig med at sende mig Hakon Jarl. »Alle Sünden seyn vergeben!« og hans ere dog af de mindste. 10

Lehman junior kalder jeg ikke en Wicht, »fordi han ikke tidlig er holdt til Bogen«; men fordi han for tidlig vil holde sig til de Böger, han ikke kan forstaa.

Lehman senior har jeg allerede engang tilstaaet Dig muligen at have gjort Uret. Det Menneske har dog baade Villie og Ære, og hvo der har det, bör man aldrig bryde Staven over, om endog personlige Forhold og underlige Sammenstöd kunde gjøre Ihændehaveren mindre lidt. Jeg lover Dig, at hvor Lejlighed gives, skal jeg godtgjøre ham den Uret, jeg har gjort ham. At Du er den förste, som har overbeviist mig om denne Uret, glæder mig langt mere end om jeg havde havt Ret. 20

Gjerlov gider jeg næsten ikke talt om. Et Menneske, som — selv for den elskværdigste Qvindes eller agtværdigste Mands Skyld — ganske kan thue Verzicht paa frie Villie og Dom, 30

er mig foragtelig. Og just dette krænker mig, at Sophie, selvindtagende, kan af slig Doms og Villiesløshed blive den indtagede. »Hvad I gjöre imod en af disse smaae, det have I gjort imod mig;« siger vor Herre; og hvo der biedrager saaledes til
5 at fordærve mig min Barndoms Leegesöster, — som en ond Mand skildte mig fra just i de Aar, da jeg byggede min »forvovne Broe«, — han er min Arvefiende. Kan jeg ikke længere for hendes Skyld elske, saa vil jeg hade, og den Italiener tilgiver jeg aldrig.

10 Baggesen er nok en Nar. I det ringeste gjorde han sig en Slags Ulejlighed for at overbevise mig derom, den sidste Gang, jeg var hos Ørsteds. Han boede dengang der; om han gjör saa endnu, veed jeg ikke. Hans Afrejse var da bestemt til sidste Novbr. og Din Söster fortalte mig, at »Professor Baggesen var
15 overladt deres eene Værelse de faa Dage, han endnu blev i Kjöbenhavn«. Han er her i Byen endnu.

d. 19^d Febr. 7.

Den bittre Tilgivelse, Du sendte mig, fordi jeg ikke i mit sidste Brev havde udladt eller indladt mig videre om Din Bal-
20 dur, tilgiver jeg Dig, fordi jeg föler, at Du virkelig har havt nogen Grund til hvad Du siger. Men troe mig, kjere Digter! jeg havde ogsaa Grunde for hvad jeg sagde — eller rettere for hvad jeg ikke sagde. Et Stykke af en saa ganske nye Art — som Du selv engang erklærede nödvendigen maatte have en
25 forklarende Fortale; — hvis Tendents — for at bruge et ofte sagt og dog meget sigende Udtryk, — man vel neppe efter een eneste Gjennemlæsning vil fatte; hvis Personer, Characterer og Midler alle ere overmenneskelige, skjönt deres Handlinger ere menneskeligjorte; hvis Sprog er kunstigt-simpelt; og ende-

lig i hvilket mit eget Jeg ikke kunde spille een eeneste Rulle; — over sligt et Stykke maae Du ingen Dom forlange af Din læg Ven; det hörer sikkerligen under Kunstcommissionens Dom, og ligesaa daarligt det er at have Sæde i en Commission, uden at have Stemme, ligesaa ubeskedent er det at yttre Stemme, 5 hvor man ikke har Sæde. Allerede engang i et tidligere Brev, har jeg sagt Dig, hvad der ledte min Dom over Digtværker. Det gjør det Indtryk, Værket gjør paa mig, og 100^d Aars studium vilde ikke danne en raisonnerende Kunstdommer af mig. Alt hvad der skal gjøre Indtryk, maae kunne taale nogen Assi- 10 milation med det Subject, som skal officeres o: maae have noget subjectivt kjert, stort, forunderligt &c. Derfor laae Din Baldur »over min Sphære« — ikke alle Subjecters Subjectivitet er lige stor, og hos det dannende gaaer den vel over i Objectivitet; — og derfor bliver Du nödt til anden Gang at »tilgive« 15 mig mit Udtryk. Gaae Du Din egen store Vej, og gjør hvad Din »Muse gebiethet Dir«. Hun vil nok endnu gebieth Dig mangt et Digt, som vil glæde og styrke mig, og som maaskee den, der henvedes af Din Baldur, ikke vil antage. »Derfor kan vi jo være lige gode Venner!« Ikke sandt, Du gode Menne- 20 ske?

Apropos! hvor bliver vore tre Pukkelryggede fra Damascus af? Lad mig ikke spørge tredie Gang til dem, men sæt Dig strax ned og gjør dem i Stand. Om dem maae Du skrive paa Riim, for Du veed nok selv, at naar Folk faaer fat paa saadant 25 noget, som »er ikke Riim og ikke Stavelsemaal, og dog Poesie«, saa blive de forlegne over hvad de skal sige om det, og Enden paa det er, at de blive arrige paa ham, som har sat dem i denne Forlegenhed. Altsaa: en Krönike paa Riim om de tre Pukkelryggede fra Damascus. »Det gjør mig saa ondt, at min 30

Sön skal lade sig gaae paa i det Latinske«, siger Nille, fordi Degnen binder Munden paa Erasmus Montanus med Gloser. Akkurat saaledes gaaer det mig, og jeg er Barn nok til at ærgre mig over, at Folk — som ville ærgre mig — paastaae, at Du
 5 ikke »kan maale Baggesen Skieppen fuld« paa Riim; for Ridefogedens Tröst til Nille, at »det er ingen Under, da Per Degn er en gammel Karl« tröster mig slet ikke.

Ogsaa mig gjester Ringens kjere Aand undertiden og bringer mig til Paris eller St. Croix. Saaledes bragte den mig under
 10 Læsningen af Dit sidste Brev lige ind i Din Stue, hvor jeg da saae Dig drikke Thevand af de umage Kopper. Lampens Aand havde dengang allerede besøgt mig i et Postbuds Skikkelse. Kun Skade, at jeg ikke selv ejer Lampen! ejede jeg den, da skulde han komme meget oftere.

15 Et godt Raad maae jeg dog endnu give Dig: giv den Opvarter, Du har, Afskeed. Er det en Maneer af ham at gaae bort, naar Du skriver til mig, og derved maaskee skille mig ved mangt et kjert Ord? og er det ikke den Karls Pligt ligesaavel at skaffe Dig blankt Papir, som blanke Stövler?

20

22^d. Febr. 7.

Jeg er færdig selv at blive tummelumsk i Hovedet, naar jeg læser, hvad jeg omme paa den anden Side har skreven om Subjectivitet og Objectivitet. Gud forlade Dig Din slemme Synd, at Du saaledes leder mig paa glat Iis. Men det faaer
 25 nu saa gaae; Meeningen er, at Din Baldur som »modent« Værk, hverken kan støttes eller fældes ved min umodne Dom; og nu maae Du ikke skjende for det, eller tilgive mig igjen, naar Du skriver.

Da Ørsted sidst sendte mig Din Baldur, da skrev han mig til-

lige, at han ikke sendte mig Edda, fordi den var under Trykken, og han vilde senere sende mig de trykte Ark med Manuscriptet; jeg har siden ikke talt med ham, men det er nu saalænge, at jeg forundrer mig over dets Trykning ikke er færdig endnu. Jeg længes saare. 5

Jeg vilde gjerne nu fortælle Dig noget kjøbenhavnsk Nyt, men desværre man er fattig paa Nyt og det Nye er fattigt.

Baggesen har endvidere udgivet en nye Samling af sine gamle komiske Fortællinger, hvoraf første Bind — der blandt andet indeholder Theateradministratoriaden — er udkommen. Foer- 10
som har udgivet en Oversættelse af Schakspeares Hamlet og Julius Cæsar; den er excellent og kan meget vel — hvad dog er saa saare meget, jevnsættes Schlegels. Han har indbudt til Subscription paa Fortsættelsen og jeg samler Subscribenter af alle Kræfter. — Til Kongens Geburtsdag gaves et Stykke, som 15
kaldtes Gyrithe, hvis ubekjendte Forfatter en vis Amtmand Faye siges at være. Jeg har kun læst Dedicationen til en Greve; den var meget nysselig. Stykket selv har jeg hverken seet eller læst, men man siger, at det duer ikke; da imidlertid man's Dom som oftest heller ikke duer, saa vil jeg indtil videre lade den 20
lis blive sub judice.

Rosing er formedelst Sygdom fritaget for at spille i Vinter; jeg er derfor ret tilfreds med at Din Hakon heller ikke bliver opført.

Du maae have begaaet en stor Synd i Paris, som vor Herre 25
har villet straffe Dig for herhjemme; thi Øst har nyeligen givet sig til at rose Dig ganske forfærdelig i et Ugeblad, han for nær-værende Tid ingen mercantilske Spekulation driver med.

Og nu lev vel, Du kjere Emigrant! Ogsaa jeg velsigner »Mercurius eller det bevægelige Princip«; dog Pokker ikke fordi han 30

adskildte Dig fra mig, men fordi den skildte Dig fra adskillige
 Domme — jeg tør ikke skrive »For« foran — som før bragte
 Dig til at fordømme mange uskyldige og skikkelige Mennesker.
 Den Mercurius, som igjen bringer Dig nye, og dog den Gamle,
 5 tilbage i mine Arme, den vil jeg dobbelt velsigne.

Bernt Winkler.

E. Sk. I Poulsens Nytaarsgave for 1807 — som jeg ellers
 ikke har seet findes hoslagte Stykke af en N. Fürst, som jeg
 har afskrevet fordi jeg troer at det kunde mere Dig. Det er
 10 overskreven til Herthas Sangere: [*Resten mangler*]

239. Til J. P. Mynster.

Paris den 11 Febr 1806 [3: 1807]

Bedste Job og Ven!

Du tager mig vist ikke den overgivne Udskrift ilde op, som
 jeg agter at skrive paa dette Brev, naar jeg først med en Slags
 15 Alvorlighed indvendig har underholdt mig med dig, disse fire
 Sider igiennem. Thi Brevet bliver hverken større eller mindre,
 det kan du vide. — Grunden til den Overilelse jeg har beslut-
 tet hvad Convoluten angaaer ligger blot i den Lyst at faae
 vor fælles kiere Veninde til at lee lidt naar hun seer Bindet
 20 paa min Skrivelse til Dig; thi det veed jeg af egen Erfaring
 (om jeg ogsaa aldrig havde hørt det saa tit af salig Major og
 Muurmester Lange) at man er aldrig gladere, end naar man
 leer. Herfra vil jeg dog regne tre Slags Lattere. 1.) Fortvivlel-
 sens Latter; 2.) Bitterheds Latteren, 3) Latteren naar man bli-
 25 ver kildet. Af disse tre Lattere er den sidste værst fra den phy-
 siske, men bedst fra den moralske Side; thi Fortv. Latter er
 Galskab, og Bitterheds Lat. Ondskab. Distingvendum est! Du
 seer det gaar mig ligesom Janus i Tyboestykket; jeg er bleven

ganske philosophisk i Hovedet af min lange Omgang med Mag. Stygotius. — For ikke at gaae fra det ene i det andet (thi Orden maa være i Alting) maa jeg fortælle dig förend jeg glemmer det, at ovennævnte salig Lange vilde med Dievels Vold havt mig til at være Muurmester han mente saa kunde jeg siden 5 blive Bygmester; men jeg var bange for at falde ned af Hængestilladserne og for at klyve paa Taget ligerviis en Kat; og saa blev der intet af Muurmesteren til Skade for Efterverdenen.

Hvad nu Bygmesteren angaar, saa har jeg ikke ganske op- 10 givet denne Idee endnu, men haaber med Guds Hielp at lægge nogle Steen med til Hielp paa det store Babelske Taarn.

Bedste Ven! (for at komme fra mig selv til dig igien) du er en rar Mand! og jeg længes inderligt efter den Tid at kunne see dig dreie Spieldet i Spielderup for Menigheden. Jeg er 15 vis paa Helvedes Kakkellovn ryger ikke nær saa stærk, nu, du er kommen derud.

Jeg længes ogsaa efter at höre dig messe; thi jeg veed at du har ingen af de saakaldede syv musikalske Toner ut, re, mi, fa, sol, la, si i dit Liv, og jeg gad gjerne lært hvorledes man 20 bærer sig ad med at synge uden dem, da jeg lægger mig efter Økonomien paa de senere Tider. — Det er for Ex: af lutter Økonomie at jeg skriver Økonomie istedet for Oeconomie; derved vindes, eller rettere sagt tabes et Bogstav; men det er ofte at Tab er en Vinding og Vinding (for Ex: Bogtrykkeren) et Tab. 25

For at man nu ikke skal troe at dum Økonomie er noget personligt Kniberie, saa har jeg netop brugt den omvendte Process med mit eget Navn og skriver det nu Oe — istedet for Ø. Derved vindes meget: först bliver jeg derved α & ω , for det andet gör det ogsaa god Virkning i mit Vaaben, som jeg 30

har gjort mig selv, og hvilket du vil finde afcontrafeiet i Slutningen paa Pragtudgaven af mit germaniske Digt »Der irrende Ritter!« hvilket jeg haaber Christiane vil tilstille dig til Giennemsigt.

5 Der har været Krig siden vi saaes sidst; idetmindste var der engang et Fandens Spektakel i Weimar, da jeg blev nødt til at krybe ned i Kielderen fordi de skiød mig med Kanonkugler over Hovedet. Jeg vidste aldrig hvad det var, da du veed jeg læser aldrig Aviser; men da Politikken kom mig saa brüsk over
10 Hovedet, saa kunde jeg i det Øjeblik ikke som sædvanligt holde den tree Skridt fra Livet. Jeg spurgte mig nu for hvad det var for et Jav, og fik da at vide at det var Franzoserne og Preusserne som sloges. Da jeg hørte det blev jeg ganske rolig, thi da jeg vidste med mig selv at jeg ingen Franzos var, mindre en
15 Preusser, saa havde jeg en god Samvittighed og vidste at Kanonkuglerne efter Folkeretten ikke kunde giøre mig noget, om de ogsaa vilde. Jeg gik, efter Formodning, heller ikke i Madskabet men lever endnu den Dag i Dag, hvilket du kan see af dette Brev, som jeg forsikkrer dig til at jeg selv har skrevet,
20 med fuldkommen Sindskraft og med alle mine Sandsers Brug i min Alders 28de Aar. De Franske vandt troer jeg. Eller var det Preusserne? — Dette skriver jeg dig til, da jeg veed du sidder derude i Spielderup afsondret fra alle Mennesker, undtagen vor fælles Ven Engelbreth, der dog reiste bort inden
25 Spektakkelet stod paa, og som altsaa ikke veed mere derom end du og andre slige uerfarne Mennesker, der ikke har seet dem om i Verden.

Du kan aldrig troe hvad jeg har faaet en Menneskekundskab siden vi saaes sidst; Gud veed hvordan jeg skal faae den vel
30 hiem; Transporten er dyr.

Paa næste Side (som er den sidste) vil jeg giøre Forsög paa at skrive nogle alvorlige Linier.

d. 12 Febr

Det er i Dag en anden Dag, og jeg er i en anden Stemning, thi jeg har nylig slaaet min Opvarter paa Snuden fordi han 5
10de gang bragte mig oplagt Melk til min Thee, hvilket kom mig for urimeligt for i Februar Maaned. Jeg er altsaa serieux stemt og kunde gierne spille een af Talmas Roller i en af Racines Tragödier om det skulde være.

Hvad nu Racines Tragödier angaaer, dem kiender du; Tal- 10
mas Spil kiender du ikke; og det er dog værd at kiende. Han forstaaer med en besynderlig spændt Natur (som dog ikke gaer saa vidt at den bliver unaturlig) og med en virkelig tragisk mandig Kraft at lægge Liv i de lange Pump-Replikker; han er smuk; og klæder sig med en Smag og Rigtighed, der er en 15
Følge af et grundigt Kostume-Studium. Jeg troer knap Hofraad Böttiger i Dresden veed bedre Beskeed derom end han; skiönt han dog tilbringer sit hele Liv ved det Antike Natbord, (og drikker formodentlig Begeistring af Natpotten). De andre tragiske Skuespillere ere mig, paa nogle faae Indiffe- 20
rente nær som spiller Fortrolige for det Pariser-Publikum, egentlig væmmelige. Det hele Væsen med disse Tragoedier har længe været mig uforklarligt; denne Uforklarlighed kommer af den grelle Contrast som den opskruede Vandbakkelse-Verden giör med den herlige, muntre, lunefulde og i höieste Grad natur- 25
lige Comoedie. Historisk derimod lader det sig temmelig godt begribe saa vist som alting kun er historisk-begribeligt. — Den franske Tragoedie er Produktet af et Hoftheater. Louis 14
der elskede Pragt og Pomp, og som ved sine Krige havde faaet Agtelse for heroiske Optrin — har formodentlig begeistret Cor- 30

neille. Men det stive Hof forlangte — Varsomhed, Ærbødigh[hed] og i Skranker holdet Kraft. De gode Helte maatte genere dem; de maatte vide at de var i fornemt Selskab i Touillerierne. Dertil kom at der maatte være en vis Indifferenz i
5 Tingen. Det historiske Skuespils egentlige Virkning, at bringe Tilskuere til at glemme Tidens Øjeblik (hvori de Indskrænkede saa let forstene sig) ved med Trolddom at forevise dem en anden Tid; maatte ikke være. Heller ikke maatte Nationalaanden og den dygtige Tids Kraft som en Stormvind tone
10 giennem Melpomenes Persona. Det skulde være en artig Tidsfordriv, som tillige var fornem; man indsaae ogsaa at Sproget kunde vinde i Eleganz og Ziirlighed ved slige Øvelser. Men for alting maatte man ikke bringe noget frem som gjorde en Dissonanz. (Herre Jesus! Tragoedie uden Dissonanz!) Dermed
15 vilde man ikke sige udvortes physisk; der kunde man skrige, og larme og være saa convulsivisk som man vilde; kun maatte Ideen, Betydningen ikke gribe for stærkt ind i Gemytterne; thi det kunde være farligt for Allongeparykkerne og Fiskebeensskiörterne. Det Bedste var dersom Stykkerne ikke
20 betød andet end nogle opbragte Personer (jeg undgaaer med Flid Udtrykket Mennesker) som fnysede mod hinanden. Fremdeles maatte Stoffet ikke være taget af Fædrelandets Historie. Det gik ikke an; der var Heltene om aldrig saa langt ud[e] — dog i Slægt med det nærværende Kongehuus; det var
25 indiscret! Og at være saa impertinent at sætte en fransk Konges Svagheder og Feil for Dagen selv længe efter hans Død var en art af crimen læsæ majestatis. Phantasien maatte ikke frembringe nogen henrivende objektiv Sandhed — man maatte ikke glemme at man sad i Hoftheatret i Nærheden af hans Majestæt.
30 Her var nu Recepten — her var nu det afdeelte Rum hvori

Fresco-Malerierne skulde males. Men det er ikke Enhver givet at kunne være stor i ethvert Rum, om det saa er smalt eller bredt, rundt eller firkantet som Rafael i Vatikanet. Corneille saae sig omkring — og hvad var naturligere end at hans Øie faldt paa de græske Tragoedier, med hvilke hans Tarv havde 5 saamegen udvortes Forvandtskab. De græske Helte kunde man lade rumstere saameget man vilde — det havde slet intet politisk Sammenhæng. De skionne naturlige Grændser, som Tilfælde og historisk Grund uden Reflektion havde sat i Grækenland; som vare komne af sig selv, fordi de maatte 10 saa komme, som en Følge af mythologiske Optog og Folkesang; disse naive, kraftige, forstandige, i høieste Grad religiøse, dybt indgribende, mandigdierv, stöiløse, tragiske Optrin maatte nu lade sig omskabe i hule, galante, calculerte, elegante, cavaleerfine, spektakuløse, kiedsommelige Hof-amusse- 15 ments. — Ingen af Sophokles's Helte har underlagt saa haard en Skiæbne som han selv, længe efter sin Död! — Da nu disse Sager vare komne i Gang, saa gik det rask. Hoffets Gunst begeistrede Corneille og Racine, og ved denne Begeistring hændte det sig at der virkelig undertiden 20 lykkedes dem een og anden Scene, — der rörer mig, saaledes som en Blomst rörer mig der er trivedes uaget Nattefrosten.

Hvad nu Sprogets Eleganz og brillante Uddannelse angaar saa vandt det unægteligt, alt som det tillige formodentlig tabte 25 sin Uskyldighed og Naivetet. At den store Hob satte mere Pris paa denne udvortes Pomp end den sande indvortes Værd, er naturligt. Dertil kom endnu en vigtig Ting. Det franske Folks höflige Convenienz og zirlige Eleganz fandt her sit non plus ultra — dette maatte [det] naturligviis skatte höit; og endelig 30 giorde Hoftonen, som man eftersnakkede, og den Forfænge-

lighed at være sig bevidst, hvor store Digtere man havde, det til den giældende Mening at denne Popanz af Tragedie var den franske Litteraturs ædelste Blomst — Imidlertid gik Comedien sin jevne skieve naturlige Gang, og dannede sig og
5 modnede sig, som alt der voxer paa en naturlig god Grund alt nærmere Fuldkommenheden — Tabe Tilböielighed og Kierlighed for deres Lystspil var umuligt for det muntre franske Folk; var umuligt. Hvordan disse tvende Regioner skulde kunde udledes af et Udspring indsaae man ikke. Enhver anden
10 grublende Nation vilde dette brudt Hovedet meget, kun ikke den franske der ikke befatter sig med Grubleriet. Den trak paa Skulderen og sagde: Det er nu saaledes; den franske Tragoedies Værd blev sat ved en absolut actus; og fra det Øjeblik var det et meget større Atheisterie at tvivle om dens For-
15 træffelighed, end om Guds Tilværelse. Man gjorde ogsaa fra det Øjeblik Forskiæl paa et godt og et interessant Stykke.

Men naadige Gud! hvor tænker jeg hen? Du skulde kun havt fire Sider og nu faaer du otte. Naa! du kan betragte dem som fire Sider lybsk; thi min Pen blev lybsk. Naar jeg kom-
20 mer til at tale om en eller anden Gienstand og Ansigt af Kunsten, gaar det mig ligesom Geert Westphaler naar han taler om de syv Churfyrster. Denne Interesse for Tingen maa ogsaa undskyldte at jeg har opskrevet foregaaende Trivialiteter, som du vist kunde sige dig selv langt bedre. — Nu til Slutning
25 nogle Miszeller.

Tak nu personlig for dit skiønne Digt til mig! Det har glædet mig inderligt. Det er een af de største Belønninger en Kunstner har, at de Ædle, de sieldne Mennesker i hans Tid kiender og skatter ham. Jeg tænker mig det som een af mine største
30 Glæder, at omgaaes dig naar jeg kommer hiem, og at regne

dig imellem mine bedste Venner. Hils min kiere gode Engelbreth! Han har formodentlig fortalt dig en Hoben om vore fælles Eventyr. — Det er mig kiert at du er tilfreds med Brevet til Bakkelsen, en Variation af hans Navn som Jaskesen. Bakkelsen ligner det virkelige Navn, og derpaa rimer sig mange 5 herlige Ord, som Tilrakkelsen, Betakkelsen, Bekakkelsen, Stakkelsen, og Hakkelsen; Forsnakkelsen, Sammenpakkelsen, Fakkel-sen; Ak!elsen — Pak!elsen (læs ikke ved en Trykfeil Pak-Eselen).

Nu slutter jeg mit gale Brev i Cammas; og haaber i næste 10 jeg faar fra hende at finde et lignende fra dig. Lev vel, hils Engelbreth.
Din Oehlenschläger.

240. *Fra Christiane Heger.*

Kiöbenhavn. Den 14 Februar 1807.

»Ha Dannerdigter! kalder sligt Du Billighed!« at lade mig vente forgieves en halv snees Postdage efter Brev fra Dig, ende- 15 lig skrive til Sophie og ikke saameget som sende mig en Hilsen; dog ikke meer om Din Taushed, jeg troer gierne at Paris er capabel, at give et ungt Menneske saa meget at bestille, at de ikke har Tid at erindre Deres Kiæreste, hvilket 1000de Exempler stadfæster, skal være en Umulighed for en Frem- 20 med, i det critiske Opholdssted. Naar man seer en fortvivlet ulykkelig Pige, kan man altid være sikker paa, at hendes Kiæreste er rejst til Paris, hvor han har glemst hende. Dog er jeg hverken fortvivlet eller ulykkelig, skiöndt Du rigtig nok er rejst til Paris, hvor Du dem Anscheine nach har glemst mig. Men 25 har Du glemst mig, kan Du troe jeg har ogsaa glemst Dig, og til Beviis fölger indlagt et lille Vers jeg har klippet ud af Adres: Avisen for at sende Dig. Tante Benedicte er da salig hensovet,

skal begraves i Morgen, og ved den Lejlighed give Anledning til et kosteligt Giestebud, hvor Du meget vil blive savnet, som en gammel Ven der ikke plejede at forsage et saadant glædeligt Laug. —

5 Grönland forærte min Fader i Söndags paa hans Födselsdag, en dejlig Musik til den förste Sang i Freyas Alter, som han havde componeert i Anledning af Dagen. Da han |: Fader: | er een af Dine varmeste Tilhængere, fik han Lyst til at giöre Dig en lille Fornöyelse, og var saa velsignet at faae den herlige Idee at skrive den af paa fint Node Papiir og sende Dig
10 den, da han viste Du havde godt Folk om Dig, som snart kunne bringe Dig den for Øre, og at Du selv ville kunne synge den. Naar Du betænker at Fader har temmelig svage Øjne, og at han selv har faaet Ideen, haaber jeg Du bliver
15 rört over ham. Han har bedet mig sige Dig, at han troer Du vil i Tankerne kunne see Grönland synge den, saa de sorte Lokker flagrer hist og her. — Hvor gjerne blev jeg ikke ved at skrive til Dig, men jeg maae frygte at jeg intet kan sige Dig der kan more Dig siden Du ikke skriver. At Dit Svar til
20 Baggesen har gjort et ubeskrivelig stor Indtryk paa Folk i Almindelighed, kan jeg dog ikke bare mig for at sige Dig, skiöndt Du vel veed det i Forvejen. Professor Moldenhawer er kommet i Enthusiasme over det, troe mig der hörer meget til at komme saa vidt med ham. Dette behöver Du ellers ikke at sige til
25 Bröndsted. —

Lev vel kiere Oehlschläger! min Fader hilser Dig inderligt!
Din Christiane.

Jeg beder Dig ikke om Brev, til sligt lader Du Dig ikke tvinge, mærker jeg; kiærere ville det ogsaa blive mig, kom det frivilligt.

241. Til H. C. Ørsted.

Den 1 Marts 1807.

Kiere Broder H. C. Ørsted!

Jeg sender dig for dennegang kun dette korte Brev for at kundgiøre dig hvorledes det aldeles ikke gaaer an at holde en eneste Skilling tilbage af hvad du har for mig; men at du 5 tvertimod sender mig alting saa snart som muligt. Du siger: Jeg som nu fortiener saa mange Penge! — Krigen har ogsaa gjort mig Fortræd: Vort lange Ophold paa Veien; den hovedkuls Reise hvor vi maatte tage det som det faldt, og give hvad man forlangte, vort første Ophold i Paris, Comedier og Sprog- 10 mester — alt dette tilsammentaget forenet med den sædvanlige Mangel paa Ballance-Regning — gjør at vi alle 3 i dette Øjeblik indsee at vi maa indskrænke os — og tage alle de Penge vi kan faae. Dertil kommer: Jeg har endnu ikke faaet en Skilling for Aladdin eller Hakon Jarl i Tydskland; og skal 15 endnu først engang omskrive Aladdin selv her i Frankrig; da den unge Prof Voss i Weimar er kaldet til Heidelberg, og kan altsaa ikke paatage sig det, ved Correkturen.

Jeg havde haabet at faae 500 rd for mit Stykke og faaer kun 400 — hvad behøver jeg at sige meere. 20

Send mig de øvrige Penge og see endelig at faa en god Forlægger til min Reise, som i det mindste giver mig 10 rd for Arket. — Du siger at den skulde først oversættes paa Tydsk. — Denne første Deel, som indeholder mit Ophold i Nordtydskland, ikke. De andre Deele jeg med Tiden vil skrive om Frank- 25 rig og Italien; det kunde være en anden Sag. Altsaa første Deel, strax paa Dansk kun. — Hvordan gaaer det nu med Seidelin? Da Hakon ikke bliver spilt i Vinter, saa kan han jo ikke publicere Bogen; og vil han da vel give mig mit hele

Honorar? — Da Hakon ei er opsat, saa beder jeg dig at sætte en Slagbom for den altfor store Roulleren den privatim gör mellem godt Folk. Alle Mennesker har jo allerede læst den. Ingen maa fra dette Øjeblik faae den, förend den kommer ud.

5 Jeg har fundet Suhms danske Historie, og Biörners Kämpe-datter her, du behöver intet af den Natur at sende mig. — Derimod saae jeg gierne at du og Christiane, og Sophie, og Karen Margaretha sendte mig mine vigtigste Breve tilbage (paa en kort Tid) at jeg kan deraf uddrage alleslags forglemte
10 Ting i min Reise. Det er freiligg grusomt, selv at forlange sine Breve tilbage, men i en Maaned skal I have dem igien.

Paa en Nytaarsgave til næste Aar hvori de Goethiske Digte, og Velentssaga komme, maa vi ogsaa tænke i Tide.

Dersom Schubothe med det förste skulde göre et nyt Op-
15 lag af mine Skrifter, saa maa jeg giennemsee dem först, og saa maa de trykkes med samme Typper som Seidelin nu vil trykke de nordiske Digte.

Christiane har givet mig en lille godlidende Stikpille fordi jeg ikke har skrevet, hils hende og sig, at mit Forsvar vil komme
20 vældigt, og at hun vil fortryde sin Bebreidelse.

Hvad du skriver mig om Baggese glæder mig. Det er en Has! Du kunde ogsaa sende mig mit trykte Svar.

Jeg skriver atter paa noget Stort for nærværende Tid — naar det kommer, saa kommer det.

25 Altsaa er Lehman kommen tilbage igien som jeg mærker. Hils ham og tak ham for sin Velvillie.

Men min Gud hvorledes gaar det mit dem jüngerer Bruder! Har Fanden da reent taget Niels?

Hvad siger Professor Sander til det Baggese Svar. Jeg
30 tænker de godt Folk ærgres sig over at jeg bliver saa billig

thi det var dog det eneste Sted hvor de för kunde komme mig tillivs. De levede fast ogsaa ganske allene af at spille Billighedens Rolle.

Jomfrue Ørsted haver baaret	
Paa svær Sygdom Dage Aar	5
Hendes Død har Søster saaret	
Saa at Hiertet fælder Taar	
Hun en Jomfru blandt de Kloge	
Holdt sin Troes Lampe tændt	
Hun og de glad imodtoge	10
Himlens Brudgom; Sorg blev endt	
O mod ham vil Sielen smile	
Her paa Verdens tumle Hav	
Ørsted gik til salig Hvile	
Som nu jordes i sin Grav!	15

Du seer jeg sørger med hvidt Papir og sort Blæk. Gid jeg havde været med til den Schmaus.

Din Tiener Jesper.

Oehlenschläger.

Bilag

Du vil finde den latinske Sang, efter Direktionens Forlangende forandret til en dansk i Hakon: skiönt nu den latinske bliver staaende, saa kan I lade den danske aftrykke underneden som en Note saaledes:

Ved Opførelsen af dette Sörgespil bliver	
følgende danske Sang sunget:	25
Forjages skal etc:	

Forresten skal jeg bede dig at du, skiönt den latinske kommer til at staae, vil rette dig efter Beskrivelsen, som den nu staaer med Olafs Optrin, og at du altsaa skiærer den latinske i to Stykker ligesom den danske nu, saa at man i 30

det Fierne hörer de to förste Vers og naar de er kommet frem paa Skuepladsen de to sidste Vers af den lat: Sang. I den danske Note sætter du derimod kun de to Danske Vers slet hen uden Adskillelse.

5 Jeg gaar her flittig i Comedien og fornöier mig især over Talma i theatre francois, over Vaudeville Theatret og over den store Opera. Imod de franske Skuespillere kan vore, nogle Faae undtagne, gaae hen og hænge sig, naar dem lyster, især Damerne, hvilke ere at ansee som plumpe Köer, imod Pariser-
10 inderne.

Jeg fornöier mig ret over det franske Væsen, og finder ogsaa megen Behag i de Forsög de giöre i deres Kunster som Malere f. Ex.

Forresten nyder jeg Billedgalleriet og Billedstöttesalene i
15 deres hele Fylde. Hos Minister Dreyer har jeg været; det er en artig Mand; Legationssecretair Guilleaumeu er et meget elskværdig og forekommende Menneske. Hos Classen har jeg ogsaa været. Forresten lever vi uden Omgang med andre end en tydsk Doctor Klinger. Fr. Schlegel var her for kort Tid
20 siden, men gjorde just intet behageligt Indtryk paa mig, han læste nogle Digte for mig, ret vakkre. Han sidder forresten endnu i Catholisismus til op over Ørene. Jeg fik igaar en Invitation at besøge Fru Staal-Holstein, en Dags Reise fra Paris hvor begge Brödrene ere, F. og W. Schlegel, hvilket jeg med
25 det Förste tænker at giöre Brug af. — Forresten arbejder jeg gierne fra om Morgen Kl. 8½ til 4½, hvorpaa jeg gaar hen at spise et godt Maaltid Mad, spadserer lidt i Palais royal, og gaar tit i Comedien, ogsaa i Thuillerihaven naar Veiret er godt. Jeg har et herligt Sujet til en Tragedie, Planen er færdig

i Hovedet, og jeg tænker snart at begynde derpaa. Nu veed du alt. Send mig Penge saa snart som muligt, og en vidtløftig Beskrivelse om Baggesen. Din O.—

Skulde det være sandt, som Gud forbyde, at Rosing ikke kan spille i Vinter, saa maa Frydendahl spille Hakon, hvor 5 meget det end vil tabe derved; thi overvintre kan og maa det ikke; hele Seidelins Trykning vilde jo standse derved.

242. *Fra Sophie Ørsted.*

Kjöbenhavn d 3 Marts 1807.

Det glæder mig hiertelig, at Du, min bedste Broder, lever fornöiet og tilfreds. Inderlig Tak for Dit Brev, jeg blev saa usigelig glad derover. Seer Du! jeg tænker idelig paa Dig og længes saa meget efter Dig, ja undertiden bliver min Længsel saa smertelig, at jeg ikke kan sige Dig, hvad jeg lider, jeg veed da intet Raad for at lindre den, end uophörlig at tale om Dig, med hvem der endog er tilstæde, og jeg synes allerede, at det 15 hjælper, naar jeg kun ret ofte nævner Dit Navn. I en saadan Stemning, efter at vi i temmelig lang Tiid intet havde hört fra Dig, sad jeg eene paa Sophaen i Skumringen; Ilden i Kakkelovnen oplyste Værelset lidet, og jeg tænkte, paa hvor ofte vi i et lignende Tusmörke havde siddet sammen og siunget; 20 i det samme banker det stærkt paa Dören, just ikke meget mild over at blive forstyrret, lukker jeg op, og man leverer mig et Brev; da jeg nu slet ikke ventede at faae Brev fra Dig, og jeg i den heele Verden ikke staaer i Brevvexling med noget Menneske, tvivlede jeg aldeles ikke om at det jo var til Ør- 25 sted, og var i Begreb med at lægge det hen paa Bordet til han kom ind, i det samme seer jeg paa Udskriften og kjendte Din Haand, O du gode Gud, hvor jeg blev glad! jeg raabte paa

K. L. RAHBK

Pastel af Chr. Hornemann ca. 1812

Studenterforeningen, København

Lys, og rev det op, i saadan en Hast at der kom et stort Hul i Brevet, derpaa begyndte jeg da at læse, men, da jeg alletider saae et Par Ord for hurtig fremad, var det ikke meget hvad jeg erfarede, indtil jeg omsider fik Tiid til at kalde paa Anders, 5 som da ordentlig læste det for mig. Det var et sødt Brev, Tak for Din kjerlige Advarsel til mig om ikke at overlade mig til min Længsel efter at see Kunstværker; vær Du rolig, bedste Adam, jeg nægter ikke, at jeg rigtig nok af Hiertensgrund ønsker at see et ægte Kunstproduct, men skal det ikke skee, saa 10 i Guds Navn, jeg har jo, dette frataget, endnu saa mange salige Nydelser i Livet, at det var sygeligt at sørge. Gud lønne Fichte, og hver ægte Digter; et stille taknemligt Suk til den Evige for min Tilværelse er min Tak til Dem. — Din Baldur bliver nu trykt, jeg har ei hørt den meer end en Gang, og kiender den 15 derfor kun lidet, Begyndelsen fik jeg læst to Gange, og den var guddommelig, jeg længes meget efter at eie den for ret at nyde den i Roe, eller, for at bruge et af Svoger Doctorens Udtryk, i Magelighed. Du taler til mig i Dit Brev om Aladdin, og det som om Du igien havde glemt, at det var en Feil- 20 slutning af Dig, da Du troede, at den ei havde moeret mig, jeg har vist alletider erkjendt Aladdin lige saa vist som den aldrig har været og aldrig bliver mig saa dyrebar som Hakon Jarl. Denne viser mig allerbedst, hvad det var jeg savnede i Aladdin, jeg troer derfor ikke at behöve at forklare mig meere 25 derom, om det end var mig muligt. Dersom jeg ikke misforstaaer Dit Brev til Baggesen, saa skatter Du nu Aladdin ikke anderledes end jeg. —

Nu skulde jeg til at fortælle Dig noget om hvordan vi leve. Jeg er i Vinter temmelig f[r]isk, lille Asse er som han pleier, 30 men dog ret munter, jeg har aldrig taget saa lidet ud i Besög

som i Vinter, naar jeg gaaer ud er det til Fader. Du veed vel, at Baggesen boer hos os, han har Dagligstuen til sit Brug, han og Asse raader altsaa for den ene Ende af Huuset. Da han i Begyndelsen af Vinteren skulde reise, önskede baade vi og han, at nyde den sidste Tiid ret rolig sammen; da nu hans 5 Reise blev opsat, og vi engang vare indrettede blev han hos os, og forlader os ikke förend han forlader Dannemark. Jeg vilde gjerne skrive Dig, hvorledes vi har lært hinanden at kjende, men det er for vidtlöftigt, og jeg overlader Baggesen, mundtlig at fortælle Dig det, kun dette maae jeg sige Dig at 10 vi holde hjertelig af ham, og at han holder inderlig af Dig. Du siger i Dit Brev, at Du har svaret ham offentlig paa hans offentlige Brev, nu vel det har Du, og det godt, men stod der intet skrevet paa dette offentlige Brev, som igien kunde for- tiene et par private Linier? Kjere Adam, Du har engang elsket 15 Baggesen, Din Fölelse for ham nu veed jeg ei ret Navnet paa, men Du vil sikkert komme til at elske ham igien, det veed jeg.

Steffens er nu i Kiel, og vi vente ham daglig hertil, det var imod al Formodning, at vi saa snart igien skulde samles; da jeg tog Afsked med ham og Hanna, troede jeg, at det gialdt 20 for dette Liv, og nu er det saa simpelt at de kommer igien, der er ingen som det saadan har rysted som mig; thi jeg har alletider megen Möie med at begribe endog meget mindre Forandringer i Livet end denne; alt hvad jeg troer og fore- tager mig, synes mig at gielde for bestandig, og omendskjönt 25 jeg hvert Minut i Livet erfarer dets Foranderlighed, saa bliver jeg dog stedse ved at regne paa Bestandighed deri, og jeg er, efter min Maade, alt meget fornuftig, naar jeg kun kan holde mig fra at söрге over det Modsatte. At Steffenses kommer her tilbage, er et af de Tilfælde hvorover jeg af Hiertet vilde glæde 30

mig, naar jeg kun ikke maatte sige mig, at det er deres Ulykker, vi har at takke derfor.

Albertine beder Dig hilse, hun er endnu hos os, men venter sikkert, at Bull i denne Tiid bliver Sorenskriver, saa henter
5 han hende til Foraaret op til Norge. Om Niels kan jeg intet fortælle Dig, da jeg intet andet veed om ham end at han lever i Kiel paa samme Foed som han fordum levede her. — Jeg kan vel ikke smigre mig med, at jeg er den første, som mælder Dig, at den kjere Tante Benedicte nu har holdt op at sove i
10 smaa Portioner, men at hun nu egentlig er i sit Æs. Du kan let tænke, at Tante Möller ikke undlod at vise sin eneste Søster al mulig Ære og Fornöielse ved Begravelsen, der blev, som sædvanlig, givet et gevaltigt Middags Maaltid, hvortil vi da vare indbudne, og, da Tante veed, at Baggesen er i Huset hos
15 os, og hun er en kuriös Kone, der gierne seer beröimte Digtere i sit Huus, saa blev han ogsaa indbuden, han gik for vores Skyld med derind, og jeg synes tydelig at see, hvor meget Skjebnen havde giort for at der dog ved denne om just ei drömmende saa sovende Siels Jordefærd skulde være en Digter
20 tilstæde; thi da Du i höieste Grad var undskyldt, saa havde den dog igien sørget for at Baggesen netop var i Kjöbenhavn, og det under saadanne Omstændigheder, at det var muligt at faae ham i Dit Sted. Det saae rörende ud og jeg har aldrig havt saa ondt for ikke at lee af fuld Hals som den Dag; thi
25 hans Forundring over alle de snorrige Figurer, var uendelig, og det jeg mest beklagede var at den Fornemste, ved Döden, var bortrevet af den udmærkede Samling; thi det er dog saa sandt som noget i Verden at Tante Benedicte var Flöden.

Fra Fader skal jeg hilse Dig, han syntes at han burde være
30 lidt vred over at han i saa lang Tid ikke har faaet noget Brev,

men han er dog saa hiertens god paa Dig, og loe saa inderlig over Din Diæt, samt over at Du endnu kunde erindre hans Formaning at drikke til Maden, han fandt der en nye Bekræftelse paa det gamle Ordsprog, hvad man i Ungdommen nemmer, osv, lille gode Adam, Du maae endelig snart skrive ham 5 til, det er ham saadan en stor Glæde at faae et Brev; saa sidder han derude i sin Lænestoel og gnider sine Brillen ret klare, og saa læser han sit Brev i det mindste een Gang [om] Dagen, og lægger det da hvergang bort med et eller andet pudseerligt Ord, og med et Ansigt, som straalere af Tilfredshed 10 og Stolthed over at tænke paa sin Søn. Fader bliver i øvrigt lidt gammel nu, men det forekommer mig som om han er blidere end han forhen var; det bliver vist en velsignet Olding, Gud opholde ham.

Jeg kan merke af Dit Brev at Du troer at jeg seer Berent 15 Vinckler, det er ikke Tilfældet i det sidste halve Aar; han har igien reent ophørt med at besøge os; det er og bliver et forunderligt Menneske, jeg kan aldeles ikke forstaa mig paa ham; det smerter mig at han ikke er lykkelig, i det mindste lader det som han ikke er det, gid jeg maatte have syntes feil og 20 det kun er Lune; men hvorfor er han dog saa underlig? jeg troer ugieerne at han har glemt mig, og kan aldrig troe at han har noget imod mig. — Lehmann, som meget har bedet mig hilse Dig, har i denne Vinter været meget syg, han har havt Nervefeber i saa høi Grad, at der var nogen Tiid, da man 25 troede hans Liv i Fare; nu er han fuldkommen frisk og ret igien i sin gamle Tour; selv en Art Melancholie som sædvanlig følger paa Nervefeber, og som han virkelig havde i høi Grad, har nu forladt ham, hvorover vi alle ere ubeskrivelig glade.

Du kan nu virkelig med god Ret glæde Dig over at Du nu 30

kan see Enden paa dette langvarige Brev, men saadan er det; naar jeg først geraader i at skrive saa faaer det ingen Ende, endnu et. Hovmester Harboe var forleden hos mig og fortalte mig syv lange og syv brede om Dig og hans Venskab til Dig, yder-

5 mere gav han mig en uendelig Hilsen til Dig, han er jammerlig — god. Gid jeg bare kunde erfare hvem der giør hans Linnedt smudsigt, han betaler vist nogen godt derfor; thi ellers maatte det hende sig at det blev forsømt en Gang, og at man da saa ham peen, men det er aldrig Tilfældet.

10 Lev nu vel bedste gode Adam. Anders hilser Dig hierteligt, ligesaa Baggesen. Gud velsigne Dig.

Din

Sophie.

243. *Fra Herman Løvenskiold.*

Paris den 4de Martii 1807.

Vor Trætte forleden Dag har bundet mig nærmere til Dem.

15 Forhen agtede jeg blot Deres Genie, nu derimod føler jeg noget meere for Dem, som jeg ønsker engang i Tiden maatte blive til Venskab. Jeg føler en Trang til at vise mig for Dem, saaledes som jeg er, jeg ønsker, at De ret maatte kjende mig, og for at tilfredsstille mig selv i denne Henseende skriver jeg Dem

20 disse faae Linier. Min Hensigt er at give Dem en Idee om min Character. Jeg ønsker, at De ikke skulle sætte mig i Klasse med den almindelige Menneskehob, som aldrig har gjort nogen Betragtning over deres eget Jeg, som aldrig har søgt at lære at kjende dem selv, men som blot handler og taler hen i Taaget

25 uden Grundsætninger. Jeg troer ikke at kunne give Dem et større Beviis paa min Agtelse, thi oprigtig talt, jeg er djævelsk stolt. Der ere kun faae Mennesker, som jeg agter det værd at aabne mig for. Naar jeg selv ikke har Aarsag til at fordømme

mig, saa sætter jeg mig op over den Dom, som de fleste Msker kunne holde over mig. Jeg taler med mandig Frimodighed, uden Frygt for at støde Dem. Skulle en eller anden Idee, som jeg har, være uoverensstemmende med Deres, da søg at overbevise mig om, at jeg har Uret, og De skal aldrig finde i mig 5 et Mske, som er forfængelig nok til at troe at have indslugt al Verdens Viisdom, men som tvertimod stræber efter Sandhed, som villig antager en andens Meening, naar den først er blevet til hans egen.

Som Barn var jeg under et Fruentimmers Opsigt, som havde 10 en sværmerisk Indbildingskraft. Naar jeg har sagt Dem, at hun var et Fruentimmer med en sværmerisk Indbildingskraft, vil De selv kunne slutte Dem til at hun havde Hang til alt mystisk, og at hun var bigot-religieus. Naturligt at hun søgte at indprænte mig hendes egne Følelser. Hun læste Bibelen med 15 mig, og blev vred paa mig, naar jeg ikke i Alt kunde følge hendes levende Phantasie. F. Ex. Naar hun mærkede, at jeg ikke ret kunde fatte, at Christus var et overjordisk Væsen, saa søgte hun at bevise mig det. Snart mærkede hun selv, at hendes Beviis ikke var fyldestgjørende, og nu gav hun mig Skylden, 20 og sagde, at jeg var kold. Saaledes voxte jeg op i et Huus, hvor jeg daglig saae Msker, der altid levede — om jeg tør sige det — i en anden Verden. Disse sagde altid, at jeg var kold, naar jeg derimod ganske i Stilhed deelte min lille Lommeskilling med den Fattige, naar Huusfolkene næsten tilbade mig, fordi 25 jeg altid søgte at skaffe dem Fornøjelser, fordi jeg ofte gav mig Skylden, naar en eller anden havde begaaet en lille Forseelse for derved at redde den Skyldige for at blive straffet. Saaledes gik min Barndom hen; med hvert Aar beskyldte mine Foresatte mig for at blive meere kold, og med hvert Aar blev 30

jeg meere og meere elsket af mine Foresattes Undergivende.
— Jeg havde nu intet dannet Mske, som jeg ret kunde aabne mig for, jeg sluttede mig inde i mig selv, og græd tit manges bitter Taare over at man beskyldte mig for, at jeg intet Hjerte
5 havde. Da de, som dömte mig saa haardt, alleene beskjæftigede sig med Poesie og Bibelen, saa gav jeg Poesien og Bibelen Skyld. Jeg udöste min Harme derover, fattede Foragt for Religionen, og blev en Gransker, som ville trænge ind i de Mysterier, hvortil min Aand endnu ikke var nok uddannet. Naar mine Fore-
10 satte læste en Zollikoffers Prædiken, og sværmede over Christi Död, loe jeg höit, spottede Religionen, og søgte at bevise dem, at Christus var en Bedrager. Naar de læste et eller andet Digt, og sværmede over de ædleste Fölelser, sagde jeg, hvortil hjælper alt det Væv, dersom man ikke handler. Det er let at skrive
15 hen paa Papiret de skjönneste Handlinger; men sæt Skribenten hen i den virkelige Verden, og undersög da, om han virkelig udförer, hvad han saa skjönt siger. — I denne Periode forlod jeg det Huus, hvor jeg havde tilbragt min Barndom, og gik til Kjöbenhavn for at studere Jura. De har selv studeret
20 til juridisk Examen, og veed at man begynder med Natur-Retten. Efterat jeg har givet Dem en Idee om, hvorledes min Stemning var, kan De let begribe, at Natur-Retten maatte være en sand Tröst for mig. Her fandt jeg et System, bygget paa et Princip. Jeg fandt Kants bekjendte Grund-Principer
25 ganske fortræffelig[e], og nu var ingen Glæde mig større end at bygge mathematisk derpaa. Jeg skrev lange store Afhandlinger, og regnede mathematisk ud, hvorledes jeg skulle handle i ethvert Tilfælde. Jeg arbeidede flittig, havde ingen store Sorger, og saaledes gik Tiden godt indtil min Examen var over-
30 staaet, endskjönt jeg dog ikke kan nægte, at jeg undertiden

havde Øjeblikke, hvor jeg anede ædlere Følelser, hvor jeg fandt, at Fornuftens kolde Stemme ikke alleene tilfredsstillede mig. — Da jeg havde hørt det glade Ord af Pedellens Mund laudabilis, og min Overbeviisning havde sagt mig, at jeg havde fortjent det, gik det mig som de fleste unge Msker. Min Hel- 5 bred havde liidt ved min Flid, jeg maatte recreere mig, men jeg gik for vidt i Recreationen, thi det bleev alleene min Beskjæftigelse. Jeg gik og drev om et heelt Aar i Kjöbenhavn, gik paa Baller til Hoffet, saae meget og tænkte kun lidet; men da jeg som oftest traf Msker, som endnu tænkte mindre end 10 jeg, saa troede jeg mig dog en heel Karl. Jeg var blevet Auscultant i Rentekammeret, men jeg var det ikke alleene der, men overalt kun Auscultant og i det heele taget i höieste Grad i Conveniencens Lænker. Jeg bukkede flittig, sagde Ja til alt, og man sagde om mig, det er et charmant Mske, Beskeeden- 15 heden personificeret. Endelig vaagnede min Fornuft, og sagde mig tört og godt: bliver Du saaledes ved at leve, da bliver Du snart til et Fæe eller til en Vejrmölle. Jeg fandt, at min Ven ikke havde saa aldeeles Uret, og jeg reev mig ud af alle Forbindelser af alle smaae Intriguer og flöi som Telemaque fra 20 Calipsos Æ, til Göttingen. — Her kom jeg nu i en ganske nye Cirkel omgivet af lutter unge Msker, som paa en vis Maade levede i Naturstanden, thi naar de traf en, som de ikke kunde lide, saa sagde de ham lige ud i Øinene: lecken Sie mich im Arsch, og derpaa afgang der Sværdet, hvo der havde Ret. I denne 25 Cirkel levede jeg nu i to Aar, og med hver Dag blev min Ryg, som af de adelige Reverencer hjemme var blevet lidt krum, meere lige. Jeg fandt at det altid maatte blive et underordnet Mske, som ansaae Conveniencens Baand, som de stærkeste, og jeg besluttede at hæve mig over dem. Nogle Maaneder efter 30

min Ankomst til Gött: blev jeg syg, og laae nu saaledes eene og forladt næsten et heelt Aar. Mit Arbeide var det eeneste, som havde gjort mit Ophold i Göttingen behageligt, nu kunde jeg ikke arbeide, og jeg blev ulykkelig, nedslaaet og mod-
5 falden. Een af mine første Venner, som jeg elskede inderlig, havde bedraget mig, havde nedrig søgt at skade mig; jeg saae mig dobbelt forladt, fattede Mistroe til Msket, og forbandede den heele Mskeslægt. Men nu vaagnede de blide Følelser i min Barm, som jeg för havde nedtrykt med Foragt. Haabet
10 om et Forsyn blev med hver Dag stærkere hos mig, og tilsidst blev Haabet til den saliggjørende Vished, som ethvert godt Mske har uden strengt at kunne bevise det. Jeg læste enkelte Stykker af Goethe, Schiller, Rousseau og Shakspeare, og min Aand hævede sig derved over den lave Sphære, hvori den hid-
15 til havde svævet. Kort da jeg blev frisk igjen, fandt jeg mig som et ganske andet Mske. Jeg foragtede ikke det, som jeg ikke tilfulde kunde fatte, jeg søgte at hæve mig dertil, jeg indsaae hvor dumt det er, at troe at kunne trænge ind med Tydelighed og Klarhed i Naturens Helligdom. Jeg følte Ungdom-
20 mens Fyrighed og Kraft, og med hver Dag bestyrkedes mit Forsæt at hæve mig over Trællestanden, og ikke at blive en af de underordnede Msker, som altid gaaer i Lænker. Jeg undersøgte, hvortil jeg havde Talent og Lyst, og da jeg havde gjort Valget, lagde jeg mig en Plan for mine Studeringer, som
25 passede sig for mit Hovedmaal. Dette mit Hoved-Maal har jeg endnu altid for Øjne, og jeg tör sige, at dersom jeg realiserer det, da vil jeg engang blive en nyttig Borger. Troe ikke at det alleene er indskrænket til at opfinde en eller anden nyttig Maskine, at det er saa lidet at det kun gaaer ud paa en-
30 gang at kunne sidde som en bestjernet Præsident i et Colle-

gium, som blot lader referere for sig saa længe til at han selv glemmer at referere. Nei! det er meere ædelt. Saa stille jeg gaaer hen, kan De troe, at jeg mange Gange i min Eensomhed sværmer med den Tanke at mit Navn engang skal fortjene at blive sat mellem Danmarks nyttigste Mænds. — At kunne en- 5 gang ret virke og gavne, det er Idealet for mine Ønsker, men for at realisere det, er det nödvendigt at være fast og urokkelig Mand. Jeg troer, at min Fornuft altid maae være min Styrmand, thi ville jeg lade mig henrive af en eller anden Enthusiasme, da troer jeg, at jeg med den ædleste Iver ville fjerne 10 mig fra mit Maal. Som sagt, jeg troer, at en vis Kulde er nödvendig for at være sand Mand, for at kunne gaae frem med stadige Skridt til et vist Maal. Langt fra at jeg ville paa-staae, at man skulle stræbe at blive til lutter Iis; jeg ville tværtimod agte mig höist ulykkelig, i Fald den Ild, som jeg föler i 15 min Barm, skulle udslukkes. Fornuften skal blot være Styrmanden, men naar man har besluttet, hvor man [vil] sejle hen, da maae man hidse alle Sejl op. Men tilgiv mig, gode Oehlens:, jeg kan ikke ansee Ilden, som Styrmand, jeg kan ikke sætte den i anden Klasse end med Sejlene, hvori Fornuften altid 20 maae have et Toug, for i paakommende Tilfælde for et Øjeblik at kunne hisse dem ned; thi gaaer Skibet alt for hurtigt, da staaer det i Fare for at löbe i Grund. —

For at retfærdiggjøre min Opførsel mod Dem, som jeg ikke kan nægte undertiden selv at have fundet noget stödende, maae 25 jeg atter gjøre Dem en Bekjendelse. Jeg anseer Dem, som dannet Mand, og altsaa troer jeg at Oprigtighed langt fra at stöde Dem, naar De tilfulde er Dem selv bevidst, maae være Dem behagelig. I det Mindste föler jeg saaledes selv. Jeg havde hört

tale om Dem i Kjöbenhavn for 3 Aar siden af enkelte Msker, som formodentlig vare Deres Antagonister. Man havde skildret mig Dem, som et Mske med ualmindeligt Genie, men som af en vis Kreds saaledes var blevet smigret, at De troede Dem
5 selv fuldkommen. Med denne Idee gjorde jeg Deres Bekjendtskab, og jeg tilstaaer, at jeg blev forundret over at finde i Dem en moden Mand, da jeg havde troet at finde en brusende sværmende Yngling. Men alligevel kunde jeg ikke ret i Förstningen forjage en Idee, som jeg havde havt saa længe. De kjender
10 Msket, og maae altsaa selv tilstaae, at en Fordom ikke löber bort i förste Øjeblik. Jeg föler selv at jeg var höist ubillig mod Dem, og derfor kan jeg nu med meere Roelighed sige Dem, at jeg ofte dönte Dem noget strengt. Jeg lod mig undertiden forlede af min Fordom til at tage Deres elskværdige barnlige
15 Naivetet for en Slags Suffisence. Jeg gik saa vidt, at naar De f. Ex. havde et lystigt Indfald, og var selv den förste til at lee deraf, saa tvang jeg mig til at være ganske alvorlig, ja ofte til at contradicere Dem; thi jeg ville hellere ansees for en Grobrian end for en ussel Nachbeter. Som sagt, jeg har en Tid
20 været for meget Jabroder, for meget i Conveniencens Baand, jeg har revet mig ud af dem, og hader dem, som Pesten; men les extrêmes se touchent, man gaaer ofte fra den ene Yderlighed til den anden. Undskyld mig derfor, thi om jeg ofte havde skammelig Uret, saa var Grunden hos mig ganske god. —
25 Döm mig aldrig for hurtig; troe ikke at jeg intet Hjerter har, fordi jeg ofte sidder stille, naar andre derimod holde store Taler over ædel Daad. Jeg har ikke den Gave at udtrykke mig mundtlig, og min Opdragelse er Skyld i, at jeg ofte tier og slutter mine Fölelser ind i min egen Barm. — Jeg har om-

gaaedes Msker i Almindelighed, som talte meget, og handlede lidet. Döm mig efter mine Handlinger, og jeg frygter aldrig for at De skal sige, at jeg er ublid eller kold.

Tilgiv nu dette lange Væv, intet har bragt mig dertil undtagen det Ønske at kunne engang i Tiden kalde mig Deres Ven. 5
Løvenskiold.

244. *Fra J. P. Mynster.*

Spiellerup d. 4de Mart. 1807.

Werthgeschätzter, lieber, Getreuer!

Jeg seer i dette Øjeblik, at Tiden gaaer forbandet hurtigt, eller Posten forbandet langsomt, thi det er over et Aar siden 10 at, enten Du skrev, eller jeg modtog Dit Brev af 11te Febr. 1806. Hvorom Alting er, saa skriver vi nu Aar Syv Hundrede og Atten, i hvilket Aar jeg altsaa begynder min Tale til Dig, som følger.

Uagtet jeg, som heele Verden |: endogsaa Du, skiöndt Du 15 ikke læser Aviser :| veed, lever saa afsondret, at jeg Intet veed om den heele Verden, saa har jeg dog i min Ungdom, da jeg endnu læste Sommerfeldts Geographie, lagt Mærke til, at der var irgendum en Kroe, kaldet Paradiis; i de gamle Udgaver af Geographien hedde Værten endda Jakob, men det er mig 20 sagt, at vor Herre skal have givet en ganske ny Geographie ud, hvori Paradiis-Værten skal hedde ganske anderledes. Det er mig kiært at erfare, at Du nu opholder Dig i bemeldte Kroe, thi man skal der være bedre accommoderet, end i de tre Hjørter. Tillige hörer jeg, at der skal opholde sig sammesteds en 25 meget dydig Matrone ved Navn Lucretia, i hvis Selskab Du vil kunne profitere meget, med mindre hun skulde være död, den salig Kone. Hvad mig angaaer, da lever jeg indgetogent, og

studerer logica, det vil sige min Prædikestoel; hvad Mesningen angaaer, da er det ganske sandt, at jeg ikke kan de 7 musikalske Stavelse ut, re, mi etc. men da jeg derimod kan alle andre, og af hiine syv næsten aldrig forekommer Nogen, undtagen Fa i mine Collecter, saa vil Du let indsee, at jeg desuagtet kan komme meget vel derfra. For Resten er jeg ligesom Du, ogsaa beskiæftiget med den babylonske Taarn-Bygning — istedet for at de Fleeste af vore contemporanei kun ere komne til den babylonske Sprog-Forvirring — dog er jeg endnu egentlig kun ved at udkaste Planen til Bygningen, og tænker jeg da, at siden det forrige Gang ikke vilde lykkes, da man begyndte fra Jorden til Himmelen, saa giøre vi denne Gang bedst i at begynde fra Himmelen til Jorden. Kanskee have vi saa imidlertid den Fordeel, at Jorden forgaaer, da vi vil kunne spare meget af Bygningen.

Men for at tale alvorligt, saa skal jeg nok bringe Engelbreth Din Hilsen, naar jeg engang seer ham, hvilket paa denne Tiid kun sjelden skeer; thi da Vejene ere saa slemme, at man i Pohlen ikke engang kan kiøre med Kanoner, saa kan Du vel viide, at jeg endnu mindre kan kiøre til mine Naboepræster.

Naar jeg nyelig har spidset min Pen, plejer jeg gierne at skrive om Bakkelsen — thi saaledes skal han hedde indtil hans rette Navn, eller dog et, som kommer dette nærmere, er bleven opdaget. Thi hans sande Navn troer jeg vist er en uendelig lille Störrelse, som kun kan findes ved Approximation, dog ere allerede store Fremskridt gjorte: Neseggab — Jaggesen — Jaskesen — Bakkelsen |: med Fornavn: Sprut :|. Hvad nu samme Bakkelse |: som tillige, efter Din Bemærkning, er et riimsnoet Navn :| angaaer, saa er han os Alle til stort Gavn, thi der ere faa Mennesker, som man saa uegennyttigen kan

bagtale, som ham. Han fortjener det, thi han er næsviis nok dertil, han er dog saa meget, at man kan sige Noget om ham, og tillige saa lidet, at man intet egentlig Had kan bære til ham, og han har, skiöndt mange Læsere, dog saa aldeles ingen Agtelse in publico, at alt det Onde man siger om ham finder 5 et villigt Øre. Dit Brev til ham, som ikke aleene er en Tilrakkelse til Betakkelse for Bekakkelsen af Stakkelsen |: formodentlig per licentiam poeticam istedet for Stakkelen :|, men som har sit Værd ogsaa i sig selv, har glædet mig meget. — — — Jeg var tilfreds, at jeg ikke havde meere Jord, end Kongen af 10 Preussen, thi saa behövede jeg hverken at saae, eller at höste, eller at sanke i Lade, og heller ikke, som nu, at forlade Dig for at fryse paa min Loe medens der blev maalt Korn op. Jeg kan derudover neppe faae Dig sagt, at jeg har Noget imod, om ikke Din Meening, dog Dine Ord i Dit Bakkelse-Brev, Dit 15 Bakkelse-Beest! nemlig angaaende den Fred, Du meener, vi kunne holde her i Landet. Min Meening er ikke, som Berliner-nes var: der Krieg, der Krieg ist gut! Heller ikke, at der jo skeer og nödvendigviis maae skee mange onde Ting i Krigen, heller ikke at man skal före Krigen som Bakkelsen og Fried- 20 rich Nicolai; jeg vil egentlig kun sige, at saalænge der er Krig, er der ikke Fred. Det skal være mig meget kiært, om Du deraf kan fatte min Meening, thi jeg gider ikke skrive meere derom.

Hvad Du skriver mig om de franske Tragoedier, er Altsam- 25 men sandt, og kommer mig desto meere tilpas, da jeg nyelig igien har læst et Bind af Racine. Dog var Ludvig den 14des Periode meere en Barselseng, end en Moder, meere et Drivhuus, end en Spire. Spiren til den væmmelige franske Tra- gering var allerede i Jorden, men da den fik tidlig Regn og 30

sildig Regn udbredte den sine Blade saavel i Tragoedierne, som i Spillet, og i deres Oder, der forholde sig til Pindars, just som Corneilles Tragoedier til Sophokles. Den franske højtra-
 vende Poesie, er som en Mand med spændte Aarer, uden
 5 Hjerte, altsaa uden Foreeningspunkt, og uden Circulation. Dog gaaer det mig, som dig, at enkelte Scener røre mig; heller ikke er det min Meening at ville anathematisere den heele franske Literatur, som Nogle have for Skik; en Green deraf er endog virkelig religiös, skiöndt meget begrændset, og forunder-
 10 ligen tört-brændende.

Ovenpaa alt dette, siger jeg Dig endnu ret Tak, fordi Du har skrevet mig til, og forsikkrer Dig, at jeg elsker Dig af mit Hjerte, at jeg længes efter Dig, og glæder mig til i Fremtiden at leve med Dig i *Ecce quam bonum — nej! in unum* vilde
 15 jeg sige.

Skriv mig fremdeles til, thi jeg törster efter Blækströmme, som en Hjort efter Vandströmme. Betänk selv, hvorledes baade Tiiden og Rummet harcellerer med os, og at det kun er ved Hjelp af Pen, Blæk og Papiir, at man overvinder Tiiden og
 20 fængsler de flygtige Ord, og at det kun er ved Hjelp af Posten, at man overvinder Rummet, og saaledes er istand til at faae et evigt Liv. — Jeg anmærker endnu, at ligesom der gives 3 Slags Latter, saa gives der ogsaa i det mindste 3 Slags Poster
 1) en Vandpost 2) en Vinduespost, 3) en Brevpost, og det var
 25 egentlig den Sidste jeg meente, da jeg ovenfor taledede om Post.

Gud med Dig! — Hvor længe bliver Adam i Paradiis? og hvor gaaer Du hen, naar Du gaaer derfra? Undskyld, dersom Bindet paa dette Brev skulde blive alt for alvorligt, men jeg er af en meget alvorlig Natur, og da Fornuften er det højeste
 30 Gode, der er Mennesket betroet, saa önsker jeg ogsaa at an-

vende den, hvor jeg kan, og kan ikke begribe, hvorledes Folk kan sige eller giøre andet end fornuftige Galskaber.

Men egentlig undskyld, dersom dette Brev ikke noksom takker Dig for det Gode Du har sagt mig, og ikke tydelig nok siger Dig, hvor meget Godt, jeg meener Dig. — Skriv mig 5 snart igjen, Du seer jeg er expedit til at svare.

Din

Hils Bröndsted!

J. P. Mynster.

d. 6te Mart.

So eben kom Provst Engelbreth, hvem jeg glædede med Din 10 Hilsen, og som kiærligt hilser Dig og alle Parisere.

245. *Til Christiane Heger.*

Paris den 4 Marts 1807.

Bedste Christiane!

Gud velsigne Dig for dit lille nysselige Brev sidst; din Godhed at du ikke er bleven vred paa mig, skiönt jeg, dem An- 15 scheine nach, fortierer det, rörer mig inderligt. Du har virkelig Aarsag til at skiænde, skiönt jeg ikke fortierer dine Skiænd. Men slige godlidende venlige Skiænd som de sidste lod jeg mig gierne sige hver Dag uden at fortiene dem. — Af Karen Margarethes Brev og af Hans Christians vil du uden- 20 tvivl allerede have mærket hvorledes jeg tror at have en klækkelig Undskyldning, eller rettere sagt: Retfærdiggjørelse i Baghaand. Da jeg nu ikke kan endnu saa hurtig ihændebringe Dig den, som jeg önskede, saa vil jeg, for at du ikke ganske skal troe mig fængslet af det farlige Paris, sige dig hvad det er. 25 Jeg har endnu en anden Grund, nemlig at jeg ikke ved den

lange Venten og Hemmelighedsfuldhed skal spænde din Forventning for høit, hvilket vilde være en fatal Omstændighed, da du isaafald upaatvivlelig maatte vorde skuffet.

Kort for Nytaar skrev jeg nemlig et lille tydsk Digt; end-
5 skiönt det er kort er det dog det længste tydske Digt jeg har
fabriceret. Dette besluttede jeg at skrive peent af, at lade ind-
binde, og sende dig og saa har jeg ogsaa giort. Men to Ting
har opholdet Bortsendelsen. Nemlig först Bogens Indbindelse,
hvormed Bogbinderen længe narrede mig. Dernæst: jeg havde
10 skrevet Digtet uden at lade det giennemsee af en Tydsker,
da der ingen var mig i Nærheden dengang. Nu skriver jeg vel
temmelig godt tydsk, men visse Orthographiske Feil kan jeg
endnu ikke undgaae, ligesom det vel og hænder sig at Ord-
föiningen bisweilen bliver en Smule for dansk. Til den Ende
15 sendte jeg Bogen, da jeg fik den til en tydsk Bekiendt, der
atter beholdt den over fiorten Dage hos sig. Og da jeg nu
endelig fik den, maatte jeg radere noget i Afskrivningen. Naar
nu dertil kommer at jeg sidder i andre Arbeider til op over
Øerne, og den sædvanlige Udsættelsessyge — saa begriber du
20 let Opholdet. At jeg imidlertid ikke skrev dig til var af den
Grund at jeg vilde sende dig Brev og Bog paa eengang. Saa-
ledes fik du ingenting du arme Pige.

Men har du glemt mig, saa kan du troe at jeg ikke har glemt
dig. Bogen bliver imorgen bragt paa den agende Post, du vil
25 altsaa erholde den nogle Dage efter dette Brev.

Du taler om det farlige, forlystelsesfulde Paris. Dersom du
vidste hvorledes jeg levede deri, vilde du undre dig; dog det
kan du faae at vide af min Faders Brev; og veed maaskee alle-
rede. — Min eneste Adspredelse i denne Tid er at jeg engang
30 imellem gaer i Comoedien. Med de franske Damer har jeg

endnu intet Bekiendtskab giort. For resten er Paris slet ikke saa farlig. Det er viel Geschrey und wenig Wolle.

For Sirenernes falske Sang veedst du at Maanen i min Nat bevarer mig.

Man gör sig i Almindelighed den Forestilling at Palais rojal 5 er et Trylleslot med arabiske Feer. Bygningen er stor. Tænk dig Långangene i Christiansborgslot gaaende i en Fiirkant, saa stor som Ridebanen; Og tænk dig Börsboder paa begge Sider, med lutter store Vinduer fra överst til Nederst, vel oplyst om Aftenen; tænk dig Gangene fulde af Mennesker i 10 Rokkelorer og Cavajer og Overkioler, og Spencere, og derimellem de arme Töse oppudsede som Damer i Silke, med sminkede Kinder, og saa kolde som Iistappe, da de næsten i den meest klingrende Frost gaae nögne, saa har du det berömte Palais rojal. Theatre français er i den ene Ende; theatre 15 Montansier var för i den anden, nu er der kommet en Art af Casorti.

Hvad der især er smukt i det tæt bebygte Paris er de forfærdelig mange Speile, og de store Vinduer. Saa at man nesten ikke mærker til Væggene. Det er ikke sieldent i Caffehusene 20 at paa de Steder hvor ellers Papir eller Silke er udstrammet mellem Listerne nu findes lutter Speilglas. — De störste Gader i Paris er ikke bredere end Østergade. Men tænk dig et Par hundrede Østergader, hvis underste Etager uden Undtagelse er Kiöbmandsboder med illuminerede Glasvægge, hvor alt 25 hvad der kan glimre i Øinene er smagfuld opstillet til Salg. Her var noget at see for en stakkels dansk Pige. Kom du her, jeg er vis paa du gav alle dine Penge ud. Det gör da jeg endelig ogsaa; skiönt ikke til Stads, egentlig, skiönt jeg altid

er fornemt klædt, men mest til Comoedier og Kroergang det vil sige Restaurationsgang —

Forresten har jeg aldrig siddet saameget inde og arbeidet saameget som paa min Reise. Fra Kl. 8—til 4 sidder jeg allene
5 paa min Stue i Almindelighed. Og om Aftenen, naar jeg ikke
gaaer i Comoedie (hvilket skeer 2—3 gange om Ugen) er jeg
mig for det meeste ogsaa selv overladt fra 7—til 11. Dette er
uden Overdrivelse sandt. Men jeg er glad ved det. Thi
jeg siger ligesom Clavigo hos Goethe: »Dersom vi ikke ar-
10 beidede saa meget, saa var vi heller ikke voxet saa mange
over Hovedet«.

Til Foraaret vil jeg leie mig ind i en fransk Familie uden for Byen.

Hvad nu min videre Ansøgning om Stipendium angaaer,
15 saa har Hans Christian sagt: Jeg skulde forlange to Aar, for
at have noget at tære paa, naar jeg kom hjem. Men jeg troer
ikke jeg vil drive det paa den Maade.

Jeg vil strax bede Kronprindsen at giøre mig til Professor
ved Kunstacademiet med de 500rd men tillige lade ham vide
20 at jeg gjerne ønskede at have Tilladelse til at blive noget ude
endnu. Paa den Maade ansøger jeg i en Gang, hvad ellers
maatte skee i to. Bliver jeg nu et Aars Tid borte som Professor,
og kommer nu hjem, saa kan jeg ved min Hiemkomst atter
søge om noget. Thi paa 500rd kan vi ikke gifte os; og giftes
25 maa vi lige strax jeg kommer hjem. Du har længe nok været
min Kiereste, det er Tid at du engang bliver min Kone.

De skal give mig hvad jeg omtrent kan leve af; saa skriver
vi Comoedier og lever herlig og i Glæde af Pengene. Hver
Tragoedie vil blive mig et sandt Lystspil. For den første Akt

kiöber vi Lys og Brænde, for den anden Logie, for den tredie Klæder, for den Fierde Mad og for den femte giör vi Traktement, og kiöber Honde med sorte Snuder som kan lege med vore Börn.

Theaterdirekteur maa de dog engang giöre mig til, altsaa 5 har vi reasonable Udsigter.

Men noget maa vi have strax, thi blot paa min Pen bör vi ikke givte os; det var at sætte en spansk Ridder i den spanske Kappe; og at sætte en spansk Rytter over mit Genie; det var at prygle sig selv med et Spanskrör; der over maatte man blive 10 spansk. Af spansk Tobak for Næsen, kan man ikke leve. Ingen af os er vandt til Armod. Men vor Herre hielper nok. Og til Foraaret 1808 reiser jeg hiem.

Hils din gode Fader inderligt, og tak ham for sin Godhed. Melodien er ret net; just ikke geniask, men dog behagelig, 15 og forstandig udtænkt. Jeg ser Grönländeren med Lokkerne i Aanden.

I Anledning af det deilige Vers du sendte mig maa jeg sende dig følgende igien, af mig selv forfattet — hvormed jeg slutter dette Brev: 20

Saa var det da at Jomfru Ørsted döde,
 Saa var det at Her Kierumgaard,
 En moden Digter paa halvfierdsindstve Aar,
 Til Giengield for den Caffé, for den Fløde,
 Og for den megen rare Onsdagsføde, 25
 Han havde nydt af hendes Haand,
 (För reent hun havde givet op sin Aand)
 Kom hendes Söster Engelke imöde
 Med eet til denne adresseret Digt
 Som to Sekonder efter Sigt 30
 Den gode Qvindes Øine gjorde röde
 Og hendes Hiertes Tanker blöde
 Forresten troer jeg ey at Jomfru Ørsted döde.

At døde er reent mod hendes Karakter,
 At døde er at man lever ikke meer
 Det passer altsaa sig kun slet paa hende
 Hvad ey begynder har ey heller Ende.
 5 Hun er den sande evige Idee;
 Som ey beskrives kan, som man maa see,
 Der heel indifferent i Vexelen beharrer
 Imens de andre løbe om som nogle Narrer.
 Jeg kiender hendes Væsen og Natur:
 10 Hun har kun taget sig en Luur
 Og sover nu, uden at skifte Lagen
 Ifald det kommer høit, til Dommedagen.
 Saa staaer hun op igjen til rette Tid
 Af Pligt og Nidkiærhed beruset,
 15 Taer Solhat paa, begiver sig paa Huset
 Og naar hun længe der har siddet, og i Lön
 Forrettet christelig sin Morgenbön
 Saa skynder hun sig hen, mens Ilden brænder,
 (Uden at vaske sine Hænder)
 20 Til Maden; laver den paa gamle Viis —
 O Gud skee Lov at jeg er i Paris!!

Af dette Vers kan du give Ørsteds en Afskrift. Jeg venter
 nu snart et langt Brev fra dig; thi jeg haaber at bevise hvor
 kiert det vil være mig. Fortæl mig vidt og bredt om Alting
 25 hvad du veed. Jeg önskede mig Baggensens Rimbreve, hans
 comiske Fortæl. og mit trykte Svar, tillige med Thors Reise
 hvis den er aftrykt; disse Sager kunde du giöre en Pakke af
 og sende mig. Lev vel bedste Pige. Hils vore velsignede Fædre,
 vore Systre, Brödre, Drevsens og Schönheyders etc: fra din
 30 Oehlenschläger.

Hvad siger man om Digtet til Dichmann? er det trykt?

Er det virkelig sandt at man i Almindelighed er tilfreds med
 mit Svar til Baggesen? Ørsted og flere forsikkre det som du,
 men Winkler har sagt mig det Modsatte.

246. *Fra Kamma Rahbek.*

Bakkehuset d. 14 Mart: 1807.

Kiære, gode ⲙⲧⲛ eller ⲙⲓ

Bliv ikke vred fordi jeg begynder saa orientalsk, skjönt De, om jeg ikke husker feil, dog er Bygmester i Occidenten, og mit Brev altsaa ogsaa skal den Vei. Men nu uden Spög. Jeg har 5 ret inderlig glædet mig over Deres kiære, lange, høist interessante Brev, og ønsket og haabet, at jeg til Giengield kunde i det Mindste give Dem et langt Brev igien; men det skulde nu ikke saa være, og derfor fik jeg Gripe, eller Faaresyge, eller jeg veed ikke hvad, og ligger nu her paa Sophaen i en meget 10 smertefuld Tilstand med et ganske opsvulmet Ansigt. Men uagtet, jeg nu i denne elendige Tilstand, mindre end nogen-sinde er skikket til at conversere Dem, saa maae jeg dog nødvendig skrive et Par Ord til Dem i Dag, da jeg har et Jobbrev, som jeg alt har ladet ligge en Postdag, fordi jeg ventede, 15 at Rahbek skulde have faaet Leilighed til at skrive lidt til Dem, som han havde lovet mig, og sikkert ogsaa giort, dersom han havde havt Tid. Saasnart derfor Rahbek faaer lidt Leilighed, saa skriver han til Dem, og saa haaber jeg ogsaa, at jeg vel er lidt bedre istand til at passiare med Dem, end jeg 20 nu er. Nu maae jeg da fortælle Dem den Nyhed, at Keiser Frederik i denne Uge er kommet til Kjöbh., og meget snart reiser igien, da han nu har slaaet alle Planer af Hovedet om Ansættelse her. Hans Samtale med Kronprindsen er ikke faldet ud efter Ønske; man har ikke villet tilstæde ham, at maatte 25 holde Forelæsninger. Paa slige Vilkaar vil Steffens naturligviis ikke lade sig ansætte, og han gaaer derfor tilbage til Halle, og haaber, at Universitetet nok vil komme istand igien; og skulde det ikke blive Tilfældet, saa er han dog ganske sikker paa god

Befordring ved et andet tydsk Universitet. At han nu taber Lysten til at leve i sit Fædreland kan jeg dog egentlig ikke fortænke ham i, thi hvad kan det nytte at man foreslaaer ham nok saa brillante Vilkaar, naar man vil binde Munden paa
5 ham. At bruge Munden er jo dog vor gode Vens egentlige Talent; dette siger jeg naturligviis ikke i nogen ond Meening, for jeg holder inderlig meget af Steffens |: hvorfor det ogsaa giør mig ondt, at De jævnlig stikler paa ham :| trods alt det Vindbeutlerie, som er uadskilleligt fra hans hele Person, det
10 vil sige: hans udvortes Væsen, thi hvad hans Inderste angaaer saa kan [jeg] ikke andet, end holde det for saare elskværdigt. Det lader, som om Bakkelse-Beestet, gierne vilde drage Steffens til sig, hvorved han dog altid kunde vinde Noget, og jeg har betroet Steffens, at jeg frygter at han kunde lade sig
15 forføre af Noureddin, men han har bedet mig være roelig i den Henseende. Det er meget rimeligt at Baggesen nu tænker paa saadan Foreening, da han dog seer tydeligt nok, at der ikke er nogen Foreening at tænke paa imellem ham, og Aladdin, thi ene kan han dog ikke bestaae længer, uden paa den
20 ynkelige giengangeragtige Maade, hvorpaa han bestaaer nu omstunder. Hans Existents kan virkelig opvække Medynk, men det maae dog være tungt for et Menneske med B.[’s] Forfængeli[ghed.]

Da jeg kom saavidt, kom Deres Fader med det velsignede
25 Brev, De havde skrevet til ham, og det har nu Rahbek læst for mig, og jeg har grædt og glædet mig over det, og er saa fuld af al Deres Elskværdighed, som saa tydelig aabenbarer sig deri, at jeg ikke gad fortsætte mit Bakkelse-Sludder, men vil heller underholde mig med Dem om Dem selv. Troe mig,
30 kiære gode Adam! at jeg af mit allerinderste Hierte önsker,

at jeg maatte blive saa lykkelig, at kunne modtage Dem ved Deres Hjemkomst, som De har forlangt det, med mine Jordbær. Maaskee denne Lykke ogsaa venter mig, men der er desværre ikke stor Sandsynlighed for, da mine Kræfter saa kiændeligen tager af. De kan ikke forestille Dem, hvor Meget i 5 Deres Brev til Deres Fader har rört mig, og De maae derfor heller ikke bryde Dem om at jeg nu er lidt alvorlig i dette Øieblik; naar jeg skriver igien, skal jeg med Guds Hjelp nok kunde spöge lidt med Dem. Nu kan jeg det ikke gode Adam! Der er ofte en Forsagthed i mit heele Væsen, som jeg hader, men 10 ikke kan betvinge ganske; men denne onde Frister skal dog heller ikke kunde betvinge mig. Det er ret godt at Tiden forbyder mig, at dvæle længer ved disse Forestillinger. Nu vil jeg i Korthed sige Dem, hvad jeg har at sige. Deres gode Fader har paalagt, at hilse Dem inderligt, og takke Dem for 15 Deres kiære Brev, da han ikke selv skriver i Dag; tillige har han bedet mig sige — hvad De nok kan vide af Dem selv — at han ganske ordentlig skal besörge Brevet til Hans Christian. Rahbek — som er meget glad ved at hedde Rousseau, endskjönt det er i en dobbelt Betydning [han] har faaet Navnet 20 — siger at Hakon Jarl gierne kan trykkes, uagtet den ikke bliver opført, siden den trykkes med Forandringer, det vil sige anderledes, end det Exemplar som Theater-Directionen har faaet. Han har nu læst Correctur paa adskillige Ark af Deres Sager, og gör det vist med megen Flid; han hilser Dem inder- 25 ligt. Carl hilser Dem ogsaa meget. Christiane længes og glæder sig til sin Nytaarsgave; jeg har ikke seet hende i et Par Dage, men venter hende herud i Dag, da jeg för fik et Par Ord fra hende, som siger at hun maaskee kommer ud at see til mig.

Hun befinder sig meget godt, og — tænk engang! — spillede Comedie i Aftes, med Reinholdine, Fröken Hammelefferne, Rahbek og Flere. Dog dette vil hun nok selv fortælle Dem ud-
förligere. Jeg maae dog ikke glemme at sige Dem, at Keiseren
5 er blevet sögt af en Politiebetjent, endnu för han kom til Byen,
og siden efter at han virkelig var kommet, fra Cancelliepræsi-
denten, som meldte ham, at det i en Skrivelse fra Kronprind-
sen var befalet, at det skulde forbydes ham at holde Fore-
læsninger, ifald han vilde det. K. har ogsaa skrevet til Her-
10 tugen derom, og til Schimmelmänn har han skrevet, at Steffens
for at trodse ham vilde læse. Det er meget rimeligt, at Stef-
fens har været vel frisk i sin Samtale med K., men denne Be-
handling er dog vel haard. Steffens har arvet 800rd efter en
Tante, og den Arv föröger naturligviis hans Mod for en
15 Tid.

Nu maae jeg slutte, og bede Dem meget ikke at forarge
Dem over dette jammerlige Brev; jeg skriver meget snart
igien. Gud velsigne Dem, min gode, kiære Adam! Jeg er inder-
lig rört, og taknemlig over al Deres Godhed imod mig. Gid
20 jeg blot kunde giengielde Dem en Smule! Jeg har den beste
Villie, men er rigtig nok kun en Stakkel.

Deres hengivneste

K. M. Rahbek.

Hoslagte Recommendations-Brev har jeg taget hos Chri-
25 stiane; det var det Vigtigste iblandt flere, hun havde liggende.
Jeg skal nok sende Dem Deres Breve som De har forlangt,
men lad mig faae Dem igien, thi det er en Helligdom for mig.
Hils Koes og Professor Worm fra mig.

247. *Fra Christiane Heger.*

Kiöbenhavn den 30 Marts 1807.

Kiære Oehlenschläger!

Naar disse Linier kommer Dig til Hænde, har Du nylig faaet et langt Brev fra mig som jeg agter at skrive i Morgen med Brevposten, jeg kan derfor nu ikke beqvemme mig til at skrive 5 andet end noget angaaende de Böger hermed følger, da det falder mig saa underligt at Du först faaer det saa seent og det dog skrives först. — Du har begiert Baggens Riimbreve og hans comiske Fortællinger, men da der for kort siden er udkommet en Bog af ham kaldet: Giengangeren kiöbte jeg den 10 tillige og altsaa følger alle tre. Af Foersoms Oversættelse af Shake[s]paere udkom ved Nyaarstider første Deel; denne Oversættelse er i stor renomee, og mig har den glædet meget uagtet jeg i Sommer læste det meeste af Schlegels, jeg meente da at Du maaske kunne have Lyst at see den, og da jeg nu faaer 15 disse Böger til Dig ved Brummer uden Bekostning for Dig, sender jeg Dig et Exemplar. — Naar Du skriver til mig siig mig da paa en lille Lap Papiir Dine Tanker om Giengangeren, thi i Brevene maae intet staae som man ikke vil Baggens skal læse, naar Din Syster n:b skal have dem til Giennemlæs- 20 ning; jeg synes ligesom Steffens, at det er en flau Bog fuld af nedrige Grovheder. Saaledes som han har væltet sig ind paa Rahbek, har jeg aldrig seet Mage til; det giör mig inderlig ondt at Rahbek og K: M: var saa höflige og forekommende mod den lumpne Karl, inden de saae hvad han var for een. 25 Synes Du han har fundet Vaulundurs Steen? — Tilskueren hvori Dichmann staaer, sender jeg Dig ligeledes tilligemed 2 Exemplarer af Dit Svar til Bakkelse-Bæstet. Dersom jeg nu

har udrettet Dine Comissioner til Fornøyelse haaber jeg Du en anden Gang betroer mig at udrette flere.

Lev vel min gode kiære Oehlenschläger!   Din Christiane.

Jeg har afsendt i Aften den 31 et Brev til Dig, som jeg i 5 dette omtaler, jeg giör Dig endnu en [Gang] min Undskyldning for den confusion der var i, jeg synes endog at kunne erindre, at Udskrivten var som om den var skrevet i Daarekisten.

Videre fölger hermed to Breve, som længe har lagt hos mig, 10 K: M: synes dog Du skulle have dem. —

Lev vel kiæreste beste Adagio! tænk ofte paa

Din elskende Pige

C . . —

Jeg maae dog fortælle Dig, at jeg har havt en stor Sorg min 15 kiære gode Fru Oldenburg er död i Dag, hun har været levende död desværre længe, det er derfor snarere et glædeligt end et sørgeligt Dödsfald, imid[ler]tid har det dog giort et smerteligt Indtryk paa mig —

248. *Fra Christiane Heger.*

Den 31 Marts 1807.

20   Min gode Oehlenschläger!

Jeg veed slet ikke hvordan jeg [skal] begynde paa at takke Dig for Dit sidste Brev; mit Hierte er saa fuldt og dog kan jeg intet faae frem föler jeg, jeg ville ønske Du var her, da ville Du godt kunne forstaae mig. At Du tænker paa mig naar Du 25 lægger Planen for Dit borgerlige Liv; at Du beslutter at gifte Dig med mig, naar Du kommer hiem, er ikke det der glæder

og smigrer mig, men at Du istedet for at tage mit Spög ild op, har optaget det saa kiærligt; at Du giver mig saa tydeligt at forstaae, at ikke Pligten eene, men Din Tilbøyelighed lader Dig med Fornøyelse tænke den Tid vi skulle leve sammen, dette giör mig lykkelig og taknemlig. Jeg ville blive evig ulyk- 5
kelig selv under de allergunstigste Omstændigheder dersom jeg havde den fierneste Ahnelse om at Du, kun fordi jeg i mange Aar havde været Din Kiæreste, tog mig til Din Kone. Nu Gud være lovet at Du elsker mig endnu; naar jeg har Din Kierlighed har jeg alt hvad der udfordres til min Lyksalig- 10
hed, thi da vil min Kierlighed sikkert kunne giöre Dig lykkelig, og i Din Lyksalighed er det jo min bestaaer. —

Tak min kiære velsignede Oehlenschläger fordi Du ville giöre mig den Glæde, at forære mig dit tyske Digt! Tak for ald Din Ulejlighed med det, og fordi Du saa södt forklarer mig Aar- 15
sagen hvorfor jeg ikke har faaet det för; jeg venter det hver Dag, og glæder mig usigeligt til det. Jeg var ikke ganske vel da Dit Brev kom, men inden jeg var halv færdig med at læse det, befandt jeg mig fuldkommen vel, see so ein Mann bist Du. — 20

Jeg har meget at fortælle Dig denne Gang for Ex: at Steffens har været her henved fiorten Dage, i Dag otte Dage rejste han til Spiellerup, hvorfra han ville rejse hiem igien. Han besøgte mig flittig, paa den sidste Tid hver Dag, een Aften var vi sammen paa Bakkehuset og een hos Steffen, hvor vi levede til Din 25
Ihukommelse. Steffens holdt meget af mig, og jeg af ham igien; det er dog en herlig Karl og som har dig usigelig kiær. Det er Skade at der paa den sidste Tid har været Kurrer paa Traaden imellem Eder; i Grunden maae I dog elske hinanden og trods al Uligheden har I megen Lighed med hinanden. Steffens 30

skriver Dig snart til, jeg haaber da, alt bliver godt igien. K: M: har jo skrevet til Dig hvordan det blev med hans Ansættelse her. —

Jeg begriber ikke, hvor Winkler kan sige at Meningerne
5 er forskellige om Dit Svar til Baggesen; thi saa vidt mit Øre har naaet, har den kun været til: at Dit Svar var et poetisk Mesterstykke, og at han gjorde best i at tie, da han ellers ville prosti[t]uere sig; hvad og særdeles beundres er Din Alvorlighed og Moderation. —

10 En gammel snurig Mand, Comandör Morgenstjerne, har lejet min Faders tredie Etage; medens de endnu delibere[re]de om Lejen etc. kom de paa Tale om Dig, der skulle Du see en Patron! han er et godt Hoved og har mange Kundskaber, men er over 60 Aar, det er altsaa dog noget at være løbet af med
15 ham. Naar han taler om Dig lever hver Lem paa ham, hvordan han skaber sig over dit Svar til Baggesen kan jeg ikke beskrive Dig, han vidste ikke at Fader kiendte Dig da de første Gang taledede sammen hvorfor det glædede Fader ubeskriveligt at höre Dig saaledes opskrue. Han tor[d]ner og galer saa man
20 maae gyse, over at tænke sig den Bestialité naar de ikke gav Dig rigeligt Udkomme, naar Du kom hjem. Han sværger ved alle sine Diævle, at mangt et Seculum gaær hen uden at producere en Oehlsenschläger. Han har seet Dig adskillige Gange og forsikrer, at uagtet hans Mund er vanskelig at stoppe, har
25 han dog tiet som en Muur, for i Roe at see og höre Dig; det skal forundre mig om jeg nogensinde har været mere egentlig forliebt i Dig end han. Den første Gang han saae mig, fik han den forrykte Idee at see en Skiönhed i mig, og begyndte at gaae lös paa alle Kiöbenhavns Cavalerer, fordi de som han
30 kaldte det, lod mig gaae; Fader var ikke mægtig at komme

til Orde, for at faae ham sagt, at jeg var forlovet, han begyndte med at presentere mig en Kammerjunker han har til Sön, kort sagt min Forlegenhed var paa det høyeste, da Fader endelig fik ham skreget Dit Navn i Øret, som inte daarligt forskrækkede ham; nu regnede der Complimenter ned paa Din og min 5 Smag, og da jeg var nöd til at giendrive hans overdrevne Roes over mig, i det jeg modtog den over Dig, ved selv at lægge nogen til, varede det kun et Øyeblik för han formelig erklærede, at hele Kiöbenhavn ikke ejede en Pige som var Oehlen-schläger værdigere end netop jeg. Jeg loe i [mit] Hierte over 10 den forliebte Comandör, bad til Gud at hans sidste Ord maatte være tilforladelige, og takkede Gud at baade Unge og Gamle erkjendte Dit Værd. Jeg veed det fornöyer Dig at höre hvormeget man agter Dig i Almindelighed derfor fortæller jeg Dig alt sligt. — Jeg har mange Tilbedere for Din Skyld, men Du 15 maae ikke troe at alle er Oldinger paa 60 Aar jeg forstyrrer saa män mangan en Yngling[s] Sövn med, det vil sige alt for Din Skyld. —

Jeg maae dog fortælle Dig at jeg har spillet en lille Rolle i Vinter. De har spillet et par Comedier til Schönheyders paa 20 Borups Theater, til den sidste piinte de mig at være med. Jeg spillede Elskerinden i Huuskiöbet; mit Bifald var stort, dog maae jeg sige at for at slippe for at tale om mit Spil berömmede man eenstemmig mit Udseende som maaske ogsaa var ret taaleligt fordi den landlige Dragt med Blomster var fordeelagtig. 25 Min Elsker var en Klods |: Herr Meincke |: skiöndt han ville bilde mig ind, at han var forliebt. —

Fröken Hammelefferne er store Skuespillerinder, de spillede ogsaa, især den eene, det betydeligste. Disse to Piger tilligemed Reinholdine er min daglige Omgang, det er to söde Pi- 30

ge[r] og Dine store Tilbederinder, jeg er overbeviist om at Du vil komme til at holde af dem. De ere sunde baade paa Siel og Legem vittige muntre og kiærlige; de længes efter Dig som om det var mig; jeg tör love Dig, at det ikke skal more Dig
5 at læse Dine Vers for nogen, meer end for Dem. Hunde og Kattesproget er rimeligviis det förste Sprog de har lært, man skulle i det minste troe det, saa let falder det dem. Deres Broder har to Börn som er meget snurrige Unger, den mindste en Pige paa halvtredie Aar, har hört os tale om Dig, naar hun
10 nu staaer og skriver med Kridt eller Blyant, siger hun bestandig: Jeg skreiver Oehlenschläger! er det ikke ganske morsomt af Ungen; forleden skulle hun tage mig om Halsen og kiæle for mig, saa sagde hun ganske af sig selv: Min gudtreffelige Oehlenschläger! Du kan begribe det havde nær
15 kostet Tösens Liv. Er det ikke nu sandt, at baade Unge og Gamle har en Skrue lös over Dig men tröst Dig ved, at middelaldrende, som for Exempel jeg, er ikke bedre faren. —

For at forekomme Dit Spörgsmaal som Du har Grund til at komme med engang hvor alt det herlige Venskab med Fröken
20 Olsen er derhenne [*ovenover skrevet da hin*] vil jeg i Korthed sige Dig at Pigen selv er interessant og god men at Familien nemlig Fader og Moder duer ikke, er stolte forfængelige rænkefulde og ubetydelige, dette er Aarsag at Bekiendtskabet næsten saa at sige blev qvalt i Födselen. Hammelefferne er deres egne, det er
25 derfor en ubeskrivelig Glæde at omgaaes dem, thi de udgiör en lille elskværdig og interessant Familie, ved dem er jeg blevet bekiendt i Brun[s] Huus hvor jeg har været adskillige Gange hos den vakre Lotte Brun. De har læst Baldur hin Gode, da jeg læste den, og er ligesaa lykkelig over den som jeg, jeg maae
30 dog fortælle Dig at Steffens gjorde ubeskrivelig af Baldur, og

har talt med Schimmelmans om Dig og fortalt at Du havde skrevet et nyt Stykke som upaatvivleligt var det første ikke alene i dansk men det første som var skrevet i noget Sprog i den Smag. Baade Greven og Grevinden havde talt med megen Varme om Dig og ham havde især glædet at Du saa let kunne 5 digte paa tydsk. Du burde dog engang imellem erindre de gode Mennesker om Din Existence jeg mener privat. — Jeg finder Din Plan om Din Ansögen fortreffelig, derimod casserer jeg H: C: ligesom Du har giort. —

Den stakkels K: M: skal jeg uendeligt hilse Dig fra hun har 10 været ret syg i temmelig lang Tid, nu har [hun] ikke Mod paa at skrive til Dig men saasnart hun bliver bedre faaer Du baade fra hende og fra Rahbek. Du vil snart efter dette Brev faae de forlangte Böger med nogle til; Brummer var saa galant at sende mig Bud og spørge om jeg ville have noget til Paris, 15 og da jeg saa kunne faae det for intet, notabene for Dig; thi at det koster Dig meget, gaaer mig nær endog for Brevene blot, saa sendte jeg hvad jeg omtrent kunne viide kunne interessere Dig; der i blandt er en möyet smuk Bog af en möyet smuk Mand som heder Baggesen hvori Rahbek saadan 20 igiennemhegles at det er let at see hvad man skal göre af ham. I det hele Kiöbenhavn er der heller ikke et skikkeligt Menneske som gidder hilset ham paa Gaden; jeg begriber ikke hvor det er muligt at Sophie kan taale den leede Knegt om sig, gidder været Duus med ham, men allermindst hvor hun kan 25 falde paa at faae ham til at love sig at rejse med Dig til Sweitz, som hun gjorde forleden jeg var der henne, da Baggesen talte stærkt om den Glæde, at skulle træffe Dig i Paris. —

Klokken er blevet saamange, at jeg i störste Hast maae slutte, jeg beklager meget at jeg aldrig kan drive det til at 30

skrive et Brev ordentlig, jeg begynder men derved bliver det ogsaa. Lev vel min inderlig kiære Oehlenschläger! Gud vel-signe Dig fordi Du er saa god imod mig, jeg skal stræbe efter beste Evne at fortiene det. Tusinde Hilsener fra min Fader
5 og alle övrige Venner.

Din

Christiane.

Jeg faaer ikke Tid at læse Brevet igiennem det vrimler derfor af Skrivfeil.

249. *Fra Christiane Heger.*

Kiöbenhavn den 6 April 1807.

10 At de forlangte Breve ikke fulgte med Bögerne, kiære Oehlenschläger! var en Misforstand Skyld [i], de kommer nu her med en Lejlighed som er ligesaagod; jeg havde Pakken paa Posten, men da den skulle koste saameget, tog jeg den tilbage. Kun fem Ark af Thors Drapa ere trykte, men efter længe at
15 have betænkt mig om jeg skulle sende Dig dem eller ej, besluttede jeg dog at faae dem fra Sejdelin, og hermed følger de altsaa. — Professor Ørsted sender Dig alle sine Breve, dog meer for Löyers Skyld, end fordi han troer Du kan have Nytte af dem; han forstaaer ligesaa lidt som jeg, om Du vil have alle
20 vore Breve eller kun de som vedkommer Din Rejse fra Dresden til Paris; dette sidste antager jeg imidlertid og sender Dig derfor kun det förste Brev fra Paris, som det eeneste af saadant Indhold. K: M: har ikke eet eneste Brev, vi kan formode Du kan forlange. Skulle Du nu ville have dem alle, skal jeg ufor-
25 tövet sende Dig dem, naar Du lader mig det viide. Jeg har sendt Bud til Sophie om hendes Breve, hun har lovet mig at sende dem til mig, inden jeg syer Pakken ind. I dette Øyeblik

fik jeg hosliggende Seddel fra Sophie; jeg sender Dig den, fordi Tiden er knap i dette Øyeblik. —

Lev vel, kiæreste beste Oehlschläger! Jeg har intet videre at sige Dig end, at jeg tænker paa Dig bestandigt og taler dagligt om Dig; thi hvem vil ikke staae mig bi i dette Foretagende? 5 Fader hilser Dig 1000de Gange! han elsker Dig usigeligt. K: M: og Reinholdine hilser ligeledes!

Din
Christiane.

Jeg kommer imellem hos Steffen, hans Afgud er Du.

250. *Fra H. C. Ørsted.*

Kjöbenhavn d 10 Apr 1807. 10

Jeg har nu i adskillige Postdage foresat mig at tilskrive Dig; men har hver gang faaet Hindringer. Jeg maae da nu lade Dig vide at jeg har besörget Dig to Hundrede Rigsdaler anvist, hos Generalconsul Classen. Dette er ikke alene alt hvad Du har til overs; men endog maaskee lidet mere. Jeg önskede 15 meget, at Du nu vilde sørge for nye Indtægtskilder, især ved, enten at faae dit Stipendium prolongeret, eller ved at faae en bestandig Gage, som Du har talt om i et Brev til Christiane. Du glemmer vel ikke i saa Henseende at skrive til Schimmelmann. Man gör i hans Huus bestandig meget af Dig. — Send 20 kun snart Din Reise herhid. Der finder sig let en Forlægger, naar kun Værket er der. Jeg har talt med adskillige; men de opsatte bestandig at sige deres endelige Mening, efter som de mene, at der er Tid nok til Betænkning. Iövrigt er der neppe nogen Tvivl om, at Seidelin jo tager det, og uden Tvivl be- 25 qvemmer han sig vel til at give 12 Rd for Arket. Med Trykningen af dine Digte gaaer det vel langsomt; men det gaaer dog. — Hvad Winkler skriver Dig om Dit Brev til Baggesen

skal Du ikke anslaae alt for höyt. Siden Du er reist bort, har Dine Arbeider ikke ganske kunde finde det chirurgiske Academies Bifald. Feldtskjærerne finde ikke Din Smag fin nok. I Hakon Jarl har deres anatomiske Skarpsind opdaget adskillige Platheder, f. Ex., at Thora kalder Karker: »forvorpne Træl«, og mange andre grove Feil som jeg har glemt. Du husker selv, at Winkler slet ingen Smag fandt i Din Vaulunder. Det eneste, jeg har hört fornuftige Folk dadle i dette Brev, er at Versene ikke ere saa velklingende som Du formaaer at gjøre dem. Jeg tilstaaer, at denne Dadel forekommer mig at have nogen Grund, uagtet jeg finder en Malm og nordisk Klang deri, som jeg ikke vilde bytte bort for hundrede Baggeseiners blöde og betydningløse Velklang. Du har i de senere Tider oftest valgt Versearter som falde de herværende Øren fremmede, og som ingen, uden nogen Øvelse kan læse godt. Jeg raader Dig, at Du ikke vælger disse, hvor Du finder et Valg muligt, og ikke troer Versearten aldeles bestemt ved Ideen som udtrykkes.

Med Baggesen staaer jeg bestandig paa en meget spændt Fod, endskjönt jeg lever udvortes fredeligt med ham. Det smærter mig ofte i mit Inderste, at en Mand, som er födt med saa mange Talenter, saa aldeles mangler al Charakter og Sammenhæng som han. En uslere Smigrer kjænder jeg ikke end han. Der gives neppe en Dag hvor han ikke skifter, ei blot Meninger men Sindelaug, adskillige gange. Denne rene Fluiditet er det, som gjør, at han saa let böyer sig i alle Former, men at han aldrig, gjennem et ordentligt Arbeide kan vedligeholde een fast og klar Form. — Steffens har været her nogle Dage. Man havde i Sinde at ansætte ham her; men da man gjorde det til Condition at han ikke maatte læse, saa opgav han de, ellers ikke ufordelagtige, Vilkaar man tilböd ham. Jeg

har levet adskillige herlige Dage med ham, blandt andet nogle Dage i Spjellerup, hos Præsten Mynster. Baggesen har havt fat paa ham, og sagt ham, at han frygtede Du maatte have indtaget ham mod sig; men Steffens svarede ham ganske oprigtigt, at netop det modsatte var Tilfældet. Baggesen vedblev 5 dog at gjøre forfærdelige Complimenter for Steffens. Han vil med Fandens Vold og Magt omvende sig til den nyere Poesie, og har allerede i sin Gjenganger foreslaget os adskillige nye physiske Afguder, som han mener skulde være bedre end Oldtidens Guder. I Stedet for at see det Levende og Guddomme- 10 lige i Naturen, vil han gjøre Physikernes Skeletter, som vi kuns udskille, for siden at see alt i Eet, til Guder, uden at betænke, at et Skelet, om det end blev levende, eller dog kom til at bevæge sig, ikke blev andet end et Gespenst.

Noget Nyt, som det var værd at tale om, i vores Litteratur, 15 veed jeg ellers ikke. Skulde man tale om noget, saa maatte det vel være den nye litterariske Tidende, som Guldberg, Rahbek og Schulz i Kiel skal udgive paa Holstensk, for at gjøre Tydskerne bekjendt med vores Litteratur. Min Broder og jeg ere ogsaa indbudne til Medarbeidere, hvilket vi modtage, fordi 20 Kronprindsen tager sig af dette Institut.

Vær paa det kjærligste hilset fra Din Søster, min Broder, Steffens, Mynster og fra Din Hans Christian.

Hils Koes og Bröndsted.

251. *Fra Christiane Heger.*

Kiöbenhavn den 18 April 1807. 25

Min kiære Oehlenschläger!

Jeg har længtes ret inderlig efter denne Postdag, den første efter den uforglemmelige, da jeg modtog det södeste Beviis

paa Dit kiærlige barnlige Hierte, for at skrive Dig til, hvor
gjerne sagde jeg ikke: for at takke Dig, men min elskede Oeh-
lenschläger! Gud har forundet mig at føle varmt og inderligt,
men at udtrykke hvad jeg føler, har han desværre ikke givet
5 mig Evne til. Kunne jeg kun historisk fortælle Dig, hvordan
jeg blev tilmode ved at aabne Pakken og faae den dejlige Bog
i Haanden, men ikke engang det kan jeg giøre, Du vil heri
finde som overalt i min Tale, den lyriske Uorden Rahbek be-
standig finter mig for; dog sige Dig det maae jeg. Hvert Blad
10 jeg vente om, forögede min Henrykkelse; hver lille Guld Streg
trængte ind i mit inderste Hierte, alt hvad jeg var i stand til
at fremføre var: at Du var en Engel, og at jeg var saa lykkelig,
at der kun manglede til min fuldkomne Lykke den Bevidsthed,
at jeg ikke var Dig ganske uværdig. O min kiære kiære Oehlen-
15 schläger! jeg elsker Dig saa brændende, at jeg ofte ængster mig
over, at jeg i mit Hierte driver Afguderie med Dig, men jeg
bliver snart rolig igien, ved den Overbeviisning, at jeg er meget
religieus, naar jeg tilbeder Dig; Dit hellige Væsen kan gjerne
være min Gud, adskildt fra Dig, kan Sandseligheden ikke have
20 Herredømmet over mig, og jeg føler saa vel, at min Ild aldrig
kunne slukkes, om jeg end havde seet Dig for sidste Gang.
Dit Digt har jeg alt læst saa ofte, at jeg kan mange lange Steder
allerede uden ad, det har rört og glædet mig inderligt. Denne
Bog er det kiæreste jeg ejer, Dit kiære Billede som jeg altid
25 bærer, ville gjerne stride om første Rang, men jeg som Dommer
imellem dem, afsiger Dommen til Bogens Fordeel. Har jeg
ikke paa hvert Blad min Oehenschläger afbildet, og af ham
selv? større Lighed er umulig. Din Idee med Dit Vaaben er
uforlignelig, jeg har vel læst din guddommelige Erklæring over
30 hundrede Gange: Jo, min gode Dreng! es wird dir schon ge-

lingen! — Jeg har nu forsøgt at give Dig et dunkelt Begreb om min Glæde; jeg ønsker nu ogsaa at kunne sige Dig noget om den Virkning Bogen har gjort paa hvem der foruden mig har seet den. Fader kom Taarer i Øyenene og han kunne slet ikke faae nok af at betragte hvert Penselstrøg, og hvert Træk 5 af Din Pen. Gud være lovet, at Bindet hvormeget han end beundrede det, dog ikke var ham det vigtigste; Du veed man har meget at frygte af en technisk og mathematisk Mand paa 60 Aar, men ogsaa paa ham, kiære Oehlenschläger! har Du en velgiørende Indflydelse. Du skal see ifald han, som Gud 10 give, skal naae en høy Alder, vil han blive saare elskværdig; hans Alderdom vil blive poetisk, og det takker vi Dig for, min Oehlenschläger! men han kan heller ikke blive keed af Digtet, efter hans egen Begiering har jeg to Aftener i Rad forelæst ham det, og det interresser[er] ham i den Grad, at han taler 15 stærkt om at det ikke kan blive ved de to Gange; dog hvad vil jeg fortælle Dig hans Bifald, han har længe havt stor Lyst til at skrive Dig til, og har besluttet at giøre det i Dag, ifald han ikke bliver forstyrret; men i det Tilfælde faer Du dog snart Brev fra ham. Du har dog taget Luven fra mig, eller 20 hvordan er det Ordsproget heder. — Jeg har været ude med der irrende Ritter hos K: M: hun vil nok selv sige hvad hun synes, hun siger det bedre end jeg, derfor vil jeg ikke indlade mig deri. Rahbek erklærede at han aldrig kunne blive saa reen, at han torde læse Digtet af Bogen selv, jeg trøstede 25 ham derfor med, at jeg ufortøvet ville skrive det af, da der er utallige som det ville giøre lykkelig at læse men med Orig[in]alen heder det: bare see men ikke röre. Rahbek sagde at hans Taalmodighed var ikke saa stor, at han kunne vente, og da jeg havde læst ham: die Erklärung des Wappens, saa 30

var han [saa] galant at nöde mig til at love, at forelæse ham Digtet jo för jo heller, med den Forsikring at jeg havde læst meget godt. Fader som gierne forsamlede hele Byen for at höre mig læse der irrende Ritter, sagde strax da jeg kom hiem, 5 at han ville betale Vognlejen naar jeg ville kiöre ud Dagen efter til Rahbek, som han[s] Lectrise. Dette er imidler[tid] endnu ikke skeet, men vil snart skee. Hammelefferne blev reent forrykte over Bogen, og kunne i Tankerne see Dig sidde med Din Farvelade med Muslingeskaller med Guld og Sölv. Den eene 10 af dem fik mig til at lee ved, at sige efter Dig, da hun besluttede du havde tömt Skallerne: Her gaaer en Fandens Hoben Guld og Sölv til! Du kan heraf see at det er noget Hundetöy! Apropos! Fader gjorde det Forslag forleden, at Dit Vaaben skulle bæres af to Hunde. Det var ingen Hunde-idee just. 15 — Jeg skal hilse Dig meget fra Wejse, han kom[mer] til Reinholdine og vi er ganske gode Venner, jeg viste ham derfor Bogen, han blev mächtig forundret over at Du kunne skrive saa smukke tydske Vers, og blev forstenet over alle Figurerne; han længes meget efter Dig, og naar Du kommer hiem vil 20 han giennemsee Dine tydske Arbejder for Dig, men da han hörte Du blev borte et Aar endnu, blev han ret bedrövet. Det er et elskværdigt Menneske, naar hans Luner vil tillade det, og i alle hans Meninger som rigtig nok undertiden falder lidt bidende, er der saa megen Sandhed, at jeg usigelig gierne 25 hörer ham yttre dem. — Steffen er ogsaa usigelig rört over Bogen, han hilser Dig kiærligst. — Fader vil endelig at Schimmelmanns skal see og læse der irrende Ritter, især fordi han troer at de tydske Vers Du med saa megen Lethed skriver, vil röre deres Hierter og dette ville være Dig til stor Nytte, 30 mener han. Skulle Grevinden faae Nys om denne Bogs Exi-

stents, var det da urigtigt, at man lod hende læse den, naar hun paa en höflig Maade bad derom? Til Tegn paa Faders Kierlighed for Dig skal jeg fortælle Dig en idee han fik i Aftes, som rigtig nok ikke skulle udføres men fornøyede mig derfor ikke mindre. Han fik nemlig Lyst til at faae en pæn Afskrift 5 af Digtet, og lade indbinde her saa nær Din, som en dansk Bogbinder kan komme en fransk, tage op til Grevinden vise hende Originalen og fortælle hende, at det var hans idee at copiere den for at præsentere hende. —

Men nu er jeg jo alt paa den fjerde Side, (Du seer vel at 10 jeg har været ligesaa distrahit som Biskob Blok) og endnu er jeg ikke kommet videre end til Din Bog, og endda ikke færdig med at fortælle alt hvad man har paalagt mig at sige Dig i Andledning af den; men det faaer blive der ved, da jeg dog endelig maae forstrække Dig med nogle Oplysninger i Hen- 15 syn til nogle Baggesen tilskrevne Vers i Dagen. Jeg haaber Du allerede, eller dog inden dette Brevs Ankomst har faaet en Pakke Bøger jeg har sendt Dig, hvoriblandt var Baggenses Gienganger; Du vil da kunne forstaae medfølgen[de] Epigrammer over ham, og som jeg haaber gotte Dig over dem. Een 20 og hver er i dette Øyeblik beskæftiget med, saavel med Pen som Mund, at nedrive et Menneske som uagtet sin flau Forfængelighed og Egoisme, har givet sine Fiender de beste Vaa-ben mod sig i Hænderne. Med Rette skaanes han derfor af Ingen, thi hvorfor giör han det mod Andre, som han ikke ville 25 de skulle giöre mod ham? eller sætter han en Ære en Fornøyelse i at indvikle sig i en Pennekrig han ikke kan slippe fra med Ære? — En flau Dreng paa 18—19 Aar ved Navn Gunnérus, har paa nogen Tid været Dagens Anliggende (ikke Sejdelsin). Du veed neppe noget om ham, og det kunne aldrig uden netop 30

ved denne Lejlighed falde mig ind at giöre Dig bekendt med ham. Han har skrevet et Ugeblad, som formodentlig af Mangel paa Afsætning, eller fordi han som han siger da Sandhed ikke vil höres, har besluttet at nedlægge sin Pen; dette har resen-
5 seret og censure[re]t, saa dem det gik ud over, ikke blev levnet Ære for en halv Skilling, han har derfor den hele Vinter uaf- ladelig havt Processer, snart med Een snart med en Anden, som han har skiældet for Slyngel etc; da han var Theater- Recensent og som sagt inpertinent og flau, fik han Prygl hver
10 Aften paa Parterret, dog uden at slaae igien, kun i næste Blad omstændelig berette hvorledes han fik dem. Med Rahbek har han ogsaa havt en affaire, angaaende Hoftheatret. Det er, kort sagt, som Du af disse Noticer selv kan uddrage, et usselt Menneske, med det inpertinenteste Mod og Ansigt, dog ikke
15 inpertinentere end Baggeseus. Han skal nu siger man rejse byefra, han har en Oncle som heder Tönder Lund, som gjerne ville rædde sit Navn fra videre Skiændsel, og derfor har besluttet at sende ham til Vestindien, eller hvor hen det er. Personen heder Jens eller Niels Tönder Lund Gunnérus. Det er nu
20 vel ikke saa ganske ret at sammenligne ham med Baggesen, men jeg fortænker Ingen deri, da de dog har noget tilfælles, i det mindste i Uforskammenhed. Comandeur Morgenstjerne sagde mig et Epigram han gjorde efter at have læst Giengangen, han gör ingen Pretension paa at kunne giöre Vers; jeg
25 skrev det op for Löyer og lader det følge med de övrige. Maa- skee der i Dagen som kommer i Eftermiddag staaer meer, i det Tilfælde skiærer jeg det ud, og sender Dig; jeg vil af alle disse Ting vise Dig hvorledes Stemningen er mod ham. Der er mange som önsker Dig her, for at revse ham; jeg er ellers
30 af den Mening at, Du ikke vil have meer at bestille med ham,

heller ikke være hans Telemachos. — Jeg frygter, som jeg har hørt flere sige, at Ørsteds tilsidst skulle komme ind i Epigrammerne med; det er en god Maade at bevise, at han er en Kieldring, ved at tale om hans Ophold til Ørsteds; at kaste sig ind paa en Familie uden at de siden kan blive af med ham, 5 det er ret en Streg som ligner ham, og som fortæner at anmærkes. Professor Ørsted er meget arrig paa Baggesen og jeg veed med Vished at han har gjort sig Umage for at hindre den Commerz til Ørsteds, men har desværre intet kunnet udrette. Sophie har endnu ikke seet Din Bog, men da Baggesen 10 taler stærkt om at ville rejse, har jeg besluttet at blive nogen Tid, fordi jeg nödig gaaer til Ørsteds saalænge han er der, og Bogen kommer ikke derop uden mig, saalænge han er der, dertil er han for stort et Snustobaks Svin; desuden hvad der kommer privat fra Dig, skal han ingen Adgang have til; 15 jeg er desuden overbevist om at Job har Ret naar han siger, at den Omstændighed at han faldt i Sophies Hænder, er den eeneste Aarsag til at han böd Dig Forlig; i hans Hierte staaer Du dog langt under ham. Professor Ørsted kommer nok op til mig i Morgen og læser den her. — 20

Hvorlænge agter Du endnu at blive i Paris? Troer Du at et Brev endnu vil kunne træffe Dig der? dette maae Du lade mig viide naar Du skriver mig til —

Jeg har paa nogen Tid læst lutter fransk, jeg synes det morer mig at beskæftige [mig] med det Lands Sprog Du lever i. 25 Jeg har læst Delphine nylig, og læser nu atter la nouvelle Heloise, uagtet jeg godt erindrer, at Rousseau i Fortalen siger: jamais fille chaste n'a lu de roman, men siden jeg har læst den för, er jo Ulykken allerede skedt. Jeg faaer slutte, fordi

jeg er saa forfærdelig forvirret, at jeg skriver et Ord ti Gange og glemmer andre. Naar Du nu kommer til Italien, maae jeg læse italiensk, skiöndt det gaaer maadeligt for mig, det falder mig meget vanskeligt, uagtet jeg dog kan fransk temmelig
 5 taaleligt. Det er vel, at Du ikke gaaer til Engeland, ellers sadte Du mig i den Nödvendighed at lægge mig efter engelsk. Lev vel min kiære gode Oehlenschläger! Gud velsigne Dig for den Glæde Du har giort mig med Din Bog; for hvert et Øyeblik Du har anvendt paa den; for de söde Tegninger, for
 10 mit Navn Du har skrevet saa smukt, for den lille Glem mig ej, og fordi Du elsker
 Din Christiane.

Glem ikke at faae Dit Vaaben stukket i et Signet mens Du er i Paris.

252. *Fra H. C. Ørsted.*

Kjöbenhavn d 18 Apr 1807.

15 Tutein har rigtig skrevet til Classen om de 400 Rd. Jeg har i Dag været hos ham, og selv seet Brevet i Copiebogen. Er det altsaa forkommet saa er Skylden hverken min eller Tuteins. Nyligen havde han lovet mig, at anwise endnu 200 Rd til; men dette tilstod han at han havde glemt. Han har lovet i
 20 Dag, igjen at skrive til Classen, og give ham Anvisning til, nu paa een gang at udbetale Dig 600 Rd. I mit sidste Brev har jeg ladet Dig vide, at dette var alt hvad jeg havde for Dig, og bedet Dig gjöre Anstalter til mere. — Baggensens Gjenganger forfølges stærkt, af anonyme Personer, i Dagen. Her-
 25 med følger et Par Pröver. Et, som er meget bedre end nogen af disse, har jeg seet i Manuskript. Det angriber især Baggesen for den Uforskommethed han har havt, ved at ville gjöre

Dig til sin Thelemachus. Jeg har ikke Tid at skrive Dig mere i Dag. Lev vel. Hils Koes og Brøndsted.

Din

Hans Christian.

253. *Til Johann Wolfgang Goethe.*

Paris den May 1807. 5

In dem Augenblick da Herr von Herda fertig steht um nach Deutschland zu reisen, kann ich mich nicht enthalten Ihnen mein edler Meister und Gönner einen herzlichen Gruss zu senden, wobey ich jeziges Gedicht füge, das längste was ich noch in deutscher Zunge gemacht habe. Mögte es meine Erin- 10
nerung in Ihrer Sele zurükrufen, und die guten Gedanken, die Sie von meine Anlagen zu haben geruhten, erneuern; es wäre gewiss der beste Lohn den ich mir wünschen konnte. — Herr von Herda, dessen angenehme Bekanntschaft ich leider erst ein Par Tage vor seiner Abreise gemacht habe, wird Ih- 15
nen doch etwas von mir sagen können. — Ich habe ein dänisches Trauerspiel wieder gedichtet: Palnatoke, der Stifter Jomsburgs. Mit Sehnsucht erwarte ich dass Herr Frommann mir das Mskript von Aladdin und Hakon Jarl senden soll, damit ich beide umarbeite. Mehrere kleine deutsche Gedichte 20
habe ich gemacht, und wäre nicht ungeneigt solche in eine lyrische Samlung auszugeben, wenn es Herr Fromman genähmigt seyn sollte, solche auf die selben Conditionen wie Aladdin und Hakon zu verlegen. Diese Samlung konnte dann gedruckt werden während ich die Schauspiele umarbeite. Ich bin ge- 25
sonnen eine Künstlertragedie zu schreiben »Correggio«, das dramatische Motif seines Todes kennen Sie. Ich habe Vieles noch selbst erfunden Michel Angelo und Giulio Romano soll-

ten mit herein, und indem ich eine tragische Contrast des Künstlers mit dem allgemeinen Lebens darstellte, wollte ich sogleich das Pa[r]theigangerei, die Schülerfein[d]schafte[n], das impotente Schwazen im Contrast mit dem fröhlichen gut-
5 mütigen und produktiven Künstlercarakter bringen. Diess Stück wollte ich in beider Sprachen dichten.

Ich bin bey der Frau von Stael Holstein gewesen, die ich angenehm und lebendig gefunden habe. Selbiges getraue ich mir nicht von ihren beiden Drabanten die Herren Schlegel zu
10 behaupten, die mir wie ein Par versteinerte Mamoudsknöchen von der anorganischen Riesenzeit vorkommen; es sind petri-fizierte Titanen, dessen gestossenes Gebein kein Nutzen mehr im litterairen Apotheke Deutschlands machen kann, und doch wollen sie noch immer die Götter bestürmen.

15 Uebrigens bringe ich mehrstens meinen Tag so zu. Morgens dichte und arbeite ich bis Eins, dann habe ich eine französische Stunde noch immer meiner Sünde willen, dann geh ich ins Musæum bis 4; dann esse ich allerley französische Sachen in den Leib herein, und dann geh ich sehr oft in Comoedie, die
20 hier vortrefflich ist. In der Tragoedie gehe ich selten, denn Talmas Talent vermag nicht mich mit der Abgeschmachtheit und Affektation des Ganzen zu versöhnen.

Wie oft wünsche ich mich nach Weimar auf einige Stunden wo das gastfreye Salve mich so freundlich einlud, bis es von
25 die Füße wilder Scharen ausgelöscht wurde; aber jezt steht es gewis wieder neu aufgefrischt. Der friedliche Weihrauch winkt wieder und lockt, zum kleinen attischen Tempel Deutschlands, wo Goethes Leben belebt, Schillers Geist begeistert. Das grässliche Augenblick ist vorbehey, die Verwundeten sterben jezt wie-
30 der einen Scheintod auf Tespis leichtgezimmerten Wagen, der

nur Schatten und Idole tragen kann, und die grausse Wirklichkeit, ist wie ein flüchtiges Trauerspiel, das nur augenblicklich gaukelt mit allen den übrigen von den Brettern verschwunden. Jezt blüht der Garten wieder. Das wüste Leben hat die Hamadryaden nicht länger weggescheut, sie bewohnen 5 wieder Felsen und Grotten, und gebet ein jeglicher gern was er im Stillen begehrt.

Aber ich werd es alles wieder sehen auf meiner Zurückreise von Italien. Zum dritten Mahl werd ich mich erquicken vor dem Angesicht meines Meisters, meines Vaters. Der fruchtbare 10 Herbst seines Lebens wird mir mit seinem heitern warmen Septembersonne bescheinen. Gewiss ich werde mein Vorbild der Vollendung, Besonnenheit und Selenruhe wieder sehn.

Gott erhalte Sie! Ich bitte ihre Frau Gemahlin und den lieben Riemer, wie Frommanns innigst zu grüssen. Ich ver- 15 gesse Sie gewiss alle nie, und hege die Hofnung dass ich auch nicht vergessen wird. A. Oehlenschläger.

254. *Fra Kamma Rahbek og K. L. Rahbek.* [Efter 12. Juni 1807]

Kiere, gode Adam!

Jeg har i forskrækkelig lang Tid, hver Postdag villet skrive 20 til Dem, men har bestandig, enten været alt for syg, eller der er mödt mig Hindringer. Nu giver Rahbek mig dette Blad, og endskiöndt jeg er halvtosset af Sommer-Snue, og kun har meget kort Tid at skrive i, vil jeg dog fylde det, saa godt, jeg kan. Vi længes nu alle meget efter at höre Noget directe fra 25 Dem, thi de Efterretninger vi faae paa tredie og fierde Haand, fra Koes og Brönsted, kan ikke længer bätte : forslaae. Christiane og jeg ere især meget længselsfulde, og meget nysgierrige

efter at vide Deres Meening om Giengangerhistorien, som vi begge have ærgret os langt mere over end den fortjente. Nu er da Bakkelsen reist — som De vel sagtens veed — og tildeels ogsaa reent forglemt, i det ringeste hører man ham meget
5 siældent nævne. Skade var det dog, at han kom bort, uden at noget fornuftigt Menneske, sagde ham for Alvor, hvad han var for en Person, hvilket da egentlig heller ingen kunde, uden De, og De har da endelig ogsaa tildeels sagt ham det, ved — som Pram udtrykker sig — at give ham den bestemteste Kurv,
10 som nogen Frier nogensinde har faaet. Siden jeg nævnte Pram, maae jeg dog fortælle Dem, at han er det eeneste Menneske, som har gjort mig nogen Fornöielse ved denne Leilighed. Han blev nemlig forskrækkelig opbragt paa B. efter Giengangeren, og nogen Tid derpaa kom B. ind til Plums, hvor Pram var,
15 og vilde efter gammel Skik og Sædvane række P. Haanden, men P. trak meget hurtigt sin tilbage, og søgte strax sin Hat og Stok, hvorpaa Baggeseen sagde: Du gaer dog vel aldrig for min Skyld? hvilket Spørgsmaal P. besvarede med et eeneste Ord, som han selv kalder et Diævels-Ord: tildeels. Nu spør-
20 ger vel De: kunde Pram dog giøre det? og jeg svarer, at Ingen uden han har tilkiændegivet B. sin Meening saa kraftigt. Steffens, og mange Andre, have vel viist, at de kunne bagtale ham og ikke levne ham mindste Ære, naar han var fraværende, men naar de vare i Stue med [ham], vare de vist ikke alleene höflige,
25 men endog venskabelige imod [ham]. Med Steffens — som jeg havde meget mistænkt for, at B.[’s] Adoration ikke var ham ligegyldig — har jeg havt megen Striid i den Anledning. Men naar jeg ærgrede mig allermeest over B., saa tröstede jeg mig altid ved Bygmesteren i Paris, der arbejder saa troeligt paa
30 Babylons Taarn; at det alt længe har været meget höiere i

Veiret, end det behöver for reent at overskygge Bakkelse-Bee-
stet. — Men nu vil jeg glemme ham, og alle Beester, og skynde
mig med at sige, hvad jeg endnu kan have at sige Dem, da
Brevet om faa Øieblikke skal bort, og vil jeg, for större Kort-
heds Skyld fatte det i Aphorismer. Tak for Deres irrender 5
Ritter, men tilstaae ligesaa godt först, som sidst, at kun den
lille Vergismeinnicht, og Blomsterkurven er Deres eget Arbeide,
og at Honden har tegnet det Övrige. Christiane har paalagt
mig, at takke Dem uendelig meget paa hendes Vegne for denne
kiære Gave, men da jeg ikke kan giöre det, som jeg vilde, paa 10
mine egne Vegne, saa kan jeg det naturligviis endnu mindre
paa hendes Vegne. Job, som i denne Tid er i Byen, hilser Dem
kiärligst; han har ogsaa glædet sig meget over den ziirlige
Ridder. Pram beder mig uafladelig, naar han seer mig, om
at fortælle ham noget om Dem, saa at jeg undertiden i flere 15
Timer maae snakke om Dem, hvoraf følger, at jeg bliver meget
varm, og derpaa pænnedö forkiölet, hvorfor De ogsaa med
det förste kan vente Dem, en Apotheker-Regning. Deres Breve
glæde mig ofte, og oplive, og opmuntre mig, hvergang jeg paa
ny læser dem; de ere ogsaa meget slidte nu. Rahbek beder 20
mig sige Dem, at han nu fik Theatrets Exemplar af Hakon
Jarl. Hufe hilser Dem pænnedö meget, og snakker sig, lige-
som jeg, tit hæs for Deres Skyld. Christiane befinder sig ret
vel, og er paa Nærum i disse Dage. Jeg læser Spansk Dag og
Nat, og har næsten ikke bestilt Andet i denne Vinter. Nu er 25
jeg snart færdig med Don Quixote, hvoraf Rahbek har foræret
mig et deiligt Exemplar med Kobber. Den Jomfrue Olsen,
som Rahbek har recommenderet til Gudruns Rolle, læste for-
leden Aften Thoras sidste Monolog, saa deiligt for mig, at

J. P. MYNSTER

Silhouet

Det kongelige Bibliotek, København

jeg önskede, De havde været tilstæde; hun kan Dem næsten udenad.

Nu er der ikke Plads til meer, min kiære, gode Adagio, end at sige Dem, at jeg tænker uafladelig paa Dem, og er inderlig
5 glad over Dem, og stolt af Dem. Gud velsigne Dem!

Deres hengivne

K. M. Rahbek.

Undskyld den gyselige Skrivt.

Steffens's bliver i Sommer i Holsteen i Nærheden af Flens-
10 borg hos en Thadden.

Kiære Oehlsenschläger

Havde jeg skrevet dig saa tit til, som jeg i disse Tider har tænkt paa dig, vilde dit hele Reisestipendium gaaet op i Postpenge; det kiære Arbeid at læse Correctur paa dine Skrifter
15 har kaldet dig saa levende i Minde hos mig, at virkelig blot min store Ladhed har kundet afholde mig fra at skrive. Vi ere nu i Trykningen af Hakon Jarl, som dog et Par Dage er standset, da vi hidtil ikke have kunnet faae Theatrets Exemplar for at eftersee, om der blandt dine Rettelser var noget,
20 der skulde optages i Texten selv; den venter jeg dog i Dag. Da man fölgelig meget snart vil skride til at uddele Stykket, haaber jeg, og jeg paa Forespörgsel har sagt, jeg havde dit Forslag til Rolleuddelingen, önsker jeg du ufortövet vilde sende mig dette, for at kunde i fornödent Tilfælde giöre Brug deraf.
25 At Hakon Rosing kommer sig, synes nu temmelig sandsynligt; i modsat Tilfælde fik vel Frydendahl at spille den i sin moderne Sluddermaneer. Til Thora vedbliver du formodenlig at önske Persia, skiönt Alstyreren har bestemt den for den evin-

delige (udödellige, skulde jeg sige) Jfr Astr[up]. Da Audens Scene gaaer ud, vilde jeg inderlig önske at Schwartz maatte komme i Forslag til Bergthor, at ikke Knudsen skal giöe, som en gammel Hund. Olaf Foersom, Thorer Clausen, Karker Kruse, Grib Lindgreen, troer jeg, vi ere enige om. Men da 5 nu Mad Lange har forladt Theatret, maa jeg foreslaae dig til Gudrun at forlange en af Hoftheatrets'unge Piger, en Jfr Olsen, hvis vakre Versdiction jeg ikke vil rose dig, siden det er min bedste Eleve, og som er, om ikke blaaöyet, dog guulhaaret og fra den physiske Side altsaa beqvem til Gudrun; og som vel 10 desuden dertil vil komme i Betragtning, da vore Elever nu skulle bruges til de ved Bortgang ledige Roller ved det store Theater; men deraf vil flyde, at Astrid ligeledes maatte tages derfra, og ville enten en Jfr Thomsen eller Abildgaard skille sig kiönt derved; ligesom Erling vil blive den lille Börresen 15 fra os til Deel. Da Schönberg ligeledes har forladt Theatret, vilde jeg gierne foreslaae en af vore Elever navnlig Lund til Einer, da han har et smukt ungt Ansigt, en deilig Talestemme, og en overmaade god Versdiction, ligesom jeg og i Tilfælde der ingen beqvem Tangbrand var dertil vilde foreslaae en 20 Jordhöy af vore. Tro ikke jeg taler for min egen syge Moster; men du veed hvor forfalden Versdictionen er paa det store Theater, og derimod vover jeg at sige, at den paa Hoftheatret er i udmærket god Drift, hvilket min Kone, Christiane, og Hufe hvis de skrev, vilde bevidne dig. Og nu nok herom! 25

Usigelig Tak for din irrender Ritter; det er længe siden 3: fra Hakon Jarl af — at noget glædede mig som den ved förste Læsning; aldrig har du staaet elskværdigere, i mandig Modenhed for mig; jeg veed ikke, om der i det mindste fra

Petrarcas Dage har været giort noget skiønnere, i det mindste elskovsfuldere Erotikon.

Hvad din Baldur angaaer, hvorom du önsker mine Tanker, da beundrer jeg Digteren mere end Digtet; den grædske Form
5 til den nordiske Materie har for mig noget contrasterende saavel med sig selv, som med Tiden, den skrives for. For mig er det et ualmindeligt Kunstværk, men hvis Kunst jeg önskede anvendt paa en mere belönnende Materie, men som jeg imidlertid veed at sætte Priis paa, ligesom jeg og jo nöyere jeg bli
10 ver kiændt med den, mere og mere beundrer den Riigdom af episke, lyriske og selv dramatiske Skiönheder, den indeholder. Den blinde Hödur, der tror at staae i Vand, og erfarer det er Baldurs Blod, har især overrasket mig, som faa Ting i Verden. Det er mig — qvoniam vivis, valesqve, kiært, at vi ogsaa har
15 et saadant Stykke fra dig; men var du död efter at have skrevet det, vilde jeg have beklaget, du ikke havde anvendt dit Genie og din Kunst paa at give os en ny Hakon.

Jeg længes nu usigelig efter at denne skal være færdigtrykt for at begynde en Forelæsning derover, som bliver det første
20 og eneste, jeg i lang Tid har giort con amore, og hvoraf det er aftalt, jeg skal læse en anden Udgave om Aftenen paa Bakkehuset for min Kone og Christiane. Jo nöyere jeg bliver kiændt med dette Sörgespil, jo inderligere elsker jeg det, ogsaa har jeg isinde til mine Forelæsninger at lægge alle mine Böger, blot
25 min Aristoteles, og maaskee min Shakspeare undtagne, til Side, for at være sikker paa, at bedömmе det af og efter sig selv, og ikke efter conventionelle Regler.

Ved denne Leilighed maa jeg fortælle dig, at jeg er bleven Inspector ved den danske Sprogclassе i det pædagogiske Se-

minarium, og altsaa paa en Maade kommen tilbage til Universitetet igien.

Du kunde nok forære mig noget til næste Charis.

Levvel! hils Koes og Bröndsted, og elsk   Din Rahbek.

Fra Christiane skal jeg hilse dig; hun lever vel, og er paa 5 Nærum.

255. *Til H. C. Ørsted.*

Paris den 14 Junj 1807.

Kiere Broder Ørsted!

Hav Medynk med mig naar du seer alle disse Breve. Den hele Pakke indeholder to andre, en til dig, en til Rahbek. Hvad 10 der er i din seer du. I Rahbeks er et af mig i Vinter nyt forfærdiget originalt Sörgespil: Palnatøke.

Hvad din Pakke angaar, saa viis [mit] Brev til vore bedste Venner, men tag dig iagt for at det ikke bliver et Byenytt. Tag dig iagt for at forvexle Convolutterne, lad Sophie forsegle dem, 15 men Baggesen skal ikke see dem. Tag dig iagt for at smuske dem. Hvordan du skal forholde dig overlader jeg til din egen Forstand og Øjeblikkets Tarv. Först gaar du naturligvis strax til Schimmelmänn. Driv paa at alting skeer i muligste Hast.

Du seer jeg har giort Udveje for nye Indtægter. Af de Penge 20 Du sendte mig sidst fik jeg kun en 3de Deel, og de ere paa 30rd forbi.

Seidelin skylder mig jo endnu 150rd. Dersom du af ham sidst fik 150rd og af min Fader 100, saa gör det jo med de 400^d af Theatercassen og med de 24 fra Soldin 684^d Altsaa 25 maa du have 84^d endnu. Lad Seidelin strax betale mig de 150^d til om han kan og laan lidt mere; kan han ej, saa laan

alt, thi en 250^d maa jeg have, eller 300^d hvis jeg skal komme ud af det til midt i August. Jeg maa have Penge strax, og risikerer intet ved at laane, da jeg vel kan indhale det igien. I Decbr faar jeg först Honorar for Aladdin. Min Reise har jeg
 5 ikke kundet skrive af mangel paa mine Breve, som jeg een- gang har reklameret, og nu atter i Rahbeks Brev. Driv det saaledes at jeg i det mindste en Maaned fra Dato kan have Penge. Vi skal nok fortjene flere.

Kiere Ven hvad Brevene angaar saa stoler jeg nu paa din
 10 Orden, Hurtighed og Klogskab.

Det var vel godt at have Anbefalinger fra Abildgaard og maaskee fra Kall med i Kronprindsens Brev; Schimmelmann maa ogsaa forberede ham.

Hurtig, hurtig, foralting. Gud lad det lykkes mig.

15 Christiane, Sophie etc. skal faae Breve næste gang.

Gud glæde Jer.

Din

A. Oehlenschläger.

E. Sk. Jeg har ikke vildet forsegle Rahbeks Pakke for at du selv först strax skal kunne læse Stykket. Giör det; men bring
 20 det derpaa ufortövet forseglet, af dig selv strax derud. Jeg skylder Rahbek den Artighed, da han saa broderlig tog sig af Hakon; jeg troer ogsaa det i enhver Henseende er bedst i hans Hænder, hvad Antagelsen ved Theatret angaar. —

256. Til K. L. Rahbek.

Paris den 14 Julij [3: Juni] 1807.

25 Kiere Rahbek!

Jeg har i dette Øjeblik da en stor Pakke indeholdende medfølgende Drama, og en stor Skare Breve i Anledning af min

Ansøgning [afgaaer], intet videre at sige dig i dette Øjeblik end at du gör mig den Tieneste at besørge to Afskrifter af dette Stykke hvoraf den ene strax bliver sendt til Grevinde Schimmelmann, den anden til Theaterdirektionen. Jeg haaber du tager dig ligesaa broderlig af Palnatoke som af Hakon. Beed 5 Camma, Christiane, Sophie etc: jo för jo heller i een Pakke at sende mig alle mine Breve. För kan jeg ikke udarbeide min Reise.

Nächstens sey mehres.

Din

A. Oehlenschläger. 10

Jeg ønskede gierne man kom sammen hos dig eller hos min Systers ligesom sidst og læste Stykket sammen. Hvo der skal giøre det maa I selv komme overens om. Stakkels Rosing er vel til sin og min Skade endnu ikke saa vel, gid han var. — Denne gang betænker [du] dig maaskee mindre paa at læse det 15 selv; naar du har læst det allene först —

Din Ø—

257. *Fra Christiane Heger.*

Kiöbenhavn den 21 Julii 1807.

Kiæreste Oehlenschläger!

Min gamle Regel aldrig at skrive Dig til uden til Svar paa 20 et Brev fra Dig, har jeg dog for længe siden ophört at følge, jeg bör desuden ikke tvivle om at det er Dig kiært at höre fra mig, altsaa min velsignede Oehlenschläger! betænker jeg mig ikke et Øyeblik paa ufortövet at takke Dig for Dit nye Product, din fortreffelige Palnatoke. Igaar havde jeg förste Gang 25 den ubeskrivelig store Glæde at læse dit andet Sörgespil, forstaae mig ikke feil, jeg mener dit seneste. Til Kiöbenhavn er

Pakken kommet i Torsdag, men til Rahbeks först i Löverdags; jeg var ulykkeligviis taget til Nærum til Reinholdine Löverdags Eftermiddag. Om Aftenen gik Fader til Bakkehuset, Rahbek var nylig begyndt at læse Palnatoke höyt for Carl og K: M.;

5 Fader blev da usigelig glad ved at komme saa belejligt. Mandag Morgen |: i Gaar :| kom jeg til Byen og havde den uventede Fornöyelse at finde et nyt Arbejd fra Dig. Fader forbede[de] mig da paa Glæden jeg skulle nyde; han var saa entusiastisk over Stykket, som jeg aldrig tilforn har seet ham

10 uden over der irrende Ritter, det er da ganske naturligt, Bevæggrunden til hans Bifald er jo her den samme, han havde læst det selv efter at Rahbek havde læst det. Jeg vil ikke forsöge paa at afmale Dig min Henrykkelse over Palnatoke eller over noget Ord der kommer fra Din Pen, eller min Kierlighed,

15 kiære Oehlen schläger! alt dette faaer Du först Begreb om naar Du kommer hiem til mig, og hörer mig i Vaulunder, Alladdin, Hakon, Baldur, der irrende Ritter, Palnatokiana, Palnatoke, Svaret til Baggesen etc etc etc.; naar Du seer og kiender den Forskiel der er paa mit Udvortes naar jeg tænker paa Oehlen

20 schläger og taler om ham, end naar jeg taler om Krigen, Torvepriserne, eller det Töy Karen eller Maren har i Kiöle; troer Du ikke ogsaa mit Indvortes vinder ved at tænke paa Dig? da först, kiære Ven! vil Du erfare hvordan jeg bliver tilmode ved at komme hiem og finde et nyt Sörgespil af Dig.

25 Jeg havde det hele Dagen til i Aftes, da jeg selv bragte det ud til Rahbek; jeg fik altsaa Tid at læse det meer end een Gang, Gud veed jeg havde gierne læst det oftere, men jeg faaer det nu snart igien at höre af Rahbek[s] Mund; naar man læser selv maae man undertiden holde inde, især naar man læser

30 höyt, hvor man mest röres og rystes og det er ilde. Palnatokes

slutnings Replik er af den Natur, men der er man da undskyld[t] i at holde op. Reinholdine fulgte ind med i Mandags, hun fik den da altsaa hört, jeg var saa ædel at læse den höyt, uagtet den var mig fremmed; Du kan troe hun var lyksalig, hun er Din ivrige Tilbeder. Skulle Hakon have fortrinet endnu hos 5 mig, da er det upaatvivlelig fordi den er mig mere bekiendt; men er Du ikke for den Samme[n]lignelsesaand der er hos mig, den er maaske lidt flau, min gode Oehlenschläger! tilgiv mig den da som saa mangen anden Svaghed; jeg er kommet i Vane dermed over Dig, thi naar jeg læser noget, sammenligner jeg 10 det altid med hvad jeg har fundet i den Smag i dine Skrifter, og min gode Autor taber altid ved Sammenligningen; ligeledes gaar det ethver Menneske jeg sammenligner med Dig; disse experimenter er ganske moersomme og derfor anstiller jeg dem saa ofte. Bliv ikke vred fordi Du skal betale Postpenge 15 for saadant noget, Du fandt det vel passelig om jeg sagde: min Tunge er for svag til Adams Roes. —

Rahbek skriver næste Post, eller dog i det mindste meget snart, men indtil videre har han paalagt mig at takke Dig kiærligst baade for Dit Stykke og Din Dedication til ham, han 20 er ubeskrivelig rört over begge Dele. Hvad Du har anbetroet ham vil han giöre sig en Ære og Fornöyelse af at udföre med ypperste Nöyagtighed. Paa Afskrifterne er der alt begyndt. Efter Dit Ønske besluttede han at læse Stykket for Din Söster, Ørstederne og Din Fader, men da K: M: lod dem spørge naar 25 de ville komme hen paa Bakkehuset, lode de svare at de havde læst det för Rahbek fik det, altsaa er han uskyldig i at det ikke er gaaet som Du havde tænkt Dig det. Idag ere de desuden reiste til Sorøe for en 14 Dags Tid. Alt dette er meldt Dig efter Rahbeks Forlangende i Aftes. I denne Uge en Aften 30

læser Rahbek Stykket for Fröken Koeserne og mig, og naar
Nicoline Hammeleff kommer fra Nærum har han stor Lyst til
at læse det for hende, hvis ivrige Patron han er, især paa Drama-
turgiens Vegne. Han læser Hakon og Palnatoke saa ofte man
5 ville ønske, han gör det ogsaa meget godt.

Ogsaa for den Deel af Tilegnelsen jeg tör tilregne mig, tak-
ker jeg Dig inderligt, min söde Oehenschläger! jeg veed san-
delig ikke hvad jeg skal beundre mest, Dit Hoved eller Dit
Hierte! Alt hvad jeg faaer ud af ald min Speculeren er, at Du
10 er en sand Engel og at der knap födes en Oehenschläger hvert
tiende Seculum. —

Jeg har i Dag været henne hos den stakkels syge Winther
som Koes's Söstre er i Huset hos; han, hans Kone og Koeserne
interreserer sig grumme meget for Dig. Carl havde i Aftes
15 overtalt mig til at love ham at ville læse der irrende Ritter for
Winthers, dette maatte jeg nu giöre i Dag; de glædede dem
ubeskriverlig over den. —

Carl er rasende rört over Dit nydelige Smigrerie og siger:
er det ikke sandt er det pannedöd dog skiönt. — Det gjorde
20 et forunderligt södt Indtryk paa mig at tænke mig den gode
Carl i Thorvalds Character. —

Nu vil jeg nöyes for denne Gang, snart hörer Du fra Bakke-
huset og snart venter jeg ogsaa at höre mere fra min Oehlen-
schläger. Farvel min Engel!

25

Din lykkelige Pige

Christiane.

Fader hilser Dig 100000 Gange, han taler daglig om Dig,
længes forfærdelig efter Dig, og ønsker at være Konge for at
kunne lönne Dig efter Fortie[ne]ste.

258. *Fra H. C. Ørsted.*

Kjöbenhavn d 23 Juli 1807.

Den Pakke af Breve som Du formodentligen har afsendt fra Paris i Midten af Juni Maaned modtog jeg den 15 Juli. Palna Toke læste jeg strax selv, og forelæste det derpaa for Anders og Sophie, som hörte det med stor Fornøyelse, hvorpaa jeg 5 ufortövet tilsendte Rahbek det. Jeg kunde ikke sende det i den Convolut Du havde medsendt, fordie Du efter at have forsegleet den havde oprevet den paa en saadan Maade, at den ikke mere kunde bruges. Dette skriver jeg Dig kun, for at hindre at Du ikke paa nye skal være ubillig imod mig. At Du har 10 været det da Du sidst tilskrev mig om Penge, og tog Attest af Bröndsted paa at Du havde afsendt Brevet &c. vil Du uden Tvivl have erfaret, og seet at Feilen enten maatte ligge hos Classen, som da maae være meget uefterrettelig, eller hos Dig, som maaeskee, efter at have ladet de anviste Penge henstaae 15 nogle Maaneder, har begjæret dem paa en Maade som om Anvisningen nyligen var kommen. Jeg havde haabet at Du efter saa ofte at have gjort mig ubillige Bebreidelser skulde mere tage i Betænkning at gjöre mig nye. Dog skriver Du i dit sidste Brev, at jeg skulde vogte mig for, at det Du skrev 20 mig om ikke blev Byrgte. Jeg veed ret vel at den Rhabek-Hegerske Familie beskyldte mig for at have forraadt Hemmeligheden angaaende Hakon Jarl. Jeg har forsvaret mig saaledes mod vedkommende Personer selv, at de have maattet skamme sig. Jeg har ogsaa engang i et Brev fortalt Dig adskillige klare 25 Facta, som viste at Hemmeligheden ikke kunde holdes. Du burde altsaa vel holde Dig fra at gjöre en Ven, som Du vel har seet, ved mere en[d] een Leilighed, at kunde tie, en saadan Bebreidelse som den der ligger i hin Formaning. Det er virke-

ligt at beklage, at Du efter saa mange Aars Samliv ikke har kundet erholde en urokkelig Vished om, hvorvidt jeg var en paalidelig Ven eller ei. — Å propos: I Palna-Toke har staaet at »Tvedragt kommer fra Qyinderne«, hvorfor har Du slettet
5 det ud, og i dets Sted sat B[l]ödagtighed? — Dette var nu Skrivtemaalet. Nu giver jeg Dig af ganske Hjerte Absolution, da jeg veed Du ikke mener det ondt.

Jeg har talt med Schimmelmänn om Din Ansøgning. Det varede adskillige Dage, inden jeg kunde faae ham i tale; der-
10 for har jeg opsat 3 Postdage at skrive til Dig. Han var meget enig i Din Plan; men Udförelsen vil han have anderledes. Han siger at Kronprindsen vilde blive misfornöyet med en Ansøgning, som foreskrev ham saa kort Tid. Han var af den Mening at Du skulde söge om et Aars Prolongation i Dit Sti-
15 pendium, og ved samme Leilighed ansöge om en fast Stilling. Han vilde ikke, at Du skulde bestemme Gagen, fordie han troede at dette vilde være Kronprindsen imod, og fordie han haabede, at Du let vilde faae mere, snarere end mindre end 500 Rd. For at spare Dig al Forlegenhed, vilde han skrive
20 til Classen, og gjöre Dig en Credit. Jeg modtog dette hans Tilbud, uagtet han blot omtalte det som et Forskud paa det prolongerede Stipendium; thi Du kunde maaskee snart behöve flere [Penge], og da kan de Hjelpeskilder, som maatte staae mig til Rede komme vel til Pas. De sidste 150 Rd har jeg alt
25 for læ[n]ge siden faaet hos Seidelin, og givet Tutein. Lidt har Du maaeskee tilovers endnu men det er höyst ubetydeligt. Jeg har engang aflagt Dig Regnskab for hvad Du havde faaet og jeg modtaget; men dette Regnskab manglede noget i Bestemt-
hed, fordie jeg i Begyndelsen ikke optegnede; men blot hen-
30 tede de Penge Dig kom til gode, og afsendte dem strax igjen;

men for at gjøre Dig ret ordentlig Rede for al Ting beder jeg Dig lade mig vide hvilke Summer Du modtog i det første Aar, og paa hvilke Steder Du modtog dem, saa skal Du faae en Regning hvoraf Du i 5 Minuter kan overbevise Dig om Din status bonorum. 5

For at komme tilbage igjen til Din Ansøgning, maae jeg fremdeles gjøre Dig opmærksom paa, at Schimmelmann holdt det for godt, at Du i Dit Brev til Kronprindsen lagde Vægt paa at Du vilde forblive i Dit Fædreland; thi Baggensens Fraværelse fra Danmark, uagtet hans gode Pension er ikke Kron- 10 prindsen til Pas. Schimmelmann bad Dig undskyldte at han ei selv skrev, da han ikke kunde skrive alt, saa aldeles uden Omsvøb, som han kunde sige mig det. Grevinde Schimmelmann bad mig hilse Dig.

Du kan let forestille Dig, at jeg ikke har afsendt eller afle- 15 [ve]ret de andre Ansøgningen vedkommende Breve. Tag ikke ilde op, at jeg i Anledning af Dit Brev til Guldberg anmærker, at det ikke er mig kjært at Du gjør Dig saa stærkt til Renegat. I Dit Brev til Baggesen har Du paa en værdig Maade sagt alt hvad Du derom behøver at sige, og enhver har forstaaet 20 det. Men hvorfor skrifte saa prosaisk, og det for en Person som Guldberg? Det er dog i Sandhed under Din Værdighed. Man forlader den nyere Skole, som enhver anden, naar man ikke længere behøver at gaae i Skole, men lad os vel vogte os for ikke at give Stympere Lov til at raabe Triumph over de Mænd 25 som kraftigen have vakt en desværre slumrende Aand. — Jeg erindrer mig ved samme Leilighed, at Du i et Brev til Frue Rahbek siger at Steffens er en Baggesen. At sætte Steffens i Sammenligning med dette falske, smiggrende, løgnagtige Væsen er dog ubilligt. Jeg maae gjøre dig opmærksom paa, at 30

da han var her omtalte han Dig paa den hæderligste Maade, uagtet man vel mærkede at I havde nogen Splid. Han fortjener altsaa at Du behandler ham som Ven. Dog Du har vel ikke tænkt paa Baggesens Slethed, ved hin Sammenligning!

5 Fichte er her, og jeg taler ofte med ham. Ved hans Samtaler har jeg faaet nyt Lys over adskillige Punkter i hans Philosophie, og især over hans Fienskab mod Naturphilosophien. Han beder at hilse Dig.

Du siger i dit Brev, at Du kun fik en Trediedeel af de Penge
10 jeg sidst anviste Dig. Lad mig for Guds Skyld vide hvordan dette er at forstaae. Dine Digte ere nu snart trykte.

Vi hilse Dig alle, isærdeleshed Din Fader, Söster, min Broder og Söster, Lehmann.

Din

H. C. Ørsted.

15 259. *Fra K. L. Rahbek, Kamma Rahbek og J. P. Mynster.*

Spiellerup den 2 Aug: 1807.

Kiæreste Oehlsenschläger.

Dette Brev skriver jeg dig ude hos vor Job, medens min Kone er i Kirke at höre ham prædike; allerede siden Mod-
20 tagelsen af Palnatoke har jeg havt isinde at skrive dig til, men forsætlig udsat det, efter, at 28de Julii skulde være forbi, og siden den har ingen Postdag været förend denne. Palnatoke har jeg i Aftes tredie Gang havt den Glæde at læse, da jeg forelæste den for Job; og jeg er fuldelig enig med dig, at den i
25 Arbeid og Kunstværd ikke staaer tilbage for Hakon Jarl, skiöndt jeg er af den Mening, at vor Phidias ikke her er truffet paa en saa lykkelig Blok. Ikke blot Savnet af qvindelige Roller, som midlertid i et jomsborgsk Sujet var en nödvendig Betingelse,

men især det overlagte Konge- og værgeløs Oldinge-mord i fjerde Act, saa meget vor Nemesis ved senere Eftertanke billiger det, saa uundgiængelig fornödent det var, hvis vi skulde udholde at see Palnatoke döe, hvis han skulde blive en virkelig tragisk Person, der lider for men over sin Bröde for at tale 5 med Aristoteles, torde for Hverdagstilskuerne (og Hverdagsdommerne) ved förste partielle Indtryk have noget ufordelagtigt; og önskede jeg derfor, at du i bemældte Scene havde nyttet den for dig liggende Idee, at minde os om, at den Piil, for hvilken Harald falder, var den Palnatoke gienste, da han 10 udsendte den anden efter sin Söns Hoved. Man maa ikke vente at finde Tilskuere hverken saa besindige eller saa retsindige, som de burde og skulde være.

Men nu dette fraregnet, som ikke ligger i Digteren eller i Stykket, men i Æmnet og Tilskuervrimlen, hvilken sand dramatisk 15 Eenhed i det Hele, hvilken naturlig og nödvendig Forbindelse af alle Dele, hvilken Kraft, Sandhed Mangfoldighed i Charactererne, hvilken Originalitet uden Særhed, hvilken Interesse uden Haupt und Stats Action! Courage mon ami! Voila la bonne tragedie! Vil du have et Beviis derpaa endnu, er det, 20 at jeg, siden jeg har faaet den, bestandig har gaaet, og undret mig over, jeg ingen Sörgespil skrev, og bestandig fölt, der var dog intet Æmne, der saaledes passede mig

Ut sibi quivis

Speret idem sudet multum, frustraue labore

Ausus.

25

At jeg ynder, elsker, beundrer din Palnatoke, vil imidlertid maaske ikke undre dig saa meget, som at jeg in omnibus voterer eenstemmig med din Fortale, kun een Bagatell Racine angaaende undtagen, hvis erotiske Sörgespil jeg maa bede om 30

Naade for, som sande Aftryk ei blot af hans egen Aand, men af Tidens, da man førte Frondekrigen, og flere Borgerkrige, som Rochefoucault udtrykker sig

5   Pour gagner son coeur, pour plaire a ses beaux yeux
J'ai fait la guerre aux rois, je l'aurois faite aux dieux.

I övrigt er, hvad du har sagt om Sörgeespillet, de tree Eenheder, o. s. v. ikke blot hvad jeg siger men hvad jeg altid har sagt; kun at jeg af Mangel paa at kunde lære aristotelisk, xenophontisk har sögt at sige, hvad du platonisk taler.

10   Was mich euch zum Christen macht
Das macht mir euch zum Juden.

Tænke vi os Sandhedens Billedstötte i Midten af et Tempel med Shakspeares og Göthes Billedstötter paa den ene Side, og Lessings og Diderots paa den anden, mödes vi ved Billedstötten, blot med den Forskiæl, at du er gaaet ind af Göthe Shakspear Dörren, medens jeg har maattet liste mig frem ad Lessing Diderotgangen, hvor Lugerne ikke ere oplukkede endnu, og hvor jeg har blot kundet see ved de Lamper, der brændte for Foden af deres Billedstötter. Jeg glæder mig nu dobbelt
20 til at skulde snart læse over din Hakon, da jeg kan begynde, og maa begynde med denne Fortale, og vise, at vi ere ligesaa enige i Theorie, som om Praxis.

Heller har jeg fra Begyndelsen af aldrig tvivlet om, at vi ville komme til denne Enighed; min Tro er som Lessings, naar
25 en Digter havde megen Genie, og ingen Smag, og det stod til mig at give ham noget til, gav jeg ham aldrig andet end mere Genie. Hvor det er, kommer Smagen sikkerlig, da det ikke er andet, i sin ædelste Betydning, end det over sig og sine Erfa-

ringer reflecterende Genie. Saaledes er det gaaet Ewald, Göthe, og Shakspear. Ved at arbeide ere de — maaskee tildeels dem selv ubevidst, den første og sidste i det mindste — komne til at kiænde og erkiænde Arbeidets : Kunstens nödvendige Fordringer, og have saameget sikrere lært at kiænde disse, 5 da de ikke ad denne Vei stod Fare for at forvexle dem med de franske conventionelle. Ingen veed jeg midlertid, der i din Alder har erkiændt dem som du; og i denne Henseende stemmer jeg med dig, at Digteren maa være lykkelig.

Du vil heraf see, at det som Litteratorer vil blive os let at 10 være enige. Ja hvad mere er, du har givet mig Kiærlighed og Ild for vor Litteratur igien. Det er saa behageligt, siger Lessing, at efterspore en Kunstner, hvem det Gode ikke blot lykkes, men der giör det; og det föler jeg ved disse dine Sörge-spil, ligesom det vil blive dig tydeligt, at min Nidkiærhed mod 15 meget af din ældre Tendents, var den ærlige Ethelwolfs tunc hoc ingenium perderes til ham der vilde giöre en Munk af Ulrich von Hutten. Ikke, som jeg jo nok vidste, du kom tilbage; naar Antinoos naar sin fulde Modenhed, kaster han nok de vide Ærmer, og den Incroyablefrisur, hvormed han i tid- 20 ligere Dage sögte at falde i Øinene |: sig selv maaskee ubevidst :| men hvert Vildspor er et spildt Skridt, og om dette end över i at gaae, bringer det dog ikke til Maalet, og da der kun gives saa faa, der kunne vente at komme did, maa de ikke sinkes paa Veien. 25

Men nu nok herom! jeg kom ellers til at skrive en Bog. Palnatoke er afskrevet til Theaterdirectionen, og der arbeides nu paa Grevinde Schimmelmans Afskrift; saasart jeg har faaet og afgivet den, indsender jeg den anden. For de skiönne Stykker, du har sendt mig til Charis, takker jeg dig usigelig; jeg 30

var paa Veie at vilde bedet dig, om jeg maatte have sat Palnatokiana derind; men efter denne din Gavmildhed er det vel en uforskammet Begjæring; men des lettere kan jeg komme frem med den; thi des snarere kan du, om saa skulde være, 5 afslaae den. Vist nok bliver der saa meget Oehlenschläger i min Charis, men desbedre: for det er sgu det, Folk læser, siger Jöden Cohen.

Paa Hakon Jarl er nu kun et Ark tilbage at trykke, men da Fortale og Dedication i det mindste giøre to Ark, bliver 10 den vel ikke færdig i fiorten Dage endnu. Scenen i femte Act mellem Hakon og Thora er aftrykt efter din Omarbeidelse; i den mellem Bergthor og Comp: ere vi derimod, da Ørsted intet lod mig vide derom, og i dine Breve intet fandtes, gaet frem efter critiske Conjecturer: hvilke Forandringer der kunde 15 antages at være for Opførelsen, og hvilke for Trykken; dog haaber jeg du dermed vil være skikkelig tilfreds. Udsvulningen i Thorsdrapa veed jeg ikke, hvad er, men det skal ved min Hiemkomst blive efterseet, og rettet.

Tordenskiolds Levnet, skal blive sendt dig, saasnart jeg kommer 20 til Kiöbenhavn. Det er mig interessant, at Dyvekes Digter ogsaa har havt den Idee, at skrive et Sörgespil over dette Æmne. Mærkeligt er det, at jeg efter Modtagelsen af Palnatoke skrev næsten det samme til Rosing, om hans Forpligtelse at komme sig, for at spille i dine Stykker, som du skrev. Ganske enige ere 25 vi imidlertid ikke om ham. I alle Roller, der kræve Repræsentation, og Declamation være sig Comedie eller Tragedie er han i mine Tanker ypperlig, derfor er han en ypperlig Marinelli og Grev Gert, vilde blive en mesterlig Hakon som han ogsaa selv har erklæret at blive den ypperste Steen i hans Skuespiller- 30 krone. Han vilde blive en fortreflig Harald Blaatan; men

aldrig min Palnatøke, Værdighed uden Bram, Hiertets Veltalenhed og Sandhed ere ikke i ham; det er den ypperste Comediant, jeg har kiændt, men for mig ingen stor Skuespiller. Om Knudsen vilde vi, især, som han nu er, endnu mindre blive enige. Unægtelig er han et sandt comisk Genie; men det barokkomiske, som jeg ingensteds vil have, og han allesteds, har i Bund og Grund fordærvet ham; det er sandelig ikke saaledes de Franske: Vanhove, Contat, Fleury, Dazincourt, o. s. v. spiller Comedie.

Apropos! da du dog er nu ved Kilden, kunde du giøre mig en usigelig stor Tieneste ifald du i dine Spildetimer frit oversatte os nogle smaa nydelige franske Comedier, og sendte os til Hoftheatret, hvor de skulde blive lærte og spilte Con amore. (Noget Originalt tör vi ei haabe af dig, för du kommer hiem, og hörer dine Guldhorn, din Thora & cet af min Rystekaas). Om du nu endog kun for et saadant tree Akts Stykke f: Ex: alt i alt fik en 40—50 Daler, var de dog snart fortiente, og gode at tage med, og du gjorde os usigelig lyksalige dermed.

Hvad du skrev om den lille Fortælling af mig, Daaben, fornöyer mig naturligviis meget; ja kiære Ø. hvorfor skal jeg nægte dig, at jeg ofte knurrer over min Stilling, der nægter mig det otium cum dignitate, den Aandssamling og Aandsfrihed, der udkræves til at giøre noget større og bedre; thi at jeg ikke er uden Anlæg dertil, erkiænder jeg af den Broderglæde, jeg föler naar jeg seer andre giøre noget sligt; den Interesse for et fremmed Digterværks Fortrin og Fuldkommenheder overbeviser mig: at jeg virkelig er Digter; men at min Haand — træt af litterarisk Haandarbeide — ikke er det; og at jeg blot laver Hverdagsarbeider, fordi jeg maa arbeide Hverdag. Som du midlertid kiænder min Stilling begriber

du lettelig at alt, hvad jeg kan nu frembringe, bestaar i saadanne Smaating, hvor Alt maa giöres med lidet.

Tu vero quem studii maneat felicior usus
Effuge venturos, qua potes usque rogos!

5 Her var mit Papiir ude og altsaa efter din Theorie skulde Brevet ud, men da min Kone nu kiörer til Smerup Kirke, at höre Jobs Prædiken andengang, og jeg desuden har Vers at sende dig, tager jeg fat paa et nyt Blad.

Jeg skrev dig ovenfor, at jeg med Flid havde oppebiet 28
10 Julii med at skrive dig til, og det var for at mælde dig en lille Spög, hvormed vi paa den overraskede din Christiane. Vi have nemlig faaet et lidet Mignaturtheater, som vi kan sætte op i vor Hiörnестue, og derpaa opførte vi et lidet nydeligt fransk Duodram, Defiance & Malice, som du maaskee kiænder, og
15 som blev spilt af Hufe, og Rystekaas, (alias tit omtalte Jfr Olsen.) Efter Forestillingen sagde hun følgende Epilog

Kun gamle Smaating Venskab har at byde —
Thi Poesie, veed du, er Kiærlighed,
I Dag den jubler höyt ved Seinens Bred,
20 Men hid, til os, kan ei dens Jublen lyde.

Der, han, som skildred Thora, sang Gulnare,
Ved höye Harpers Klang besynger fro
Den Elskede, hvis Ynde, og hvis Tro
Til hine tvende Idealet vare.

25 Dog — o hvad giör jeg — jeg gienkalder dig,
Hvor Philomele trylle Aand og Øre,
Og daarlig vil endda indbilde mig,
Du med Behag skal Venskabs Qvidren höre.

30 Men jo! det vil du! — thi om ham det er,
Og hvad, hvad er der, som du hörer heller,
Og hvorom Venskab gladere fortæller,
End ham, hans Kiærlighed, hans Roes, hans Værd.

Den Krands, som om hans Lyra slynger sig,
 Med stedse friske Roser Elskov smykke,
 Og giöre Georgines Elskers Lykke
 Som Hakons Digtters Roes — uvisnelig.

Jeg har lovet Christiane at sende dig denne Epilog; men jeg 5 kunde være fristet til at sige som Mad Sevigné da hun sendte sin Datter en af Racines Tragedier: jeg vilde ønske, jeg kunde sende dig Champmelé (Rystekaas) med; thi havde du hørt den Fölelse hvormed hun talte om Georgines Elskers Lykke, og den Ærbödighed, hvormed hun nævnte Hakons 10 Digtters Roes, skulde du ikke havt noget imod, at din Priis kom paa de umyndiges Læber.

Du seer ellers heraf, at vi nu have et Lommetheater til din Tieneste naar du kommer hiem; kun maa jeg bede dig, med Hensyn til det at indskrænke dig paa det Nöyeste til Tidens 15 og Stedets Eenhed, thi vi kan ikke forestille mere end een Stue, hvorpaa derimod til din Tröst er fem Dörre, og Stykket kan ikke vare længere end de Lys, der staae foran kan brænde, thi de kan hverken blive snydte eller ombyttede; hvilket du selv seer, maa foranledige nye Love i den dramatiske Codex til skyl- 20 digst Efterlevelse for den övrige Verden.

Da jeg herved er kommet tilbage til din Fortale, maa jeg bede dig om Forladelse, at jeg deri tillader mig en ubetydelig Formildelse af det du har sagt om Keiser Pauls Hatteanordninger, da jeg til de övrige aandelig fattige Censorer, du kunde 25 möde, ikke endnu gjerne vilde föye Politimesteren Etatsraad Haagen.

Er det iövrigt ikke smukt af mig, at jeg, medens du skriver dine Sörgespil er saa utrættelig sysselsat med at danne Msker

til at forstaae, føle, og foredrage dem? Jeg vover at forsikkre dig for, at du ved din Hiemkomst

Blandt Hoftheatrets Spæde,
Der lære comisk lee og tragisk græde,

5 efter Baggens Hypothes, men der i Virkeligheden læres til at forstaae og anføres til at føle, hvad de sige, vilde finde flere, du blev fornøyet med, end mellem de sørgelige Levninger af det store Theater, hvor en Smed, der mulig snart torde forandre Profession, er den allereneste af de Yngre, der er Noget
10 ved. Det vil maaskee interessere dig at høre, at jeg med megen Interesse holder Forelæsninger over Skuespillerkunsten for samme dramatiske Skole. Det kommer mig overalt i dette Øieblik rimeligt for, at nu i Forening det Gode kunde stiftes, som i Dyvekes og Niels Ebbesens Periode for tidlig ventedes, og at
15 vi ved at faae Skuespildigtere skulle faae Skuespillere, og Skueplads, og omsider Publicum. Himlen styrke mit Haab og din Haand.

Ved Haanden mener jeg din Aands Begavelse
Ved Publicummet dens Begabelse.

20

Vale & me ama t. t.

Rahbek.

Kiære Adam!

Honden er en brav Karl, men Hondedagene ere nogle store Slyngler. Her sidder jeg nu, og ville gjerne skrive til Dem,
25 men kan ikke for bare Hunde; jeg har ingen anden Tanke end Sver — De veed jo nok, at Bengaard engang indbød mig til at lufte Sver — saa De kan ikke faae uden et klævsendes Brev fra mig, hvorfor jeg — ifølge min frygtagtige Natur —

neppe tör skrive, af Frygt for at Barnet nödvendig maae blive forkiölet paa den lange Vei til Paris. Af denne lange Indledning vil De indsee, at jeg dog kun takker Dem provisorisk — for at tale paalisk — for Palnatoke med Tilbehör. Vi ere alle meget glade, og röрте derover, og Hufe kan slet ikke finde sig i sin Lykke, og siger, at han er pännedö en net Thorvald. Jeg troer derfor ogsaa, at han vilde have fundet det rimeligere, om De havde gjort ham til en Thorvaldsen men dog finder han det figurlig skiönt, at han er blevet det han er. Han vil vist ogsaa takke Dem, naar Handedagene ere forbi, thi nu er han klævsendes ligesaavel som jeg, og vover heller ikke at sætte et Brevs Helbred paa Spil. Hvad mig angaaer da er det min Tröst, at mit Brev — om jeg tör kalde et Par Linier saa — ikke kommer eene, men ledsages af et stærkt og sundt Brev fra Rahbek, og dertil nogle Ord, eller Linier — jeg tör ikke bestemme, hvad det bliver — som Onkel Job vil skrive i Morgen, naar vi ere reiste, uagtet ded er i Höstens Tid. Det glæder mig, at De har givet Palna[to]ke i Rahbeks Hænder, thi jeg er vis paa, at der vil blivet handlet forsvarligere med den, end med Hakon, og fremfor Alt glæder det mig, at De skriver saadanne velsignede broderlige Breve til Rahbek. Jeg önsker ret inderligt, at Gud vil unde mig Livet saa længe, at vi alle kan samles igien, thi jeg frygter nu slet ikke mere for, at vi jo nok ville skikke os vel allesammen, og leve kiærligen sammen, som det sömmer sig for os. Det vil da blive en Glæde naar vi igien kan komme til at snakke sammen, og faae Alt vort gamle Galsskab frem igien. Men saa længe vi ikke kunne komme til at tale 2000 Ord om Honden, saa skriv De os 2000*) Tragedier, thi Hufe og jeg har opdaget, at det er den deiligste Maade

*) Jeg er ogsaa fornöiet med 200.

at repetere vor Fædrelands Historie, som De nok veed, at vi med megen Iver studeerte forrige Vinter. Nu maae jeg holde op, da jeg nok under Dem en heel Side fra vor søde Onkel Job. Jeg fik for et Øieblik siden Brev fra god' Søster, og kan
 5 altsaa hilse. Snart skal jeg skrive ordentlig til Dem. Tag imidlertid tiltakke med dette, og lev saa vel som det ønskes Dem af
 Deres hengivne

K. M.

Gode, særdeles kiære Ven!

10 Da ovenstaaende Breve ere forfattede i mit Huus, og skulle afsendes igiennem min Haand, saa var det utilgiveligt, dersom jeg ikke føjede en Hilsen til og takkede Dig for de forskellige poetiske Tilskrivter, Du rigtig nok skriver til den hele danske Verden, men som Faa glæde sig meere over, end jeg. Alt det
 15 Gode, jeg meener om Hakon og Palnatoke — Baldur har jeg ikke læst — gad jeg vel fortælle Dig, men da ded, som Dig af forrige Side er bekiendt — er i Höstens Tid, og i Handedagene, da jeg er döv paa mit venstre Øre, og formedelst fleere Ulejligheder ikke har Lejlighed, saa maae jeg lade Omstændelig-
 20 hed fare, og alene sige Dig, at foruden min Glæde over hvad Du producerer, er det mig ogsaa en Glæde, at Du producerer saa Meget, og at altsaa Dit heele Liv er i den poetiske Verden. Hvad mig angaaer, da er mit Liv ikke i den jordiske Verden, og om jeg endog ikke endnu bringer noget Stort
 25 istand, saa er jeg dog paa min Viis temmelig flittig, og der kommer nok tilsidst noget ud deraf, og det, som skal komme ved mig. Jeg har nyelig skrevet det Meeste af en Act af en Trae-
 goedie, som maaskee er ret smukt skrevet, men som dog ikke behager mig meere, end at jeg gierne kan lade det ufuldendt,
 30 og betragte det kun som en af mine mange Studier til tilkom-

mende Værker. At jeg, som Præst og Theolog af min Profession, ikke kan føre noget egentligt Digter-Liv, følger af sig selv; imidlertid er min Gierning dog poetisk nok, og jeg troer heller ikke andet, end at jo ogsaa Kunsten engang skal modtage et Offer af mine Hænder; men naar og hvorledes, derfor raade 5 Guderne, og da jeg saa temmelig giør Mit, ved ikke at tilslutte mit Bryst for nogen Indgivelse, de forunde mig, saa tvivler jeg ikke paa, at de jo ogsaa giøre deres ved ikke at lade mit Liv blive ganske uhæderligt. Jeg glæder mig inderligt til Din Hiemkomst, og meener ogsaa, som den gode, velsignede Karen Mar- 10 grethe, at vi alle skulle skikke os ret vel tilsammen, omendskiöndt der vil blive fört mange Krige, inden den evige Fred bliver sluttet. Gud med Dig og Din Idræt! See snart Italien, og derefter snart os!

Din

J. P. Mynster. 15

260. *Til Jens Baggesen.*

Paris, den 6te August 1807.

Min Ven, Herr Janus Baggesen!

Hvis Du est kommen hiem igien,

Saa har Du udentviwl mit Brev.

Af hvad jeg allerede skrev 20

Veedst Du hvor jeg opholder mig;

Men sandelig jeg siger Dig,

Professor Bredau gik det nær,

At ei med mig Du hid kom her.

Han kiender Dig saa godt som os — 25

Han kiender Dig fra Digter Voss.

Nu hædrer han med stort Behag

Idag sin Kones Födselsdag.

Til denne lille Hædersfest
 Han buden har paa Punsch til Giest
 Herr Georg Koës, den gode Mand,
 Med Brøndsted, prægtig af Forstand,
 5 Herr K[l]inger, Læge, Hase, Lærd,
 Til denne lille Aftensfærd.
 Du ser, at Alt er enten tydsk
 Hvad heller sjællandsk eller jydsk.
 Nu er vort Ønske, gode Mand!
 10 At hurtig Du med stor Forstand
 Strax tager Foden i Din Haand
 Og iler hid med venlig Aand
 Med Budet, som kan sige Dig,
 At jeg med Bredau finder mig
 15 Udi en lille Gade her,
 Som kaldes rue des trois frères,
 Udi et Nummer kaldet femten.
 Kom strax paa denne Digterklemten,
 Du est jo ellers ei den Mand,
 20 Som gode Samkvem undflye kan.
 Saa skynd Dig da til dette Stræde,
 For at fordoble Bredaus Glæde.

A. Oehlschläger.

261. *Til H. C. Ørsted.*

Paris den 11 August 1807.

25 Min gode Ørsted!

Du har igaar sendt mig et Brev af en saa uventet og besyn-
 derlig Natur at jeg ikke kan undlade strax at svare dig derpaa,
 om endskiönt Brevskriveriet i Almindelighed ikke har meget

tillukkende for mig som du veed. Denne Ulyst til at skrive mine Venner til, er ingen Særhed der kommer af Dovenskab eller slem Vane, men er en Følge af Tingenes Natur og grundet paa naturlig Billighed. Hvorfor skriver man sine Venner til? For at meddele dem sine Tanker og Fornemmelser, tænker 5 jeg, for at lægge dem Tid efter anden for Dagen hvorledes Tiden er ikke blot gaaet med dem, men de med Tiden; det er en vexelsidig Udvikling af den sig efterhaanden formende Charakter, og Indsigt, hvorved bevirkes at Menneskene ikke ved Skilsmissem og Afstanden fiernes aandeligt og vorde hin- 10 anden fremmede. Höist brutalt vilde det altsaa være af mig, hvis jeg skilt fra mit Fædreland og mine Fortrolige levede Livet her uden at lade höre et Muk fra mig uden engang i Ny og i Næ; saa at jeg tilsidst maatte blive dem en mörk Gaade. — Men af alle ufortiente Bebrejdelser, troer jeg med Billig- 15 hed at have Ret til at kalde den særdeles ufortient som forekastede mig, en Digter sligt; der danner og virker og afsætter sit personlige Liv i lutter Kunst-Produkter, hvilke han [om]-hyggeligt sender sine Venner, saa snart han har fuldendt dem, efter Evne, og hvori de klarere end i et Speil kan see hvad 20 han lever og röres i, og hvad han er vorden.

Flere slige Produkter har du paa den senere Tid seet fra mig. At du deri skulde seet hvorledes jeg var bleven en Mand, at du deri skulde seet hvorledes den brusende Ynglings Krashed havde modnet sig til anstændig Billighed; at du deraf skulde 25 seet hvor usigelig smaa alle Dögn-Misforstaaelser og Dissonanzer maatte forekomme mig; at du deraf skulde seet hvor kiære mine Venner vare mig, og hvor tung for mig Afstanden fra dem; at du af min Palnatoke, skulde vorde begejstret og tankefuld og glad — alt dette havde jeg, som kiendte dit foregaaende 30

Liv, god Grund til at formode; da det jo dog er naturligt, som tillige trösteligt og kiert at troe: Menneskene, med Bravhed og Evne gaae daglig frem, ej tilbage. — Hvor glad blev jeg altsaa ikke da Postbudet bragte mig dit Brev. Jeg haabede
 5 deri at finde Meddelelser og Meninger over mit Sörgespil, jeg haabede at dette Værk skulde have bragt mig dig endnu nærmere og at jeg ret skulde levet et fornöieligt Øjeblik med min gamle Kamerat H. C. Ørsted; thi at han til Giengield for et stort Digt sendte mig et varmt og indholdsrigt Brev fandt jeg
 10 naturligt og billigt. —

Du indseer altsaa sely, kiere Ørsted, min Forundring og Nedslagenhed, da jeg istedet for alt dette fandt en fragmentarisk vandkold Blanding af törre Efterretninger, Utilfredshed, Indignation, Formaninger, Raad, Bebreidelser og Forekastel-
 15 ser. Ej et eneste Ord om hvad Indtryk Palnatoke og der irrende Ritter havde gjort paa dig. Men derimod to Sider om en engang i Parenthesis gjort Begiæring om at vogte dig for Byerygte, hvori jeg aldrig har tænkt paa at sige dig eller nogen det mindste bittert; — en Sag som er höist ubetydelig og lat-
 20 terlig at lægge paa Hiertet. Det eneste af Palnatoke du havde fundet værd at anföre var en Tirade bitter satirisk anvendt paa Fruentimmer, du ved jeg har den störste Agtelse og Kierlighed for.

Som en Skolepog bliver jeg hæglet igiennem fordi jeg har
 25 skrevet et Brev til Guldberg, da du dog meget mere med skaansom Delikatesse heller skulde reent undgaaet at omtale en privat Sag der er af ringe Importance, og som beviser den sörgelige Nödvendighed, selv Fortienesten stundum kommer i at maatte rette sig lidt efter Omstændighederne, hvor det kan skee uden
 30 Opoffrelse af det Vigtige, for at vinde noget vigtigt.

Hvordan, min gode Ørsted! skal jeg nu forklare mig disse Phænomener? Hvordan skal jeg uden at fortørne dig udtrykke dig min Bedrøvelse over den dissonante, forvirrede, forblummede, gnavne og misfornöiede Tone der hersker i dit Brev. Hvordan skal jeg forklare mig den partiske Lidenskabelighed 5 for Steffens? Mod Baggesen? Dit Stiklerie paa den hegerskrahbekske Familie, som du kalder den? etc.:? O hvor det er nedtrykkende naar man langt fra sit Hiem og sin liden Kreds pludselig faaer Nys om at Storm og Trækvinde og Regn og Slud, pidsker paa og omsuser de Arner, man i Grunden holder 10 for at være det eneste lune Sted paa Jorden! Men det er nu engang ikke anderledes, og jeg mærker nok at der mellem mine Venner som jeg saa gierne önskede sammen er en Tvedrags Dievel. Velan! Hvad gaaer det mig an. Enhver maa handle efter sin egen Samvittighed; og mig faaer I ikke meer 15 i Maleströmmen. Jeg vil leve et fredeligt, kraftigt, venligt, produktivt Liv, og skaansom Anstændighed, forbunden med Kunsthensigt og den dertil nödvendige Klogskab skal være mit Mærke. Jeg vil respektere hvor jeg finder noget respektabelt. Derfor respekterer jeg Rahbek: fordi han har Digterfortien- 20 ster (ikke blot som Visedigter). Og fordi han ved sin underlige litteraire Humor har vist at holde en vis Tids Litteratur sammen, der kan betragtes som et Hele, fordi der igiennem det gaaer een Aand og en Hensigt; hvilken ikke blot er den at bringe alting herunter; thi denne Periode er den Oldings- 25 tid hvori den visnede. Jeg er kommen til den fuldkomne Erkiendelse at der er mere Værd selv i et Menneskes vagante Flakken, naar den er egen, naar han har Kundskaber og Natur, end i alle consequent construerede Trompeter Systemer der grunde sig paa Uvidenhed, Eensidighed, og Forfæn- 30

gelighed. Du vil maaskee höiligen forundre dig, men jeg maa tilstaae dig reent ud at jeg holder Rahbek for en bedre Æsthetiker end Steffens. Thi Rahbek har Kundskaber, Digtertalent, Humor og Vittighed. Den anden blot noget af det
5 sidste, fordunklet ved en immens Prætension, og utaaelig Impertinenz. Alt kan man tollerere uden Intolleranz. Steffens hele Solsystem er sat i Bevægelse ved et rask Stød af Tick og Schelling. Hvor dybt han stikker i Jordens indre Natur, ved jeg ikke; men at hans æstetiske Dom er mig i höieste Grad
10 foragtelig det veed jeg. Thi det Menneske bliver foragtelig, som uden at rödme uafadelig kan raabe paa at Schiller er en ussel Digter, som uden at have læst eller ordentlig kunne læse dem, skriger over Tassos Jammerlighed; paastaaer at Horaz er en blot Svirebroder og Virgil en peen Skranting. — Sandelig
15 sandelig jeg siger dig: Virgil og Horaz og Tasso og Schiller vil vorde læste og beundrede, naar Steffens længst er siunken i die innere Naturgeschichte der Erde. — At den stakkels Rahbek, af Natur svag, har i en Række af Aar været nödt til at smöre Tilskueren beviser mig intet mod hans oprindelige
20 Værd, og mit personlige Venskabsforhold. Alt hvad man kan forlange af et Menneske er den gode Villie. At Rahbek saavel som enhver anden har sine Feil, at han i de senere Tider har været opbragt imod den litterate Revolution, er vist; og derfor maa man meget mere betragte den affekterede Hver-
25 dagshed, som en opbragt Opposition end som en Naturdrift. Rahbek har en uindskrænket Agtelse for Lessing, Rousseau, det digteriske Danske, og det gamle Norden. Dette gaaer consequent giennem hans Liv. At det som i Bund og Grund vilde nedrive hvad han agtede maatte opbringe den svage
30 Rahbek, er naturligt; men han har en god Villie og med

det gode kan man overbevise ham. Steffens har stoppet Bomuld i Ørene, og skielver for en hver Sandhed der kunde rive ham af Pinden; naar man er hos ham maa man vel vogte sig for at støde til Bordet, fordi ikke Korthuset skal falde.

Tvende Gange har jeg skrevet hans Karakteristik for at sende 5 til Danmark, det ene Brev var til Winkler; det andet til Frue Rahbek. Det har saaret mit Hierte, efter Samvittigheden at maatte saaledes omtale ham. Winklers Brev rev jeg itu, fordi jeg fandt at W. endnu selv var meget for langt tilbage saavel paa sin moralske, som sin æsthetiske Bane, til at burde have 10 et saadant Brev. Man bör ikke underholde sig med andre Mennesker om et Menneskes Grund, end med de der ere komne saavidt med at filtrere Livsens Vand, at de giennem dets klare Element kunne see sig selv tilbunds. Et Fruentimmer har lettere ved at vorde moralsk moden. Deels modnes 15 Qvinden för Manden; deels udelukker deres Kiön dem mere fra Mændenes personlige Litteraire strid. Men jeg holdt dog ogsaa hendes tilbage. Det ligger her i min Pult for mig; og jeg vil skrive det af for dig, med nogle Tilsætninger da der dog nu eengang maa Hul paa Bylden, og da du presser mig dertil. 20
Altsaa

Steffens's Karakteristik.

Han har et godt Hoved og et godt Hierte, men ingen mandig Fasthed, ingen sand genialisk Kraft.

Deraf fölger at han maa være uden Besindighed og uden 25 Billighed. Da han er svag maa hans gode Hierte være underordnet hans Forfængelighed. Enten sprutter han som en Troldkiælling, eller ogsaa er han mat. Hans Begeistring er Beruselse. Den Schellingske Opposition virkede stærkt paa ham, som paa

alle unge Mennesker med Anlæg, ikke saameget for det virkelig gode den indeholdt, som for dens Frisk-Fyrierie, og Nedrivelse af alt det Gamle. Det gik ham med den som en ung Soldat med Krigen, hvilken han foretrækker Fredens Roe, fordi der
5 ved de hurtige Omveltninger er Haab om at kunne gjøre sin Coup, og ved öjeblikkelig Raskhed at kunne svinge sig til General; hvilket vilde skee langsomt eller aldrig under den fredelige Ancienitet; hvori ikke Philosophisk Strid, men kunstig Flid skaffer Æresposter. Denne Yttring var ingen Feil; det var
10 et Trin paa Menneskehedens Trappe til Fuldendelsens Tempel. Af et ungt Menneske kan man ikke forlange at han skal være viis, det kan aldrig være grundig Indsigt og Fordöielse af det Hele, som bestemmer ham; for at have denne Indsigt maa man kunne sammenligne alle Verdensfunktioner hvortil
15 siden sielden den Ældre bringer det. Den unge Mand tager den Catechismus og Evangeliumbog i Haanden som Tilfældet giver ham, og holder virkelig de daarlige Træsnit han finder deri, for at være herlige Copier af de Raphaelske Porcellains-Malerier; fordi de virkelig, (skiönt med Forkvakling og For-
20 dreielse fordærvede) stamme ned derfra og have tilbagebeholdt nogle enkelte Træk. Men den unge Mand maa ikke altid sidde med denne Catechismus og Evangeliumbog, smudske den til og berige den med Æselsören, han maa lære Forklaringen for at komme til Confirmation! Han maa ikke altid blive
25 staaende paa det Trappetrin, hvortil han pludselig har hævet sig ved et enkelt Stöd thi da staaer han kun Folk i Veien uden selv at komme videre. Saaledes er det nu med vor Steffens. Den schellingske Opposition virkede stærkt paa ham; den gav ham et fanatisk Stöd. De raske Svingninger have længe været
30 forbi; nu dirrer han. Alt hvad der skal i hans Mave maa være

lavet til paa en vis Maade, ellers kaster han strax op. Han formaaer ikke at betragte Tingene i deres rette store Lys, han seer det giennem en Brille hvoraf det ene Glas er slebet af Schelling, det andet af Tieck. Af et saadant Syn kan vel undertiden fremkomme noget pikant interessant; men aldrig noget 5 udödeligt Stort. Dog troer han sig selv at være et Genie der ikke staaer tilbage for Platon, og hugger den i Næse og Mund som har en Tvivl.

Han lyver uafsladeligt!

Dette er foragteligt; et saadant Menneske kan ikke være 10 min Ven et saadant Menneske kan hverken giennemtrænge die innere oder die äussere Geschichte der Erde. Det er ikke Sandheden, men Rethaveriet der gör ham varm. Han praler bestandig med Kundskaber, som han ikke har. Hos Poeten er han Philosoph; hos Philosophen Poet, hos Empirikereren begge; 15 hos begge Empiriker.

Jeg er efter at daglig have omgaaedes ham i 3 Aar kommet til den sørgelige Overbeviisning. Poesiens sande frie Væsen er ham en Gaade; Sprogtalent besidder han ikke; hos Schelling har han sin Philosophie; thi det kalder jeg ikke at være Selv- 20 tænker naar man siger: 2 og 2 er 4, at en Anden derpaa siger 4 og 4 er 8; det er en højere Potenz siger de anorganiske Væsner, som sætter Storhed i mekanisk Tillægning. Det organiske Væsen der skuer Livets Storhed ej i den adderede Jettenatur ved udvortes Tilsætning, men i den indre sig organisk udviklede 25 Kraft, siger det er et Regnestykke; naar man af en Anden har lært de fire Spezier er det let at regne Regnebogen igiennem. Hans Videnskab er en overfladisk, med enkelte rigtige Bemærkninger og Sandheder, med enkelte smukke Anekdoter og Indfalds-Ideer blandet Flagren fra det ene til det andet. 30

Alle de Empirikere jeg paa forskellige Tider og paa forskellige Steder har truffet, Unge og Gamle, af den eller den Mening, have sagt mig: Poetisk kan han være, philosophisk Genie kan han have, men Physik og Chemie forstaaer han ikke.

5 Jeg har talt med en Mand der studere[de] i Freiberg Biergvidenskaben med ham, et Menneske fuld af Godmodighed, og med Velvillie for Steffens, som forsikkrede mig at han høist overfladisk havde befattet sig et Par Uger med Biergvidenskaben; og at Werner smilte naar man talte om hans Indsigt.

10 — I Berlin har han tydelig nok lagt det for Dagen i sine Samtaler med Humboldt og Carstens, hvor overfladisk hans Indsigt var. Humboldt agtede ham, han misundte og foragtede Humboldt fordi hele Verden gjorde meer af ham. Hu! hvor det indigneerte mig og hvor lille Steffens i mine Øine blev

15 derved.

At du ikke skulde have mærket hans Blæst i Physik og Chemie er mig ubegribeligt. I Halle begyndte han i Slutningen at holde Forelæsninger over Experimental-Physikken, hvori de yngste Studenter sadde i evig Spænding for at holde sig for

20 Latter over den Plumphed og Uvidenhed han yttrede.

Han er uforbedrelig. Thi han foragter den sanddru Empirikers Flid, og giver sig dog selv ud for at have den. Han føler og maa absolut daglig føle sin Mangel af Kundskaber og har dog ikke Kraft til at forskaffe sig dem; han maa altsaa lyve

25 sig dem til. Han lever i en lögnagtig Bedövelse for sig selv og andre. Dette kaldte man i gamle Dage: at forskrive sig til Satan med sit Blod. — Det er ham blot om at imponere og at have Ret; dette er let blandt de Yngre, Gode; thi retsindig Stræben er beskeden og Samvittigheden gjør den frygtsom,

30 saalænge den ikke staaer paa faste Födder. Den Vise tier —

og det er ham nok naar han kun kan beholde det sidste Ord.

Hvad hans Verdens Konstruktioner angaaer, saa bringer det mig altid til at tænke paa en Anecdote vi havde sammen endnu i Khavn. Han vilde (im Vorübergehen) en Eftermiddag ogsaa construere den danske Historie, hvilken han heel vel 5 endnu erindrede sig fra examen artium; og talte iblandt andet om Gorm den gamles Fader Harald Blaatand meget længe, og vidtløftig. Jeg tog mig den Frihed at afbryde ham et Sted hvor han trak Veiret for at erindre ham om at Harald var Gorms Sön, og ikke hans Fader. Herover blev han röd i Ho- 10 vedet, men tillige meget opbragt, og spurgte mig med den inderligste Indignation Hvad det da videre havde at sige? Om det talte nogen Idee ud?? Da jeg nu ikke vidste hvad jeg skulde svare hertil i en Hast, saa fandt han det meget smaaligt og borneert at bryde sig om hvo der var Fader, og 15 hvo der var Sön, naar man talte om historiske Materier.

Det var at ønske at dette var den eeneste Feil han havde begaaet mod Cronologien; jeg frygter der er flere i der innere Naturgeschichte der Erde (hvortil ogsaa Come- 20 ter og Planeter regnes), der bliver uden Tvivl ofte Sönnen taget for Fader, og Fader for Sön; men det er ikke saa let at kikke ham i Papirerne der; da Naturen (ligesom Islænderne) har skrevet sin Historie uden Aarstal; og da man kun kan divinere det, ved et grundigt og langvarigt Sammenhold, af det Ene med det Andet. 25

Hans brillante Sider er: Personlig Veltalenhed (hvis man kan kalde en flydende Ström af Paradoxer saaledes). Denne Veltalenhed kan dog kun kildre i Förstningen; ved at omgaaes ham længer opdager man at det er en Jargon som (uden Geniets Overflödigheds Horn) gientager sig selv. Paa de senere 30

Tider vidste jeg altid hvad der skulde siges naar han begyndte at deklamere.

Vittighed er uidentvivel hans stærkeste Evne; deraf disse evige Modsetninger i hans Philosophie hvoraf han gör saameget væsen, og denne Færdighed i at finde Lighed mellem forskellige Ting; saaledes at det gamle Testament er Ild, det nye Vand; at Magneten er Jordens Forstand, og Elektriciteten Produktivitet eller Phantasie. Poesien det qvindlige, og Philosophien (naturligvis) det Mandlige etc: etc.; jeg kiender det
10 altsammen! Denne Vittighed taber sig ligesom Veltalenheden i en Jargon og mangler Fylde, Bevægelighed og Blomstren.

Hvor ikke Forfængeligheden og Partieaanden forhindrer det er han godmodig; i enkelte Øjeblik kan han selv yttre en sand, skiön og ædel Fölelse — men Gud bedre det. Fristeren
15 kommer strax og gör det til Intet. Neppe har det rene Himmellys flammet et Par Minuter; förend de brogede blaagule Jordflammer stige op fra Praasen, og fortære det; og da ryger det ilde.

Hvordan taler han om alting? Den hele Verden er kun til
20 for at han kan construere den. Ingen Respekt for de store Mænd i Verden, der staae saa uendelig langt over ham. »O ja! sie sind recht brav, ganz ordentlich. Nur müssen wir jezt ein wenig Bewusstseyn und Ordnung in ihrer unbewustes Instinkt legen«. — O du Daare! — Aldrig viser han sin Ufor-
25 standighed tydeligere for Dagen, end hvor han taler om Kunst.

Det Individuelleste i Verden; som man kun kan sige man kiender naar man lever i fortrolig Omgang med dens spezielle Produkter som med sin Söster, Fader og Broder — vil han bedömme og rangere ved en eensidig overfladig Ansigt; som
30 han kalder historisk.

Det gaaer ham i den Henseende fuldkommen som Fr. Schlegel. Begge væve de om Kunst fra Morgen til Aften, og begge ere de aldeles uden Kunstsind. Hvad er Kunstsind andet end een med høyere Iagttagelses Evne forbunden sindig Opmærksomhed paa Skiönheden i det Objektive reen for al personlig Interesse. 5 Og hvorledes er sindig Opmærksomhed, og rolig Iagttagelse af det Uegoistiske mulig for sværmende Drømmere, der blot see for at finde, og ej finde ved at see? — Aldrig saalænge Verden staaer har der aabenbaret sig en stor Kunstner af denne Natur, og heller ingen stor Kunstkiender. Efter min fuldeste Over- 10 beviisning og min Samvittighed maa jeg næsten være imod hele det ästhetiske System af den nyere Skole; jeg finder det uden Sandhed, uden Genie og selv — hvad der er det Værste — uden Moralitet. Den eneste af de Nyere som jeg ret agter, uden for resten paa nogen Maade at bifalde saa vel 15 hans Kunst-Maneer, som de fleste af hans Værker — er Ludvig Tieck; thi han har Genie, Fylde, og virkelig naturlig Godmodighed. Jeg troer ogsaa om Tieck at han stod til at omvende. — Hovedtrækket hos de andre er: Et vist borneert Talent forbundet med ubegrændsede Pretensioner, og umandig 20 Ryggelöshed i Tænkemaade. Dette yttrer sig aldrig bedre end naar de vil producere noget. Det Menneske af de nyere, som i mine Tanker havde meest Genie næst Tieck og meer Sædelighed end Tick var Novalis — men den unge sygelige Mand troede ogsaa allerede at have fundet de Visers Steen. 25 Göthe selv blev tilsidst kun en peen engelsk Manufacturist i hans Øjne der solgte smukke röde Saffians Brevtasker. Hvad jeg mener om ham, har jeg i et poetisk Øjeblik opsat i et Vers og vil afskrive det her, da jeg ikke troer at kunne udtrykke mig kortere og bedre:

An Novalis.

- Geist und Gefühl fürwahr besahest du; rein und mit Einfalt
 Klang die Harfe wenn from, kindlich ertönte dein Lied.
 Aber du stimmtest sie gar zu hoch — da sprangen die Saiten.
 5 Einsaitig ward deine Harf'; einseitig ward deine Kunst.
 Nicht der Weisheit Stein hast du noch erfunden, mein Jüngling!
 Weil du den Physiker halb machtest, und halb den Poet.
 Jeder braucht was er hat! — Und dein persönliches Streben
 Ist nicht das was ich meist schätze durch deinen Gesang.
- 10 For ikke at vove mig for langt ud, og for at komme tilbage
 til Steffens igjen, vil jeg endnu afskrive dig nogle Smaastykker
 som jeg har digtet i denne anledning; og hvoraf du eengang
 for alle vil see min Mening i den Anledning.

Die moderne Weltansicht.

- 15 Erst war's gut; da konnten die Menschen nur wüthen und würgen.
 Alles war Jugend und Kraft, alles war bildend und schön.
 Logen die gauklenden Priester — eleusisch war das Geheimnis
 Bühlten die Weiber beym Tag — war es bachantische Lust!
 Später nachher da kamen die mystischen Blumen zum Vorschein
 20 Heilig die Nonne verwelkt, heilig gemäset der Mönch.
 Männertüchtig es war, wenn der Raubgraf, Knechten gebiethend,
 Armer Kaufleute Gut trug in's geräucherte Nest.
 Voll poetischer Glut das chinesische Glocken-Geklänge:
 »Fräulein fein! ich mein! Blümelein, Nachtigall klein!«
 25 Aber da kam Industrie, Aufklärung, schnöder Entdeckung
 Ungerathenes Kind. Dieses hat Alles zerstört,
 Ruchlos jezt und fad ist die Zeit, und religion-los,
 Weil sie, wie Zeiten vor ihr, eigene Götter verehrt.
 Weil sie Geschehenes nicht will wiederhohlen; in Summa:
 30 Weil sie zu sein eine Zeit wirklich die Freyheit sich nimmt.
 Solltest du glauben Freund! dass Kinder solches behaupten
 Konnten? Und leider, und doch thut es der reifere Mann;
 Thun es Geister mit Kraft und Talent. Sie suchen das Gute
 In der Vergangenheit nur, finden das Schlechte nur jezt.
 35 Törichte! Schwinden denn nicht in der Ferne die Flecken und Warzen?
 Zeigt sich edel nicht oft dort ein gemeines Gesicht,
 Während die Sammet-Haut des schönheitblühenden Mägdleins
 Unter dem Mikroskop rauh nur und garstig erscheint?

An den natur-philosophischen Mahler-Poeten.

Perlen wimmeln in Eurem Gedicht, und Edelgestein; Gold,
Blizet mit Silber darinn häufig — und doch seyð Ihr — arm!

Grosse Kränze gewaltig bunt aus allerley Blumen
Windet Ihr ewig und doch — blühet Euch keine Natur. 5

Dabey sprudelt der Qvell wie geläufiges Rieselgesumme
Euch ist aber der Qvell leider, des Lebens versiegt.

In dem heiligen Haine da thront der Glaube, die Liebe —
Glaub' und Lieb'! Weil Ihr glaubt wirklich naiv das[s] Ihr liebt.

Aber wer reichlig begabt er schmückt sich nicht wie ein altes 10
Weib mit Gestein, er schenkt Gaben vom wirklichen Wehrt.

Wem die Natur erschienen er bindet nicht ewig Bouquette
Mehr als Blumen fürwahr blüht in der herliche Welt.

Wasser rieselt nicht stets in Assonanten, Trochæen,
Lustig und lebensfroh sprudelt ein göttlicher Wein. 15

Und in Glaub' und Lieb', ohne Falsch, er glaubet an Liebe
Glaubt an der Menschen Wehrt, hasst nicht aus Liebe die Welt.

Im Frühlinge*).

Wenn der Frühling mit den kleinen Blumen
Neugeputzt erscheinet aus dem Grunde, 20
Wenn der Eis geschmolzen und die Qvelle
Wieder leicht dahin und munter fließt;
Tönen aus den grünen Heilighumen
Aus den Schatten tausend Vögel-Munde,
Und des Dichters Harfe klingt so helle, 25
Während Geist in Worten sich ergießt.

Aber immer nicht Gesänge laben
Von den weissbeschnitten Blumenhecken
Zaubertönend, schmeichelnd deinen Ohre,

*) Jeg har ladet dette Digt følge med, da det hører paa en Maade 30
dertil som indignerende sig over alle slette Poeter.

Ueberall nicht hörst du Liebesschall;
 Auch die Eule heult, der Pfau und Raben,
 Auch im Teiche dort die Frösche qväcken,
 Auch die Unken singen fort im Moore
 5 Taubend oft das Lied der Nachtigall.

Schrey o Rabe! singet fort, Ihr Unken!
 Qväcket Frösche! nur, ich mag es hören
 Eur Gesang ist kurz, natürlich, eigen,
 Wie ein altes Volks-Lied rührt es mich.
 10 Aber ist der Mensch so tief gesunken?
 Muss zur Narrheit ihn der Lenz bethören?
 Muss er, statt geniessen, selbst nur geigen
 Um die Welt zu deuten: Hier bin ich!

Hat doch Gott ihm ja Verstand gegeben
 15 Und Gefühl in seinem stillen Herzen,
 Zu vernehmen wie die Hirten flöten
 Die so wissen mit Gesang Bescheid;
 Muss er dieses blühendschöne Leben,
 Wo begabte Musensöhne scherzen,
 20 Muss er diese Melodien tödten
 Durch den stumpfen Trieb der Eitelkeit?

Nimmer wird Gefühl so sehr erkaltet,
 Nichts erschlaft so gänzlich das Gemüthe
 25 Als wenn, während durch Apollons Güte
 Rings die Erde grünt im Ueberfluss,
 Und sich jede Blume zart entfaltet,
 Einvernehmet wie die höchste Blüthe
 Nur die: Menschensele misgestaltet
 Plumpentartet sich nur schämen muss.

Drum, o Pan! hinein zu deinem Bache
 30 Führe mich, wo Wellen in die Wette
 Rieseln aus des Berges tiefen Schichten,
 Wo die Eichen brausen himmelan;
 Dass kein Lied der Musenalmanache
 35 Keine Elegien und Sonette
 Keine von den Blümeleinsgedichten
 Mehr mein armes Ohr erreichen kann.

Da will still ich die Natur geniessen,
 Neue Liebe soll sich da entzünden.
 Spiele dann, o heilige Cæcilie
 Für mich auf der Orgel der Natur
 Und wenn die Gedanken überfließen
 Lehre mir ein Lied sie zu verkünden
 Rosedüftend, edel wie die Lilie
 Würdig jene Blumen auf der Flur.

5

A. Oehlenschläger.

262. *Fra H. C. Ørsted.*

Kjöbenhavn d 8 Septemb. 1807. 10

Du maae af Aviserne have erfaret, at Kjöbenhavn var beleiret, og paa det skrækkeligste blev bombarderet. Jeg iler nu at rive Dig ud af den Urolighed hvori dette kunde sætte Dig for Dine Venner. Vi have udstaaet 3 skrækkelige Dage og Nætter, i hvilke en stor Deel af Byen er ödelagt, blandt andet Frue 15 Taarn afbrændt. Endeligen ere vi ude af Faren; men 20 Linieskibe og Fregatter ere Prisen for Byens Redning. Din Fader maatte være de engelske Generalers Vert paa Frederiksberg Slot; men har lykkeligen absolveret sin Funktion. Frederiksberg Have er ikke meget beskadiget, men Söndermarken desto 20 mere. Min Broder og Din Söster have ikke tabt meget, jeg næsten intet. Etatsraad Hegers Gaard derimod er brændt. Jeg er ikke rolig nok til at skrive Dig ordentligt, tag altsaa til takke med rhapsodiske Efterretninger. Winckler er uskadt, Lehmann har ved et Mirakel undgaaet Döden, men mistet alt hvad han 25 eiede. De tre yngste blandt Prof. Hornemanns Döttre ere saarede, og den ene mister en Fod. Antallet paa dem som ere saarede er overmaade stort. Denne Maade at före Krig paa er den grusomste af alle; thi man overöste Byen i en Tid af

3 gange 24 Timer med mere end 12000 Bomber, Brandkugler o. s. v., uden at et Forsvar var muligt. Læg nu hertil at de nærmede sig Danmark under Venskabsforsikringer indtil Øerne vare omringede, 30000 Mand rede til at stige i Land, 5 og alle Mordbrandsanstalterne ferdige, saa har Du et Begreb om Kjöbenhavns Stilling.

Naar jeg kan, skal jeg skrive Dig mere. Hils Koes og Brönsted.

Din

H. C. Ørsted.

10 Da jeg vilde sende ovenstaaende Brev paa Posthuset, erfarede jeg, at man endnu ikke antog Breve, som skulde gaae ud af Landet. I Dag gaaer da endeligen Posten til Hamborg; men, som jeg i dette Øyeblik erfarer, meget tidligere end sædvanligt. Jeg maae altsaa ile. — Vi have nu siden Kapitulationen 15 tilbagelagt næsten en Uge. Alt er roligt, skjönt Matroserne ere meget forbittrede. Vor Flaade tiltakles nu af Englænderne i muligste Hast. Vi kunne maaskee inden een Maaned see os ganske befriede fra dem, og da först igjen nyde sikkert, den desværre dyrtkjöbte Fred. Vær forsikkret, at hver 20 Dansk Borger gjerne havde vovet og ofret Liv og Blod for at redde Danmarks Perle, dersom man ikke kunde have beregnet Umuligheden af at standse Byens Ødelæggelse, hvorpaa dog Flaadens Tab maatte fulgt. Om Styernerne kunde have forebygget, at Staden kunde bringes til dette Punkt tör jeg ikke 25 sige.

Englænderne före sig meget artige op, saa at man kan see, at Optugtelsen gaaer over Naturen hos dem. Kun de medfølgende Höyskotter lade sig ingen Tugt underkaste.

263. *Fra Christiane Heger.* Kiöbenhavn den 15. September 1807.

Kiæreste Oehlschläger!

En temmelig lang Tid er forløben siden jeg hörte fra Dig, og i det Mellemrum er hændet Kiöbenhavn hvad man aldrig skulle formodet. Om den engelske Expedition hertil veed Du 5 vel saa omtrent det samme som vi, at de nemlig efter 3 Nætters Bombardement, hvorved 305 Huse tilligemed Frue Kirke og Taarn er brændt, og næsten den övrige Deel af Byen meer og mindre beskadiget af Bomber, har faaet vor Flaade. Hvad der overhovedet er hændet os, veed Du, men hvad Dine Venner 10 i Særdeleshed har lidt er Dig rimeligviis endnu ubekient, thi denne er den anden Post som afgaaer, og med den förste har neppe mange været i Standt til at skrive, da alle var i den störste Uroe. Af vore nærmeste Venner er Gudværeløvet ingen kommet til Skade. Din Fader Söster etc: ere vel, min Fader 15 Söster etc: ligeledes, men min Faders Gaard er brændt og med den en betydelig Deel af vort Indboe, dog da han finder sig godt i sit Tab, og jeg har reddet der irrende Ritter og alle Dine Breve, kan det ansees som en oprettelig Skade og skal ikke sætte en eeneste Rynke i min Pande; naar jeg derimod 20 tænker paa vort Danmark og paa Dig, da iisner det i mig og jeg er færdig at fortvivle. Kommer Du under nærværende Omstændigheder til Italien? Gid det var saa vel, her er for det første kun lidt Glæde for Dig, men dog længes jeg nu inderligere end nogensinde efter Dig, og tröster mig ved at kommer 25 Du, er det nödvendigt og ikke en Fölge af Din Længsel efter at see os, som let kunne været tabt for Dig. Jeg er nylig blevet underrettet om at Brevet skal bort Klokken 1, tilgiv derfor min Hast, faaer jeg blot nogen rimelig Formodning om at et

Brev endnu kan træffe Dig, skal jeg skrive med næste Post.
 Gud velsigne Dig! Du hilses kiærligst fra min Fader og
 Din Christiane.

264. *Fra Jens Baggesen.*

M[arly] d: 30. Sept. 1807.

5 Uagtet jeg næsten er overbeviist om, at Du og Brönsted og
 Koes med sidste og eeneste Post fra Khavn have Efterretning-
 ger, iiler jeg dog, kiæreste Adam, at meddeele Dig min, som jeg
 agtede at bringe Dig mundtlig; men formedelst en pludselig
 Upasselighed, der forhindrer mig at reise til Byen, nu kun kan
 10 give Dig skriftlig.

Hvis Du ikke har faaet Hans Christians Brev, vil det glæde
 Dig at erfare, at alle Dine ere friske og i Behold, Din Fader
 paa Frederiksberg, og Ørsteds paa Christianshavn. Mit Brev
 er dateret den 12te fra Christianshavn, har været aabnet, og
 15 er bleven mig tilsendt med Kongens Segl paa fra Hovedqvar-
 teret i Kiel. Det er fra Sophie, og indeholder paa een eeneste
 i Hast skrevet Octavside blot — dog jeg vil afskrive Dig det
 Ord for Ord:

Christianshavn d. 12 Sept. 1807.

20 »Vi ere alle lykkeligen reddede, og befinde os ret vel. Den
 første Nat, da Kiöbenhavn blev bombarderet, tilbragte vi paa
 Vestergade, i vore Værelser, i den störste Livsfare; der regnede
 Bomber; og rundt omkring sloge de ned; der brændte adskil-
 lige Gaarde i Nærheden af vores Bopæl; men den gode Gud
 25 bevarede os. Dagen efter forlode vi Huset og flyttede herud
 paa Christianshavn. Den paafölgende Nat var Angrebet endnu
 stærkere, og varede til anden Dags Middag. Der sloge da ogsaa
 Bomber ned i vores Logi paa Vestergade, og i det Værelse,

hvori vi havde opholdt os, og som vi havde søgt at sikkre ved at lade lægge paa Loftet en Alen høit Hestegiødning (et Mandfolk havde skrevet Hestemög) blev Loftet knuust og Vindverne slagne ud; var vi blevne, vare vi blevne lemlæstede eller dræbte. Tredie Nat var Bombardementet endnu uendelig meget stær- 5 kere, og da brændte Frue-Kirke, Tømmerpladsen, og en stor Deel af Byen. Nu blev der sagt, at man ei længer var sikker paa Christianshavn, og vi flygtede da, som vi stode, ud paa Amager; thi nu vilde Fienden sigte efter Christianshavns Kirker og Laboratoriet; paa Amager tilbragte vi en gyselig Nat, og 10 ventede paa den kommende Morgen med angstfuld Forventning — den kom, og med den den fortvivlede Fred. O! Du gode Gud! hvad det er, og bliver for en evig Jammer!

Min Fader lever vel midt iblandt Fienden, som har et Slags Hovedkvarter paa Frederiksberg Slot. Jeg saa ham i Gaar for 15 første Gang igien siden den 16 August, da jeg i störste Hast maatte forlade ham, og ile til Khavn. Söndermarken er ödelagt.

Hils min elskede Broder; jeg vilde have skrevet ham; men da Professor Ørsted i Dag skriver ham til, var det overflödigt; 20 men hils ham tusinde Gange. Min Glæde over, at Du og han ere enige kan jeg ikke beskrive. Gud velsigne og bevare Eder.«

Hvad der i dette Brev er gyseligt for mig ulykkelige Fader, er, at Sophie ikke melder eet eneste Ord om min Sön. Jeg er næsten overbeviist om, at der er hendt ham en Ulykke, större 25 end Tabet af Livet — som er det mindste omtrent, der kan tabes i denne Tid.

Jeg skammer mig ikke ved, at tilstaae Dig, kiæreste Adam, at jeg föler mig ubeskrivelig ulykkelig — i Fölelsen af min egen

og Dannemarks Undergang. Det Haab, at vi skulde faae Bugt med Engelland, efter at have mistet vor Flaade, og Halvparten af alt hvad vi ellers havde, kan jeg ikke deele med nogen. Vi ville imidlertid fra nu af blive brugte, som Katte til at tage
 5 deres stegte Castanier. Naar vi paa denne Maade har mistet Lallerne, spiser man Skroget af Mangel paa ordentlig Haresteeg — tillavet paa Fransk. Overbeviis mig om det modsatte, og ingen skal være gladere end jeg. Men hver slutter efter sine Data — mine ere desværre jammerlige. Jeg troer det menneskelig
 10 Pligt, at meddeele sin Mening, naar man troer den grundet, thi blot saaledes oplyses Menneskeheden.

Gud veed hvor længe vi nu ville blive i Uvidenhed paa ny om hvad der foregaar i Siælland, da Communicationen er atter ophævet. Mit Hierte sønderrives ved at tænke Muelig-
 15 heden af en Krig imellem Dannemark og Dannemark ved denne Leilighed.

Jeg længes inderlig efter at see Dig igjen, og Brøndsted. I forekomme mig Tvillingrigerne i Migniatuur. Naar vi ere alle tre sammen, synes mig, at Dannemark er til endnu. Ogsaa længes
 20 jeg inderlig efter Eders Efterretninger. Baggesen.

Jeg haaber om et Par Dage at blive saa vel, at jeg kan vove mig til Paris. Min Kone hilser Eder.

265. *Fra F. A. Brockhaus.*

Amsterdam den 1sten 8bre 1807.

H. Oehlenschläger betreffend.

25 Auf das Unbedingteste auf Herrn Prof. Baggesens Urtheil über den poetischen Werth der Dichtungen des Herrn Oehlenschläger vertrauend, sind wir geneigt dessen Aladdin unter folgenden Bedingungen in Verlag zu nehmen.

- 1) Wir lassen dieses Werk bey Unger in Berlin so drucken, wie Herrn Prof. Baggesens Heideblumen, und zwar auf eine Art von Velin Papier die ganze Auflage, wie auch die Heideblumen gedruckt werden.
- 2) Wir machen keine stärkere Auflage als 750 Ex. um desto 5 eher eine zweite Auflage, zum Vortheil des Dichters und des Publikums (durch die Verbesserungen) auch zu unserm Vortheil machen zu können.
- 3) Wenn wir das Manuscript noch bis zum 20 8bre hier haben, erscheint der erste Theil noch in diesem Jahre, und 10 der zweite zu Ostern 1808. Ist es indessen nicht möglich, dass uns das Manuscript bis zum 20 8bre zukomme, so erscheint das ganze Ostern 1808. —
- 4) Wir bezahlen für die erste Auflage des Werkes den Bogen zu 24 Zeilen pr Seite gerechnet (und die Auflage 750 Ex. 15 stark) zwey franz. Louis d'or.
- 5) Für alle künftigen Auflagen zahlen wir ein gleiches Honorar und nicht wie gewöhnlich Buchhändler Stil nur die Hälfte. Es muss uns jedoch erlaubt seyn, die zweite Auflage bis zu 1000 Ex. stark machen zu dürfen. Solten wir 20 sie noch stärker machen, so würde H. Oehlschläger das Honorar erhöht werden in der Proporzion, dass für 1000 Ex. 2 Louis d'or bezahlt oder gerechnet würden. — Für 1500 Ex. also z. Beispiel 3 Louis d'or.
6. Würden wir diese etwaige folgende Ausgaben mit Kup- 25 fern verschönern lassen. Dem Vf. soll dabey die Wahl des Zeichners und der Gegenstände überlassen werden, insofern wir mit Jenem über die Bedingungen des Preises können einig werden.
7. H. Oehlschläger gelobt durchaus keine der folgenden 30

Ausgaben des Gedichts, möchte er es auch noch so sehr umformen, einer andern Handlung in Verlag zu geben noch höhere Ansprüche in Rücksicht des Honorars dafür zu machen, wenn wir unseren Verpflichtungen gegen ihn
 5 ordentlich und getreu nachgekommen sind. —

8) H. Oehlenschläger erhält 12 Frei Exemplare.

9) Im Fall Herr Oehlenschläger das Manuscript uns in diesem Jahre noch sendet bis zum 20. 8bre hier, werden wir ihm im November den ohngefähren Betrag des Honorars
 10 entweder in einer Rimesse pr Paris übermachen, oder ihm erlauben dafür bei Absendung des Ms. à 3 uso auf uns tradieren zu lassen, oder zu tradieren. H. Oehlenschläger erhält den Betrag des Honorars aber ohne irgend einen Verlust am Gelde oder Course.

15 Im Fall das Manuscript aber bis 20. 8bre nicht kann hier seyn, zahlen wir das Honorar dafür erst im März 1808. —

Solte das Man. mit Baggesen'scher Deutlichkeit und Enge geschrieben seyn und auf so feinem Papiere, so wäre es uns pr reitende Post zuzusenden und zwar so, dass wir
 20 wöchentlich etwa 8 gedruckte Bogen Manuscript erhielten. Dies geschähe aber nur unter der Hypothese, dass es noch in diesem Jahre erschiene. — Ist das nicht möglich, so ist Zeit zur Übersendung genug da, und werden wir dann, die Gelegenheit zur Übersendung näher angeben.

25 10) Da wir berechnen, dass diese Bedingungen H. Oehlenschläger bis zum 8ten dieses können mitgetheilt seyn, so erwarten wir bis zum 15ten dieses entscheidende Antwort hierüber. (In 4 Tage kommt ein gut besorgter Brief von Paris bis hier.) Kunst u. Industrie Comptoir

266. *Til Kamma Rahbek.*

Paris den 23 Octr 1807.

Kiere Veninde!

I det Øjeblik min Ven Koes staaer færdig at reise til Danmark, og om muligt til Kjöbenhavn, griber jeg Leiligheden at skrive Dem et Par Ord til. Hvad jeg egentlig lader Dem 5 vide, er at jeg önsker at vide meget fra Dem. Hvorledes er det gaaet det stakkels Bakkehuus i disse Krigsuroligheder. Da Christiane og Christian intet Ord taler derom i deres korte Notiz til mig, maa jeg troe at det staaer endnu, hvilket skulde være mig inderlig kiært. Dersom Engellænderne gaaer bort, skal De 10 snart höre mere fra mig; bliver de — ak da faaer De jo ikke engang dette lille Brev. Af Christiane vil De erfare, hvor inderlig jeg har deelt Deres og Danmarks Skiæbne; her vil jeg ikke beklage mig, hvad hielper Lamentationer? Gud give os den Lykke at findes igjen og at leve roligt og fredeligt sammen. 15 Det gjorde mig usigeligt ondt at erfare hvorledes Honnen havde mistet sit fiærmer Bagknæ i Batallien. Det var Skade at Honnen ikke blev sadt til Krigsöverste under Bombardementet, thi han forstaaer at gribe Kuglerne i Flugten, hvilket Peymann ikke formaaede, som vi saae. — 20

Baggesen er nu her. Han har været meget angst og bange under hele Historien, jeg har havt Ondt ved at stille ham til rette. — At jeg ikke tror Baggesen var den Mand der skulde tale i hiin Tone veed De. Forresten — Herregud! vi er jo alle 25 Mennesker. Hvo som er reen kaste den første Steen.

En vis Interesse har det dog at omgaaes Baggesen, og det maa selv have været Deres Mening, efter hvad han har fortalt mig.

Kiere Veninde! Hele Verden er for nærværende Tid i et

Æggeröre; er det da underligt, at dette ogsaa udbreder sig til de personlige Forhold? Hvem der havde en Jesus, eller en Sokrates der med Helte-Enfoldighed Kiekhed og Oprigtighed kunde bringe Orden i Tingene igjen.

5 Lad os i det Mindste see at dette skeer i vor lille Kreds. Det kommer mig saa for som om De og Sophie noget længe havde været adskildte; lad mig see at I foreenes lige saa sösterligt, som Rahbek og jeg broderligt.

Inden jeg glemmer det vil jeg her sætte min Adresse hvilken
10 er »Hotel des Quince Vings, Place de Carrousel à Paris.« Hav den Godhed at lade Christiane og Sophie det vide. Skriv mig snart omstændeligt om alt; jeg har intet at skrive uden hvad der alt staaer i Christianes Brev. — Vil De ogsaa bede Steffen Heger skrive mig til, og Karl; og Winkler.

15 Af Nyheder i Paris veed jeg ikke andet at melde end at man »en Comet nylig haver seet«, og seer endnu, hvilket ikke kan interessere Dem, der boer saa langt herfra. Man siger den skal spaa at Verden skal forgaa. Om den nu og forgik?

Jeg bliver her i Vinter, for at blive stærk i det Franske,
20 hvilket nu fast er vigtigere end det Danske. Forresten giör jeg ikke andet i denne Tid end skrive tydsk. Den förste Deel af Aladdin kommer ud endnu i Aar; maaskee begge Dele.

Saasnart muligt önsker jeg to Exemplarer af mine »Nordiske Digte« besörget herhid til mig. Det er et usselt Öjeblik for dem;
25 dog, kanskee findes der flere Gemytter som jeg, der söger deres Asyl i Kunsten naar det Udvortes gaar ad undas. Boccas's Fortællinger bleve skrevne under den sorte Pest.

Man siger at der bliver ingen Comoedie spillet i Vinter, er det saa, da er det da reent ude med Hakon og mere med Palna-
30 toke. Jeg finder det meget urigtigt at man ikke spiller. Baller og

Luxusforlystelser bör ophöre, men Skuepladsen, Nationens eneste Tempel, det Eneste der repræsenterer Publikum, den eneste Aftenstraale som opklarer øjebliklig den taagede melankolske Dag — skal den nu ogsaa slukkes. — At lukke Theatret i en Stat forekommer mig det samme som at lukke Boden hos en Kiøb- 5 man[d] — det bebuder total Bankerot, og haabløs Fortvivelse.

Fortsættelsen følger i næste Hefte. Gud velsigne Dem. Hils Rahbek, Job og Carl. Har Rahbek noget at sige mig da skulde det være mig inderligt kiert.

Levvel bedste Veninde! Jeg venter Brev fra Dem med første 10 Post.

Deres

Oehlenschläger.

267. **Til Christiane Heger.*

Paris, den 25 Oktober 1807.

Kiæreste Christiane!

Vor Ven Koës reiser i Overmorgen fra Paris til Danmark; 15 han haaber, at Englænderne skulle have forladt Kiöbenhavn, inden han kommer, saa at Farten over Bæltet skal staae ham aaben. Give Gud, at hans Formodning maa være grundet. Jeg iler ved denne Leilighed at udöse mit Hierte for Dig, min gode Pige, haaber ogsaa at faae Breve færdige til vore Söstre. Du 20 har længe intet hört fra mig. Min Taushed i de senere Tider fordrer ingen Undskyldning; at jeg taug saalænge mellem »der irrende Ritter« og »Palnatoke«, var Palnatokes Skyld; jeg arbeidede paa den, levede et fredeligt, lykkeligt Hverdagsliv, den ene Dag som den anden. De egne Tanker og Ideer, der reiste 25 sig i min Siæl, udtrykkede jeg i mit Digt, og jeg havde forresten i Ordets egenlige Forstand intet at sige Dig, uden min Hengivenhed, som Du kiendte. En lille Biomstændighed var maa-

skee Aarsag i, at Du intet Brev fik med Palnatoke. Din gode Fader havde glædet mig for nogen Tid siden med et Brev; han havde deri forlangt at vide Noget om Flinteglas og om et venetiansk Lexikon. Jeg tilstaaer min Skrøbelighed; jeg opsatte det
5 Dag for Dag, og nu vilde jeg ikke skrive til Dig, førend jeg kunde tilskrive ham. Jeg har siden i det keiserlige Bibliothek faaet adskillige Noticer om Lexika, men i dette Øieblik, da hans Gaard er brændt og hans Eiendom ødelagt, har den arme Mand vel andet at tænke paa.

10 Kiære Pige! Vistnok har jeg ikke været i Kiöbenhavn, og deelt Faren og Skrækken med Eder, men min Qval og Ulyksalighed har ikke været mindre. I langsomme, bedske Skaaler har jeg drukket, hvad I pludselig have slugt. Endnu mens Alt var roligt i Danmark og vel inden Borde, havde vi her i Paris
15 den sandsynligste Frygt for, hvad der vilde skee. Skiæbnens sorte Skyer begyndte for vore Øine at trække op over vort arme Fædreland, medens man her i Paris celebrerede idelige Fredsfester. Tænk Dig den raffinerede Pine at sidde i et Theater, see muntre Glædesstykker opføres, et lykkeligt seirende Folk juble,
20 Luxus og Flor og Overflødighed rundtomkring; og nu med Siælens Øie at stirre ud giennem Theatervæggen i den dunkle Horizont i Nord, see den engelske Flaade paa Bølgerne, den franske Armee paa Landjorden. Kronborg som en Ulykkesprofet hæve sin Isse over Øresund — og det arme Kiöbenhavn!
25 Og Eders græsselige Ro! Just paa Fredsfesten her i Paris, som jeg havde været i Notre Dame, hört Te Deum, seet hele den franske Pragt og Magt, Napoleon for første Gang i mit Liv i Ridderdragt under en Thronhimmel, Senatet og alle Raaderne i deres Stadsuniformer, en vrimlende Mængde af det
30 Pariserpublikum, hört Bravoraab og Glædesskrig, tryllet min

poetiske Aand i Carl den Stores Dage — derfra giort et Spring til Norden, det gamle Norden og dets forsvundne Magt — kom jeg træt og veemodig hjem, og fandt der det sidste Brev fra Rahbek, Karen Margrete og Job. Lutter Glæde! Landreiser! Spøg og Skierts! Rahbek kalder mig i dette Brev en 5 lykkelig Digter! Ja sikkerlig en lykkelig Digter! lykkelig som den arme Camoëns, der havde sin Luciade færdig, just som hans Fædreland gik tilgrunde. Levede Camoëns nu, kunde han virkelig vorde lykkelig; han havde da Stof til en skiön- nere Luciade, end den første — men jeg arme Danske! 10

At jeg skulde just skrive Palnatoke! Netop vælge den nordiske politiske Vælde til Stof for mit Digt faa Minuter för dette Øieblik! Giorde Skiæbnen det af Haan? Eller var det for at tröste mig ved at lade mig kaste et Øie paa, hvad ogsaa vi vare, og for at bringe mig i frisk Minde: hver Blomst har 15 sin Tid, men i Kunsten florerer en evig Vaar? O hvor Nornerne spille Bold med det stakkels Menneskehierte. Snart synker, snart stiger det. At Englænderne kom, havde vi forudseet. Den Raskhed, det Mod og de Prækautitioner, som Aviserne evig forsikkrede os om fra Danmark, begyndte at tröste og styrke os. 20 Castenskiolds Hær! Borgersamfundet i Kiöbenhavn! Den usigelige Foragt for Engelskmændene. Den gode Sag! Erindringen om Danmarks gamle Hæder og Ære, Forsikkring om Overflödighed paa Levnetsmidler. De raske Forholdsregler, man tog (i Aviserne) med at brænde Forstæderne og Frederiks- 25 berg. O med brændende Smertestaarer saae jeg Vesterbro og Frederiksberg Slot brænde. Min hele Födestavn gik tilgrunde, hvert Monument, som forfriskede Erindringen fra det svundne Liv i mit Hierte. Men jeg offrede med Glæde min Lyksalighed

for Fædrelandets Tarv. Den 29de og 30te skulde være skeet et Helteudfald. Tidenderne fortalte os, at Studenterne havde været i Spidsen, havde kastet Granater paa Slottet, og vare næsten Alle blevne paa Valpladsen. Da græd jeg. Jeg saae Rahbek og
5 Ørsted og Carl svømme i Blod, min gamle Fader i den yderste Livsfare. Men jeg følte mig en Spartaner, og anklagede Skiæb-
nen, som ikke tillod mig ogsaa at falde ved Thermopylæ med mine Brødre. Efter nogle Dages Forløb fik vi Tidende om, at
10 ikke alle Forstæderne vare brændte, kun noget af Vesterbro,
og at Frederiksberg Slot stod. At Slottet stod, glædede mig usigeligt; vi fik ogsaa at vide, at Nederlaget paa Studenterne
ikke var saa stort, som der gik Ry af. Jeg begyndte at haabe min personlige Lykke, uden at frygte for det Hele. Evindelige
Efterretninger om den danske Modstand og den engelske Ind-
15 bildskhed lød til vore Ører. Jeg digtede en Vise, som blev siunget af Landsmandskabet hos Ministeren Dreyer, hvor vi
drak Danmarks Held i Fiendens Blod (engelsk Øl). Saaledes gik det fort; vi hørte nu intet fra Kiöbenhavn, men vi fryg-
tede intet. En Morgen sad Bröndsted hos mig, vi loe og spa-
20 sede; i det samme kommer Koës ind, bleg som et Liig, og siger:
»Kiöbenhavn er taget!« Du har Phantasie og Følelse nok til at betænke, hvilken Virkning dette gjorde paa os. Fra Haab og Munterhed slog det os pludselig ned i den bittreste Fortvivlelse. Vi vare budne ud til en Dr. Klinger i Jardin des
25 Plantes, for at see Naturaliekabinetet. Vi satte os i en Vogn og kiörte derud. Hos Klinger kom jeg i det galeste Lune, loe af fuld Hals, og sagde lutter Narrestreger. Han fornöiede sig over at finde mig saa munter. Jeg sagde: »Er det et Under, at jeg er overgivet? Kiöbenhavn er indtaget, min Familie

dræbt, qvæstet eller ödelagt, det Halve af Staden brændt, og Danmark ad Helvede til«. Derpaa begyndte jeg atter at lee. Det var den Latter, jeg i gamle Dage frygtede saa meget for hos Dig, hvilket var et Forbud paa Din Krampe. Imidlertid fik jeg ingen Krampe. Vor Herre har æltet mig af en stærkere 5 Deig. Vi gik i Naturaliekabinetet, saa store Elefant-Skeletter, Forsteninger af Dyr fra Asien i Kalkstykker fra Mont martre etc. Bedre Tröst kunde jeg ikke havt. Naturens store Omvæltninger stode mig levende for Øinene, og min egen og Danmarks Skiæbne forekom mig som Bevægelsen af et Fnug i det 10 umaadelige Rum. Jeg saae Börn i Spiritus, hvis Hierte hverken havde banket af Sorg eller Glæde, og jeg takkede Forsynet for mit, der havde fölt begge Dele, og derved fattet den Evige selv. Mit fortvivlede Lune svandt, jeg stirrede paa Naturens Forvandlinger med taareblændte Øine, min kiække Siæl hævede 15 sig i Ulykken. Ulykken gör stor. Jeg fölte min Udödelighed, det religiöse Haab stod for mig som et grönt, uforgængeligt, gigantisk Smaragdanker. Min Kiærlighed til mine Elskede voxte, saameget mere, da jeg ikke vidste, om vi sympathiserede sammen paa denne eller hin Side Graven, men denne Grav 20 forekom mig som en ubetydelig Grövt, der var let overspringelig. Saaledes kom jeg hjem med et fromt Hierte, og bad inderlig til Gud. Fra dette Øieblik var jeg roligere. Men Tid efter anden begyndte dog Fædrelandets Ulykke at staae for mig. Om Natten tænkte jeg paa Eder og önskede inderligt, at I maatte 25 leve. En skiön Efteraarsdag, da jeg havde gjort mig en Tour, og var let om Hiertet, anede der mig noget Godt. Da jeg kom hjem, laae der et Brev fra H. C. Ørsted. I levede Alle!! O, hvor takkede jeg Gud; hvor glædede jeg mig! Selv at Eders

Gaard var brændt, kunde ikke forstyrre min Glæde. Kort derefter fik jeg Dit Brev. O skriv mig snart mere, mere til. Detailleer mig Alt, kiære Christiane! Jeg slutter ikke her. Jeg tager fat paa min Søsters Brev (thi jeg er deelt imellem Eder); deraf
5 vil Du erfare min övrige Tilstand.

Din

Oehlenschläger.